

Nr 228.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anslag till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna m. m.; given Stockholms slott den 20 juni 1914.

Under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen

dels, med godkännande av bilagda förslag till stater för lotsstyrelsen och lotsverket, att gälla från och med år 1915, nämligen: avlöningstater för lotsstyrelsen, för befälet vid lotsverket, för lotspersonalen, för fyrpersonalen, för personalen å lotsverkets ångfartyg och för personalen vid livräddningsanstalterna, stat för undervisningsanstalterna, omkostnadsstat, övergångs- och indragningsstat samt pensionsstat (Bil. I—X), bestämma anslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, nu 2,000,409 kronor, till ett mot staternas sammanlagda slutsummor svarande belopp av 3,642,952 kronor, att utgå såsom förslagsanslag;

dels godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för lotsstyrelsen upptagna avlöningsförmåner, nämligen:

att innehavare av ordinarie befattning i lotsstyrelsen skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av ämbetsverket eller dess särskilda avdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, ävensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom självständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål överflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överlämnas;

att med ordinarie befattning i lotsstyrelsen icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej, vad angår chef eller ledamot, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, lotsstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där lotsstyrelsen, till befordrande av arbetets oavbrutna gång, finner honom lämplig och behövlig;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, men att den, som undfar ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest provas skäligt;

att avlöning ej må utgå till tjänstinnehavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke provas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej finnes skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall eller, när det erfordras för tjänsteresa eller för beredande av semester, tjänstinnehavare av lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i lotsstyrelsen, den-

samma, mot åtnjutande, i förstnämnda fall av de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest av däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad är i staten medgiven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet; och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådant kan ske, efter än ytterligare fem år, ävenledes på samma villkor, under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänståldern blivit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen på grund av fullmakt, samt därutöver chefen för lotsbyrån, fyringenjör och verkmästare den tid en var i följd av föreskrift i lotsstyrelsens instruktion innehaft sin befattning på grund av förordnande;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att generallotsdirektören, styrelsens ledamöter samt de å kanslibyrån anställda tjänstemän ävensom materialförvaltaren, skrivbiträdena och vaktmästarna äga årligen, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjuta semester, generallotsdirektören, ledamot, sekreteraren och kamreraren en var under en och en halv månad, de å kanslibyrån anställda tjänstemän i första lönegraden och materialförvaltaren samt skrivbiträdena en var under en månad samt vaktmästarna en var under femton dagar;

att i senaste punkt omförmäld tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid av året, som av generallotsdirektören bestämmes, begagna sig av semester;

att fyringenjör och verkmästare må, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång och utan kostnad för statsverket, under högst en månad årligen åtnjuta ledighet från tjänstgöring med bibehållande av avlöningsförmånerna oavkortade;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i särskild lag angående civila tjänst-innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraft-trädande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter till-trädes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

att skrivbiträde, som vid utgången av år 1914 är anställt hos lotsstyrelsen och blir antaget till skrivbiträde å den nya staten, äger att, i den mån lotsstyrelsen finner skrivbiträde böra komma i åtnjutande av dylik förmån, för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, skrivbiträdet därförinnan innehaft stadig anställning hos lotsstyrelsen; samt

att i övrigt beträffande skrivbiträde hos lotsstyrelsen skola gälla de allmänna villkor och bestämmelser, som vid tillträdet till befattningen äro fastställda för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar;

dels förklara

ej mindre att en var, som med eller efter 1915 års ingång till-träder i avlöningsstaten för lotsstyrelsen upptagen befattning, skall vara pliktig att underkasta sig ovan angivna villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande,

än även att de förutvarande innehavare av befattningar i lotsstyrelsen, vilka icke före den 1 december 1914 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya avlöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande avlöningsförmåner ävensom vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem, dock med den inskränkning, som följer av stadgandena i kungl. kungörelsen den 13 december 1907, angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med 1908 års början fastställda nya avlöningsförmånerna för lotsstyrelsen;

dels godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staterna för befälet vid lotsverket, för lotspersonalen, för fyrpersonalen och för personalen å lotsverkets ångfartyg upptagna avlöningsförmåner, nämligen:

att innehavare av ordinarie befattning skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid möjligen inträdande förändrad organisation av lotsverket eller särskilda delar därav eller eljest av olika anledningar kan vara stadgad;

att innehavare av ordinarie befattning därjämte skall vara skyldig att, om lotsstyrelsen prövar sådant vara för tjänsten erforderligt, låta sig förflyttas till likartad befattning å annan tjänstgöringsort, dock med bibehållande av den tjänstegrad han innehar och utan minskning i innehavande fast avlöning enligt stat samt med rätt att, därest förflyttningen sker utan hans egen ansökning, erhålla av lotsstyrelsen såsom skälig befunnen ersättning för havda flyttningskostnader;

att med ordinarie befattning icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning icke heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej lotsstyrelsen, på därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid lotsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas;

att tjänstgöringspenningar ävensom annan avlöningsförmån, som, enligt vad här nedan stadgas, skall utgå i enahanda ordning som gäller i fråga om tjänstgöringspenningar, få uppbäras endast för den tid, befattningens innehavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet, men för den tid, han eljest varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant förekommer, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver tjänstgöringspenningarna och därmed likställda förmåner avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest prövas skäligt;

att, därest emellertid tjänstinnehavare till följd av kroppsskada eller sjukdom, ådragen under tjänstutövning, blivit tills vidare oförmögen till tjänstgöring, avlöningen å stat jämte ersättning för honom tilläventyrs

tillkommande andel i lotspenningar må utan hinder av vad ovan är stadgat kunna efter lotsstyrelsens beprövande till honom utgå oavkortad under högst sex månader; ankommande, i händelse sådant tjänstgöringsförhinder efter utgången av nämnda tid fortfar, på prövning av Kungl. Maj:t till huru stor del avlöning jämte andel i lotspenningar därefter bör till tjänstinnehavare utgå;

att avlöning icke må utgå till tjänstinnehavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida icke finnes skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall eller när det erfordras för tjänstgöring vid kustsignalväsendet eller tjänsteresa eller för beredande av semester innehavare av lägre tjänst skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i lotsstyrelsen eller lotsverket, densamma bestrida, dock ej längre än tre månader under ett och samma kalenderår, mot åtnjutande av de med befattningen förenade tjänstgöringspenningar eller däremot svarande belopp ävensom med tjänstgöringspenningar likställda förmåner i stället för egna motsvarande förmåner, med iakttagande att till vikarie, som på grund av förordnandet förflyttas till annan tjänstgöringsort, skall utgå rese- och traktamentsersättning såsom för extra förrättning i statens ärenden under resan till och från den nya tjänstgöringsorten enligt vad som gäller för den befattning han innehar samt under tiden för förordnandet enligt vad som gäller för den högre befattningen, dock att dels efter åtta dagars tjänstgöring traktamentet skall utgöra hälften av i resereglementet fastställda belopp, därest ej tjänsteresa, för vilken traktamente får beräknas, därefter förekommer, i vilket fall helt traktamente utgår, och dels traktamente ej utgår vid sådant förordnande ombord å fyrskepp eller å lotsverkets ångfartyg eller i övrigt får uppbäras under längre tid än tre månader under ett och samma kalenderår, därest ej lotsstyrelsen i särskilt fall annorlunda förordnar;

att den, som på förordnande förvaltar ledig befattning, äger, med den inskränkning vartill anmärkning 6 vid staten för lotspersonalen och anmärkning 2 vid staten för fyrpersonalen kunna föranleda, under tiden åtnjuta de med densamma förenade avlöningsförmåner, mot avstående under samma tid av egna avlöningsförmåner, dock att den förordnade må bibehålla det eller de ålderstillägg, som erfordras för att

hans avlöning i den lediga tjänsten icke skall bliva lägre än den avlöning, som tillkommit honom, om han skött sin egen tjänst;

att beträffande rätt till förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av tjänst i samma lönegrad skall gälla, att tidpunkterna för förhöjning inträda för lotskapten och lotslöjtnant efter fem, tio och femton år samt för tjänstinnehavare tillhörande lotspersonalen eller fyrpersonalen eller personalen å lotsverkets ångfartyg efter tre, sex och nio år under villkor, att tjänstinnehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som sålunda erfordras för att vinna förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller på grund av förordnande annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att därvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och under iakttagande att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd;

att tjänstinnehavare därvid bör tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till tjänsten vare sig på grund av fullmakt, konstitutorial eller antagningsbevis eller på grund av förordnande i följd av frågan om reglering av löneförhållanden och befattningar vid lotsverket;

att tjänstinnehavare, som förflyttas till tjänst, varmed icke följer högre avlöning än han innehaft i den förra tjänsten, skall för ålderstillägg i den nya tjänsten äga tillgodoräkna sig den tid han innehaft den förra tjänsten;

att, därest tjänstinnehavare, som befordras till annan tjänst vid lotsverket, redan intjänat högre fast avlöning än begynnelseavlöningen för den tjänst, vartill han befordras, honom skall omedelbart tillgodoföras det antal ålderstillägg i sistnämnda tjänst, som erfordras för att hans avlöning i densamma icke skall bliva lägre än den avlöning, han senast åtnjutit före sin befordran;

att likväl tjänstinnehavare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av avlöningsförhöjning, redan uppnått den levnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att mästerylots, vartill kan utnämnas lots eller lotsförman, som med vitsord om gott uppförande samt nit och skicklighet i tjänsten innehaft ordinarie befattning vid lotsplats under minst femton år, med iakttagande att antalet mästerylotsar icke må överstiga hälften av det i staten upptagna antalet lotsar, äger åtnjuta ett årligt tillägg till lönen av 100

kronor; skolande i övrigt beträffande detta lönetillägg gälla i tillämpliga delar vad ovan stadgats om annan förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av tjänst i samma lönegrad;

att semester må årligen, då sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas å tider, som lotsstyrelsen bestämmer, av tjänstinnehavare å fyrskepp, vars besättning av lotsstyrelsen beräknas vara påmönstrad:

a) hela året	under två och en halv månader,
b) tio månader	» en och en halv månad,
c) åtta »	» en månad,
d) mindre än åtta månader	» 15 dagar,
» tjänstinnehavare vid fast fyr	» 15 » ,
» maskinist och uppbördsman å lots-	
verkets ångfartyg	» 15 » ;

därvid skall iakttagas att, där göromålen under viss del av året äro av väsentligt mindre omfattning än eljest, ledigheten i allmänhet förläggas till tid, då antingen tjänsten i fråga eller den tjänst, vars innehavare uppehåller förordnandet under ledigheten, kan lämnas utan vikarie;

att en var av befälet vid lotsverket samt lotspersonalen ävensom befälhavaren å lotsverkets ångfartyg Vega må, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång och utan kostnad för statsverket, kunna tilldelas ledighet med bibehållande av sina avlöningsförmåner oavkortade, lotskapten och lotslöjtnant under en och en halv månad samt en var av lotspersonalen ävensom nämnde befälhavare under en månad av ett och samma kalenderår;

att ortstillägg tillkommer nedannämnda vid lotsverket anställda ordinarie tjänstinnehavare med station och bostad i Stockholm med följande belopp nämligen: 400 kronor till lotskapten, 250 kronor till lotslöjtnant och befälhavaren å lotsverkets ångfartyg Vega, 200 kronor till överlots samt 100 kronor till maskinist och uppbördsman å lotsverkets ångfartyg ävensom till lotsförman, mästerlots och lots; skolande ortstillägget utgå i enahanda ordning, som gäller i fråga om lön;

att beklädnadsbidrag, som till belopp av 100 kronor för år tillkommer vid lots- och fyrplatserna och å fyrskeppen anställd ordinarie personal ävensom maskinist och uppbördsman å lotsverkets ångfartyg, utgår i enahanda ordning, som gäller för tjänstgöringspenningar;

att det arvode, som tillkommer förman vid lotsplats, skall utgå i enahanda ordning, som gäller i fråga om tjänstgöringspenningar;

att den enligt gällande lotsledsförteckning utgående s. k. hemvägsersättningen tillfaller oavkortad den lotsande såsom ersättning för inställelse och hemresa vid lotsning;

att av de enligt bestämmelser för lotsverket vederbörande lotsplats tillfallande lotspenningar den å platsen anställda lotspersonalen skall äga åtnjuta 40 %; skolande personalens andel i lotspenningarna i lika lotter fördelas mellan överlots eller lotsförman och en var av de vid lotsplatsen anställda ordinarie lotsar ävensom de extra lotsar, som på eget ansvar efter uppgjord tur lotsa, samt utgå i enahanda ordning, som gäller i fråga om tjänstgöringspenningar;

att fyrvaktare eller fyrbiträde, som tjänstgör såsom styrman eller maskinist å fyrskepp, äger åtnjuta ett arvode av 100 kronor för år räknat att utgå såsom förhöjning av tjänstgöringspenningarna;

att dagavlöning tillkommer den å fyrskepp eller å lotsverkets ångfartyg anställda personalen under den tid av månaderna december, januari, februari och mars, varunder fyrskeppet eller ångfartyget är rustat — ej under ut- och avrustning —, med 2 kronor till fyrmästare eller reservfyrmästare och till befälhavaren å lotsverkets ångfartyg Vega, 1 krona 50 öre till fyrvaktare och befälhavare eller reservfyrvaktare, till annan fyrvaktare ävensom till maskinist och uppbördsman å lotsverkets ångfartyg samt 1 krona till övrig nu ifrågavarande personal; skolande sådan dagavlöning utgå i enahanda ordning, som gäller för tjänstgöringspenningar, dock med iakttagande att dagavlöning får uppbäras endast för tid, då befattningshavaren verkligen tjänstgjort, men skall för tid, varunder han åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet, utgå till den, som uppehållit befattningen;

att å fyrskepp och å lotsverkets ångfartyg anställd personal äger åtnjuta proviant enligt av lotsstyrelsen givna föreskrifter eller i stället för proviant spisningspenningar till belopp, som av lotsstyrelsen bestämmes; skolande förmånen av proviant eller spisningspenningar utgå endast för tid, varunder befattningshavaren verkligen tjänstgjort å fyrskepp eller lotsverkets ångfartyg, men för tid, varunder han icke fullgjort sådan tjänst, tillkomma den, som uppehållit befattningen, med iakttagande likväl att spisningspenningar eller proviant må kunna under semester eller annan kostnadsfri ledighet åtnjutas, därest särskilt biträde under ledigheten icke anställts;

att för bostadslägenhet och övriga naturaförmåner, som tillhållas tjänst innehavare tillhörande lotspersonalen, statsverket skall bekomma ersättning genom avdrag å avlöningen med belopp, som med hänsyn till de upplåtna förmånernas värde och till förhållandena i orten kan av lotsstyrelsen befinnas skäligt;

att vid fast fyr anställd personal erhåller fri bostad jämte ved och lyse enligt stat, som av lotsstyrelsen fastställes, eller, där bostad undan-

tagssvis icke kan beredas, jämte ved och lyse in natura hyresersättning enligt lotsstyrelsens bestämmande; skolande dessa förmåner utgå i enahanda ordning, som gäller i fråga om lön;

att personalen å fyrskepp erhåller hyresbidrag med 300 kronor till fyrmästare eller reservfyrmästare, 250 kronor till fyrvaktare och befälhavare eller reservfyrvaktare samt 200 kronor till annan fyrvaktare och till fyrbiträde; skolande hyresbidraget utgå i enahanda ordning, som gäller ifråga om lön;

att till den, som är anställd vid lots- eller fyrplats eller å fyrskepp eller å lotsverkets ångfartyg och under tjänstgöring ådragit sig kropps-skada, ävensom till person av besättning å fyrskepp eller å lotsverkets ångfartyg, vilken sjuknar och icke kan vårdas ombord, utgår ersättning för sjukvårdskostnader enligt lotsstyrelsens bestämmande; skolande, därest lotsstyrelsen finner sådan ersättning i andra fall än nu nämnts böra beredas, frågan härom underställas Kungl. Maj:ts prövning;

att vid avgång från lotsverkets tjänst till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen samt i förekommande fall ortstillägg, hyresersättning eller hyresbidrag ävensom förmånen av bostadslägenhet samt ved och lyse in natura utgå till månadens slut, men övriga avlöningsförmåner endast till och med den dag, då avgången äger rum;

att, då befattningshavare, åt vilken genom lotsverket beretts bostadslägenhet, avlider, lotsstyrelsen må, efter prövning av förekommande omständigheter, medgiva hans änka eller efterlevande familj att för avflyttning från bostaden njuta lämplig fardag;

att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i särskild lag angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är vid tiden för den nya avlöningsstatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig att enligt de bestämmelser, som nu gälla eller framdeles kunna varda stadgade, biträda vid de göromål, som föranledas av föreskrifter angående användning av lotsverkets personal och materiel för militära ändamål samt angående lotsverkets befattning med signalering för sjöfartens säkerställande; samt

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten jämväl skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklara

ej mindre att en var, som med eller efter ingången av år 1915 tillträder någon i staterna för befälet vid lotsverket, för lotspersonalen, för fyrpersonalen eller för personalen å lotsverkets ångfartyg upptagen befattning, skall vara pliktig underkasta sig nyss angivna villkor och bestämmelser,

än även att de förutvarande innehavare av ordinarie befattningar vid lotsverket, vilka icke före den 1 december 1914 anmäla, att de vilja underkasta sig ny avlöningsstat samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola i fråga om *avlöningen*, därest de tillhöra lotspersonalen, njuta inkomst på sätt och enligt bestämmelser, som därom nu gälla, och, om de tillhöra befälet vid lotsverket eller fyrpersonalen, varda bibehållna vid dem enligt nuvarande ordinarie stat tillkommande avlöning, samt beträffande *pensionsrätten* kvarstå vid den rätt till pension, som nu tillkommer dem;

dels till säkerhetsanstalterna för sjöfarten bevilja på extra stat för år 1915 ett anslag av 460,000 kronor;

dels ock besluta, att, därest fyr- och båkmedlen komma att enligt 1914 års bokslut visa överskott utöver sammanlagda beloppen av de utgifter, som av nämnda medel skola bestridas enligt av Kungl. Maj:t meddelade beslut, sådant överskott skall tillföras statsverkets kassafond.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Dan. Broström

Avlöningsstat för lotsstyrelsen.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
Bestämt anslag.					
Styrelsen.					
1 generallotsdirektör	7,000	3,000	1,000	11,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kro- nor.
1 byråchef	5,000	2,500	600	8,100	
1 d:o	5,000	2,500	600	8,100	
1 överfyringenjör	5,000	2,500	600	8,100	
Kanslibyrån.					
Andra gradens tjänstemän:					
1 sekreterare	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 kamrerare	3,600	1,800	400	5,800	
Första gradens tjänstemän:					
1 registrator	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor, efter 10 år med ytterligare 500 kro- nor och efter 15 år med en ytterligare 500 kronor.
1 revisor och bokhållare	2,200	1,500	300	4,000	
1 d:o d:o	2,200	1,500	300	4,000	
1 kassör och bokhållare	2,200	1,500	300	4,000	
1 skrivbiträde	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kro- nor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 d:o	700	350	150	1,200	
Fyringenjörkontoret.					
Andra gradens tjänstemän:					
1 fyringenjör	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 d:o	3,600	1,800	400	5,800	
Första gradens tjänstemän:					
1 verkmästare	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor, efter 10 år med ytterligare 500 kro- nor och efter 15 år med en ytterligare 500 kronor.
1 materialförvaltare	2,200	1,500	300	4,000	
Arvoden åt tekniska biträden	—	—	—	6,500	
Transport	—	—	—	91,400	

	Lön.	Tjänst- görings- pen- ningar.	Orts- tillägg.	Summa.	
Transport	—	—	—	91,400	
Vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän	—	—	—	8,355	
1 förste vaktmästare	900	450	150	1,500	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kro- nor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
1 d:o	700	350	150	1,200	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kro- nor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
				103,655	
Förslagsanslag.					
Alderstillägg	—	—	—	7,500	
Summa kronor	—	—	—	111,155	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Bil. II.

Avlöningsstat för befälet vid lotsverket.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
Bestämt anslag.					
1 lotskapten (Stockholm)	3,500	1,800	400	5,700	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 do (Malmö)	3,500	1,800	—	5,300	
1 do (Göteborg)	3,500	1,800	—	5,300	
1 do (Umeå)	3,500	1,500	—	5,000	
2 lotskapten (Gävle o. Kalmar)	7,000	3,000	—	10,000	
1 lotslöjtnant (Stockholm)	2,200	1,200	250	3,650	
1 do (Umeå)	2,200	1,200	—	3,400	
5 lotslöjtnanter (Gävle, Visby, Kalmar, Malmö och Göteborg)	11,000	6,000	—	17,000	
Ersättning till skrivbiträden och vaktmästare å lotskapensexpeditionerna	—	—	—	9,400	
Summa	—	—	—	64,750	
Förslagsanslag.					
Ålderstillägg	—	—	—	11,000	
Summa kronor	—	—	—	75,750	

Anm. Såsom pensionsunderlag skall gälla det belopp, vartill lönen uppgår efter avdrag av 500 kronor för lotskapten och 200 kronor för lotslöjtnant.

Bil. III.

Avlöningsstat för lotspersonalen.

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Beklädnads- bidrag.	Summa.	Anmärkningar.
Bestämt anslag.					
1 överlots	1,300	600	100	2,000	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 6 år med ytterligare 100 kr. och efter 9 år med än ytterligare 100 kr.
18 överlotsar	23,400	10,800	1,800	36,000	
1 lots	1,000	300	100	1,400	
566 lotsar	566,000	169,800	56,600	792,400	
Lönstillägg åt mästrelotsar	—	—	—	28,300	
	—	—	—	860,100	
Förslagsanslag.					
Förmansarvoden	kr. 13,700: —				
Andel i lotspenningar	» 480,000: —				
Ålderstillägg	» 136,500: —				
Ortstillägg	» 1,800: —				
Vikariatsersättning	» 1,000: —				
Ersättning för mistad andel i lotspenningar..	» 1,000: —				
Arvoden åt extra lotspersonal	» 87,600: —				
Inkomstfyllnad till å gammal stat kvarstående personal	» 75,000: —				
	Summa kronor			1,656,700	

Anm. 1. Avlöning till å gammal stat kvarstående personal avföres å det i staten upptagna bestämda anslag i mån detsamma icke åtgår till avlönannde av personal, som å nya staten övergått, samt återstoden å förslagsanslaget till inkomstfyllnad.

Anm. 2. Till mästrelots utgår ett lönstillägg till belopp av 100 kronor årligen.

Anm. 3. För lotspersonal, som åtnjuter förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, skall med hänsyn till dessa förmånens värde och förhållandena i orten göras skäligen avdrag å avlöningen enligt lotsstyrelsens bestämmande.

Anm. 4. Till lotspersonal med station och bostad i Stockholm utgår ortstillägg med 200 kronor till överlots samt med 100 kronor till lotsförman, mästrelots och lots.

Anm. 5. Överlots, lotsförman, mästrelots och lots åga åtnjuta andel i lotspenningar på sätt i de vid denna avlöningsstat fogade villkor och bestämmelser närmare stadgas.

Anm. 6. Därest lotsstyrelsen finner ledig befattning kunna indragas eller ledig överlots-tjänst kunna förändras till förmansbefattning, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som åger ej mindre i förekommande fall besluta, att ledig befattning skall tillsvidare icke återbesättas, än även, därest överlotstjänst prövas kunna förändras till förmansbefattning, av den för sådan tjänst i staten upptagna avlöning disponera så mycket, som, intilldess förändring i staten kan varda genomförd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.

Anm. 7. Pensionsunderlaget utgör för överlots 1,300 kronor, för mästrelots 1,100 kronor och för lots 1,000 kronor.

Bil. IV.

Avlöningsstat för fyrpersonalen.

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Beklädnads- bidrag.	Summa.	Efter resp. 3,6 och 9 år kan lönen höjas varje gång med
Bestämt anslag.					
1 fyrmästare å ång- eller motorfyrskipp.....	1,200	800	100	2,100	150
11 d:o å d:o	13,200	8,800	1,100	23,100	
1 d:o å större fast fyr	1,200	700	100	2,000	
15 d:o å d:o	18,000	10,500	1,500	30,000	
1 d:o eller reservfyrmästare å fyrskepp	1,100	700	100	1,900	
5 d:o d:o	5,500	3,500	500	9,500	
1 d:o å mindre fast fyr.....	1,100	600	100	1,800	100
56 d:o å d:o	61,600	33,600	5,600	100,800	
1 fyrvaktare och befälhavare å fyrskepp eller reservfyrvaktare	900	550	100	1,550	
3 d:o d:o	2,700	1,650	300	4,650	
1 uppbördsfyrvaktare å fast fyr.....	850	500	100	1,450	
13 d:o å d:o	11,050	6,500	1,300	18,850	
1 fyrvaktare	750	450	100	1,300	100
98 d:o	73,500	44,100	9,800	127,400	
1 fyrbiträde	700	400	100	1,200	
91 d:o	63,700	36,400	9,100	109,200	100
Provianteringsbidrag samt särskilda arvoden och ersättningar	—	—	—	6,000	
				442,800	
Förslagsanslag.					
Ålderstillägg	kr.	55,000: —			
Hysesbidrag	"	20,500: —			
Dagavlönning under vintertjänstgöring å fyrskepp	"	15,200: —			
Arvoden till å fyrskepp anställda personer, som	"				
tjänstgöra som styrman eller maskinister	"	3,200: —			
Ersättning för mistignalering	"	5,000: —			
Arvoden till personal vid mindre fyrar	"	39,000: —			
Proviant eller spisningspenningar till personalen å fyr- skepp	"	45,000: —			
Arvoden till extra biträden vid såväl fasta fyrar som å fyrskepp	"	43,000: —			
Vikariatsersättning	"	15,600: —			
Kostnader för ved och lyse in natura	"	25,000: —			
				266,500	
	Summa kronor			709,300	

- Anm. 1.* Vid fast fyr anställda fyrmästare, uppbördsfyrvaktare, fyrvaktare och fyrbiträden erhålla, där så ske kan, fri bostad jämte ved och lyse. Där bostad undantagsvis icke kan beredas personal vid fast fyr, utgår, jämte ved och lyse in natura, hyresersättning enligt lotsstyrelsens bestämmande. Till personalen å fyrskepp utgår hyresbidrag med 300 kr. till fyrmästare eller reservfyrmästare, 250 kr. till fyrvaktare och befälhavare eller reservfyrvaktare samt 200 kr. till fyrvaktare och fyrbiträde.
- Anm. 2.* Då ordinarie befattning å fyrstaten varder ledig, vilken av lotsstyrelsen anses böra förändras till befattning med lägre avlöning eller indragas, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som äger ej mindre besluta, att befattningen skall tillsvidare icke återbesättas, än även, därest befattning prövas böra på angivet sätt förändras, av den för befattningen i stat uppförda avlöning disponera så mycket, som, intilldess förändring i staten kan varda genomförd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.
- Anm. 3.* Pensionsunderlaget utgör för fyrmästare och reservfyrmästare 1,300 kronor, för fyrvaktare och befälhavare, reservfyrvaktare ävensom uppbördsfyrvaktare 1,100 kronor, för annan fyrvaktare 1,000 kronor samt för fyrbiträde 900 kronor.
-

Bil. V.

Avlöningsstat för personalen å lotsverkets ångfartyg.

	Lön.	Tjänst- görings- pennin- gar.	Be- klädnads- bidrag.	Summa.	Anmärkningar.
Bestämt anslag.					
1 befälhavare å lots- verkets ångfartyg Vega	1,800	1,200	—	3,000	{ Efter 3 år kan lönen höjas med 300 kronor, efter 6 år med ytterligare 300 kronor och efter 9 år med än ytterligare 300 kronor.
1 maskinist och upp- bördsman	900	650	100	1,650	
6 maskinister och upp- bördsmän	5,400	3,900	600	9,900	{ Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
Ortstillägg	—	—	—	450	
	—	—	—	15,000	
Förlagsanslag.					
Ålderstillägg	kr. 2,400: —				
Dagavlönning under vintertjänstgöring	» 1,000: —				
Vikariatsersättning	» 350: —				
För tillsyn och bemanning i övrigt å tjänstefartyg samt lotsångarne vid Skanör och Viken	» 68,000: —			71,750	
	Summa kronor			86,750	

Anm. 1. Till den å lotsverkets ångfartyg anställda personal med station och bostad i Stockholm utgår ortstillägg med 250 kronor till befälhavare samt med 100 kronor till maskinist och uppbördsman.

Anm. 2. Pensionsunderlaget utgör för maskinist och uppbördsman 1,100 kronor.

Bil. VI.

Avlöningsstat för personalen vid livräddningsanstalterna.

Förslagsanslag.			
Arvoden till personalen vid livräddningsanstalterna efter beräkning av:			
7	uppsyningsmän å	144 kronor	1,008 —
5	»	» 126 »	630 —
4	»	» 108 »	432 —
12	båtstyrare	» 60 »	720 —
124	roddare	» 48 »	5,952 —
16	biträden	» 36 »	576 —
Summa kronor			9,318 —

Bil. VII.

Stat för undervisningsanstalterna.

Förslagsanslag.	
Avlöning åt lärarpersonalen vid lotsbarnskolorna (lön, ålderstillägg, hyresersättning m. m.)	7,650 —
Bidrag till kommunala skolor	700 —
Inackorderingsbidrag för skolpliktiga barn	4,240 —
Bidrag till småskolelärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt m. m.	410 —
Summa kronor	13,000 —

Bil. VIII.

Omkostnadsstat.

Förslagsanslag.	
Till konsumtionsartiklar för fyrar, mistignalstationer och livraddningsstationer	142,500
» reparation och underhåll av byggnader vid lots- och fyrplatser samt livraddningsstationer, båkar och andra anstalter, vilka icke här nedan särskilt upptagas, ävensom dithörande inventariersedlar	80,000
» fryskeppens reparation, rustning, utläggning och intagning, driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar	87,500
» lotsverkets ångfartygs, tjänstefartygs och båtars underhåll och komplettering, rustning och driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar	171,000
» bojars och prickars anskaffning, underhåll, utsättning och intagning	68,000
» skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för lotsstyrelsen	10,000
» hyra för lotsstyrelsens ämbetslokal	8,500
» kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten	45,000
» grundräntor, jordskyld, ersättning för vedbrand	5,000
» rese- och traktamentskostnader	30,000
» extra utgifter	35,000
» bestridande av Sveriges bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel	1,080
» bidrag från Sverige för uppförande och underhåll av en fyr å Kap Guardafui	560
» friheter och ersättningar, utgörande i värde efter markegång	409
Summa kronor	684,549

Övergångs- och indragningsstat.

Bestämt anslag.			
<i>Lotsstyrelsen.</i>			
Konstruktören och ritaren L. F. Lindberg			4,500
<i>Befalet vid lotsverket.</i>			
Överlotsen av första graden F. W. Pettersson			3,000
” ” ” ” lotslöjtnanten J. A. Thorslund			3,500
<i>Lotspersonalen.</i>			
Övre norra lotsdistriktet.			
Råneå	lotsplats, lotsen O. J. Engström		120
Storebbens	” mästrelotsen P. A. Bergstedt		360
Mellersta lotsdistriktet.			
Ärholma	lotsplats, lotsen M. Ahlman		220
Svenska Högarnes	” mästrelotsen J. E. Ingman		450
”	” J. R. Norman		350
Furusunds	” lotsen C. A. Öhman		420
”	” J. A. Österman		420
Husarö	” G. Nilsson		220
”	” mästrelotsen K. A. Sjöberg		500
”	” G. R. Sandström		500
Stockholms	” lotsen J. V. Bohman		420
Berghamns	” mästrelotsen C. G. E. Sundgren		500
”	” J. V. Söderman		500
Kapellhamns	” lotslärling A. P. V. Andersson		60
Kylejs	” lotsen M. N. Klintberg		180
”	” lotslärling O. P. Klintberg		75
Lergrafs	” lotsen L. P. Sundberg		180
Ljugarns	” mästrelotsen O. P. Uddén		180
Stockviks	” L. G. Holmberg		600
”	” lotslärlingen J. N. Jacobsson		300
Västergarns	” mästrelotsen J. A. Stenberg		600
Transport kronor			18,155

		Transport kronor	18,155	—
Östra lotsdistriktet.				
Häskö	lotsplats, mästerlotsen A. Kjellberg		220	—
Torrö	» » A. R. Didriksson		120	—
»	» » L. R. Larsson		120	—
Kalmar	» lotsen F. G. H. Rylander		600	—
Botorps	» mästerlotsen C. A. Sjögren		600	—
Bokö	» » P. V. Boqvist		270	—
Skäggenäs	» lotsen P. A. Sandström		280	—
Käreholms	» » A. T. Holmberg		600	—
Södra lotsdistriktet.				
Långören	lotsplats, lotsen M. Hansson		120	—
»	» lotslärlingen A. Pettersson-Håkansson		75	—
Pukaviks	» lotsen O. Ysberg		40	—
Ängelholms	» mästerlotsen J. A. Svensson		600	—
Västra lotsdistriktet.				
Hönö	lotsplats, mästerlotsen A. Torjersson		320	—
»	» lotsen H. P. Zachariasson		380	—
Stora Askeröns	» lotsen G. Eliasson		380	—
Marstrands	» lotsäldermannen P. A. Söderström		600	—
Grönskärens	» mästerlotsen G. Montheli		600	—
»	» » M. Tärnberg		600	—
»	» » T. Gollungberg		600	—
»	» » O. B. Bergström		600	—
Sydkosters	» » G. F. Rödström		600	—
Fyrpersonalen.				
Södra lotsdistriktet.				
Söderstjärnas fyrplats, fyrbiträdet I. H. Rundqvist			750	—
Utlängans	» fyrmästaren P. E. Cederström		1,900	—
Västra lotsdistriktet.				
Hjortens uddes fyrplats, fyrvaktaren A. Dannberg			900	—
Malö	» fyrmästaren B. Johansson		1,400	—
		Summa kronor	31,480	—

Bil. X.

Pensionsstat.

Bestämt anslag.	
Till beredande av understöd åt sådana förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn, vilka icke äro berättigade till pension	10,000
Förslagsanslag.	
Till pensionering av lotsstyrelsens och lotsverkets personal i enlighet med bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension	kr. 50,000: —
» pensionering genom flottans pensionskassa av lotsstyrelsens och lotsverkets personal	» 199,000: —
» livräntor åt änkor och barn efter befattningshavare vid lotsverket enligt förordningen den 22 oktober 1909	» 6,000: —
	255,000
Summa kronor	265,000

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 20 juni 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Broström, anförde i underdånighet:
Sedan åtskilliga år har frågan om löne- och pensionsreglering för personalen vid lots- och fyrinrättningarna varit föremål för utredning. Redan i följd av det genom nådigt cirkulär den 25 oktober 1901 statens ämbetsverk och myndigheter lämnade uppdrag att var för sin förvaltningsgren inkomma med utredning i fråga om behovet av ändringar i vederbörande lönestater, avgav lotsstyrelsen i underdånig skrivelse den 21 november 1902 ett förslag om lönereglering för lokalförvaltningen vid lotsverket, varvid styrelsen anförde i fråga om lotspersonalen, att styrelsen i sammanhang med avgivande av förslag till nytt tjänstgöringsreglemente för lotsverket bleve i tillfälle att taga under omprövning

frågan om lotspenningarnas fördelning och därav beroende ny löne-reglering för denna personal, samt i fråga om lönestaten för fyrperso-nalen, att lotsverkets inskränkta medelstillgångar nödgat styrelsen att till det nödvändigaste begränsa anslagskraven för denna personal. De av lotsstyrelsen i berörda underdåniga skrivelse föreslagna grunder för löneroglering för personalen vid lots- och fyrinrättningarna blevo av Kungl. Maj:t den 30 september 1904 godkända och hava därefter tilläm-pats vid den årligen skeende fastställelsen av stat för lots- och fyr-inrättningen med livräddningsanstalterna.

Vid framläggande i underdånig skrivelse den 24 november 1908 av förslag till stat för lots- och fyrinrättningarna att tillämpas år 1909 anmälde emellertid lotsstyrelsen behovet av en genomgripande förbättring av lots- och fyrpersonalens ställning i ekonomiskt avseende, därvid styrelsen hänvisade till de dåmera beviljade löneförhöjningarna för per-sonal vid andra statens verk samt omnämnde, att under trycket av den alltjämt fortgående stegringen av levnadskostnaderna, lotsverkets per-sonal till styrelsen inkommit med framställning om vidtagande av åt-gärder till vinnande av ytterligare löneförbättring. Vid uppgörande av det då framlagda förslaget hade styrelsen haft denna fråga under överbägende, men då någon större förbättring av personalens löneför-måner icke kunde åstadkommas inom ramen av de för lotsverkets ända-mål till Kungl. Maj:ts disposition ställda medel, inskränkte sig styrelsen till att föreslå beredande av tillfällig hjälp åt de svagast avlönade. I anledning härav blevo därefter i någon mån ökade anslag anvisade av Kungl. Maj:t till tillfällig arvodesförhöjning åt lotspersonalen, till löne-tillskott åt fyrpersonalen samt till förhöjd ersättning åt en del extra biträden.

I en till Kungl. Maj:t den 13 december 1911 ingiven skrift anhöll emellertid lotsverkets personalförening om beviljande åt lotsverkets personal av tillfällig förhöjning i inkomsterna att åtnjutas intill dess under utarbetning varande löneroglering bleve genomförd. I infordrat underdånigt utlåtande tillstyrkte lotsstyrelsen ansökningsen; men då lots-verkets medelstillgångar icke vidare kunde anlitas för förbättring av perso-nalens avlöning, ifrågasatte lotsstyrelsen att medel för sådant ändamål skulle beredas genom förhöjning av fyr- och båkavgiften. Sedan kom-merskollegium, efter inhämtande av yttranden från handels- och sjöfarts-nämnderna m. fl. korporationer, i avgivet underdånigt utlåtande avstyrkt förhöjning av berörda avgifter och hemställt, att erforderligt belopp måtte beredas av allmänna statsmedel, avlät Kungl. Maj:t till 1912 års riks-dag proposition (nr 130) om beviljande av anslag för beredande av

tillfällig förbättring i lots- och fyrpersonalens avlöningsförmåner enligt vissa i statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för den 22 mars 1912 angivna grunder; och beviljade riksdagen medel å extra stat till avlöningsförbättring för år 1913. Jämväl 1913 års riksdag beviljade ett extra anslag för beredande av avlöningsförbättring för år 1914.

Emellertid hade inom lotsstyrelsen pågått en omfattande utredning av frågan om lönereglering för personalen vid lotsverket. Resultatet av nämnda utredning samt därpå grundade förslag framlades av lotsstyrelsen i underdånig skrivelse den 12 oktober 1912, vilken innefattade *dels* förslag till stat för lotsstyrelsen och lotsverket för år 1913 med därtill hörande specialförslag till stater för lotsstyrelsen, för befälet vid lotsverket, för personalen vid lotsinrättningen, för personalen vid fyrinrättningarna och för personalen å lotsverkets ångfartyg, *dels* förslag till villkor och bestämmelser för åtnjutande av de enligt de föreslagna nya staterna med ordinarie befattning vid lotsverket förenade avlöningsförmåner, *dels* kostnadsberäkning i avseende å underhållet vid lotsverket, förslagsberäkning i avseende å diverse anslag m. m. samt beräkning av kostnader i avseende å nyanskaffningar m. m.; *dels* ock slutligen förslag angående pensioneringen av tjänstinnehavare vid lotsstyrelsen och lotsverket.

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t den 18 oktober 1912 av lotsstyrelsens nyssnämnda underdåniga skrivelse erinrade dåvarande chefen för sjöförsvarsdepartementet, att Kungl. Maj:t dittills på förslag av lotsstyrelsen fastställt stater för lotsverket, vilka stater innefattat fördelning av det å riksstatens femte huvudtitel uppförda reservationsanslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna. Detta anslag hade upptagits till enahanda belopp som det, vartill inkomsten av titeln fyr- och båkmedel för samma år i riksstaten beräknats, under förutsättning att de å nämnda inkomsttitel uppkommande överskott finge användas för de med anslaget avsedda ändamål. Av dylika överskott, vilka alltså stått till Kungl. Maj:ts förfogande, hade efter försag av lotsstyrelsen medel anvisats till fyllande av sådana lotsverkets behov, vilka icke kunnat tillgodoses inom ramen av de fastställda staterna. Lotsstyrelsens förslag till stater avsåge, enligt vad departementschefen vidare anförde, en fullständig reglering av personalens vid lots- och fyrinrättningarna avlönings- och pensionsförhållanden ävensom mindre ändringar i gällande stater för lotsstyrelsen och befälet vid lotsverket. Genomförandet av den ifrågasatta löneregleringen samt tillgodoseendet av övriga i lotsstyrelsens förslag till stater anmälda behov hade av styrelsen beräknats komma att för år 1913 draga en kostnad av

4,030,166 kronor. Därav kunde 2,950,000 kronor bestridas av fyr- och båkmedel samt lotsavgifter, beräknade de förra till 1,800,000 och de senare till 1,150,000 kronor, varemot återstoden 1,080,166 kronor enligt styrelsens mening borde täckas dels genom att för lotsverkets räkning taga i anspråk de till statsverket ingående lastpenningarna dels ock genom förhöjning av fyr- och båkavgifterna. Lika med lotsstyrelsen ansåge departementschefen en fullständig lönereglering för personalen vid lots- och fyrinrättningarna vara av behovet påkallad, men förklarade sig icke kunna biträda styrelsens förslag i fråga om sättet för beredande av därtill nödiga medel, utan ansåge riksdagens medverkan böra för ändamålet påkallas; och borde i sammanhang därmed jämväl staten för lotsstyrelsen och lotsverket i övriga delar underställas riksdagens prövning. Då de av lotsstyrelsen avgivna förslag till stater vore väl ägnade att läggas till grund för nådig proposition till riksdagen i ämnet, men syntes för sådant ändamål behöva undergå förberedande granskning och i vissa delar nödig omarbetning, erhöi på därom gjord underdånig framställning departementschefen nådigt bemyndigande att tillkalla sakkunniga personer för att inom departementet biträda med utredning och avfattande av förslag beträffande lönereglering för lotsstyrelsen och lotsverket jämte i samband därmed stående frågor.

Med stöd av berörda bemyndigande uppdrog departementschefen åt ledamoten av riksdagens första kammare, hovmarskalken greve P. O. L. Klingspor, dåvarande ledamöterna av riksdagens andra kammare sergenten K. A. M. J:son Martin och redaktören N. A. Nilsson i Kabbarp samt statskommissarien friherre C. G. E. Leijonhufvud att deltaga i nämnda arbete.

De sålunda tillkallade sakkunniga (lotsverkets löneregleringskommission) avgåvo den 15 mars 1913 betänkande angående lönereglering för lotsstyrelsen och lotsverket, innefattande förslag jämväl till pensionsreglering.

I anledning av vad kommissionen anført och hemställt inkom lotsverkets personalförening genom sin styrelse till Kungl. Maj:t med en skrift i ämnet; och sedan lotsstyrelsen i anledning av nådiga remisser å kommissionens betänkande och nyssnämnda skrift den 27 oktober 1913 avgivit underdånigt utlåtande i detta ärende och den i samband därmed väckta frågan om viss ändring av lotstaxorna, överlämnade generallotsdirektören med eget yttrande den 1 därpåföljande december till departementschefen två särskilda förslag, utarbetade det ena av lotskaptenen O. H. Stenberg i fråga om lönereglering för lots- och fyrpersonalen och det andra av överfyringenjören U. Grönvall angående

ett nytt avlöningssystem för lotspersonalen. I särskilt underdånigt utlåtande den 27 december 1913 gjorde lotsstyrelsen vidare framställning om överflyttande på övergångsstat av åtskilliga på grund av sjukdom till tjänstgöring oförmögna befattningshavare vid lotsverket.

På grund av nådig remiss har sedermera kommerskollegium med överlämnande av ett yttrande i ännu av Sveriges redareförening den 15 januari 1914 avgivit underdånigt utlåtande beträffande frågan om ändrade grunder för utgående av avlöning för lotspersonal ävensom rörande förslaget till ändring i lotstaxorna.

Därefter blevo handlingarna i ärendet den 17 januari 1914 remitterade till statskontoret med befallning att så skyndsamt ske kunde inkomma med underdånigt utlåtande i ärendet. Sådant utlåtande, av statskontoret beslutat den 18 sistlidne april, inkom till departementet den 2 påföljande maj.

Med hänsyn till de delvis nya synpunkter och uppslag, som efter avgivande av lönerегleringskommissionens förenämnda betänkande framkommit särskilt beträffande frågan om avlöning för lotspersonalen, erhöll jag den 13 maj 1914 nådigt bemyndigande att tillkalla högst fem sakkunniga personer för rådplägnings beträffande lämpligaste sättet att lösa denna lönerегleringsfråga och därmed sammanhängande spörsmål samt för att inom departementet biträda vid utarbetande av fullständiga förslag i ämnet. På grund av nämnda bemyndigande tillkallades ledamoten av riksdagens första kammare, kommandörkaptenen H. H. K. Ericson, ledamoten av riksdagens andra kammare, sjökaptenen E. Indebetou, byråchefen J. A. Sjöberg, förenämnde statskommissarien friherre Leijonhufvud samt sekreteraren M. A. Forsman. Tillsammans med dessa sakkunniga har jag därefter förehaft ifrågavarande ärende till ingående behandling och överläggning, varvid skilda meningar kommit till uttryck; och har jag tillika med dessa sakkunniga jämväl haft tillfälle att av inkallade representanter för personalen inhämta upplysningar rörande förhållandena inom de olika personalgrupper, varom vid denna lönerегlering är fråga.

Friherre Leijonhufvud och sekreteraren Forsman hava dessutom biträtt med ärendets vidare beredning och avfattande av de förslag, jag i det följande kommer att framlägga.

Den utredning av detta ärende, som man avsett att vinna, synes mig nu föreligga, om jag undantager frågan om lotshemmanens bibehållande såsom sådana. Beträffande denna fråga, vars utredning med hänsyn till frågans speciellt tekniska art icke kunnat ingå i förenämnda

särskilda löneregleringskommissions uppdrag, vill jag erinra, att då det syntes kunna ifrågasättas, huruvida icke de skyldigheter med avseende å lotsning, vilka för närvarande ålåge viss jord, numera borde upphöra samt denna fråga syntes böra göras till föremål för ingående undersökning i samband med löneregleringsfrågan, Kungl. Maj:t enligt nådigt brev den 28 juni 1913 uppdragit åt kammarkollegium att, efter vederbörandes hörande samt övrig utredning rörande de med nu befintliga lotshemman och lotslägenheter sammanhängande kamerala och övriga förhållanden, som kunde vara av betydelse för frågans bedömande, så snart ske kunde till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande beträffande lämpligheten av lotsningsbesvärets avlösning och därvid, under förutsättning att sådan avlösning funnes böra äga rum, jämväl avgiva förslag rörande det sätt, på vilket avlösningen borde verkställas. Det sålunda infordrade yttrandet har ännu icke inkommit och lär, enligt vad jag inhämtat, med hänsyn till utredningens omfattning icke heller vara att inom närmaste tiden förvänta. Såvitt jag kan finna, är emellertid föreliggande lönereglering icke beroende av huru frågan om avlösning av den viss jord åliggande lotsningsskyldighet kommer att lösas. Visserligen åtnjuta lotsarna vid en del lotsplatser vissa naturaförmåner från lotsningsskyldighet underkastade hemman, såsom exempelvis bostad, odlingsjord, rätt till fiske och bete m. m. dyl.; men det förslag i löneregleringsfrågan jag ämnar framlägga innebär, att lots skall, i den mån sådana naturaförmåner åtnjutas, vara underkastad på lotsstyrelsens prövning beroende minskning i sin kontanta avlöning. Vid sådant förhållande synes resultatet av berörda huvudsakligen i kameralt hänseende betydelsefulla utredning icke behöva avvaktas eller den trängande frågan om lönereglering för lotspersonalen av sådan anledning ytterligare undanskjutas.

På grund av vad jag sålunda anfört och med erinran, att Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen av den 14 maj 1914 föreslagit riksdagen dels att i riksstaten för år 1915 bland statsverkets inkomster upptaga lotspenningarna samt beräkna nämnda inkomsttitel till 1,200,000 kronor, dels ock att, i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, som Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, i det till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna uppförda ordinarie anslaget, nu 2,000,409 kronor, beräkna en förhöjning av 1,631,663 kronor och sålunda beräkna anslaget i dess helhet till 3,632,072 kronor, anhåller jag att nu få Eders Kungl. Maj:ts prövning underställa frågan om löne-

och pensionsreglering för personalen vid lots- och fyrinrättningarna samt om bestämmande av anslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna.

Lotsar eller »ledsagare» funnos redan i äldre tider bosatta i skärgårdarna. De åtnjöto för sina hemman särskilda privilegier, såsom frihet från vissa skatter, mot det att de vid behov ledsagade och styrde konungens skepp. I denna riktning utvecklades lotsväsendet till 1641, då alla till »styrmanshemman» givna privilegier återkallades i samband med utfärdandet av bestämmelser, att lots alltid skulle erhålla ersättning av den, som anlidade honom (K. förbud av den 22 oktober 1641). Först under Karl XI vann emellertid lotsverket verklig stadga genom de under åren 1696 och 1697 utfärdade fullständiga författningarna angående lotsväsendet i Sverige och Finland. Enligt dessa hade »styrmanskaptene» vid amiralitetet uppsikt över hela lotsväsendet. Under honom hade en lotsinspektör i Stockholm samt uppsynings- och åldermän å andra platser den närmaste tillsynen över lotseriet. Då förvaltningen av sjöärendena år 1803 inrättades, övertog detta verk ledningen av lotsverket. Redan 1809 ägde emellertid en ingripande förändring rum, då lotsverket sammanslogs med den nyinrättade sjömätningskåren, vars chef blev överdirektör för lotsverket. Detta förhållande varade icke längre än till 1820, då lotsverket erhöi en egen chef med benämning lotsdirektör, vilken emellertid sorterade under förvaltningen av sjöärendena. Genom Kungl. reglementet den 21 december 1871 skildes lotsverket från förvaltningen av sjöärendena och inrättades en särskild lotsstyrelse. Enligt 1820 års förordning var kusten delad i 3 distrikt, vilka åter indelades i lotsfördelningar till ett sammanlagt antal av 15. Denna indelning bibehölls till 1877, då distriktens antal minskades till 2 och fördelningarna till 11. 1882 minskades åter lotsfördelningarnas antal till 8, distriktsinspektörerna indrogos och ersattes med en inspektör på lotsstyrelsens stat. Denna inspektörsbefattning upphörde genom Kungl. Maj:ts beslut den 14 oktober 1898.

Historik.

Då fyrar först i Sverige började byggas, skedde det genom enskild företagsamhet; och erhöi ägarne av en fyr rätt att av fartyg, som passerade, uppbära vissa avgifter till fyrens underhåll. På samma sätt erlades till kronan vid vissa hamnar båkavgift till underhåll av de få och spridda fyrar, som genom kronans försorg upprättats. Sedermera tillkommo allt flera nya fyrar och de enskilda övergingo i kronans ägo.

Då alltså den allmänna sjöfarten kunde anses tillgodosedd genom de säkerhetsanstalter, som för densamma längs kusterna småningom anordnats, blev avgiften allmän för alla, som av fyr- och båkväsendet hade gagn.

Med föranledande av en inom borgarståndet väckt motion beviljade 1853—4 års riksdag 10,000 rdr b:ko till förberedande åtgärder för inrättande av livräddningsstationer samt till upprättande av sådana stationer så långt de beviljade medlen medgäve. De första livräddningsstationerna förlades till Skånes sydöstra kust nära Simrishamn nämligen vid Sandhammaren (Mälarhusen) och fiskläget Brantevik. Den förstnämnda stationen försågs med både livbåt och raketapparat, den sistnämnda med endast raketapparat. Förvaltningen av sjöärendena skulle hava högsta inseendet över livräddningsanstalterna. Genom kungl. brev den 21 december 1871 överflyttades jämväl inseendet över livräddningsväsendet från förvaltningen av sjöärendena till lotsstyrelsen.

Organisation.

Över lotsverket, som sålunda omfattar lots- och fyrinrättningarna jämte livräddningsanstalterna med den till samma inrättningar och anstalter hörande personal, har lotsstyrelsen överinseendet. Styrelsen är organiserad såsom ett centralt ämbetsverk med en generaldirektör såsom chef och med tre ledamöter, vilka äro chefer för var sin byrå: en kanslibyrå, en lotsbyrå och ett fyringenjörkontor. Lotsstyrelsen har till sitt förfogande ett ångfartyg att användas vid inspektioner, transporter m. m.

I enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 30 september 1904 äro rikets kuster och närliggande farvatten med avseende å där belägna lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer för skeppsbrutna från och med ingången av år 1905 indelade i sex lotsdistrikt, vart och ett under befäl av en lotskapten med biträde av en eller två lotslöjtnanter. För detta befäl finnes i varje distrikt ett chefsångfartyg för verkställande av inspektioner och transporter, för biträde vid utprickning av farleder m. m.

Distrikten äro:

Övre norra lotsdistriktet, omfattande kusterna vid Bottniska viken av Norrbottens och Västerbottens län;

Nedre norra lotsdistriktet, omfattande kusterna vid Bottenhavet av Västernorrlands, Gävleborgs och Uppsala län samt av Stockholms län intill Vaddö sockens norra gräns;

Mellersta lotsdistriktet, omfattande Stockholms skärgård med tillhörande kuster från Vaddö sockens norra gräns till gränsen mellan Bälinge och Tystberga socknar i Södermanlands län, sjöarne Mälaren och Hjälmaren samt därmed sammanhängande vattenvägar, ävensom Gottland och kringliggande öar;

Östra lotsdistriktet, omfattande kusterna vid Östersjön från gränsen mellan Bälinge och Tystberga socknar i Södermanlands län till gränsen mellan Kristianopels och Thorhamns socknar i Blekinge län, sjön Vättern, Östgöta kanal och därmed sammanhängande vattenvägar samt ön Öland;

Södra lotsdistriktet, omfattande kusterna vid Östersjön, Öresund och Kattegat av Blekinge län från gränsen mellan Kristianopels och Thorhamns socknar samt av Kristianstads och Malmöhus län;

Västra lotsdistriktet, omfattande kusterna vid Kattegat och Skagerrack av Hallands samt Göteborgs och Bohus län, sjön Vänern, Västgöta kanal och övriga med Vänern sammanhängande vattenvägar.

I sammanhang härmed torde böra nämnas, att anstalterna för sjöfartens betryggande å sjön Vänern icke stå under lotsstyrelsens överinseende utan handhas och vårdas av en särskild styrelse, benämnd Vänerns seglationsstyrelse, bestående av elva ledamöter, utav vilka fartygsägare och industriidkare på landet uti de till sjön Vänern gränsande län utse fyra samt städerna Göteborg, Vänersborg, Lidköping, Mariestad, Kristinehamn, Karlstad och Åmål genom där boende fartygsägare, handlande och industriidkare välja vardera en. Stadgar för denna styrelse äro av Kungl. Maj:t utfärdade den 14 februari 1908.

Under lotsbefälet sortera distriktets lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer.

Lotsplats förestås av överlots eller lotsförman allt efter platsens vikt och betydelse. Lotspersonalen i övrigt består av mäterlotsar, lotsar, extra lotsar, lotslärlingar och båtbiträden.

De större fyrinrättningarna äro fryskepp och fasta fyrar; de mindre äro ledfyrar och lysbojar. Befälet å större fyrinrättning föres av fyrmästare eller uppbördsfyrvaktare. Övrig personal är fyrvaktare, fyrbiträden och extra biträden.

Föreståndaren vid livräddningsstation kallas uppsyningsman och personalen i övrigt består av båtstyrare, roddare och biträden.

I sammanhang härmed må erinras, att enligt § 47 i värnpliktslagen den 14 juni 1901 äro värnpliktige, tillhörande lots- och fyrinrättningens personal, likställda med de vid flottan fast anställda. Denna personalens tjänstgöringsskyldighet vid flottan regleras närmare genom Kungl.

förordningen den 29 november 1901. Jämlikt denna förordning skall den till lots- och fyrinrättningen hörande personal, med undantag av de med kontrakt anställda vaktarne vid smärre ledfyrar, under hela sin tjänstetid vid lotsverket tillhöra flottans reserv, dock utan rubbning av ifrågavarande personers civila ställning i avseende å tjänsten vid lotsverket. Ifrågavarande personal, som tillhör flottans reserv, är skyldig att vid inträffande krig eller större krigsrustningar, då så påfordras, tjänstgöra vid flottan vare sig i egenskap av bemanning å signalstationerna eller i annan befattning vid kustsignalväsendet samt lotsinrättningens personal därjämte såsom lotsar å flottans fartyg. Den del av förenämnda personal, vilken skall tjänstgöra vid kustsignalväsendet, är under fredstid skyldig undergå övning.

Vid 1913 års utgång voro vid lotsstyrelsen och lotsverket anställda över 1,500 personer med inberäkning av extra personal med fastare anställning. Av hela antalet tillhörde inemot 840 lotspersonalen och omkring 450 fyrpersonalen.

För större delen av lotsverkets personal är nu afsett att med riksdagens medverkan genomföra en lönereglering och i samband därmed underställa riksdagens prövning jämväl staterna för övriga delar av lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna.

Jag kommer alltså att framlägga dels förslag till stat för lotsstyrelsen jämte förslag till villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i den nya staten för styrelsen upptagna avlöningsförmåner, dels förslag till stater för befälet vid lotsverket, för lotspersonalen, för fyrpersonalen och för personalen å lotsverkets ångfartyg jämte förslag till villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i sålunda föreslagna nya stater för personalen vid lotsverket upptagna avlöningsförmåner, dels förslag till kostnadsberäkning för såväl livräddningsanstalterna som lotsverkets undervisningsanstalter m. m., dels ock förslag till omkostnadsstat, till övergångs- och indragingsstat samt till pensionsstat.

Lotsstyrelsen.

Jämlikt Kungl. Maj:ts förnyade nådiga instruktion för lotsstyrelsen den 13 december 1907 med däri genom kungl. kungörelserna den 23 april 1909 och den 24 november 1911 gjorda ändringar åligger det styrelsen huvudsakligen:

*Ämbets-
befattning.*

att vaka däröver, att lotsverket tillhörande inrättningar och anstalter av alla slag behörigen vidmakthållas, samt att de säkerhetsanstalter för sjöfarten, som av kommuner, korporationer eller enskilda blivit med vederbörligt tillstånd inrättade, varda i fullständigt skick underhållna och ordentligen betjänade;

att med uppmärksamhet följa de förhållanden, som betinga utvidgning eller förändring av ifrågavarande inrättningar och anstalter, samt, efter omständigheterna, omedelbarligen vidtaga eller hos Kungl. Maj:t föreslå de åtgärder, som härav kunna föranledas; med iakttagande därvid, att till Kungl. Maj:ts prövning och avgörande överlämnas fråga om inrättande av ny fyr eller väsentlig förändring av redan befintlig fyr, i ena och andra fallet såvitt kostnaden därför skall bestridas av lotsverket, om anläggning, flyttning eller indragning av lotsplats, fyrplats eller livräddningsstation samt om upptagande eller nedläggning av lotsled; styrelsen dock obetaget att, därest tillfälliga förhållanden påkalla anordnande för viss tid av ny lotsplats eller lotsled, därom gå i författning ävensom att låta sådan lotsplats eller lotsled indraga;

att utfärda lotstaxor i överensstämmelse med de av Kungl. Maj:t i sådant avseende fastställda beräkningsgrunder, med rättighet likväl för styrelsen att, i fråga om lotsled, som av styrelsen för viss tid anordnats, bestämma lotsavgiften, vilken dock icke får sättas högre än för motsvarande väglängd av närmast belägen, därmed jämförlig och med Kungl. Maj:ts tillstånd upptagen lotsled;

att förvalta de för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna anvisade medel och i sådant avseende efter rekvisition i mån av behov dessa medel uppbära och därmed bestrida erforderliga utgifter, för berörda och övriga till lotsverket ingående medel redovisa samt över användandet av desamma utöva kontroll och därvid tillse, att de av Kungl. Maj:t utfärdade stater rätt efterlevas; samt

att för den inom lotsdistrikten tjänstgörande personal utfärda arbetsordningar och instruktioner, innefattande vad utöver de i tjänstgöringsreglementet för lotsverket meddelade föreskrifter kan för tjänstgöringen erfordras, och vaka däröver, att denna personal behörigen fullgör sina skyldigheter.

Härjämte åligger det styrelsen att i enlighet med de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t varda meddelade, upprätta planer rörande användning av lotsverkets personal och materiel för militära ändamål.

Styrelsen tillkommer vidare att bestämma angående utprickning och belysning av allmänna farleder och hamnar i riket samt att i andra frågor beträffande allmänna farleder och hamnar i riket till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddela de yttranden, som av sistnämnda styrelse åskas; och äger lotsstyrelsen därjämte att övervaka, att icke sådana åtgärder vidtagas med avseende på allmänna farleder eller hamnar, att den allmänna sjöfarten därigenom hindras eller försvåras, samt att till förekommande härav, så ock för undanröjande av i berörda hänseende uppkomna hinder, hos vederbörande myndigheter göra de framställningar, vartill omständigheterna föranleda, eller eljest vidtaga de åtgärder, som, enligt vad särskilt är stadgat, må på lotsstyrelsen ankomma.

Då fråga uppstår om utprickning eller belysning av farled, som icke är med sådana anordningar försedd, åligger det styrelsen att från chefen för flottans stab inhämta yttrande, huruvida i militärt hänseende något finnes att vid den ifrågasatta åtgärden erinra. Avstyrker chefen för flottans stab åtgärden, skall, därest styrelsen finner densamma ändock böra vidtagas, ärendet överlämnas till Kungl. Maj:ts avgörande.

Angående lotsstyrelsens befattning med kustsignalväsendet äro särskilda bestämmelser av Kungl. Maj:t meddelade den 12 september 1902.

Styrelsen skall vidare enligt instruktionen låta av trycket utgiva en veckoskrift, innehållande redogörelse för ändringar och förbättringar av säkerhetsanstalterna samt hinder för sjöfarten vid rikets kuster ävensom, så fullständigt ske kan, vid andra länders kuster. Av denna skrift skola exemplar dels tillställas vederbörande in- och utländska myndigheter dels ock utan annan kostnad än postbefordringsavgift, när sådan ifrågakommer, tillhandahållas enskilda, som därtill anmäla sig.

I förhållande till sjökarteverket åligger det styrelsen:

att, innan underdånigt förslag avgives eller beslut fattas om anordning eller förändring av fyr, som i förening med annan fyr eller ensam skall utvisa en viss bäring eller viss sektor eller sektorer, ävensom angående andra fasta sjömärken, vilka skola uppföras så, att deras överenslinje skall utvisa en bestämd bäring, inhämta chefens för sjökarteverket yttrande i ämnet;

att varje år före december månads utgång till chefen för sjökarteverket överlämna uppgift dels å de förändringar i avseende på flytande

sjömärken och fasta prickar, som äro avsedda att under nästkommande år verkställas före eller i sammanhang med vårutprickningen, dels ock å de övriga förändringar i avseende å säkerhetsanstalterna för sjöfarten, vilka, såvitt känt är vid uppgiftens avlämnande, skola under nästkommande år åvägabringas, därvid särskilt bör angivas, vilka förändringar kunna antagas vara verkställda före den 1 mars;

att, då i ovanstående förteckning ävensom i notiser rörande Sverige i ovan omnämnda veckoskrift latitud och longitud anföras, angiva numret på det sjökort, å vilket dessa Ortsbestämningar blivit tagna;

att vid uppförande eller förändring av fyrbyggnad eller annat fast sjömärke, så fort ske kan, till sjökarteverket insända skiss av byggnaden eller sjömärket;

att, när ändring i beteckningssättet för olika fyrsken m. m. skall i fyrlistan införas, därom i tid underrätta chefen för sjökarteverket; samt

att, då till styrelsens kännedom kommit, att förut okänt grund upptäckts eller att i avseende på förut känt grund belägenhet, utsträckning eller utprickning någon olikhet mot sjökortet upptäckts, därom skyndsamt till chefen för sjökarteverket lämna underrättelse.

De uppgifter, som böra lämnas chefen för sjökarteverket, skola inom samma tid, som är för deras avlämnande till bemälda chef föreskriven, införas i omnämnda veckoskrift; och må, utöver de förändringar, som äro avsedda att vidtagas nästkommande år före eller i sammanhang med vårutprickningen, sedermera under samma år icke vidtagas några andra förändringar i avseende på flytande sjömärken än dem, som utmärka möjligen nyupptäckta grund eller sådana förut kända grund, som befunnits äga mindre djup eller annan belägenhet eller utsträckning än vad förut antagits, eller nyupptagna farleder eller sådana förändringar av äldre farleder, vilka icke utan våda för sjöfarten kunna till ett följande år uppskjutas.

Styrelsen äger låta, i enlighet med gällande föreskrifter, för lotsverkets räkning försälja kasserade båtar och inventarier ävensom andra lotsverkets lösa tillhörigheter, vilka icke kunna med fördel för lotsverket användas.

Lotsstyrelsen utgöres, såsom förut nämnts, av en generallotsdirektör såsom chef samt tre ledamöter, av vilka en är chef för kanslibyrån, en chef för lotsbyrån samt en överfyringenjör och chef för fyringenjörkontoret.

Organisation.

Hos lotsstyrelsen äro anställda följande ordinarie tjänstemän:

å kanslibyrån: en sekreterare, en kamrerare, en registrator, två revisorer och bokhållare ävensom en kassör och bokhållare; samt

å fyringenjörkontoret: två fyringenjörer, en verkmästare och en materialförvaltare.

Generallotsdirektören, chefen för kanslibyrån och överfyringenjören utnämnas av Kungl. Maj:t, de båda sistnämnda på anmälan av general-lotsdirektören.

Chefen för lotsbyrån förordnas av Kungl. Maj:t för viss tid eller tills vidare, sedan generallotsdirektören avgivit förslag å därtill lämplig person, företrädesvis någon, som tillhör lotsverkets befäl eller kungl. flottans officerskår; chef för lotsbyrån kan efter tre års tjänstgöring såsom tillförordnad av generallotsdirektören i underdanighet anmälas till erhållande av fullmakt.

Då sekreterare- eller kamreraretjänsten skall tillsättas, utfärdar styrelsen kungörelse därom i allmänna tidningarna samt medelst anslag i styrelsens lokal med föreläggande av trettio dagars ansökningstid, räknad från den dag, kungörandet sker. Efter denna tids förlopp insänder styrelsen ansökningshandlingarna till Kungl. Maj:t samt föreslår därvid till tjänstens erhållande den bland de sökande, som styrelsen med hänsyn till förtjänst och skicklighet anser böra till densamma företrädesvis ifrågakomma.

Då fyringenjörstjänst blivit ledig, kungöres tjänsten till ansökning på sätt ovan sagts. Efter ansökningstidens utgång insänder styrelsen ansökningshandlingarna till Kungl. Maj:t och föreslår därvid den av de sökande, som styrelsen med hänsyn till förtjänst och skicklighet i allmänhet samt duglighet särskilt för den lediga tjänsten anser böra till densamma företrädesvis ifrågakomma, till erhållande av fullmakt å tjänsten, såvida han under minst två års föregående tjänstgöring såsom extra eller tillförordnad fyringenjör ådagalagt nöjaktig förmåga samt ordentlighet vid anförtrödda byggnadsarbetens utförande och i andra honom uppdragna göromål. I annat fall föreslår styrelsen honom till undfående av nådigt förordnande att emot åtnjutande av de till den lediga tjänsten anslagna avlöningsförmåner uppehålla tjänsten under två år eller den kortare tid, som anses erforderlig för att pröva hans lämplighet för tjänsten. Finnes vid den bestämda tidens utgång den förordnade hava vid tjänstens utövande ådagalagt nöjaktig förmåga samt ordentlighet, anmäler styrelsen honom till erhållande av nådig fullmakt å tjänsten, men i annat fall skall tjänsten ånyo kungöras till ansökning ledig.

Ledig verkmästaretjänst kungöres till ansökning på sätt ovan sagts. Verkmästare förordnas av lotsstyrelsen att tills vidare under högst två år uppehålla tjänsten mot åtnjutande av de för densamma anslagna avlöningsförmåner. Har tillförordnad verkmästare tjänstgjort två år och därvid visat sig besitta för befattningen nöjaktig skicklighet och förmåga samt i övrigt funnits vara för tjänsten lämplig, anmäles han av överfyringenjören hos lotsstyrelsen till erhållande av fullmakt.

Övriga tjänstemän tillsättas av styrelsen medelst fullmakter, sedan tjänsterna blivit, på sätt ovan sagts, kungjorda till ansökning.

Styrelsen äger, i den mån sådant för göromålens behöriga gång erfordras, anställa extra fyringenjörer, andra tekniska biträden och amanuenser ävensom antaga andra extra ordinarie tjänstemän samt utse vaktbetjänte.

För behörighet till sekreteraretjänsten fordras att hava avlagt juris kandidatexamen eller examen till rättegångsverken.

För att kunna anställas såsom kamrerare, registrator, revisor och bokhållare, kassör och bokhållare eller såsom amanuens eller annan extra ordinarie tjänsteman, som icke här nedan är nämnd, fordras att hava avlagt juris kandidatexamen eller examen till rättegångsverken eller kansliexamen; styrelsen dock obetaget att, där särskilda omständigheter därtill föranleda, medgiva dylik anställning åt därtill lämplig person, som endast avlagt mogenhetsexamen vid högre allmänt läroverk.

Såsom fyringenjör eller extra fyringenjör må ej annan anställas än den, som företer betyg över avlagd mogenhetsexamen vid högre allmänt läroverk ävensom antingen betyg över godkända insikter vid fullständig avgångsexamen från någondera av tekniska högskolans fackskolor för väg- och vattenbyggnadskonst och för maskinbyggnadskonst och mekanisk teknologi eller ock intyg över förutgången praktisk verksamhet av beskaffenhet, som förutsätter för fyringenjörstjänst erforderliga kunskaper.

Till verkmästare och andra tekniska biträden samt till materialförvaltare äger styrelsen antaga därtill lämpliga personer utan avseende å avlagda examina.

Den nu gällande staten för lotsstyrelsen överensstämmer med den s. k. normalstaten för centrala ämbetsverk och fastställdes av Kungl. Maj:t den 13 december 1907 att tillämpas från och med år 1908. Samma dag utfärdades jämväl nådig kungörelse angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de nya avlöningsförmånerna. Staten har följande utseende:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Arvoden.	Summa.	
Styrelsen.						
1 generallotsdirektör	7,000 —	3,000 —	1,000 —	— —	11,000 —	
1 chef för kanslibyrån ..	5,000 —	2,500 —	600 —	— —	8,100 —	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kro- nor.
1 chef för lotsbyrån	5,000 —	2,500 —	600 —	— —	8,100 —	
1 överfyringenjör	5,000 —	2,500 —	600 —	— —	8,100 —	
Kanslibyrån.						
<i>Andra gradens tjänstemän:</i>						
1 sekreterare	3,600 —	1,800 —	400 —	— —	5,800 —	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 kamrerare	3,600 —	1,800 —	400 —	— —	5,800 —	
<i>Första gradens tjänstemän:</i>						
1 registrator	2,200 —	1,500 —	300 —	— —	4,000 —	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor, efter 10 år med ytterligare 500 kro- nor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 revisor och bokhållare ..	2,200 —	1,500 —	300 —	— —	4,000 —	
1 d:o	2,200 —	1,500 —	300 —	— —	4,000 —	
1 kassör och bokhållare ..	2,200 —	1,500 —	300 —	— —	4,000 —	
Fyringenjörkontoret.						
<i>Andra gradens tjänstemän:</i>						
1 fyringenjör	3,600 —	1,800 —	400 —	— —	5,800 —	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 d:o	3,600 —	1,800 —	400 —	— —	5,800 —	
<i>Första gradens tjänstemän:</i>						
1 verkmästare	2,200 —	1,500 —	300 —	— —	4,000 —	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor, efter 10 år med ytterligare 500 kro- nor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 materialförvaltare	2,200 —	1,500 —	300 —	— —	4,000 —	
Arvoden åt tekniska bi- träden	— —	— —	— —	6,500 —	6,500 —	
Vikariatsersättning samt arvoden och flitpennin- gar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän	— —	— —	— —	9,500 —	9,500 —	
1 förste vaktmästare	900 —	450 —	150 —	— —	1,500 —	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kro- nor.
1 vaktmästare	700 —	350 —	150 —	— —	1,200 —	
1 d:o	700 —	350 —	150 —	— —	1,200 —	
Transport	— —	— —	— —	— —	192,400 —	

	Lön.	Tjänst- görings- pen- ningar.	Orts- tillägg.	Ar- voden.	Summa.
Transport					102,400
På indragningsstat.					
Konstruktören och ritaren Ludvig Fredrik Lind- berg	—	—	—	—	4,500 —
Summa kronor	—	—	—	—	106,900 —

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Vid fastställandet av denna stat föreskrev Kungl. Maj:t, bland annat, att vid inträffande ledighet av kamrerarebefattningen eller kassörs- och bokhållarebefattningen den kvarstående kamreraren eller kassören skulle vara skyldig att övertaga båda befattningarnas göromål mot åtnjutande av kamrerares avlöningsförmåner. Då emellertid kamreraren icke ingick på den nya staten med därvid stadgade villkor och bestämmelser, har den sålunda avsedda sammanslagningen av dessa befattningar icke kunnat genomföras vid kassörens avgång från sin tjänst med utgången av april 1911. Kassörsbefattningen har därefter uppehållits på förordnande och till avlöning åt den tillförordnade kassören har lotsstyrelsen jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande ägt att av den för en kassör och bokhållare i staten upptagna avlöning å 4,000 kronor använda 2,600 kronor. I sin förenämnda underdåniga skrivelse av den 12 oktober 1912 har lotsstyrelsen föreslagit ändrade bestämmelser rörande lotspenningarna avseende desammas inlevererande till lotsstyrelsen; och därest en sådan förändring komme till stånd, måste enligt styrelsens mening en sådan anordning för ämbetsverket medföra ökat arbete, som lämpligen kunde läggas på kassören, för vilken detta arbete jämte nu åliggande kassörsgöromål skulle utgöra full arbetsbörda. Enligt lotsstyrelsens mening skulle alltså, därest löneregleringen för lotspersonalen ordnades på sätt styrelsen föreslagit, kassörsgöromålen överflyttande på kamreraren icke längre kunna ifrågasättas. Kassörsbefattningen borde därför ånyo besättas med ordinarie innehavare.

I denna fråga har förenämnda löneregleringskommission anført, att, då jämväl kommissionens förslag till lönereglering för lotspersonalen

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 1 saml. 153 häft. (Nr 228.) 6

**Föreslagna
ändringar.**

*Angående
kassörs-
tjänsten.*

avsåge, att inflytande lotspenningar till ej oväsentlig del skulle komma att inlevereras till statsverket och ett sådant inlevererande givetvis komme att kräva granskning och kontroll samt bokföringsåtgärder i lotsstyrelsen — ett arbete, som lämpligen syntes kunna till huvudsaklig del läggas på kassören men även i någon mån föranledde ökning av kamrerarens göromål — kommissionen icke funnit något att erinra mot bibehållande av en särskild kassörsbefattning hos lotsstyrelsen.

*Angående
skrivbiträden.*

I övrigt har lotsstyrelsen icke ifrågasatt andra ändringar i gällande stat för styrelsen än att avlöningsförmåner borde upptagas för två kvinnliga skrivbiträden, att anslag till ålderstillägg — vartill medel nu utgår från särskild för styrelsen och befälet vid lotsverket gemensam ålderstilläggsstat — skulle upptagas i avlöningstaten samt att anslaget till vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän skulle höjas.

Hos lotsstyrelsen äro för närvarande anställda två kvinnliga skrivbiträden med månatligt arvode av 120 kronor eller för år 1,440 kronor. Dessa biträden skulle enligt lotsstyrelsens förslag uppföras å ordinarie stat med avlöningsförmåner efter den så kallade normalavlöningen för biträden i den lägre lönegraden och avlöningen alltså för vardera biträdet utgöra 1,200 kronor för år, därav 700 kronor lön, 350 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg, jämte 2 ålderstillägg, vardera å 200 kronor efter fem och tio års tjänstgöring. För dessa biträden skulle gälla de allmänna villkor och bestämmelser, som genom nådig kungörelse av den 10 juni 1912 fastställts för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar.

Vad lotsstyrelsen sålunda föreslagit har av kommissionen tillstyrkts.

*Angående
ålderstillägg
åt vakt-
mästarne.*

Nu gällande stat för lotsstyrelsen upptager icke något ålderstillägg för förste vaktmästaren och endast ett ålderstillägg för övriga vaktmästare; och i sin underdåniga skrivelse den 12 oktober 1912 föreslog lotsstyrelsen icke någon ändring i dessa delar. Kommissionen har emellertid, med erinran, att normalstaterna för centrala ämbetsverk numera ändrats därhän, att åt förste vaktmästare tillerkänts ett ålderstillägg å 100 kronor efter 5 års tjänstgöring samt åt övriga vaktmästare två ålderstillägg, vardera å 100 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring, anført, att samma förmåner syntes böra medgivas vaktmästarepersonalen hos lotsstyrelsen; och har kommissionen alltså i sitt förslag till stat för lotsstyrelsen upptagit för nämnda personal ålderstillägg i överensstämmelse härmed.

Lotstyrelsen har i sitt över kommissionens förslag avgivna utlåtande av den 27 oktober 1913 icke haft något att häremot erinra samt därför och med föranledande av beräknade ändringar i övrigt beträffande ålderstillägg under år 1915 ansett det i sådant avseende erforderliga beloppet böra bestämmas till 7,500 kronor.

Vidare har kommissionen erinrat, att 1912 års riksdag godkänt av Kungl. Maj:ts föreslaget tillägg till de för vissa ämbetsverk stadgade villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i avlöningsstaterna för ämbetsverken upptagna avlöningsförmåner av innehåll, att vaktmästare uti dessa ämbetsverk skulle årligen, i den mån sådant kunde ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar. Med anledning härav har kommissionen ansett, att även för vaktmästare i lotsstyrelsen borde beredas semester under 15 dagar. Då emellertid vid beviljande av semester för styrelsens vaktmästare borde kunna så ordnas, att särskild vikarie ej erfordrades under semestern, föranledde enligt kommissionens mening upptagandet av denna förmån ingen höjning av anslaget till vikariatsersättning med mera.

*Angående
semester åt
vaktmästarne.*

I sitt utlåtande av den 27 oktober 1913 har emellertid lotsstyrelsen, med förmålan att styrelsen endast med stor svårighet ansåge sig kunna ordna med semester åt vaktmästare utan anställande under semestertiden av vikarie, hemställt, att anslaget till vikariatsersättning m. m., som vore för övriga därmed avsedda ändamål till fullo behövligt, måtte för täckande av kostnader för vikarie åt vaktmästare under semester höjas med ett härför erforderligt, till 135 kronor beräknat belopp, eller från av kommissionen beräknade 8,200 kronor till 8,335 kronor. Jämväl statskontoret har i sitt underdåniga utlåtande i ärendet framhållit, att, om semesterförmån skulle beredas lotsstyrelsens vaktmästarepersonal i likhet med vad numera medgivits för motsvarande befattningshavare i andra centrala ämbetsverk, det torde med hänsyn till lotsverkets fåtaliga vaktbetjäning och ämbetslokalens splittring i olika våningar vara nödvändigt att under vaktmästares semester anställa vikarie och att till följd därav höja det till vikariatsersättning m. m. beräknade beloppet på sätt lotsstyrelsen förordat.

Enligt vad förut nämnts har för närvarande ett belopp av 2,600 kronor av den i staten uppförda avlöningen å 4,000 kronor till en kassör och bokhållare disponerats till arvode åt den, som på förordnande uppehåller de med befattningen förenade göromål. Återstoden av nämnda avlöning eller 1,400 kronor har lotsstyrelsen ägt att

*Angående
anslaget till
vikariats-
ersättning
m. m.*

använda till vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän. Därest kassörsbefattningen skulle, såsom lotsstyrelsen föreslagit, ånyo besättas med ordinarie innehavare, skulle nyssnämnda belopp, 1,400 kronor, icke längre bliva disponibelt till bestridande av vikariatsersättning m. m. Enligt lotsstyrelsens förslag borde därför under nämnda förutsättning anslaget till vikariatsersättning m. m. höjas med motsvarande belopp 1,400 kronor. För beredande av semester åt de fasta skrivbiträdena och åt vaktmästarepersonalen skulle erfordras ytterligare förhöjningar av detta anslag med resp. 200 kronor och 135 kronor. Detta anslag, som å andra sidan borde minskas med tillhoppa 2,880 kronor, motsvarande sammanlagda beloppet av skrivbiträdenas nuvarande arvoden, har av kommissionen beräknats till ett avjämnat belopp av 8,200 kronor. Med beräkning av förenämnda kostnader för vikarie åt vaktmästare syntes därför anslaget enligt lotsstyrelsens och statskontorets mening böra i ny stat uppföras med 8,335 kronor.

Angående
konstruk-
tören och
ritaren
L. F. Lindberg

Såsom av nu gällande stat framgår är konstruktören och ritaren Ludvig Fredrik Lindberg uppförd å indragningsstat med en ersättning av 4,500 kronor. Enligt nådigt brev den 13 december 1907 skall denna ersättning till honom utgå intill dess han bliver berättigad till pension och fyllnadspension samt så stor pensionsförhöjning, att sammanlagda pensionsförmånerna motsvara hans dåvarande ursprungliga lön jämte ett ålderstillägg. Kommissionen, som ansett, att kostnader för befattningshavare å indragningsstat borde upptagas bland pensionskostnader, har därför i sitt förslag till stat för lotsstyrelsen icke upptagit det till avlöning åt bemälda Lindberg beräknade beloppet, utan föreslagit, att detsamma måtte uppföras bland de kostnader för lotsstyrelsen och lotsverket, för vilka kommissionen beräknat anslag under riksstatens tionde huvudtitel.

Angående
generallots-
direktörens
tjänsteställ-
ning och
avlöning.

Slutligen torde böra nämnas, att inom kommissionen av två ledamöter framställts yrkande därom, att generallotsdirektörens benämning och avlöning måtte ändras sålunda, att han i likhet med fångvårdsstyrelsens chef skulle benämnas överdirektör och avlöningen för honom bestämmas till 10,000 kronor. Dessa yrkanden hava emellertid icke tillstyrkts av kommissionen, som med hänsyn till de fordringar, som måste ställas på lotsverkets högste representant vid verkets beröring med in- och utländska myndigheter och trafikanter, ansåg, att lotsverkets intressen krävde, att verkets chef finge bibehålla nuvarande tjänsteställning och avlöning.

Såsom förut nämnts har lotsstyrelsens organisation nyligen varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning, och blevo avlöningsförmåner för styrelsens personal i sammanhang därmed avpassade i överensstämmelse med den s. k. normalstaten för de centrala ämbetsverken. Någon väsentlig förändring vare sig i ena eller andra avseendet synes därför icke för närvarande böra äga rum.

*Departements-
chefen.*

Det av två reservanter inom löneregleringskommissionen framställda yrkandet i fråga om generallotsdirektörens benämning och avlöning kan jag icke biträda. På lotsverkets chef beror i väsentlig grad om verket på ett tillfredsställande sätt kan fullgöra sina för sjöfarten synnerligen viktiga göromål och hålla jämna steg med utvecklingen. Med hänsyn till de betydande och ansvarsfulla arbetsuppgifter, som sålunda åligga innehavaren av denna chefsbefattning, finner jag berättigat och lämpligt, att han fortfarande må åtnjuta ställning och förmåner såsom generaldirektör. Härigenom underlättas även möjligheten att för befattningen erhålla väl kvalificerad innehavare. I detta sammanhang må ock framhållas, att departementalkommitterade i sitt förslag till avlöningsstat för handelsdepartementets avdelning för säkerhetsanstalter för sjöfarten, lotsstyrelsen, tillagt chefen generaldirektörs tjänsteställning och avlöning. Det synes då mindre lämpligt, att, innan nämnda förslag kommit under omprövning, besluta avvikelse från såväl vad som nu gäller som det i ett mera definitivt organisationsförslag förordade.

Då jämväl det förslag till lönereglering för lotspersonalen, som jag kommer att framlägga, innebär, att en del av de vid lotsplatserna inflytande lotspenningarna skall inlevereras till lotsstyrelsen, anser även jag i likhet med lotsstyrelsen, löneregleringskommissionen och statskontoret, att frågan om kassörs- och bokhållaretjänstens sammanslagning med kamreraretjänsten måste förfalla samt båda tjänsterna alltså upptagas i den nya staten.

De nu hos lotsstyrelsen mot arvode anställda skrivbiträdena, vilka båda synas vara behövliga, torde i likhet med motsvarande biträden hos andra centrala ämbetsverk böra uppföras å stat med föreslagna avlöningsförmåner, motsvarande normalaflöningen för sådana biträden i den lägre lönegraden.

Ej heller mot förslagen i fråga om ålderstilläggen för vaktmästarepersonalen och om beredande av semester åt samma personal har jag något att erinra; och torde med hänsyn till vad lotsstyrelsen anfört rörande behovet av vikarie under vaktmästares semester medel böra beräknas till ersättning åt vikarie efter 3 kronor för dag med tillhopa 135 kronor.

Anslaget till ålderstillägg torde såsom lotsstyrelsen föreslagit böra för år 1915 beräknas till 7,500 kronor.

Till vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän är i nu gällande stat upptaget ett belopp av 9,500 kronor; varjämte lotsstyrelsen enligt nådigt bemyndigande äger att för enahanda ändamål disponera 1,400 kronor av den i staten uppförda avlöningen för en kassör och bokhållare.

Dessa belopp, tillhopa utgörande 10,900 kronor, användas för närvarande på följande sätt:

till vikariatsersättning	kronor	1,550: —
» två skrivbiträden à 1,440 kronor	»	2,880: —
» två amanuenser à 1,400 kronor	»	2,800: —
» en amanuens	»	1,200: —
» flitpenningar åt e. o. tjänstemän	»	2,470: —
		Kronor 10,900: —
Härtill bör nu läggas vikariatsersättning under semester för skrivbiträdena	kronor	200: —
och för vaktmästarne	»	135: —
		Kronor 11,235: —
men däremot avdragas det till arvoden åt skrivbiträden beräknade beloppet	»	2,880: —
och anslaget till vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän alltså i den nya staten upptagas med	Kronor	8,355: —

Vad slutligen beträffar det på särskild indragningsstat under nu gällande stat för lotsstyrelsen upptagna beloppet av 4,500 kronor till konstruktören och ritaren Ludvig Fredrik Lindberg kommer detta belopp att uppföras å den övergångs- och indragningsstat, vartill jag kommer att framlägga förslag.

Statskontoret har framhållit, att beträffande staten för lotsstyrelsen liksom i fråga om staterna för lotsverket, i vilka förekomma såväl till siffran bestämt uträknade belopp, vilka således icke finge överskridas, som ock förslagsvis beräknade belopp, borde — på sätt som skett exempelvis i staten för rikets allmänna kartverk — iakttagas, att staten uppdelades i två huvudavdelningar under rubrikerna »bestämt anslag» och »förslagsanlag». Den sålunda föreslagna uppdelningen efter anslagsbeloppens olika natur synes mig lämplig.

Jag får alltså föreslå följande stat för lotsstyrelsen att gälla från och med år 1915:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg	Summa.	
Bestämt anslag.					
Styrelsen.					
1 generallotsdirektör	7,000	3,000	1,000	11,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kro- nor.
1 byråchef	5,000	2,500	600	8,100	
1 d:o	5,000	2,500	600	8,100	
1 överfyringenjör	5,000	2,500	600	8,100	
Kanslibyrån.					
Andra gradens tjänstemän:					
1 sekreterare	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 kamrerare	3,600	1,800	400	5,800	
Första gradens tjänstemän:					
1 registrator	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor, efter 10 år med ytterligare 500 kro- nor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 revisor och bokhållare	2,200	1,500	300	4,000	
1 d:o d:o	2,200	1,500	300	4,000	
1 kassör och bokhållare	2,200	1,500	300	4,000	
1 skrivbiträde	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kro- nor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 d:o	700	350	150	1,200	
Fyringenjörkontoret.					
Andra gradens tjänstemän:					
1 fyringenjör	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 d:o	3,600	1,800	400	5,800	
Första gradens tjänstemän:					
1 verkmästare	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor, efter 10 år med ytterligare 500 kro- nor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 materialförvaltare	2,200	1,500	300	4,000	
Arvoden åt tekniska biträden	—	—	—	6,500	
Vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän	—	—	—	8,355	
Transport				99,755	

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
Transport	—	—	—	99,755	
1 förste vaktmästare	900	450	150	1,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
1 do	700	350	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
				103,655	
Förslagsanslag.					
Ålderstillägg	—	—	—	7,500	
Summa kronor	—	—	—	111,155	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge enna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten upptagna avlöningsförmåner.

I nu gällande, genom kungl. kungörelsen den 13 december 1907 fastställda villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner vid tjänst hos lotsstyrelsen hava icke andra ändringar ifrågasatts än de, som kunna föranledas dels av skrivbiträdenas uppförande i stat, dels därav att vaktmästare i lotsstyrelsen skall i likhet med vaktmästare i andra centrala ämbetsverk erhålla förmånen av 15 dagars semester, dels ock därav att lotsstyrelsens personal skall, därest staten varder av Kungl. Maj:t och riksdagen godkänd, samt skyldigheten att vara delägare i flottans pensionskassa upphävas, bliva underkastad bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinhavares rätt till pension. Därjämte hade förenämnda löneregleringskommission ansett lämpligt, att för den, som tillträder den nya staten, stadgas skyldighet att biträda vid det arbete, som inom styrelsen förekommer icke blott med anledning av styrelsens befattning med kustsignalväsendet utan även i fråga om issignaleringen. I likhet med lotsstyrelsen och statskontoret anser jag med hänsyn till innehållet i gällande instruktion, någon föreskrift i sistnämnda avseende icke vara erforderlig bland avlöningsvillkoren.

Såsom förut nämnts är i gällande instruktion för lotsstyrelsen stadgat, att innehavare av befattning såsom chef för lotsbyrån, fyringenjör eller verkmästare kan tillsättas medelst förordnande för att sedermera, om vederbörande under någon tids tjänstgöring visat sig lämplig för befattningen, erhålla fullmakt å densamma. Denna anordning, som är betingad av förhållandena, torde böra bibehållas. Den tid, varunder

befattning sålunda innehafts på grund av förordnande, synes fortfarande böra, liksom nu är medgivet, få räknas vederbörande tillgodo för åtnjutande av ålderstillägg till lönen vid befattningen.

Vidare är för närvarande stadgat, att fyringenjör och verkmästare, vilka med hänsyn till arten av deras göromål icke ansetts böra erhålla rätt till semester, dock må, där sådant kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång och utan kostnad för statsverket, kunna erhålla vardera en månads ledighet årligen utan avstående av någon del av löneförmånerna. Det synes mig, som om en sådan anordning billigtvis borde fortfarande bibehållas.

På grund härav och med erinran att Kungl. Maj:t uti § 32 i instruktionen för lotsstyrelsen den 13 december 1907 meddelat föreskrift därom, att för ordinarie tjänstinnehavare i lotsstyrelsen skall, i den mån i instruktionen ej annorlunda stadgas, den dagliga arbetstiden å tjänsterummet varje söckendag utgöra sex timmar, förlagda till tider, om vilka i arbetsordningen eller eljest av generallotsdirektören meddelas närmare bestämmelser, får jag föreslå följande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i den nya staten för lotsstyrelsen upptagna avlöningsförmåner, nämligen:

att innehavare av ordinarie befattning i lotsstyrelsen skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av ämbetsverket eller dess särskilda avdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, ävensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom självständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål överflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överlämnas;

att med ordinarie befattning i lotsstyrelsen icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej, vad angår chef eller ledamot, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, lotsstyrelsen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebe-

fattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där lotsstyrelsen, till befordrande av arbetets oavbrutna gång, finner honom lämplig och behövlig;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest provas skäligt;

att avlöning ej må utgå till tjänstinnehavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke provas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej finnes skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall eller, när det erfordras för tjänsteresa eller för beredande av semester, tjänstinnehavare av lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i lotsstyrelsen, densamma, mot åtnjutande, i förstnämnda fall av de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest av däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad är i staten medgiven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet; och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem

år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådant kan ske, efter än ytterligare fem år, ävenledes på samma villkor, under iakttagande, vad var och en av om förnämlda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen på grund av fullmakt, samt därutöver chefen för lotsbyrån, fyringenjör och verkmästare den tid en var i följd av föreskrift i lotsstyrelsens instruktion innehåft sin befattning på grund av förordnande;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att generallotsdirektören, styrelsens ledamöter samt de å kanslibyrån anställda tjänstemän ävensom materialförvaltaren, skrivbiträdena och vaktmästarna äga årligen, när sådant utan hinder för göromålsens behöriga gång kan ske, åtnjuta semester, generallotsdirektören, ledamot, sekreteraren och kamreraren en var under en och halv månad, de å kanslibyrån anställda tjänstemän i första lönegraden och materialförvaltaren samt skrivbiträdena en var under en månad samt vaktmästarna en var under femton dagar;

att i senaste punkt omförmäld tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid av året, som av generallotsdirektören bestämmes, begagna sig av semester;

att fyringenjör och verkmästare må, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålsens behöriga gång och utan kostnad för statsverket, under högst en månad årligen åtnjuta ledighet från tjänstgöring med bibehållande av avlöningsförmånerna oavkortade;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i särskild lag angående civila tjänst-innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

att skrivbiträde, som vid utgången av år 1914 är anställt hos lotsstyrelsen och blir antaget till skrivbiträde å den nya staten, äger att, i

den mån lotsstyrelsen finner skrivbiträde böra komma i åtnjutande av dylik förmån, för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, skrivbiträdet därförinnan innehaft stadig anställning hos lotsstyrelsen; samt

att i övrigt beträffande skrivbiträde hos lotsstyrelsen skola gälla de allmänna villkor och bestämmelser, som vid tillträdet till befattningen äro fastställda för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar.

Under erinran att enligt föreskrift i förenämnda kungörelse av den 13 december 1907 löntagare, som ingått på den från och med 1908 års ingång gällande staten för lotsstyrelsen, är underkastad de bestämmelser, som kunna bliva stadgade vid blivande pensionsreglering, hemställer jag att i sammanhang med utfärdande av ovannämnda avlöningsvillkor måtte föreskrivas,

att en var, som med eller efter 1915 års ingång tillträder i avlöningsstaten för lotsstyrelsen upptagen befattning, skall vara pliktig underkasta sig ovan angivna villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande, samt

att de förutvarande innehavare av befattningar i lotsstyrelsen, vilka icke före den 1 december 1914 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya avlöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande avlöningsförmåner ävensom vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem, dock med den inskränkning, som följer av stadgandena i kungl. kungörelsen den 13 december 1907 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med 1908 års början fastställda nya avlöningsförmånerna för lotsstyrelsen.

Lotsverket.

Befälet vid lotsverket.

*Historik och
organisation.*

Enligt 1820 års förordning angående lotsverket voro rikets kuster och närliggande farvatten med avseende å där belägna lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer för skeppsbrutna delade i tre distrikt, vilka åter voro indelade i tillhopa femton lotsfördelningar. Denna indelning bibehölls till år 1877, då distriktens antal minskades till två och fördelningarnas till elva. År 1882 borttogs distriktsindelningen och lotsfördelningarnas antal bestämdes till åtta. Dessa lotsfördelningar stodo under befäl av en lotskapten såsom fördelningschef med en överlots av första grad eller en lotslöjtnant såsom närmaste man och biträde i expeditionsgöromålen. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 15 sep-

tember 1893 skulle nämligen gälla, att, när överlotsbefattning av första grad bleve ledig, densamma skulle utbytas mot lotslöjtnantsbefattning, varmed dock såsom fallet varit med befattning såsom överlots av första grad skulle vara förenad skyldighet att tillika vara lotsförmän på den till huvudorten inom fördelningen förlagda lotsplatsen.

Då emellertid lotsstyrelsen i anledning av gjord framställning om förbättrad avlöning för befälet i underdånig skrivelse den 21 november 1902 framlade förslag till ny stat för lotsverkets befäl, hemställde styrelsen tillika, att lotsfördelningarna under ändrad benämning av lotsdistrikt skulle minskas till sex. En sådan åtgärd ansåge lotsstyrelsen vara önskvärd för att i möjligaste mån begränsa den ökning av förvaltningskostnaderna, som måste uppstå genom tillmötesgående av kraven på ökade löner. Och skulle åtgärden, utom fördelen av förenkling och lättnad vid ärendenas behandling, medföra inskränkning av de i underhåll synnerligen kostsamma chefsångarna till det antal, som tjänstens skötande på ett fullt tillfredsställande sätt med nödvändighet krävde. I sådant avseende anförde lotsstyrelsen vidare:

De krav på ökad avlöning, som framträtt, gjorde det nödvändigt att tillse, huruvida icke en ökning av förmånerna kunde förbindas med en ökning av arbetsbördan på det sätt, att denna fördelades på ett mindre antal funktionärer. En minskning av fördelningarnas antal skulle givetvis komma att åtminstone i någon mån inskränka antalet från centralmyndigheten till de underordnade myndigheterna utgående expeditioner och penningremisser ävensom från dem inkommande ärenden samt därigenom i förvaltningen åstadkomma en lättnad. Då de inom fördelningarna befintliga chefsångarna, vilka stodo till lotskaptenernas förfogande och vilka icke kunde undvaras, om dels utprickningen å den vidlyftiga svenska kusten skulle kunna utföras i tid och sedan nöjaktigt vidmakthållas, dels erforderlig kontroll och tillsyn inom fördelningarna utövas, ej blott vore dyra i anskaffning och drift utan jämväl tarvade relativt höga reparations- och underhållskostnader, måste det vara av vikt att tillse, det dessa fartygs arbetsförmåga tillgodogjordes för att man skulle erhålla helt utbyte av de stora omkostnaderna. Bortsåge man från Stockholms och Göteborgs fördelningar, vilkas omfattning tvivelsutan fullt toge i anspråk respektive chefsångare, ävensom toge tillbörlig hänsyn till sjöfartens krav på vårutprickningens skyndsamma verkställande inom de båda nordligaste fördelningarna, lede det intet tvivel därom, att inom övriga fördelningar intet hinder mötte för en utsträckning av chefsångarnes verksamhetsfält.

Enligt lotsstyrelsens förslag till ny indelning av rikets kuster skulle Gottland, som dittills utgjort en särskild fördelning, tillsammans med större delen av Stockholms fördelning bilda ett distrikt, det mel-lersta; varvid emellertid å Gottland skulle såsom representant för lotsverket anställas en lotslöjtnant för ombesörjandet av likvider och andra expeditioner till öns lots- och fyrplatser samt, då lotskaptenen icke funnes där tillstädes, företräda honom och utöva närmaste tillsynen över säkerhetsanstalterna på ön.

Vidare innebar lotsstyrelsens berörda förslag bland annat, att på grund av det ökade arbete, som den förändrade indelningen skulle tillföra de kvarvarande lotskaptensexpeditionerna, lotslöjtnants skyldighet att tillika vara lotsförman på platsen skulle upphöra och särskild lotsförman därstädes förordnas.

Nu gällande
stat.

Vad lotsstyrelsen i berörda avseenden hemställt och föreslagit blev den 30 september 1904 av Kungl. Maj:t godkänt; och fastställde Kungl. Maj:t i sammanhang därmed följande, ännu gällande stat för befalet vid lotsverket att tillämpas från och med år 1905:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Hyresbidrag.	Summa.	
Övre norra lotsdistriktet:					
1 lotskapten (Luleå)	3,000	1,200	400	4,600	
1 lotslöjtnant (d:o)	1,500	1,000	400	2,900	
Nedre norra lotsdistriktet:					
1 lotskapten (Gävle)	3,000	1,200	400	4,600	
1 lotslöjtnant (d:o)	1,500	1,000	400	2,900	
Mellersta lotsdistriktet:					
1 lotskapten (Stockholm)	3,000	1,500	500	5,000	
1 lotslöjtnant (d:o)	1,500	1,000	400	2,900	
1 d:o (Visby)	1,500	1,000	400	2,900	
Östra lotsdistriktet:					
1 lotskapten (Kalmar)	3,000	1,200	400	4,600	
1 lotslöjtnant (d:o)	1,500	1,000	400	2,900	
Södra lotsdistriktet:					
1 lotskapten (Malmö)	3,000	1,500	500	5,000	
1 lotslöjtnant (d:o)	1,500	1,000	400	2,900	
Västra lotsdistriktet:					
1 lotskapten (Göteborg)	3,000	1,500	500	5,000	
1 lotslöjtnant (d:o)	1,500	1,000	400	2,900	
Summa kronor	—	—	—	49,100	

Efter 5 år kan lönen
höjas med 500 kro-
nor, efter 10 år med
ytterligare 500 kro-
nor och efter 15 år
med ytterligare 500
kronor.

I enlighet med lotsstyrelsens hemställan beslöt Kungl. Maj:t jäm-
väl den 30 september 1904, att lotslöjtnantsbefattningen i övre norra

lotsdistriktet tillsvidare skulle lämnas vakant och att befattningen skulle tillsvidare förestås av dåvarande överlotsen av första graden inom Luleå lotsfördelning Johan Axel Thorslund mot åtnjutande av, förutom egna avlöningsförmåner, skillnaden mellan dessa och de förmåner, som skulle hava tillkommit honom, om han varit lotslöjtnant, ävensom av ett tredje ålderstillägg av 500 kronor såsom arvode.

Utom den i 1904 års stat upptagna avlöningen kunna såväl lotskaptener som lotslöjtnanter beräknas hava en viss behållen inkomst av till dem enligt resereglementet utgående traktamentsersättning vid tjänsteresor med chefsångare; varjämte från anslag, som disponeras av marinförvaltningen, utgår ersättning till lotsbefälet för bestyr med kustsignalväsendet. I sistnämnda avseende åtnjuter lotskapten enligt nämnda förordningen den 21 mars 1902 ett årligt arvode av 300 kronor, vilket belopp enligt nådigt brev den 8 december 1904 utgår såsom årlig ersättning för dylikt bestyr jämväl åt lotslöjtnanten på Gottland; och genom nådigt brev den 27 maj 1909 medgav Kungl. Maj:t, att till övriga lotslöjtnanter finge för samma ändamål utgå årliga arvoden av 150 kronor från och med år 1909.

Slutligen har genom nådigt brev den 10 december 1909 ersättning till tre lotslöjtnanter såsom föreståndare för issignaltjänsten beviljats med tillhopa 500 kronor, varav 200 kronor tillkomma vardera av lotslöjtnanterna i Stockholm och Malmö samt 100 kronor lotslöjtnanten i Göteborg.

Den år 1904 genomförda löneregleringen tillfredsställde icke länge befälet. En del av detsamma ingav under år 1908 en underdånig skrivelse till Kungl. Maj:t, vari framhölls behovet av en snar och genomgripande reglering av den för dem gällande lönestat. Ifrågavarande skrivelse utmynnade i tre särskilda framställningar, nämligen om löneförbättring redan under år 1908 eller eventuellt dyrtidstillägg, om rätt till semester samt om reglering av pensionerna.

Uti sitt häröver den 20 mars 1908 avgivna underdåniga yttrande hemställde lotsstyrelsen, att petitionärernas framställning för det dåvarande icke måtte till någon Kungl. Maj:ts åtgärd föranleda.

I *löneförbättringsfrågan* erinrade lotsstyrelsen i berörda underdåniga skrivelse, att lotslöjtnanten enligt gamla organisationen tillika var lotsförman vid den å chefsexpeditionens förläggningssort befintliga lotsplatsen — ett ofta mycket tidsödande uppdrag, som nu fullgjordes av särskilt underbefäl vid lotsverket — men nu helt stode till lotskaptenens förfogande såsom hans biträde, varvid allt tal om lotslöjtnanternas ökade arbete i följd av den nya organisationen, av styrelsen måste tillbakavisas såsom obefogat.

1908 års
petition.

Vad lönestaten för lotsbefälet anginge erinrade lotsstyrelsen om de avlöningsförbättringar den nya staten jämförd med den förut gällande innebure. Utöver de i den nya staten intagna avlöningsförmåner hade samtliga lotskapteners ävensom lotslöjtnanten å Gottland för sin befattning med kustsignalväsendet tillerkänts ett särskilt arvode av 300 kronor att utgå från femte huvudtitelns anslag. De av statsmedel till lotsbefälet utgående fasta avlöningsförmåner utgjorde för lotskapteners högst respektive 6,800 kronor och 6,400 kronor, varjämte lotslöjtnanten å Gottland komme till en inkomst av 4,700 kronor, under det övriga lotslöjtnanter stannade vid 4,400 kronor högst. Lotsstyrelsen ansåg därför, att den lönereglering för lotsbefälet, som år 1904 ägde rum, varit av den genomgripande beskaffenhet att för det dåvarande en ny reglering ej kunde vara erforderlig.

I detta sammanhang ansåg lotsstyrelsen jämväl böra erinras om, att genom det med ingången av år 1908 tillämpade nya resereglementet dagtraktamentena för lotsbefälet blivit höjda för lotskapten från 6 till 8 kronor, för lotslöjtnant från 4,50 kronor till 8 kronor och att lotsbefälet häri erhållit en av petitionärerna icke omnämnd men ingalunda obetydlig förmån särskilt med hänsyn därtill, att en mycket viktig och omfattande del av lotskaptenernas och, fast i mindre mån, lotslöjtnanternas tjänstgöring verkställdes under tjänsteresor med lotsverkets ångfartyg.

I *semesterfrågan* anförde lotsstyrelsen, att vad anginge den av lotsbefälet framställda begäran om semester för lotskapteners och lotslöjtnanter styrelsen ej heller här kunde dela de i petitionärernas motivering framförda åsikter. De centrala ämbetsverkens tjänstemän, som hade sina göromål helt förlagda till tjänsterummet, där en var utan biträde svarade för sin tjänst, hade givetvis ett helt annat behov av semesterledighet än lotsbefälet, som med sin växlande tjänstgöring å expeditionslokalen och ute i distriktet förde en helt annan tillvaro. Härtill komme vidare, att lotsbefälets tjänstgöring just blivit organiserad så, att lotskapten och lotslöjtnant skulle supplera varandra, i det att lotslöjtnanten numera vore helt ställd till lotskaptenens förfogande såsom hans biträde i tjänsten och eventuella ställföreträdare.

I *pensionsfrågan* yttrade lotsstyrelsen, att styrelsen, som icke kände, när Kungl. Maj:t kunde finna tidpunkten lämplig för genomförandet av en tidsenlig reform med hänsyn till pensioneringen för delägarne i flottans pensionskassa, vilken, om pensionerna skulle ökas, näppeligen kunde komma till stånd med mindre än att pensionsavgifterna avsevärt ökades, samt ansåge sig kunna förut-sätta såsom avgjort, att frågan om lotsbefälets pensioner ej mindre än pensionerna för lotsstyrelsens ämbets- och tjänstemän därvid komme att undergå vederbörlig revidering, funne sig därvid böra hemställa, att petitionärernas hemställan i detta hänseende ej håller måtte för det dåvarande föranleda någon särskild åtgärd.

Vid föredragning den 8 maj 1908 av detta ärende fann Kungl. Maj:t lotsbefälets berörda underdåniga framställning om löneförbättring m. m. icke till någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda.

Emellertid anhöll lotslöjtnanterna i en till lotsstyrelsen i februari 1911 ingiven skrivelse, att lotsstyrelsen måtte till prövning återupp-

taga frågan om behovet av en genomgripande lönereglering för lotsbefälet — åtminstone för lotslöjtnanterna — och avgiva underdånigt förslag därom i samband med förslaget om lönereglering för lots- och fyrpersonalen. Säsom motiv för denna begäran framhöllos följande synpunkter.

Att, säsom lotsstyrelsen i sin underdåniga skrivelse den 20 mars 1908 gjort, lägga slutlönen till grund för angivande av lotsbefälets inkomster syntes ägnat att giva ett alldeles felaktigt begrepp om den verkliga situationen, om icke samtidigt levnadsåldern vid slutlönens erhållande toges med i beräkningen.

Vid undersökning av lotsbefälets ställning härutinnan funne man, att en av lotskaptenerna skulle tjänstgöra utöver pensionsåldern för att kunna komma i åtnjutande av tredje ålderstillägget. Av lotslöjtnanterna kunde den i förevarande hänseende gynnsammast situerade erhålla slutlönen vid 42, medan de två sämst ställda kunde få den först vid respektive 55 och 54 års ålder.

Uträknade man åter det dåvarande lotsbefälets genomsnittsålder vid utnämningen, så komme man för lotslöjtnant till ett resultat av 33 $\frac{1}{2}$ (lotslöjtnant Thorslund icke medräknad) och en beräkning av genomsnittsåldern vid erhållande av slutlönen resulterade i 49 år.

Det enda riktiga vid bedömandet av lotsbefälets inkomster vore att räkna med genomsnittsåldern vid utnämningen och lönen under de första fem åren, under vilken tid dryga retroaktiva gratialavgifter till flottans pensionskassa skulle betalas.

Det visade sig då, att med rådande levnadskostnader en lotslöjtnant vid 33 $\frac{1}{2}$ à 39 års ålder med familj omöjligen kunde på sin begynnelselön eller till och med under följande femårsperioden på en med blott 500 kronor förhöjd inkomst föra ett — om än aldrig så enkelt — för hans samhällsställning dock passande liv utan mycket stora umbäranden eller extra inkomster eller skuldsättning. Det syntes kunna beräknas, att pensionsavgifter och skatter gjorde en avbränning av i genomsnitt 500 kronor årligen — de retroaktiva gratialavgifterna oberäknade — och att till hyra och allt övrigt återstode högst 2,400 kronor. En snar och effektiv lönereglering för lotslöjtnanterna vore därför en trängande nödvändighet.

I fråga om den avlöning, som borde fastställas, hemställde lotslöjtnanterna, att begynnelselönen för lotslöjtnant måtte sättas lika med den för första gradens tjänstemän vid lotsstyrelsen, vilken lön de ansågo säsom minimum av de för familjeförsörjare i en lotslöjtnants samhällsställning erforderliga existensmedel.

I sin förut omförmälda skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 oktober 1912 har lotsstyrelsen framlagt följande förslag till stat för befälet vid lotsverket, beräknat för år 1913:

*Lotsstyrelsens
förslag.*

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Inkvarteringsersättning.	Summa.	
1 lotskapten (Stockholm).....	3,000	2,000	500	5,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
2 d:o (Malmö och Göteborg).....	6,000	4,000	1,000	11,000	
1 d:o (Luleå).....	3,000	2,000	400	5,400	
2 d:o (Gävle och Kalmar).....	6,000	4,000	800	10,800	
1 lotslöjtnant (Stockholm).....	2,000	1,400	400	3,800	
3 d:o (Stockholm, Malmö och Göteborg).....	6,000	4,200	1,200	11,400	
1 d:o (Luleå).....	2,000	1,400	300	3,700	
2 d:o (Gävle och Kalmar).....	4,000	2,800	600	7,400	
Ålderstillägg.....	—	—	—	10,000	
Vikariatsersättning, förslagsvis.....	—	—	—	2,000	
Summa kronor.....	—	—	—	71,000	

Amn. 1. Ovanstående medel må, i den mån så befinnes erforderligt, av lotsstyrelsen disponeras till avlöning åt de å gammal stat kvarstående personer av befalet vid lotsverket.

Amn. 2. Av lotslöjtnanterna placeras en i varje lotsdistrikt samt en för tjänstgöring i lotsstyrelsen och för tillfällig tjänstgöring i lotsdistrikten.

Amn. 3. Tredje Ålderstillägget av 500 kronor till överlotsen av 1:a grad F. A. Thorslund utgår såsom arvode och så länge Thorslund förestår lotslöjtnantsbefattningen i Övre norra lotsdistriktet.

Enligt detta förslag skulle alltså lotskapten erhålla lön å 3,000 kronor och tjänstgöringspenningar å 2,000 kronor eller tillhopa 5,000 kronor samt lotslöjtnant lön å 2,000 kronor och tjänstgöringspenningar å 1,400 kronor eller tillhopa 3,400 kronor. I dessa avseenden föreslår således lotsstyrelsen enahanda avlöning för befattningshavarne i de skilda distrikten. Däremot har inkvarteringsersättningen satts till 500 kronor för var och en av lotskaptenerna i Stockholm, Malmö och Göteborg, till 400 kronor för en var av lotskaptenerna i Luleå, Gävle och Kalmar samt lotslöjtnanterna i Stockholm, Malmö och Göteborg, ävensom till 300 kronor för var och en av lotslöjtnanterna i Luleå, Gävle och Kalmar. Ålderstilläggen hava bibehållits vid nuvarande antal och storlek, vadan till såväl lotskapteners som lotslöjtnanters skulle utgå tre ålderstillägg, vartdera å 500 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänst.

Vid en jämförelse med nu gällande stat framgår, att enligt lotsstyrelsens förslag avlöningen för de bäst avlönade lotskaptenerna skulle höjas med 500 kronor eller från 5,000 till 5,500 kronor och för övriga lotskapteners med 800

kronor eller från 4,600 kronor till 5,400 kronor, samt att avlöningen till lotslöjtnanterna, som nu, utom ålderstillägg, för alla utgår med 2,900 kronor skulle höjas med 900 kronor för lotslöjtnanterna i Stockholm, Malmö och Göteborg samt med 800 kronor för övriga.

Efter den av lotsstyrelsen föreslagna löneregleringens genomförande skulle den särskilda ersättningen å sammanlagt 500 kronor till lotslöjtnanterna i Stockholm, Malmö och Göteborg såsom föreståndare för issignaltjänsten icke vidare utgå.

Ovan omnämnda ersättning av 300 kronor till lotskapten och 150 kronor till lotslöjtnant för bestyr med kustsignalväsendet skulle emellertid ej beröras genom den av lotsstyrelsen ifrågasatta löneregleringen. Lotsstyrelsen har dock ansett, att densamma kunde indragas, om så befunnes önskligt.

Beträffande lotskaptenernas och lotslöjtnanternas inkomster av traktements-ersättning vid tjänsteresor har, enligt vad lotsstyrelsen upplyst, hänsyn härtill tagits vid uppgörandet av lotsstyrelsens förslag.

Skillnaden mellan lägsta och högsta avlöning för lotskapten, oberäknat ålderstillägg, utgör enligt lotsstyrelsens förslag endast 100 kronor mot 400 kronor enligt nuvarande stat; och avsikten härmed har av lotsstyrelsen angivits vara att i möjligaste mån söka förhindra, att lotskapten lockades av bättre avlöningsförmåner inom ett annat distrikt att söka transport från sin innehavande befattning. Det skulle för tjänsten vara mest gagneligt, att en lotskapten, som blivit förtrogen med förhållandena och personalen inom ett distrikt, för sin tjänstetid kvarstannade inom detta distrikt.

I lotsstyrelsens förslag finnes upptaget anslag för beredande av en månads semester årligen åt lotskapten och lotslöjtnanter samt kostnadsfri ledighet under viss tid vid kroppskada eller sjukdom, ådragen under tjänstutövning. Lotsstyrelsen har i sammanhang härmed erinrat, att, jämlikt kungl. brev den 15 februari 1881, styrelsen ägde rätt medgiva, att tjänstgöringspenningarna finge vid ledighet bibehållas av befäl under högst en och en halv månad årligen under villkor likväl, att kronan icke tillskyndades någon utgift för tjänstens uppehållande under tiden. Styrelsen har också funnit det överensstämmande med billighet, att lotsbefälet i likhet med andra statstjänare tillerkändes semester och kostnadsfri ledighet.

Beträffande lotslöjtnanterna har av lotsstyrelsen föreslagits, att lotslöjtnantsbefattningen å Gottland skulle indragas, men antalet sådana befattningar ändock bibehållas vid det nuvarande. Enligt lotsstyrelsens mening skulle lotskaptenen i Stockholm med nuvarande bekväma förbindelser med Gottland kunna sköta därvarande göromål utan biträde av lotslöjtnant i Visby. Den lotslöjtnant, som nu vore stationerad å Gottland, skulle med stationsort i Stockholm dels tjänstgöra inom lotsstyrelsen dels ock vid semester eller tjänstledighet för annan lotslöjtnant kunna förordnas att bestrida dennes befattning.

I sammanhang härmed torde böra nämnas, att till sjöförsvarsdepartementet inkommit framställningar dels från lots-, fyr- och livräddningspersonalen å Gottland om bibehållande av lotslöjtnantsbefattningen därstädes med hänsyn till nödvändigheten, att ett lotsbefäl funnes stationerat inom länet, dit underlydande kunde vända sig för erhållande av råd och upplysningar i fall, som krävde skynd-

sam behandling, dels ock från åtskilliga hamndirektioner å Gottland, som ansåge indragningen av lotslöjtnantsbefattningen å Gottland vara av stor och vittgående betydelse för de gottländska hamnarna, och därför anhållit, att, innan frågan om befattnings indragning avgjordes, bliva satta i tillfälle att avgiva underdånigt yttrande i ärendet.

Enligt lotsstyrelsens förslag skulle slutligen det för lotslöjtnantsbefattningen i Luleå upptagna tredje ålderstillägget av 500 kronor utgå till överlotsen av första graden J. A. Thorslund såsom arvode och så länge Thorslund förestode lotslöjtnantsbefattningen i övre norra lotsdistriktet.

Om nämnde Thorslund har inhämtats följande Thorslund är född den 20 juni 1853. Efter att hava tjänstgjort vid flottan under 12 år konstituerades han den 16 maj 1881 till överlots av första graden inom Luleå lotsfördelning och förordnades, såsom förut nämnts, den 30 september 1904 att från och med ingången av år 1905 tillsvidare förestå lotslöjtnantsbefattningen i övre norra lotsdistriktet mot åtnjutande av, förutom egna avlöningsförmåner å 3,500 kronor, skillnaden mellan dessa och de förmåner, som skulle tillkommit honom, om han varit lotslöjtnant, ävensom ett tredje ålderstillägg av 500 kronor såsom arvode. På grund härav skulle Thorslund från lotsverket uppbära lön 1,200 kronor, tjänstgöringspenningar 1,300 kronor, 2 ålderstillägg à 500 kronor samt ett tredje ålderstillägg à 500 kronor och dessutom 400 kronor, de båda sistnämnda beloppen såsom arvode, eller ett sammanlagt belopp av 4,400 kronor. Thorslund erhöll den 2 december 1904 namn, heder och värdighet av lotslöjtnant. Då Thorslund på senare tid på grund av sjuklighet icke kunde fullt sköta de med tjänsten förenade göromål, gjordes av lotsstyrelsen uti underdånig skrivelse den 23 januari 1912 framställning, att Thorslund måtte förflyttas på indragningsstat, men enligt Kungl. Maj:ts beslut den 9 februari 1912 blev denna framställning ej bifallen. Sedermera har Kungl. Maj:t, på framställningar av lotsstyrelsen, beviljat Thorslund för sjukdom tjänstledighet från och med den 1 maj 1912 under ett år i sänder med bibehållande av sina avlöningsförmåner utom tjänstgöringspenningar.

I sitt betänkande i ämnet har löneregleringskommissionen anfört:

Löneregleringskommissionen.

Vid överbägande av lotsstyrelsens förslag till lönereglering för lotsbefälet och med anledning av den ifrågasatta indragningen av lotslöjtnantsbefattningen å Gottland hade fråga inom kommissionen uppstått, huruvida icke i samband därmed en reducering av de nuvarande lotsdistrikten från sex till fem kunde ske. Kommissionen hade tänkt sig, att östra distriktet skulle uppdelas på södra och mellersta distriktet sålunda, att till mellersta distriktet komme att hänföras farvattnet t. ex. till trakten vid Västervik och till södra distriktet lades återstoden av östra distriktet. Den lotslöjtnant med station i Stockholm, som vore avsedd att ersätta lotslöjtnanten å Gottland, kunde då komma till användning i det utvidgade mellersta distriktet och stationeras i Västervik eller annan plats inom distriktet. Sedan kommissionen emellertid inhämtat, att anordningen icke skulle vara till gagn för sjöfarten och att någon besparing härav icke vore att förvänta, hade kommissionen låtit planen förfalla.

I fråga om lotslöjtnantsbefattningen å Gottland har kommissionen med hänsyn därtill, att enligt vad lotsstyrelsen vitsordat lotskaptenen i Stockholm med nuvarande bekväma förbindelser med Gottland kunde sköta därvarande göromål

utan biträde av lotslöjtnant i Visby, ansett sig böra tillstyrka, att ifrågavarande befattning måtte indragas. Inrättandet i stället av en lotslöjtnantsbefattning, vilkens innehavare skulle vara stationerad i Stockholm med tjänstgöring i lotsstyrelsen och för tillfällig tjänstgöring i distrikten, sammanhängande, yttrar kommissionen vidare, med styrelsens förslag att bereda semester åt lotskapten och lotslöjtnanter och av behovet att hava vikarie att tillgå vid beviljandet av tjänstledighet åt lotskapten och lotslöjtnanter. Lotsstyrelsen hade, såsom förut nämnts, tidigare motsatt sig befälets fordran på semester men i förenämnda förslag ändrat mening och förklarat sig anse, det billigheten fordrade, att rätt till semester och annan kostnadsfri ledighet tillerkändes lotsbefälet i likhet med andra statstjänare. Visserligen vore befälet i lotsdistrikten, säger kommissionen, i icke obetydlig grad sysselsatt med skriv- och räkenskapsgöromål å distriktens expeditioner och med hänsyn därtill skulle ju kunna anses för detta befäl föreliggande behov av semesterledighet. Men då de skäl, som av lotsstyrelsen i dess ovan omförmälda underdåniga skrivelse den 20 mars 1908 anförts mot bifall till befälets då förevarande framställning om semesterförmån, enligt kommissionens mening måste anses fortfarande äga giltighet samt därtill komme, att andra befattningshavare med ungefär likartad tjänstgöring, exempelvis tjänstemännen i väg- och vattenbyggnadsdistrikten, jägmästare m. fl., ansetts icke böra erhålla semester, hade kommissionen funnit sig förhindrad tillstyrka, att sådan förmån bereddades befälet i lotsdistrikten; varvid kommissionen likväl ansett, att ledighet på sätt nu ägde rum måtte, i den mån så kunde ske utan kostnad för statsverket och utan olägenhet för tjänsten, kunna envar av befälet beviljas under högst en och en halv månad årligen med bibehållande av fulla avlöningsförmåner. Under sådan ledighet för lotskapten skulle alltså lotslöjtnanten i distriktet jämte egen befattning uppehålla jämväl lotskaptenens åligganden; och under lotslöjtnants ledighet finge lotskaptenen reda sig utan biträde av lotslöjtnant. På sådant sätt vore den ledighet nu ordnad, som ansetts böra tillkomma befälet i lotsdistrikten; och någon olägenhet för tjänsten av en sådan anordning syntes icke hava för sports. Om semesterfrågan löstes på nu föreslaget sätt, förefunnes enligt kommissionens mening icke något behov av en särskild lotslöjtnant såsom vikarie för lotsbefälet i distrikten. Vid sådant förhållande och då behovet av en lotslöjtnant såsom biträde hos lotsstyrelsen icke blivit ådagalagt, hade kommissionen ansett sig icke kunna förorda lotsstyrelsens förslag i nu ifrågavarande del.

Om semesterfrågan avgjordes på sätt kommissionen föreslagit, erfordrades icke något anslag till vikariatsersättning; och skulle alltså det av lotsstyrelsen i sådant avseende föreslagna anslaget å 2,000 kronor kunna ur staten uteslutas.

Beträffande lotsbefälets avlöning hade kommissionen, som ansett att det i fråga om detta befäl huvudsakligen vore pensionsbestämmelserna, som behövde revideras, funnit någon mera avsevärd löneförbättring för lotskaptenerna för närvarande ej vara av förhållandena påkallad, varemot någon löneförbättring för lotslöjtnanterna syntes skäligen böra beredas. Den olikhet i avlöningshänseende, som nu vore rådande mellan lotskapten i olika distrikt, borde likväl enligt kommissionens mening icke bibehållas utan en utjämning här ske. Tillika har kommissionen ansett att den nu utgående särskilda ersättningen till lotslöjtnanterna i Stockholm, Malmö och Göteborg för issignaleringstjänsten borde upphöra; varemot kommissionen för sin del icke funnit något att erinra mot att den särskilda ersättningen, som från anslag under marinförvaltningens disposition utginge till lotskapten och lotslöjtnanter för bestyr med kustsignalväsendet, fort-

farande finge av befälet åtnjutas. Med beaktande härav hade kommissionen ansett, att avlöningen till lotskaptener och lotslöjtnanter kunde utgå med de belopp, som lotsstyrelsen i sitt förslag upptagit under rubrikerna lön och tjänstgöringspenningar, men att den av lotsstyrelsen föreslagna inkvarteringsersättning icke borde tillkomma ifrågavarande befattningshavare. Lotskaptenens avlöning skulle sålunda upptagas till lön 3,000 kronor och tjänstgöringspenningar 2,000 kronor = 5,000 kronor samt lotslöjtnanternas avlöning till lön 2,000 kronor och tjänstgöringspenningar 1,400 kronor = 3,400 kronor, vartill skulle komma för alla befattningshavare 3 ålderstillägg à 500 kronor att utgå efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Därjämte syntes, i likhet med vad som ägde rum vid tullverkets lokalförvaltning, ortstillägg böra utgå till befattningshavare med station och bostad i Stockholm, och hade detta av kommissionen uppförts med 400 kronor för lotskapten och 250 kronor för lotslöjtnant.

Därest kommissionens förslag godkändes, skulle såsom kommissionen framhållit de lägst avlönade lotskaptenerna, som nu utom ersättning för bestyret vid kustsignalväsendet uppbure en begynnelseavlöning av 4,600 kronor, få sin avlöning förbättrad med 400 kronor, varemot de lotskaptener, som nu vore högst avlönade och åtnjöte en begynnelseavlöning av 5,000 kronor jämte ersättning för bestyret vid kustsignalväsendet, skulle bibehållas vid oförändrade avlöningsförmåner med undantag för lotskaptenen i Stockholm, vilken i ortstillägget skulle erhålla en ökad förmån. För samtliga lotslöjtnanterna, vilka nu, om ersättningarna för kustsignalväsendet och issignaleringen medräknades, åtnjöte en begynnelseavlöning i Stockholm och Malmö av 3,250 kronor, i Visby av 3,200 kronor, i Göteborg av 3,150 kronor och å övriga platser av 3,050 kronor, skulle kommissionens förslag innebära en förbättring i lönevillkoren.

Under förutsättning att — såsom kommissionen i en senare del av sitt betänkande föreslagit — lotsverkets personal komme att i fråga om pensioneringen bliva underkastad bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension, hade kommissionen med hänsyn till stadgandet i nämnda lag därom, att såvitt icke särskilt pensionsunderlag blivit i lönestat fastställt, pensionsunderlaget skulle motsvara hela lönen, tagit i övervägande, huruvida i staten för befälet inom lotsdistrikten borde upptagas särskilda pensionsunderlag. En sådan anordning hade emellertid kommissionen funnit icke vara i detta fall erforderlig, enär med tillämpning av nyss omförmälda allmänna stadgande i nämnda lag pensionsunderlagen för befälet syntes bliva lämpligt avpassade. Vid bifall härtil skulle pensionerna bliva för lotskapten högst 4,500 kronor och för lotslöjtnant högst 3,500 kronor mot resp. 3,500 kronor och 1,700 kronor enligt nu gällande bestämmelser.

Det nuvarande låga pensionsbeloppet för lotslöjtnant utgjorde, anför kommissionen, en kvarleva från den tid, då lotslöjtnant under benämning av överlots av första graden tjänstgjorde såsom förman vid distriktets station och sålunda var att betrakta såsom tillhörande underbefäl. Sedan numera befattningen ändrats så, att dess innehavare blivit lotskaptenens närmaste man av befäls grad, syntes pensionen också böra bestämmas med hänsyn därtill. På grund härav och då väl i allmänhet en lotslöjtnant nådde befattning av lotskapten före inträdandet i pensionsålden samt några större kostnader för staten sålunda ej kunde väntas uppstå för pensionering av lotslöjtnanter, hade kommissionen för sin del icke funnit något att erinra mot det pensionsunderlag för lotslöjtnant, vartill den i staten upptagna lönen jämte ålderstillägg skulle föranleda.

Beträffande ovan omnämnda lotslöjtnanten Thorslund hade kommissionen ansett, att, då han syntes hava varit redan vid 1904 års lönerreglering berättigad att, om han så önskat, förflyttas på övergångsstat med bibehållande av sin dåvarande avlöning 3,500 kronor och då förhoppning icke funnes, att han, som under år 1913 uppnådde en levnadsålder av 60 år, skulle kunna återinträda i tjänstgöring, Thorslund borde förflyttas på indragningsstat med rätt för honom att, intill dess han fått sig tillagda fulla pensionsförmåner, utnjuta för år räknat 3,500 kronor; och har kommissionen i sammanhang med frågan om personalens pensionering gjort framställning om beredande av medel jämväl till avlöning å indragningsstat för bemälda Thorslund.

Vid sådant förhållande skulle enligt kommissionens beräkning anslaget till ålderstillägg, som av lotsstyrelsen beräknats till 10,000 kronor och vari inginge ålderstillägg till Thorslund med 1,500 kronor, kunna minskas med detta sistnämnda belopp och sålunda kunna upptagas till förslagsvis 8,500 kronor.

Vid bifall till kommissionens förslag om indragning av lotslöjtnantsbefattningen å Gottholm och då det syntes ovisst, huruvida genom förflyttning lotslöjtnantsbefattningarna kunde redan med den nya statens ikraftträdande minskas till sex, syntes — förutom sex lotslöjtnantsbefattningar å den nya staten — lotslöjtnantsbefattningen i Visby böra å övergångsstat uppföras med den avlöning, vartill lotslöjtnant enligt nu gällande stat vore berättigad eller 2,900 kronor med rätt till tre ålderstillägg, vartdera å 500 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring.

Med anledning av en till kommissionen inkommen framställning från lotskaptenen i Kalmar rörande avlöningen m. m. för de å lotskaptensexpeditionerna anställda skrivbiträdena, har kommissionen framhållit, att inga särskilda arvoden till skrivbiträden funnes anvisade i nu gällande stat för lotsbefälet, men att på framställning av vederbörande lotskapten lotsstyrelsen i varje särskilt fall till skrivbiträde å lotskaptensexpedition anvisat den ersättning, som ansetts vara erforderlig. Sålunda anvisad ersättning hade hittills utgått från de till kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten anslagna medel, i staten upptagna under rubriken »diverse anslag». Då några klagomål mot denna anordning icke förspotts, hade kommissionen icke funnit anledning föreslå någon ändring i berörda förhållande. Ifrågavarande kostnad till skrivbiträden jämte dylik kostnad för vaktbetjäning å dessa expeditioner syntes emellertid kommissionen böra utbrytas ur anslaget till kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten och i stället uppföras i nu förevarande stat i likhet med vad som i fråga om andra extra biträden ägt rum å lotsverkets övriga avlöningsstater. Kostnaden för dessa biträden hade under senare åren uppgått till 9,400 kronor; och har kommissionen alltså å staten för befälet i lotsdistrikten uppfört detta belopp såsom ersättning till skrivbiträden och vaktmästare å lotskaptensexpeditionerna.

Under åberopande av det anförda har kommissionen avgivit följande förslag till avlöningsstat för befälet i lotsdistrikten:

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Hyres- bidrag.	Summa,	
1 lotskapten	3,000	2,000	—	5,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytter- ligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
5 lotskapteners	15,000	10,000	—	25,000	
1 lotslöjtnant	2,000	1,400	—	3,400	
5 lotslöjtnanter	10,000	7,000	—	17,000	
Ortstillägg	—	—	—	650	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytter- ligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
Ålderstillägg, förslagsvis	—	—	—	8,500	
Ersättning till skrivbiträde och vakt- mästare å lotskaptersexpeditionerna	—	—	—	9,400	
På Övergångsstat:					
1 lotslöjtnant (Visby)	1,500	1,000	400	2,900	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytter- ligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
Summa kronor	—	—	—	71,850	

Anm. 1. Till lotskapten och lotslöjtnant med station och bostad i Stockholm utgår ortstillägg med 400 kronor till lotskapten och 250 kronor till lotslöjtnant.

Anm. 2. Lotslöjtnantsbefattningen i Visby indrages vid nuvarande innehavarens avgång.

Reserva-
tioner.

Av två bland kommissionens ledamöter Martin och Nilsson hava erinringar framställt i fråga om den till lotsbefälet utgående trakta-
mentsersättning vid tjänsteresor med lotsverkets ångfartyg; och har i detta avseende anförts följande.

Enligt § 79 i gällande reglemente för lotsverket ägde lotsbefälet vid tjänsteresor åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning enligt gällande rese-
reglemente och de föreskrifter, som kunde varda särskilt meddelade. § 1 i gällande resereglemente föreskreve, att för *extra förrättning* skulle åtnjutas rese-
kostnads- och traktamentsersättning. Emellertid åtnjote lotsbefälet ersättning enligt resereglementet jämväl vid de tjänsteresor, som företogs med lotsverkets ångfartyg. Men det kunde icke vara riktigt att anse dessa resor som *extra för-
rättning*, utan syntes desamma böra hänföras till ordinarie tjänstgöring. Sär-
skilda föreskrifter angående rätt till spisning ombord mot särskild taxa funnes, vilket vore ett ytterligare skäl, som talade för en ändring av nu gällande be-
stämmelser i berörda avseende. Den merkostnad, som förorsakades befälet vid dylika tjänsteresor, borde därför ersättas enligt andra grunder och enligt sär-
skilda föreskrifter.

Tillika hava dessa reservanter inom kommissionen ansett, att i staten för befälet vid lotsverket borde fastställas särskilda pensionsunderlag till belopp av 3,700 kronor för lotskapten och 2,700 kronor för lotslöjtnant.

Lotsstyrelsen
27/10 1913.

I sitt underdåniga utlåtande den 27 oktober 1913 har lotsstyrelsen i fråga om kommissionens förslag rörande lotsbefälet anført huvudsakligen:

Om någon inkvarteringsersättning av särskilda skäl icke ansåges böra före-
komma för lotskapteners och lotslöjtnanters, syntes det styrelsen, att lönen för dessa befattningshavare borde höjas med belopp, motsvarande den för var och

en av dem föreslagna inkvarteringsersättning, i sammanhang varmed ortstilläggen för lotskaptenen och lotslöjtnanten i Stockholm borde bortfalla och i staten upptagas särskilda pensionsunderlag för lotskaptenen och lotslöjtnanten med de belopp, som i sådant avseende av kommissionen funnits lämpligt avpassade.

Beträffande kommissionens förslag i fråga om kostnadsfri ledighet för befälet ville lotsstyrelsen franhålla, att den av kommissionen i sådant avseende föreslagna anordning syntes förutsätta överenskommelse mellan vederbörande befattningshavare. Härigenom komme ledigheten och tjänstgöringens ordnande att bli beroende av enskild överenskommelse, vilket syntes böra undvikas. Det ville därjämte synas lotsstyrelsen, som om kommissionen vid behandlingen av frågan om semester för lotskaptenen och lotslöjtnanten icke tillräckligt beaktat, att de med lotskaptenstjänsten förenade göromål i avsevärd mån kunde påkalla lotskaptenens närvaro å annan ort inom distriktet än den, där han vore stationerad, samt att under dessa lotskaptenens tjänsteresor lotslöjtnanten enligt gällande tjänstgöringsreglemente skulle bestrida lotskaptenens tjänstegöromål å stationsorten.

Då kommissionen ansett, att under ledighet för lotskapten, lotslöjtnant i distriktet skulle jämte egen befattning uppehålla lotskaptenens åligganden och att under lotslöjtnants ledighet lotskaptenen finge reda sig utan biträde av lotslöjtnant, toge detta förslag enligt lotsstyrelsens förmenande icke hänsyn till, att under sådan ledighet, när lotskapten eller lotskaptenen-lotslöjtnanten hade tjänstegöromål utom stationsorten, ingen finnes, som uppehölle lotskaptenens tjänstegöromål å stationsorten, samt att det här icke vore fråga om, att, såsom kommissionen yttrat, lotskaptenen finge reda sig utan lotslöjtnant, utan därom, att lotsverket skulle få reda sig utan lotslöjtnant. Något bestämmande i förväg att under viss tid lotskaptenen icke behövde begiva sig utom stationsorten kunde icke ske; och den olägenhet för lotskaptenstjänstens uppehållande, som man velat förekomma genom berörda föreskrift i tjänstgöringsreglementet, skulle när som helst med den av kommissionen förordade anordning kunna vara för handen.

Därest, såsom lotsstyrelsen ansåge billigt, lotskapten och lotslöjtnant skulle erhålla rätt till semester och i vissa fall kostnadsfri ledighet, förefunnnes emellertid ett verkligt behov av en särskild lotslöjtnant att biträda som vikarie i distrikten samt av särskilda medel till bestridande av ersättning åt vikarie för lotsbefäl under semester m. m. Något behov av en lotslöjtnant såsom biträde hos lotsstyrelsen förefunnnes icke; och lotsstyrelsen hade icke heller avsett detta utan haft i sikte behovet därav, att lotslöjtnant finge tjänstgöra i lotsstyrelsen, varigenom han skulle bli i tillfälle inhämta erfarenhet, som kunde vara till gagn för tjänstgöringen å lotskaptensexpeditionen.

Slutligen har lotsstyrelsen meddelat, att enligt förslagsvis uppgjord beräkning ålderstilläggen till lotsbefälet för år 1915 skulle uppgå till ett sammanlagt belopp av 11,000 kronor.

I sitt underdåniga utlåtande i ärendet har statskontoret, med erinran *Statskontoret.* att det beträffande befälet vid lotsverket huvudsakligen vore tre frågor, om vilka meningarna vore delade, nämligen frågorna rörande avlöningsbeloppen, traktamentsersättningen under tjänsteresor ombord å chefsångfartyg samt rätt till semester, vidare anfört följande.

Beträffande avlöningen vore statskontoret, som i likhet med kommissionen ansåge den av lotsstyrelsen för allt befälet föreslagna förmånen av inkvarterings-

ersättning böra undvikas, av den mening, att kommissionens förslag rörande befälet kunde, särskilt därest, såsom förslaget innebure, ingen ändring i den nu utgående traktamentsersättningen vid tjänsteresor ombord å chefsångare vidtoges och således befälet fortfarande här skulle äga en säkerligen icke obetydlig inkomst, anses innefatta en skälig avlöning.

Jämväl i semesterfrågan vore statskontoret av kommissionens mening, att förmån av semester icke kunde för befälet i lotsdistrikten anses av behovet påkallad, men att, om såsom hittills någon kostnadsfri ledighet kunde beredas utan att utgift därigenom drabbade statsverket, någon erinran mot en sådan anordning icke syntes kunna göras.

För semesterfrågans skull kunde därför enligt statskontorets uppfattning icke erfordras att utöver en lotslöjtnantsbefattning i vart distrikt upprätta ytterligare en dylik befattning. Emellertid ville statskontoret framhålla, att Gottland med hänsyn till sitt avskilda läge ansetts böra intaga en alldeles särskild ställning och i administrativt avseende bilda en särskild enhet, oaktat förhållandena i övrigt icke skulle därtill giva anledning. Med hänsyn till den eventualiteten att Gottland av en eller annan anledning kunde bliva fullt avstängt från kommunikation med fastlandet, syntes det kunna ifrågasättas, huruvida det vore klokt att indraga den nu å Gottland placerade lotslöjtnantsbefattningen. Statskontoret hade dock endast velat framhålla de synpunkter, som kunde anses tala för bibehållande av nuvarande lotsbefälet på Gottland, och ville för sin del icke påyrka någon ändring i vad kommissionen i detta avseende föreslagit.

*Departements-
chefen.*

Med avseende å den av kommissionen berörda frågan om minskning av antalet lotsdistrikt delar jag kommissionens uppfattning och anser, att någon förändring i detta avseende icke för närvarande bör ifrågakomma. Även om en undersökning skulle mot förmodan giva vid handen, att göromålens omfattning för lotsbefälet icke skulle lägga hinder i vägen för en utvidgning av ett eller annat distrikt, så skulle dock säkerligen de förstorade avstånden från distriktets huvudort, där chefsångaren är förlagd, inom kort framkalla behov av snabbare — och därigenom såväl i anskaffning som drift och underhåll kostsammare — ångare för att tillgodose kravet på lotsbefälets skyndsamma inställelse vid avlägset belägna delar av distriktet. Jag tror därför att, åtminstone intill dess att nuvarande chefsångare av annan anledning behöva ersättas med nya, det skulle vara ur ekonomisk synpunkt mindre lämpligt att göra ändring i nuvarande distriktsindelning.

Beträffande semesterfrågan hyser jag samma mening, som uttalats av kommissionen och statskontoret. För lotsbefälet i Norrland, där till följd av isförhållanden arbetet för befälet måste anses under vintertiden vara väsentligt mindre än eljest, lär någon tids ledighet utan svårighet kunna anordnas utan att vikarie behöver anställas; och även för befälet i övriga distrikt synes, såsom hittills skett, någon ledighet kunna beredas utan kostnad för statsverket. Med hänsyn till att arbetet omväxlande utövas å lotskaptensexpeditionen och under ofta förekommande tjänsteresor inom distriktet, kan befälet vid lotsverket ingalunda

anses hava samma behov av ledighet för rekreation som den tjänsteinnehavare, vilken uteslutande är sysselsatt med kontorsgöromål. På grund härav synes annan kostnadsfri ledighet ej böra beredas befälet än sådan, som kan anordnas utan anställande av vikarie. Att uteslutande för semesterfrågans skull upprätta en lotslöjtnantsbefattning synes mig icke böra ifrågakomma. Då jag likväl vill förorda, att i den nya staten upptagas sju lotslöjtnanter, har detta sin orsak däri, att jag delar statskontorets betänkligheter mot indragning av det å Gottland nu stationerade lotsbefälet. Visserligen kan det icke förnekas, att de alltmer förbättrade kommunikationerna mellan nämnda ö och huvudstaden väsentligt förminskat svårigheten för lotskaptenen i Stockholm att under vanliga förhållanden utan biträde av en å Gottland stationerad lotslöjtnant sköta på lotsbefälet ankommande göromål för Gottlands räkning. Men oavsett den icke obetydliga ökning i göromål, som befattningens indragning skulle medföra för lotskaptenen i distriktet, i det att exempelvis lotslöjtnantens å Gottland tjänsteresor upptagit en tid av i medeltal 90 dagar om året, får man, såsom statskontoret framhållit, icke förbise, att omständigheterna kunna bli sådana, att Gottland till följd av sitt avskilda läge blir av en eller annan anledning fullständigt avstängt från all kommunikation med fastlandet så oförmodat, att tillfälle icke gives att från fastlandet dit avsända lotsbefäl. Med hänsyn härtill torde det få anses vara av synnerligen stor betydelse, att lotsbefäl ständigt finnes stationerat på ön. På grund härav och med erinran att såsom ovan nämnts protester mot den föreslagna indragningen av lotslöjtnantsbefattningen å Gottland framställts såväl från lotsverkets å ön stationerade personal som från åtskilliga hamnmyndigheter å Gottland, vill jag förorda, att icke heller i nu ifrågavarande avseende vidtages någon ändring av de bestående förhållandena.

I fråga om avlöningsbeloppen synes det mig som om, under förutsättning att till befälet fortfarande må för alla tjänsteresor utgå traktementsersättning enligt nu gällande grunder, varom jag här nedan kommer att vidare yttra mig, de av kommissionen föreslagna avlöningarna skulle kunna i huvudsak anses utgöra skälig ersättning. Emellertid kan jag icke undgå att finna, att kommissionen föreslagit en väl stor avprutning å lotsstyrelsens förslag i fråga om avlöningen åt lotskaptenerna i Stockholm, Malmö och Göteborg. I jämförelse med lotsstyrelsens förslag utvisar kommissionens en nedsättning, som för lotskaptenerna i Malmö och Göteborg skulle innebära ett kvarstående vid nu gällande avlöningsförmåner och för lotskaptenen i Stockholm icke medföra annan förhöjning än den, som för honom föreslaget ortstillägg skulle utgöra.

För närvarande åtnjuta lotskaptenerna i Stockholm, Malmö och Göte-

borg högre avlöning än övriga lotskaptener. Inom mellersta, södra och västra distrikten pågår under hela året en ganska intensiv trafik, som påkallar en oavslätlig uppmärksamhet från vederbörande lotskaptens sida därpå, att säkerhetsanstalterna även under de vida svårare förhållanden, som råda under vintertiden, alltjämt äro i bästa ordning till befrämjande av sjöfartens säkerhet. Lotskaptenen i mellersta distriktet har sålunda den maktpåliggande befattningen att övervaka säkerhetsanstalterna i och utanför den stora skärgård, genom vilken infarten till huvudstaden sker. Och lotskaptenen i Malmö har det icke mindre krävande uppdraget att tillse säkerhetsanstalterna i Öresund, där även under vintern i allmänhet pågår en stark trafik. Även på lotskaptenen i Göteborg måste ställas alldeles särskilda krav med hänsyn till den året om pågående livliga sjötrafiken på Göteborg. Då dessa omständigheter, som hittills föranlett något högre avlöning för ifrågavarande lotskaptener, alltjämt föreligga och med den växande vintertrafiken inom nämnda distrikt snarare kunna väntas tilltaga än avtaga i betydelse, synes det mig, som om goda skäl skulle förefinnas att fortfarande sätta avlöningen för dessa befattningar något högre än för motsvarande befattningar i de övriga distrikten. På grund härav och då jag icke kan tillmäta det av lotsstyrelsen anförda skälet för lika avlöning åt alla lotskaptener någon avgörande betydelse, vill jag förorda, att begynnelseavlöningen för ifrågavarande tre lotskaptenstjänster bestämmes till 5,300 kronor, vartill för lotskaptenen i Stockholm skulle komma det föreslagna ortstillägget med 400 kronor.

Beträffande avlöningens fördelning i lön och tjänstgöringspenningar måste uppmärksammas, att, då nu utgående hyresbidrag har löns karaktär och sålunda får tillgodonjutas även under sjukdom, lotskapten enligt nu gällande stat åtnjuta i lön eller därmed jämställd förmån högre belopp än det, vartill motsvarande del av avlöningen enligt kommissionens förslag skulle uppgå. Då en försämring i nu berörda avseende synes böra undvikas, anser jag mig böra föreslå, att lönen för lotskapten bestämmes till 3,500 kronor, varvid tjänstgöringspenningarna komma att utgöra för lotskaptenerna i Stockholm, Malmö och Göteborg 1,800 kronor och för övriga lotskaptener 1,500 kronor. Emellertid skulle tjänstgöringspenningarna för lotslöjtnant enligt kommissionens förslag utgöra 1,400 kronor och således komma att med endast 100 kronor för år understiga vissa lotskapteners tjänstgöringspenningar. Med hänsyn härtill och då jämväl för lotslöjtnant en fördelning av lön och tjänstgöringspenningar, som bättre än den kommissionen föreslagit tillgodoser själva lönen, torde vara att föredraga, vill jag förorda, att lönen för lotslöjtnant bestämmes till 2,200 kronor och tjänstgöringspenningarna till 1,200 kronor.

Om sålunda föreslagna begynnelselöner bestämmas för lotskapten och lotslöjtnant, komma efter intjänande av samtliga ålderstilläggen slutlöner att uppgå till 5,000 kronor för lotskapten och 3,700 kronor för lotslöjtnant. Då emellertid dessa belopp synas mig väl höga såsom pensionsunderlag, anser jag, som i likhet med kommissionen finner pensionsunderlagen icke böra överstiga för lotskapten 4,500 kronor och för lotslöjtnant 3,500 kronor, att stadgande bör i staten intagas därom, att såsom pensionsunderlag skall gälla det belopp, vartill lönen uppgår efter avdrag av 500 kronor för lotskapten och 200 kronor för lotslöjtnant.

Beträffande traktamentsersättning under resor skulle det visserligen kunna ifrågasättas, att lotsbefälet vid tjänsteresor ombord å chefsångare, varvid de givetvis kunna ordna det billigare för sig än vid andra resor, borde erhålla traktamentsersättning efter annan grund än den i allmänna resereglementet tillämpade; men då det med hänsyn till betydelsen av befälets tjänsteresor inom distriktet måste anses vara av vikt, att befälet icke av ekonomiska skäl drager sig för att företaga sådana resor, synes det mig fast hellre vara synnerligen lämpligt, att dagtraktamentet fortfarande avpassas så, att däri ligger en uppmuntran till resor inom distriktet. Genom att i någon mån minska den av lotsstyrelsen föreslagna fasta avlöningen men bibehålla traktamentsersättningen oavkortad har man enligt min mening träffat den lämpligaste formen för avlöning åt befälet.

Den särskilda ersättning för bestyr med issignaltjänsten, som nu utgår, bör även enligt min mening upphöra. Vad däremot angår ersättningen för bestyr med kustsignalväsendet finner jag icke anledning föreligga att däri föreslå ändring.

I likhet med kommissionen finner jag skäl föreslå, att lotslöjtnanten Thorslund överflyttas å indragningsstat; och kommer jag i sammanhang med frågan om anslag å indragningsstat att därom göra framställning.

Vid bifall till vad jag i fråga om lotsbefälet förordnat skulle staten, som enligt kommissionens förslag slutar å 71,850 kronor, ökas dels med 500 kronor eller skillnaden mellan lotslöjtnants avlöning å övergångsstat och å den nya staten, och dels med 900 kronor, utgörande sammanlagda beloppet av föreslagen höjning av avlöningen åt lotskaptenerna i Stockholm, Malmö och Göteborg, vartill kommer ett belopp av 2,500 kronor, utgörande erforderlig ökning för år 1915 i beräknat anslag till ålderstillägg, så att ökningen skulle utgöra tillhoppa 3,900 kronor och statens slutsumma således bliva 75,750 kronor.

I överensstämmelse med vad sålunda anförts och under erinran att Kungl. Maj:t den 16 maj 1913 förordnat, att lotskaptensexpeditionen inom övre norra lotsdistriktet skall från och med den 1 oktober 1913 tillsviðare vara förlagd i Umeå, får jag föreslå följande stat för befälet vid lotsverket att gälla från och med år 1915:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
Bestämt anslag.					
1 lotskapten (Stockholm)	3,500	1,800	400	5,700	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 d:o (Malmö)	3,500	1,800	—	5,300	
1 d:o (Göteborg)	3,500	1,800	—	5,300	
1 d:o (Umeå)	3,500	1,500	—	5,000	
2 lotskaptener (Gävle o. Kalmar)	7,000	3,000	—	10,000	
1 lotslöjtnant (Stockholm)	2,200	1,200	250	3,650	
1 d:o (Umeå)	2,200	1,200	—	3,400	
5 lotslöjtnanter (Gävle, Visby, Kalmar, Malmö och Göteborg)	11,000	6,000	—	17,000	
Ersättning till skrivbiträden och vaktmästare å lotskaptensexpeditionerna	—	—	—	9,400	
Summa	—	—	—	64,750	
Förslagsanslag.					
Ålderstillägg	—	—	—	11,000	
Summa kronor	—	—	—	75,750	

Anm. Såsom pensionsunderlag skall gälla det belopp, vartill lönen uppgår efter avdrag av 500 kronor för lotskapten och 200 kronor för lotslöjtnant.

Lotspersonalen.

Historik.

I äldre tider hade lotsarne eller de s. k. styrmännen egentligen till skyldighet att lotsa kronans fartyg, varför de för sina hemman förunnades åtskilliga friheter. Sedan lotsarna ålagts skyldighet att betjäna den allmänna sjöfarten, skulle de äga uppbära avgifter av dem, som begagnade sig av deras hjälp, och utfärdades därför lotstaxor, varefter lotsarnas ersättning skulle utgå.

Uti 1667 års sjölag stadgades skyldighet för sjöfarande att betjäna sig av lots, och skulle denne på eget ansvar kommendera fartyget samt vara berättigad att därför uppbära lotspenningar och erhålla kost ombord m. m. Under den 20 mars 1697 utfärdades stadga och förordning angående »fördelningen uppå samtliga lotsarnas bördor och vad styrning dem var i synnerhet tillkommer, med bifogad taxa huru lotspenningar över allt av de trafikerande böra betalas».

Kungl. förordningen den 27 april 1748, »angående lotsverket i riket för vissa delar», åtföljdes av 12 särskilda lotstaxor, vari för olika lotsleder bestämdes vad dels inhemska och dels utländska fartyg skulle erlägga, varav en del tillföll lotsen såsom lotspenningar och en del skulle uppbäras vid tullkammaren och tillfalla kronan och amiralitets-inkvarteringskassan såsom densamma redan genom Kungl. brevet den 18 juni 1740 tillagt understöd.

Genom Kungl. förordningen den 11 augusti 1752 blevo för alla utländska till svenska hamnar ankommande fartyg nyssnämnda avgifter fördubblade, men av denna förhöjning fingo lotsarne icke omedelbart uppbära någon del, utan skulle densamma av amiralitetskollegium användas till »jämkning och förbättring av lotsarnas villkor efter nöd- torften och behovet».

Genom § 4 i seglationsordningen av den 15 juni 1774 stadgades vidare uttryckligen, att alla från öppen sjö kommande fartyg vore skyldiga att taga lots, vid äventyr av 150 dalers silvermynt böter.

År 1798 utfärdades ny taxa under benämning »betalningstabell», varefter lots- och båkavgifter skulle erläggas, vilken taxa blev gällande till 1820, då lotsförordning med tre nya taxor utfärdades.

År 1827 utfärdades ny lotsförordning, som åtföljdes av nya taxor.

Sistnämnda förordning upphävdes genom förordningen angående lots- och fyrinrättningen i riket den 9 juli 1862.

I avseende på lotspenningarna föreskrev 1862 års förordning, att de skulle beräknas efter fartygs djupgående och den lotsade vägens längd i sjömil samt utgå för örlogsfartyg och fartyg tillhörande enskilda personer av sådan nation, som icke var till kustfart i riket berättigad, med fullt belopp enligt de förordningen bifogade taxor, varemot enskilda personer tillhörande inhemska eller i avseende på umgälder lika med dem berättigade främmande nationers fartyg skulle, då de voro destinerade till eller komme från utrikes orter, erlägga fulla lotspenningar endast vid avgång från sista eller ankomst till första svenska hamn, men för den övriga delen av resan blott hälften av vad taxorna bestämde. De enskilda fartyg, vilka icke vore skyldiga att taga lots, skulle, då sådan likväl begagnades, erlägga hälften av de i taxorna bestämda lotspenningar.

I 1862 års förordning var vidare bestämt, att fartyg som enligt samma författning ägde och begagnade sig av frihet från skyldighet att taga lots, skulle, några vissa allenast undantagna, vara pliktiga att när de kommo från öppen sjö erlägga under benämning av »infarts- penningar» en efter särskilt stadgade grunder utgående avgift, motsvarande en fjärdedel av vad lotstaxorna eljest bestämde.

Genom Kungl. kungörelsen den 31 december 1868 förordnades att nyss omförmälda avgift skulle från och med den 1 februari 1869 upphöra.

Den kronans fartyg åliggande skyldighet att taga lots blev upphävd genom Kungl. kungörelsen den 20 maj 1870.

Genom Kungl. kungörelsen den 12 mars 1875 blev förordnat, att tillsvidare och intill dess annorlunda kunde varda i nåder beslutat alla enskilda personer eller bolag tillhöriga, svenska eller till kustfart här i riket berättigade utländska fartyg av 20 tons dräktighet eller därunder voro frikallade från skyldigheten att taga lots. Denna frihet utsträcktes genom Kungl. kungörelsen den 6 augusti 1880 till alla, enskilda personer eller bolag tillhöriga, svenska och till kustfart här i riket berättigade utländska fartyg av 40 tons dräktighet och därunder.

Genom Kungl. kungörelsen den 21 december 1877 fastställdes ny lotsledsförteckning jämte tabeller, utvisande beloppet av de lotspenningar, som för olika avstånd och djupgående skulle erläggas.

En ny fullständig förordning angående lotsverket utfärdades den 15 februari 1881, varigenom förordningen den 9 juli 1862 tillika med däri sedermera vidtagna förändringar upphävdes.

Förordningen av den 15 februari 1881 är ännu gällande, dock har densamma, särskilt i fråga om § 1, undergått åtskilliga förändringar.

1881 års förordning införde en vidsträckt frihet i fråga om skyldigheten att taga lots.

I § 1 bestämdes, att fartygsbefälhavare, som ansåge sig kunna med tillhjälp av fartygets vanliga besättning föra det fram utan anlitande av främmande lotsbiträde, icke hade skyldighet att tillkalla kronolots eller erlägga lostpenningar.

I § 2 stadgades att, när kronolots blivit kallad i den ordning § 4 bestämde men icke mötte, annan finge verkställa lotsningen, dock ej längre än till nästa lotsplats, och i § 3 föreskrevs, att lotsning ej finge i andra än nyssnämnda fall förrättas av annan än kronolots; att var, som olagligen åtog sig lotsning eller anlitade olaga lotsbiträde, skulle straffas med böter; samt att den, som till lotsning använt obehörig person, jämväl skulle vara skyldig att för den lotsade väglängden till kronans lotsar utgiva fulla lotspenningar.

Den vidsträckta lotsfrihet, som 1881 års lotsförordning införde, måste givetvis menligt inverka på lotsarnas ställning och göra deras inkomster av lotspenningar ganska osäkra.

Lotspenningarna utgjorde under åren 1871—1880 i medeltal 674,000 kronor, men under åren 1881—1888 endast 610,000 kronor.

Såsom ovan nämnts har § 1 i Kungl. förordningen angående lotsverket den 15 februari 1881 flera gånger erhållit ändrad lydelse. Senaste ändringen skedde genom Kungl. kungörelsen den 10 februari 1911.

Enligt sistnämnda kungörelse skall kronolots anlitas för fartyg i främmande stats tjänst i alla de i gällande lotsledsförteckning upptagna lotsleder och övriga inomskärs belägna, av lotsen kända farleder, som passeras.

När annat fartyg ankommer från eller avgår till utländsk ort, skall kronolots anlitas för fartygs vägledning i alla de i gällande lotsledsförteckning upptagna lotsleder och övriga inomskärs belägna, av lotsen kända farleder, som passeras, i förra fallet från öppen sjö eller riksgränsen till första lossnings- eller lastningsort ävensom till plats, som anlöpes för uppläggning eller för inhämtande av order, oavsett om fartyget varit destinerat till eller inklarerats vid annan svensk ort, och i senare fallet från sista lastningsorten eller, om fartyget är barlastat, från sista avgångsorten till öppen sjö eller riksgränsen.

Frihet från skyldighet att anlita kronolots åtnjutes av dels kronans fartyg, dels och vissa andra fartyg, varibland må här nämnas fartyg, vars avgiftspliktiga dräktighet icke överstiger 40 ton, så framt det icke bogserar lotspliktigt fartyg.

Om å fartyg, som icke är skyldigt taga lots, lotsbiträde behöver användas, skall kronolots anlitas.

Då kronolots anlitas för fartygs vägledning genom lotsled eller genom sådan farled, som icke är öppen sjö, skall, vare sig fartyget är lotspliktigt eller ej, för fartygets lotsning erläggas såväl lotspenningar enligt gällande taxa som hemväggersättning enligt fastställd lotsledsförteckning, dock att i vissa omförmälda fall lotspenningar skola utgå allenats med hälften av det belopp, som eljest bort utgöras.

Under den 27 november 1896 utfärdades Kungl. kungörelse angående lotsavgifternas beräknande enligt fastställda nya lotstaxor och ny lotsledsförteckning.

Lotstaxorna äro till antalet fem. Taxan 1 innehåller de lägsta avgifterna och de följande innebära en stegrad avgift, som i den femte alltså når sin största höjd. Inom varje taxa är den av fartygets dräktighet beroende avgiftsökningen begränsad till en dräktighet av 2,000 ton, så att fartyg med större dräktighet än nyssnämnda tontal ändock icke erlägga högre avgift än ett fartyg om 2,000 ton.

Med avseende å tillämpningen av dessa taxor och nämnda lotsledsförteckning föreskrives i nyssnämnda kungörelse, bland annat, att lotsavgifter utgå för lotsat fartyg med dels lotspenningar i förhållande till fartygets avgiftspliktiga dräktighet och den lotsade vägens längd till belopp, som angives i den lotstaxa, vilken enligt lotsledsförteckningen skall användas i den lotsled, för vilken lotsavgift skall erläggas, dels ersättning för lotsens inställelse och hemresa till det belopp, som under rubrik hemväggersättning i lotsledsförteckningen finnes upptaget, under iakttagande att den i nämnda förteckning för varje lotsled angivna taxa tillämpas från och med den 16 april till och med den 31 augusti vid lotsning från ort, belägen norr om 60:de breddgraden, samt från och med den 1 april till och med den 15 september vid lotsning från ort,

belägen söder om 60:de breddgraden, men att närmast högre taxa tillämpas övriga tider av året.

Ifrågavarande lotstaxor och lotsledsförteckning skulle i fråga om lotsavgifternas beräknande från och med den 1 mars 1897 lända till efterrättelse för samtliga lotsplatser i riket med undantag av Öresunds norra och södra lotsplatser, för vilka de av Kungl. Maj:t den 7 november 1873 godkända särskilda taxor fortfarande skulle användas. Dessa taxor, som kungjorts genom lotsstyrelsens kungörelse den 20 december 1873, grundade sig på fartygens djupgående i fot. Den 3 juli 1903 fastställdes av Kungl. Maj:t sommar- och vintertaxor för Öresunds södra och norra lotsstationer ävensom lotsledsförteckning för Öresundslotsningen att tillämpas från och med den 1 augusti 1903. Enligt med Kungl. Danske Marinministeriet träffat avtal tillämpas sistnämnda taxor och lotsledsförteckning även vad Danmark angår. Nu omnämnda taxor, som grunda sig på fartygens tontal och djupgående, äro av lotsstyrelsen kungjorda den 28 juli 1903.

Utom de fördelar, som åtfölja innehavandet av lotshemman eller av lotsarna å vissa ställen på grund av äldre beslut och bestämmelser åtnjutas, såsom vedbrand, avkastning av jord m. m., utgöras lotsarnas inkomster huvudsakligen dels av influtna lotspenningar, som vid varje lotsplats numera fördelas i lika lotter mellan överlots eller lotsförman och en var av de vid lotsplatsen anställda ordinarie eller extra lotsar, som på eget ansvar lotsa efter uppgjord turlista, dels av kontant avlöning.

Enligt den för år 1873 fastställda staten för lots- och fyrinrättningen vore då anställda 60 lotsältermän med avlöning av 1,000; 600; 500; 400 och 300 kronor samt 617 kronolotsar med avlöning av 300; 200; 120 och 60 kronor. Till 200 lotslärlingar voro anslagna arvoden å 50 kronor. Summan av influtna lotspenningar år 1873 utgjorde 641,476 kronor. Högsta lotslotten under åren 1871—1880 utgick vid Malmö lotsplats med 2,500 kronor. Vid Gävle och Göteborgs lotsplatser utgjorde högsta lotslotten under samma tidsperiod resp. 2,070 och 2,201 kronor. Vid Oxelösund, där högsta lotslotten år 1913 översteg 6,000 kronor, utgjorde densamma åren 1871—1880 i medeltal endast 732 kronor.

Enligt den för år 1875 fastställda staten höjdes arvoden till de med styrsedel försedda lotslärlingar från 50 till 60 kronor för var och en.

Enligt den för år 1877 fastställda staten anvisades anslag till arvoden åt icke lotsande förmän till ett antal av högst 10 å 1,000 kronor och åt lotsande förmän å högst 500 kronor samt till uppmuntringspenningar åt erforderligt antal av gemenskapen till högst 600 kronor.

Genom kungl. brevet den 15 februari 1881 fastställdes ny stat för befäl och underbefäl och upptogos såsom underbefäl — förutom visst

antal överlotsar av första graden, sedermera såsom lotslöjtnanter överförda till befälet — 8 överlotsar av andra graden på större lotsplatser med löner à 800 kronor, tjänstgöringspenningar à 200 kronor jämte lotslott. Vidare anvisades genom sistberörda nådiga brev anslag »till arvoden åt lotsförmän à högst 500 kronor samt till uppmuntringspenningar åt erforderligt antal kronolotsar à högst 540 kronor och till förhöjda uppmuntringspenningar åt mästerlotsar à 60 kronor ävensom till arvoden åt lotslärlingar med styrsedel à 100 kronor, allt för år räknat».

Genom kungl. brevet den 11 december 1891 anvisades anslag till »tillfällig arvodesförhöjning åt därav förtjänta lotsar och lotslärlingar med styrsedel, till belopp av högst 240 kronor åt lots och 300 kronor åt lotslärling, vid sådana lotsplatser, där dylik arvodesförhöjning av lotsstyrelsen prövas vara för lotsningens behöriga uppehållande nödig».

Genom kungl. brevet den 9 december 1898 uppfördes i stat anslag till lön av 300—500 kronor åt var och en av 22 överlotsar av andra graden, förutom lotslott, och till arvoden åt lotsförmän à högst 200 kronor.

Genom kungl. brevet den 30 september 1904 bestämdes, att den tillfälliga arvodesförhöjningen för reglering av lotspersonalens fluktuerande inkomster, som då utginge med högst 240 kronor för varje person, skulle höjas till högst 300 kronor och utgå till personer, »som åtnjuta lotslott»; samt att till lotslärlingar med styrsedel skulle utgå arvoden à 120 kronor.

I staten för år 1905 uppfördes anslag till tillfällig arvodesförhöjning till belopp av högst 300 kronor åt därav förtjänta personer, som åtnjuta lotslott, och åt lotslärlingar med styrsedel vid sådana platser, där dylik arvodesförhöjning av lotsstyrelsen prövades vara för lotsningens behöriga uppehållande nödig.

Genom kungl. brev den 4 december 1908 höjdes beloppet av det tillfälliga arvodet till person, som åtnjuter lotslott, till högst 600 kronor och för lotslärling med styrsedel till högst 480 kronor.

Genom kungl. brevet den 10 december 1909 bestämdes, att arvodet till belopp av högst 300 kronor skulle kunna tilldelas båtbiträden.

Lotsarnas tjänstställganden äro bestämda genom tjänstgöringsreglementet av den 15 februari 1881 och bestå, förutom av vakthållning, huvudsakligen av lotsning och prickhållning.

*Nuvarande
organisation
m. m.*

Till belysande av arbetet och inkomsten av lotspenningar vid de olika lotsplatserna har uti följande tabell sammanställts antalet överlotsar och lotsar, av lotsarna utsatta prickar vid de olika lotsplatserna och utförda lotsningar år 1913 ävensom högsta lotslotten vid varje lotsplats under samma år.

Lotsdistrikt och lotsplats.	Antal över- lotsar enligt 1913 års stat.	Antal lotsar och lotsför- män enligt 1913 års stat.	Antal prickar utsatta av lotsarna år 1913.	Antal lotsningar år 1913.	Högsta lotslott år 1913.
Övre norra lotsdistriktet.					
Salmis	—	2	56	116	2,185
Kalix	—	5	123	250	2,531
Malören	—	7	9	204	1,993
Töre	—	2	53	86	1,985
Liggsjär	—	2	63	¹⁾ 63	¹⁾ 467
Luleå	—	9	49	²⁾ 665	{ ³⁾ 1,372 1,788
Rödkallen	1	8	18	¹⁾ 286	
Rönnskär	—	7	94	361	¹⁾ 1,640
Romelsö	—	3	—	139	2,596
Storkåge	—	1	14	41	1,973
Ursviken	1	5	8	467	1,345
Bjuröklubb	—	3	17	46	2,850
Ratan	—	3	26	192	923
Bredskär	—	5	42	409	2,290
Järnäs	—	5	39	403	2,554
Nedre norra lotsdistriktet.					
Skag	—	4	16	156	3,521
Örnsköldsvik	—	3	5	180	1,383
Ulfö	—	4	9	260	1,720
Härnö	1	15	25	1,522	2,502
Sundsvall	1	23	44	2,384	4,230
Stockviken	—	2	—	141	4,069
Agö	—	8	33	490	1,719
Lilljungfrun	1	10	15	1,239	2,718
Gåsholma	—	4	45	226	3,145
Gävle	1	14	49	2,021	1,789
Fagervik	—	2	6	60	4,974
Örskär	—	1	2	29	1,155

¹⁾ Till den 1/6.²⁾ Till den 1/6 1913 verkställdes 303 lotsningar och därefter, sedan Liggsjärs, Luleå och Rödkallens lotsplatser sammanslagits till en, benämnd Luleå lotsplats, 362 lotsningar.³⁾ Till den 1/6 kr. 1,788 och efter den 1/6 1,372 kr.

Lotsdistrikt och lotsplats.	Antal över- lotsar enligt 1913 års stat.	Antal lotsar och lotsför- män enligt 1913 års stat.	Antal prickar utsatta av lotsarna år 1913.	Antal lotsningar år 1913	Högsta lotslott år 1913.
Öregrund	—	3	41	168	1,615
Svartklubben	—	5	117	390	2,247
Mellersta lotsdistriktet.					
Arholma	—	5	40	119	514
Söderarm	—	4	24	189	909
Furusund	1	9	78	942	2,550
Sandhamn	1	20	106	1,832	4,245
Stockholm	1	19	126	1,535	3,189
Mälaren	—	7	311	538	1,834
Dalarö	—	8	70	584	3,733
Huvudskär	—	3	40	87	1,446
Landsort	1	8	65	484	2,308
Sävösund	—	2	65	62	240
Visby	—	3	—	459	1,565
Färösund	—	5	13	259	687
Kylej	—	2	15	220	2,349
Slite	—	3	5	273	1,426
Härvik	—	2	1	97	717
Ljugarn	—	1	2	40	339
Ronehamn	—	3	26	30	86
Burgsvik	—	2	7	43	196
Klintehamn	—	2	11	89	208
Östra lotsdistriktet.					
Nyköping	—	1	—	24	343
Oxelösund	1	12	96	1,610	6,143
Norrköping	—	6	15	604	4,612
Arkö	—	9	186	563	1,781
Mem	—	1	37	41	1,063
Häradsskär	—	6	103	119	332
Stedsholmen	—	4	64	40	277
Idö	—	7	93	460	1,756
Strupö	—	4	45	62	326

Lotsdistrikt och lotsplats.	Antal över- lotsar enligt 1913 års stat.	Antal lotsar och lotsför- män enligt 1913 års stat.	Antal prickar utsatta av lotsarna år 1913.	Antal lotsningar år 1913.	Högsta lotslott år 1913.
Kräkelund	—	3	29	41	97
Figeholm	—	1	17	73	673
Oskarshamn	1	6	47	918	2,009
Påskallavik	—	1	34	164	2,140
Vällö	—	3	34	63	315
Mönsterås	—	2	17	202	707
Timmernabben	—	2	35	88	375
Pataholm	—	1	25	40	332
Grankullaviken	—	1	8	19	129
Borgholm	—	1	7	51	277
Skäggenäs	—	5	26	605	1,850
Kalmar	—	9	68	1,692	2,130
Bergkvara	—	3	34	329	847
Degerhamn	—	1	5	149	1,144
Södra lotsdistriktet.					
Långören	—	6	89	134	171
Aspö	¹⁾ 1	8	18	946	1,719
Arpö	—	2	32	83	407
Gökalv	—	4	39	377	1,360
Tärnö	—	3	27	172	533
Karlshamn	—	6	6	953	1,501
Pukavik	—	1	17	55	385
Hanö	—	2	8	41	412
Sölvesborg	—	3	25	585	2,360
Åhus	—	5	28	930	3,582
Simrishamn	—	3	3	433	1,135
Ystad	—	4	3	563	2,455
Trelleborg	—	3	3	370	2,078
Öresunds södra	1	13	16	350	1,967
Limhamn	—	4	—	1,061	4,102
Malmö	1	8	16	1,979	4,352
Landskrona	—	4	23	644	3,151

¹⁾ I stället för överlots är lotsförman tillsvidare förordnad.

Lotsdistrikt och lotsplats.	Antal över- lotsar enligt 1913 års stat.	Antal lotsar och lotsför- män enligt 1913 års stat.	Antal prickar utsatta av lotsarna år 1913.	Antal lotsningar år 1913.	Högsta lotslott år 1913.
Råå	—	2	—	483	3,160
Hälsingborg	1	5	3	1,764	4,318
Öresunds norra	1	10	17	176	1,596
Höganäs	—	3	—	423	1,512
Torekov	—	3	6	19	61
Västra lotsdistriktet.					
Halmstad	—	6	2	1,332	2,734
Falkenberg	—	3	—	283	769
Varberg	—	4	—	392	1,480
Mönster	—	3	4	20	152
Vrångö	—	11	10	1,115	2,135
Brännö	1	16	24	1,788	3,451
Göteborg	1	12	9	2,643	4,811
Kalvsund	—	1	¹⁾ 16	—	—
Marstrand	—	9	39	452	1,705
Uddevalla	—	3	7	144	1,970
Käringön	—	4	32	69	265
Gullholmen	—	3	39	154	977
Lysekil	—	6	8	1,029	3,421
Smögen	—	5	22	911	4,176
Dyngö	—	4	37	244	1,586
Väderöarna	—	5	2	32	151
Havstenssund	—	4	11	184	1,492
Nordkoster	—	4	—	174	991
Strömstad	—	3	5	510	4,054

¹⁾ Lotsningen och utprickningen verkställes tillsvidare av personalen vid Göteborgs lotsplats.

De i ovanstående tabell lämnade uppgifter om antalet lotsar, prickar och utförda lotsningar vid de olika lotsplatserna giva emellertid icke i och för sig en fullt klar bild av arbetet vid en lotsplats jämförd med en annan. De förhållanden, under vilka lotsarne utföra sitt arbete, äro nämligen ganska växlande vid olika platser.

Vid några få platser äger vakthållningen eller — såsom detta bestyr vanligen kallas — uppässningen rum från lotskutter eller ångbåt, som natt och dag håller sjön, eller från fyrskepp. I dessa fall och å åtskilliga andra platser, där uppässningen i land sker å annat ställe än vid bostaden, måste lotsarne ofta vara borta från sina hem och leva på medförd proviant. Vid övriga platser sker uppässningen å lotsarnes boningsort. Uppässningen är även i andra avseenden olika. Vid följande lotsplatser och uppässningsställen äger, jämlikt lotsstyrelsens kungörelse den 7 maj 1909, lotsuppässning under mörker icke rum, nämligen: inom *övre norra lotsdistriktet*: vid Salmis lotsplats; inom *nedre norra lotsdistriktet*: vid Stockvikens lotsplats, Skutskärs uppässningsställe under Gävle lotsplats, Fagervikens och Örskärs lotsplatser; inom *mellersta lotsdistriktet*: vid Visby, Fårösunds, Kylejs, Slite, Härviks, Ljugarns, Ronehamns, Burgsviks och Klintehamn's lotsplatser; inom *östra lotsdistriktet*: vid Mems, Figeholms, Vällö, Påskallaviks, Möensterås, Timmernabbens, Pataholms, Grankullavikens, Borgholms, Bergkvara, Degerhamns lotsplatser; inom *södra lotsdistriktet*: vid Långörens, Arpö, Gökals, Tärnö, Pukaviks, Hanö, Sölvesborgs, Simrishamn's, Limhamn's, Landskrona, Råå, Höganäs, och Torekovs lotsplatser; och inom *västra lotsdistriktet*: vid Falkenberg's och Mönsters lotsplatser, Vrångö och Tistlarnes uppässningsställen under Vrångö lotsplats, Brännö uppässningsställe under Brännö lotsplats; Kalvsunds lotsplats, Hättans uppässningsställe under Marstrands lotsplats samt vid Käringöns, Gullholmens, Lysekils, Dyngö, Väderöarnes, Havstenssunds och Nordkosters lotsplatser. Vid en del lotsplatser är utsikten från lotsens bostad eller uppässningshuset så begränsad, att den vakthavande måste från en särskild utkiksställning söka erhålla en överblick över sjön och farlederna i närheten.

Vidkommande lotsningen äro förhållandena vid de skilda platserna likaledes olikartade. Vid en del platser förekomma nästan uteslutande korta lotsningar, vid andra platser såväl korta som långa lotsningar och vid andra åter huvudsakligen långa lotsningar. Vid det stora flertalet platser börjar lotsningen till sjöss vid inlotsning och slutar till sjöss vid utlotsning. Vid ett mindre antal platser däremot förekommer icke någon lotsning i öppen sjö. Vid större lotsplatser förekommer lotsning av såväl ångare som segelfartyg, varvid dock ångarne numera utgöra flertalet; vid de mindre platserna lotsas huvudsakligen segelfartyg. Bottniska viken är under vintern stängd för sjöfart under längre eller kortare tid på grund av isförhållanden och även på rikets

sydligare ostkust samt på Gottland förekommer ofta, att sjöfarten av samma anledning är inställd under kortare tid på vintern.

Vid somliga lotsplatser hava lotsarne anskaffat motorbåtar; vid andra användas endast rodd- och segelbåtar. Det åligger i allmänhet lotsarne att hålla sig med båtmateriel. Vid en del lotsplatser få emellertid lotsarne använda av lotsverket anskaffade större däckade båtar s. k. lotskuttrar och erhålla även bidrag av lotsverkets medel till deras underhåll. Ävenledes lämnar lotsverket bidrag till hållande av motorbåt vid några platser.

Arbetet vid de större platserna kan för den enskilde lotsen vara lindrigare än vid den mindre, enär båtarne och utrustningen i övrig är bättre vid de större än vid de mindre platserna. Vid de mindre platserna med en å två lotsar nödgas lotsen att vid svåra väderleksförhållanden anlita tillfällig hjälp vid avlämnande eller avhämtande av lots i öppen sjö.

Den utprickning, som skall verkställas av lotsarne, förorsakar mera arbete vid vissa platser än vid andra, beroende på antalet lotsar vid platsen, prickningsområdets storlek och antal prickar m. m. För prickmaterielens anskaffande utgår av lotsstyrelsen fastställd ersättning till personalen vid varje plats, men det tillkommer lotsarne att anskaffa iordningställa, utsätta och underhålla prickarne utan särskild ersättning. En del prickar äro mera utsatta för att skadas eller rubbas än andra och prickningsbestyret å sådana platser förorsaka därför lotsarne ökat arbete. Vid vissa lotsplatser äro lotsarna skyldiga att mot särskild ersättning utsätta sådana prickar, som i regel utsättas medelst chefsångare (dessa prickar äro ej upptagna i tabellen), om av någon anledning utsättningen icke kan i tid utföras medelst nämnda ångare.

Av tabellen framgår, att antalet prickar, som anskaffas och utsättas av lotsarna, är mycket olika vid de särskilda platserna, och att vid en del platser med endast 1 eller 2 lotsar prickarnes antal är lika stort eller större än vid platser med 5 å 8 lotsar och i enstaka fall med ännu större antal lotsar. Att lotsarne vid platser med endast en eller två lotsar nödgas anlita tillfällig hjälp vid utprickningens utförande torde vara givet. Vid Mälarens lotsplats, där ett ovanligt stort antal prickar utsättas av lotsarne, håller lotsverket särskild prickbåt, som får av lotsarne disponeras, och till vars underhåll och driftkostnader särskilt bidrag utgår till lotsarne.

Såsom förut nämnts tillfalla för närvarande lotsavgifterna med hela inflytande beloppet lotspersonalen. Dessa lotsavgifter, vilka utgöras av lotspenningar och hemvägsersättning, erläggas av lotsade fartyg enligt

*Nuvarande
avlönings-
förmåner.*

av Kungl. Maj:t fastställda taxor och lotsledsförteckning. Hemvägsersättningen går omedelbart till den lotsande. Lotspenningarna åter uppsamlas för varje lotsplats och fördelas månatligen mellan platsens personal, i regel i lika delar eller s. k. lotslotter. Lotsens inkomster växla sålunda med sjöfarten och konjunkturerna. Då sjöfarten är livlig, stiger lotsens inkomst, men sjunker, då sjöfarten avtager. Som emellertid lotsar måst anställas även vid platser, där sjöfarten varit jämförelsevis obetydlig och alltså lotspenninginkomsten varit ringa, har det för att bereda ett nödtorftigt uppehälle för lotsen och hans familj varit nödvändigt att tilldela honom fyllnad i lotspenninginkomsten; och detta har skett genom att giva honom uppmuntringspenningar, som hava fått löns karaktär, och tillfälligt arvode samt tillfällig avlöningsförbättring.

Staten för *uppmuntringspenningar* åt lotspersonalen upptager för år 1914:

79	kronolotsar	à	540	kr.	uppmuntringspenningar
11	»	»	480	»	»
17	»	»	420	»	»
36	»	»	360	»	»
73	»	»	300	»	»
16	»	»	240	»	»
6	»	»	180	»	»
22	»	»	120	»	»
4	»	»	60	»	»
304	»	utan		»	samt

92 lotslärlingar à 120 kr. arvode.

Sedan lots enligt fastställda grunder blivit befördrad till mästerylots, ökas för honom uppmuntringspenningarna med 60 kronor årligen; och upptager 1914 års stat för sådant ändamål 17,040 kronor för 284 mästerylotsar.

Befälet vid lotsplatserna utgöres av överlotsar eller lotsförmän.

Överlotsar, vilka å sina befattningar erhålla konstitutorial, åtnjuta lotslott men äro ej skyldiga deltaga i lotsning. Den av Kungl. Maj:t för år 1914 fastställda staten upptager löner för högst 22 överlotsar; och enligt lotsstyrelsens bestämmande är antalet överlotsbefattningar för närvarande 19, av vilka emellertid en uppehålls på förordnande tillsvidare av en lotsförmän. • Överlotsarna åtnjuta, utöver lotslott, följande avlöningsbelopp:

3 överlotsar löner à 300 kr.

9 » » » 400 »

5 » » » 500 »

1 » (Sandhamn) å gammal stat lön 800 kronor och 200 kronor tjänstgöringspenningar.

Lotsförmännen erhålla å sina befattningar förordnande tillsvidare och äro i regel skyldiga deltaga i lotsning. De åtnjuta arvoden till belopp, lämpade efter förmansbestyrens omfattning, av högst 200 kronor och lägst 25 kronor för år.

Överlots och lotsförman hava utom i fråga om deltagande i lotsning samma åligganden.

Till förhöjning av avlöningen till överlotsar, lotsar och lotslärlingar vid sådana platser, där det för lotsningens behöriga uppehållande provas nödigt, har lotsstyrelsen till sitt förfogande ett särskilt anslag till *tillfälliga arvoden*.

Den för år 1914 fastställda staten för tillfällig arvodesförhöjning upptager

1	lots	med tillfälligt arvode av 600 kr.							
9	lotsar	»	»	»	»	»	»	540	»
6	»	»	»	»	»	»	»	480	»
13	»	»	»	»	»	»	»	420	»
11	»	»	»	»	»	»	»	360	»
15	»	»	»	»	»	»	»	300	»
9	»	»	»	»	»	»	»	240	»
11	»	»	»	»	»	»	»	180	»
5	»	»	»	»	»	»	»	60	» samt
9	lotslärlingar,	tillika båtbiträden,	med tillfälligt arvode av 480 kr.						
8	»	»	»	»	»	»	»	420	»
2	»	»	»	»	»	»	»	360	»
38	»	»	»	»	»	»	»	300	»
10	»	»	»	»	»	»	»	250	»
15	»	»	»	»	»	»	»	200	»

Sammanlagt utgick i tillfälliga arvoden till lotsar 26,640 kronor och till lotslärlingar 25,300 kronor.

Genom beslut vid 1913 års riksdag har till lotsstyrelsens förfogande ställts ett belopp av 21,500 kronor för beredande åt lotspersonalen av *tillfällig avlöningsförbättring* för år 1914 att utgå i form av arvode åt lotspersonal, som åtnjuter lotslott, med belopp, som av lotsstyrelsen bestämmas, med iakttagande att för en var av denna personal nu utgående avlöningsförmåner, lotslotten däri inberäknad, jämte avlöningsförbättringen må tillhoppa kunna uppgå till minst 1,300 kronor, dock att sådan förbättring ej må utgå med högre belopp än att densamma tillhoppa med övriga avlöningsförmåner icke för någon må överstiga 1,360 kronor, samt att sådan avlöningsförbättring icke må tilldelas den, som under ständig tjänstledighet åtnjuter underhåll av lotspenningar.

Utom andel i lotspenningarna åtnjuta lotsar dels, då de lotsa för lotshemman, de särskilda naturaförmåner, som för varje sådant hemman äro bestämda, dels ock, på vissa ställen, fri bostad, rätt till fiske m. m. Värdet av de till varje särskild person utgående naturaförmåner är i allmänhet ej högt. Ett undantag utgör det till lotsarne vid Väderöarnas lotsplats upplåtna hummerfisket, vilket enligt uppgift av lotskaptenen i Göteborg anses inbringa varje lots omkring 900 kronor per år.

Lotslotten är mycket olika på olika platser och växlande år efter år. Högsta lotslottens storlek har under år 1913 uppgått till 6,143 kronor vid Oxelösunds lotsplats. Lägsta lotslotten samma år har förekommit vid Torekovs lotsplats med 61 kronor.

1908 års
petition.

Utsedda kommitterade för lotsverkets personalförening inlämnade till lotsstyrelsen den 27 augusti 1908 en petition om beredande av förbättrad avlöning åt lotsverkets personal och angåvo därvid i fråga om lotspersonalen såsom en olägenhet vid nuvarande avlöningssystem den omständigheten, att lotslotten gjordes till lotsens huvudsakliga inkomst.

Kommitterade anförde bland annat följande: Ehuru väl den plikt känsla, som besjälade lotspersonalen torde i och för sig innebära tillräcklig garanti för tjänstens ordentliga skötande, torde det dock ej vara vare sig lämpligt eller behöfligt att helt och hållet borttaga lotslotten. Men åt densamma borde ej inrymmas den dominerande plats inom lönesystemet, som den nu intog. Ty det vore just denna lotslottens alltför stora betydelse i lönesystemet, som framkallade mindre goda verkningar: ovisshet och otrygghet för personalen i dess helhet samt orättvisa gent emot lotsarne å de minst frekventerade lotsplatserna. Att icke för varje år kunna med säkerhet påräkna ett visst för eget och familjens uppehälle erforderligt minimibelopp måste verka nedslående och demoraliserande i ekonomiska ting.

Lotsstyrelsen
12/10 1912.

I sin underdåniga skrivelse den 12 oktober 1912 ifrågasatte lotsstyrelsen, att till avhjälpande av olägenheterna med nuvarande avlöningssystem bestämmelserna angående lotspenningarna måtte ändras därhän, att de vid en lotsplats rikligen inflytande lotspenningarna skulle kunna användas för personal vid annan lotsplats, där lotspenninginkomsten vore liten. En ändring i sådant syfte syntes enligt lotsstyrelsens åsikt lämpligen kunna göras sålunda, att av de vid varje lotsplats inflytande lotspenningarna en del skulle tillfalla platsens personal samt återstoden inlevereras till lotsstyrelsen för att jämte erforderligt bidrag från fyr- och båkmedlen utgå till lotspersonalen i dess helhet med bestämda belopp och under avlöningsformer, som gällde inom andra verk.

Den direkta fördelningen på personalen vid varje lotsplats av en del av därstädes intjanta lotspenningar skulle, ansåge lotsstyrelsen, dels bidraga till bibehållande av det personliga intresset hos en var av den vid varje lotsplats

anställda personalen för fullgörande i största utsträckning av den mången gång ansträngande och understundom med fara förenade lotsningstjänsten, dels ock möjliggöra, att vid de lotsplatser, där jämte passning och prickhållning förekomme ett stort antal lotsningar, personalen kunde komma i åtnjutande av en härav betingad högre ersättning än den, som utginge till personal vid de lotsplatser, där lotsningarnas antal vore mindre och tjänstgöringen i följd därav i allmänhet kunde anses vara mindre ansträngande.

Det av lotsstyrelsen i dess ovannämnda skrivelse den 12 oktober 1912 framlagda förslaget till lönerreglering för personalen vid lotsinrättningen avsåg att göra personalen i ekonomiskt hänseende så vitt möjligt likställd med vederlikar inom andra verk. Förslaget upptog för överlots arvode 400 kronor, lön 900 kronor, tjänstgöringspenningar 600 kronor, beklädnadsersättning 200 kronor = 2,100 kronor jämte 3 ålderstillägg à 120 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring, för mästerlots och lots lön 700 kronor, tjänstgöringspenningar 400 kronor och beklädnadsersättning 150 kronor = 1,250 kronor jämte 6 ålderstillägg à 60 kronor efter 3, 6, 9, 12, 15 och 18 års tjänstgöring. Lotsförmän skulle erhålla arvoden à 100, 200 eller 300 kronor, beroende på lotsstationernas storlek. För mästerlots och överlots upptog förslaget särskilda pensionsunderlag, nämligen för mästerlots 1,200 kronor och för överlots 1,500 kronor. Högsta pensionsunderlaget för lots skulle bli 1,060.

Utom den fasta avlöningen skulle till befattningshavare utgå 20 % av lotspenningarna, varemot återstående 80 % av lotspenningarna skulle ingå till lotsstyrelsen för att användas till bestridande av kostnaden för avlöning av lotspersonalen. De personalen tillkommande 20 % av lotspenningarna vid varje plats skulle i lika lotter fördelas mellan överlots eller lotsförmän och en var av de vid lotsplatsen anställda ordinarie eller extra lotsar, som på eget ansvar efter uppgjord tur lotsade.

Dessutom skulle till personalen utgå hyresbidrag och i vissa fall examensarvoden.

Med avseende å hyresbidrag hade lotsstyrelsen uppdelat lotsplatserna i sex olika grupper. Hyresbidrag för överlotsar skulle kunna utgå med 240; 330; 420; 510; 600 eller 690 kronor; det avsåg att täcka kostnaden för två rum och kök med bränsle och lyse. Hyresbidraget för mästerlots och lots skulle kunna utgå med 165; 220; 275; 330; 385 eller 440 kronor. Härmed skulle täckas kostnaden för ett rum och kök med bränsle och lyse. I fråga om hyresbidraget vore emellertid att iakttaga, att det ej skulle utgå till befattningshavare, som hade fri bostad, och att från detsamma skulle dragas värdet av de till befattningshavare eventuellt utgående naturaförmåner av annat slag.

Examensarvoden skulle utgå med 200 kronor årligen och vore avsedda att tillkomma lots, som avlagt sjökaptensexamen eller styrmans- och ångbåtsbefähavareexamen eller styрманsexamen och examen i ångmaskinlära.

Vidare hade lotsstyrelsen i förslaget beräknat anslag för beredande av 15 dagars semester årligen åt överlotsar, mästerlotsar och lotsar.

I fråga om skyldigheten för lotspersonalen att underkasta sig ändrad fördelning av lotspenningar meddelade lotsstyrelsen, att alla de lotsar och överlotsar, som erhållit konstitutorial efter den 1 februari 1901, vore på grund av i deras konstitutorial intaget förbehåll skyldiga att underkasta sig sådan ändring; men ansåge lotsstyrelsen, att åt alla billigtvis borde lämnas frihet att bestämma sig, om de ville ingå på den nya staten eller kvarstå å gammal stat.

Lotsstyrelsen framlade följande förslag till stat för år 1913 för lotspersonalen:

	Arvode.	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsersättning.	Summa.	Särskilt pensionsunderlag.	Anmärkningar.
1 överbots	400	900	600	200	2,100	1,500	Efter 3, 6 och 9 år tjänstgöring kan lönen höjas varje gång med 120 kr.
18 överbotsar	7,200	16,200	10,800	3,600	37,800		
1 mästrelots	—	700	400	150	1,250	1,200	Efter 3, 6, 9, 12, 15 och 18 års tjänstgöring som mästrelots eller lots kan lönen höjas varje gång med 60 kr.
1 lots	—	700	400	150	1,250		
565 mästrelotsar och lotsar	—	395,500	226,000	84,750	706,250		
1 lotsförman	300	—	—	—	300		
9 lotsförmän	2,700	—	—	—	2,700		
1 lotsförman	200	—	—	—	200		
28 lotsförmän	5,600	—	—	—	5,600		
1 lotsförman	100	—	—	—	100		
53 lotsförmän	5,300	—	—	—	5,300		
Ålderstillägg, förslagsvis	—	—	—	—	126,000		
Hyresbidrag	—	—	—	—	134,000		
Arvoden till mästrelotsar och andra ordinarie lotsar, som avlagt vissa examina vid navigationsskola, förslagsvis	—	—	—	—	22,600		
20 % av lotspenningar, förslagsvis	—	—	—	—	239,000		
Till bestridande av kostnader, som föranledas därav att en del av nuvarande lotspersonal fortfarande skulle beredas inkomst enligt nu gällande grunder, förslagsvis	—	—	—	—	176,000		
Vikariatsersättning, förslagsvis	—	—	—	—	20,000		
Till arvode åt extra lotsar å 600 kr. jämte beklädnadsersättning 150 kr samt åt lotslärlingar å 300 kr., allt för år räknat, förslagsvis	—	—	—	—	75,000		
Arvoden till båtbiträden, förslagsvis	—	—	—	—	16,000		
Summa kronor	—	—	—	—	1,562,450		

Anm. För beredande av inkomst åt de å gammal stat kvarstående personer vid lotsinrättningen må ovanstående medel av lotsstyrelsen disponeras, i den mån så befinnes erforderligt.

I sin ovanberörda petition framlade kommitterade för lotsverkets personalförening ett förslag till löneroglering för lotsstaten. Detta förslag ändrades och kompletterades vid det av personalföreningen hållna sammanträde i Stockholm den 27 november 1912, då lotsstyrelsens lönerogleringsförslag var föremål för överläggning.

1912 års
petition m. m.

Enligt föreningens slutliga förslag skulle för alla ordinarie befattningshavare vid lotsstaten bestämmas en begynnelselön av 1,500 kronor. I form av tjänstgöringspenningar skulle åtnjutas 50 % av vid platsen inflytande lotspenningar att lika fördelas mellan de vid platsen tjänstgörande i lotsningstur intagna lotsarna. Alderstillsägg borde utgå till ett antal av tre å 200 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänst med rätt för lots att räkna sig till godo den tid, han såsom lotslärling eller extra lots varit intagen i lotsningstur. Tiden för alderstillsägg borde räknas från och med den 1 i månaden efter utnämningen till ordinarie befattning och ej från nästa kalenderårs början. Arvode till överlots borde bestämmas enligt lotsstyrelsens förslag. Hyresersättning åt lots borde utgå med beräkning av en bostad om två rum och kök och sålunda med de belopp, som i lotsstyrelsens förslag angivits för överlotsar. Beklädnadsersättning borde ej utgå under särskild rubrik utan inräknas i lönen och borde personalen erhålla rätt men ej skyldighet att bära uniform. Därest personalen bleve ålagd att vid tjänstgöring bära uniform, borde sådan av lotsverket kostnadsfritt tillhandahållas personalen. Lotsförmän borde anställas på ordinarie stat. Därest examensarvoden skulle utgå, borde även de, som avlagt endast styrmansexamen, därav komma i åtnjutande.

Lotsarna vid Göteborgs och Brännö lotsplatser hava hos Kungl. Maj:t gjort underdånig framställning, att vid blivande löneroglering för personalen vid lotsinrättningen Göteborgs och Brännö lotsplatser måtte bibehållas vid åtnjutande av fulla lotspenningar jämväl vad anginge nyanställda lotsar.

Sveriges fartygsbefälsförening har i en till Kungl. Maj:t ingiven skrivelse i ärendet uttalat sig för bibehållandet av det nuvarande avlöningssystemet för lotspersonalen och för omregleringens inriktande endast på att uppåt utjämna löneförmånerna för de sämst lottade så, att tilläggsavlöning bereddes dessa till ett visst minimum.

I sitt förenämnda betänkande har lotsverkets lönerogleringskommission efter redogörelse för vad som förekommit beträffande frågan om löneroglering för lotspersonalen anfört följande:

Kommissionen.

Skilda åsikter hade sålunda gjort sig gällande i fråga om den roll, lotspenningarna borde tilldelas i en blivande löneroglering för lotspersonalen. Vid behandlingen av frågan om lämpligaste sättet att reglera avlöningsförhållandena för lotspersonalen hade kommissionen i främsta rummet tagit i övervägande, huruvida icke det nuvarande avlöningssystemet lämpligen kunde ersättas av ett system med fasta löner för hela personalen utan avseende å den olika lotspenninguppbörden å skilda platser. Ett gemensamt drag hos flertalet under senaste tid genomförda lönerogleringar för befattningshavare i statens tjänst hade nämligen varit, att man i möjligaste mån sökt borttaga avlöning i form av provision

och, där sådant utan uppenbar olägenhet kunnat ske, i stället använda endast fasta avlöningar. Å andra sidan saknades det emellertid icke heller exempel därpå, att i fall, där antingen statstjänarens verksamhet vore av beskaffenhet att tagas i anspråk huvudsakligen endast, då densamma särskilt påkallades, eller ock det befunnits önskvärt, att statstjänaren hade ett ekonomiskt intresse i att vara verksam, ett lönesystem bibehållits, som utom viss mindre fast lön berättigade statstjänaren att av den, som anlidade honom, uppbära viss ersättning enligt fastställd taxa; så vore exempelvis fallet med provinsialläkare, lantbruksingenjörer m. fl.

Vid den undersökning, som av kommissionen verkställdes för utrönande, huruvida det icke vore möjligt och lämpligt att i fråga om lotspersonalen övergå till ett system med endast fast avlöning, hade emellertid från kretsar, som representerade sjöfartsintresset, med styrka och stor bestämdhet framhållits, att lotspersonalens huvudsakliga arbete vore av sådan natur, att ett system med endast fast avlöning icke vore på sin plats; att fasthellre ett system, där lotsens inkomst till avsevärd del bleve beroende av hans påpasslighet, nit och rådighet vid sjöfartens betjänande, icke kunde undvaras utan betänklig skada för sjöfarten. Då kommissionen för sin del icke kunnat underkänna betydelsen av dessa synpunkter, hade kommissionen alltså ansett sig icke kunna förorda en eljest önskvärd övergång till ett system med endast fast avlöning.

Kommissionen hade således funnit skäl föreligga att, i den mån andra berättigade krav icke därigenom åsidosattes, för lotspersonalen bibehålla en avlöningsform, som medförde en ekonomisk eggelse till tjänstvillighet i sjöfartens intresse. Det hade därvid synts kommissionen vara av vikt att tillse, huruvida icke de överklagade bristerna i nuvarande avlöningssystem och främst den ojämnhet i inkomster, som detsamma medförde, skulle kunna medelst ändring av bestämmelserna om lotsavgifterna botas utan att själva systemet rubbades. För sådant ändamål hade kommissionen, i den mån tiden det medgivit, verkställt en närmare undersökning av lotstaxorna och deras verkningar.

De lotsavgifter, av vilka lotspersonalen för närvarande hade sin huvudsakliga inkomst, utgjordes av lotspenningarna och hemvägsersättningen. Hemvägsersättningen utginge med belopp, som angäves i platsens lotsledsförteckning och tillfölle den lotsande ensam. Den vore avsedd att utgöra gottgörelse för lotsens kostnader för inställelse till lotsning och hemresa efter avslutad lotsning. Lotsstyrelsens förslag till lönereglering innebure, att denna inkomst delvis även skulle kunna tagas i anspråk för täckande av underhålls-, amorterings- och driftkostnader för lotsverkets båtar. Någon ändring i sättet för dess utgående ifrågasattes emellertid icke av lotsstyrelsen; och kommissionen hade för sin del icke något att erinra mot, att ifrågavarande avgift fortfarande tillfölle den lotsande för att, i den mån den ansåges därtill kunna lämna tillgång, även användas för sistnämnda av lotsstyrelsen angivna ändamål.

Med nu gällande anordning av lotstaxor, lotsledsförteckning och lotsplikt hade man tydligen velat vinna, att vid varje lotsplats kunna i möjligaste mån reglera lotspenningarna så, att de tillförde lotsarna en skälig ersättning för deras arbete. Detta mål hade dock icke allestädes kunnat vinnas, särskilt där sjöfarten varit obetydlig eller i allmänhet bedrivits med smärre fartyg, vilka icke ansetts kunna bära avgifter efter högre taxa, men där en lotsplats i allt fall varit nödvändig. Det visade sig emellertid att, även där sjöfarten vore jämförelsevis livlig och lotsarnes arbete således kunde vara ganska ansträngande, lotspenninginkomsten likväl bleve jämförelsevis obetydlig. Man skulle då, kunde det synas, genom

olika taxor för olika platser kunna avhjälpa denna olägenhet, men såsom lotsstyrelsen anmärkt, en höjning av lotspenningavgifterna tillräcklig för utjämnande av lotslotten vid de lotsplatser, där densamma nu uppginge till ett eller annat hundratal kronor, skulle kräva lotsavgifter, som måste synas orimliga för dem, som skulle erlägga desamma. Anlitandet av en dylik utväg skulle därjämte medföra ständiga omregleringar vid växlingar i sjöfartens intensitet inom de olika lotsplatsernas lotsningsområden. På grund härav och då kommissionen för sin del hölle före, att avlöningsförhållandena för lotspersonalen nu borde så ordnas, att man kunde reglera lotsavgifterna utan att vara i så hög grad som nu bunden av hänsyn till lotspersonalen, ansåge sig kommissionen icke kunna förorda, att till grund för löneregleringen för denna personal lades det nuvarande avlönings-systemet.

Enligt kommissionens åsikt borde lotspersonalens avlöning ordnas så, att lotsen ägde åtnjuta viss fast avlöning och dessutom provision för utförda lotsningar. Det skulle då hava varit önskligt, att denna provision kunnat utgå efter annan grund än de inflytande lotspenningarna, varigenom lotspersonalens avlöning blivit oberoende av möjligen skeende ändringar i taxorna. Kommissionen hade gjort vissa undersökningar för att finna en sådan grund, men arbetet krävde en ingående undersökning av förhållandena vid varje lotsplats samt hade ej av kommissionen medhunnits under den korta tid, som för ändamålet stått till kommissionens förfogande. Kommissionen hade alltså måst stanna vid att lägga de inflytande lotspenningarna till grund för provisionens utgående.

Inom ett sålunda anordnat avlöningssystem kunde emellertid många olika förslag tänkas, sådana, som upptoge ålderstillägg för befattningshavare och sådana, som icke gjorde detta, sådana, där lotsförmansbefattningarna vore fasta liksom nuvarande överlotsbefattningarna, och sådana med arvoden till lotsförmännen o. s. v. Dessutom kunde den fasta avlöningens och provisionens storlek växla efter behag.

För sin del hade kommissionen anslutit sig till ett förslag i huvudsak överensstämmande med det av lotsstyrelsen framlagda, alltså med fast avlöning och ålderstillägg till alla befattningshavare. Förslaget kunde närmare karaktäriseras sålunda: överlotsbefattningarna gjordes fasta, liksom för närvarande, och överlots avlönades med lön 1,000 kronor, tjänstgöringspenningar 900 kronor och beklädnadsärsättning 100 kronor = 2,000 kronor. Jämte lotsbefattningar bibehölles mästerylotsbefattningar med särskilt lönetillägg av 100 kronor men i övrigt med lika avlöningsförmåner som lots. Lotsen erhöle lön 700 kronor, tjänstgöringspenningar 600 kronor, beklädnadsärsättning 100 kronor = 1,400 kronor. Lotsförmän, vartill mästerylotsar och lotsar, liksom nu vore fallet, borde förordnas, erhöle för förmansbestyren särskilda arvoden av 100, 200 eller 300 kronor i enlighet med lotsstyrelsens förslag. Alla ordinarie befattningshavare tilldelades ålderstillägg till ett antal av tre st. å 100 kronor att utgå efter 3, 6 och 9 års tjänst. Andel i lotspenningarna vid platsen skulle utgå med 30 % till och med en årsuppbörd av 3,000 kronor per lots, med 20 % å överskjutande belopp till och med 5,000 kronors uppbörd per lots och med 10 % å det återstående beloppet. Till lotspersonal med station och bostad i Stockholm skulle utgå ortstillägg med 200 kronor till överlots och med 100 kronor till lotsförmän, mästerylots och lots. Någon anledning att frånga den allmänna regeln, att pensionsunderlaget skulle motsvara lönen med intjänade ålderstillägg ansåge kommissionen icke förefinnas i fråga om lotspersonalen. Högsta pensionsunderlagen skulle alltså bli för lots 1,000 kronor, för mästerylots 1,100 kronor och för överlots 1,300 kronor.

Beträffande åtskilliga delar av detta förslag hade skiljaktiga meningar yppat sig inom kommissionen på sätt av de vid betänkandet fogade reservationer närmare framginge.

Kommissionens ledamöter hade emellertid varit eniga om, att tvenne avlöningsformer, nämligen hyresbidrag och examensarvoden, som upptagits i lotsstyrelsens förslag, icke borde ingå i en blivande avlöningsstat för lotspersonalen.

Kommissionen hyste den uppfattningen, att hyresbidrag icke borde förekomma i en lönestat, om sådant kunde undvikas; och då hyresbidrag hittills icke utgått till lotspersonalen, men lotsstyrelsen vid platser, där sådant ansetts behöfligt, uppfört bostäder åt personalen, syntes detta förhållande böra även för framtiden bibehållas. Men om likformig fast avlöning utan hyresbidrag enligt kommissionens åsikt borde tilldelas personalen, följde som en konsekvens härav, att vid de platser, där bostäder till personalen upplåtits eller andra naturaförmåner av personalen åtnjötes, en skälig ersättning för de erhållna förmånerna borde lotsverket tillkomma i form av avdrag å personalens avlöning, enär eljest personalen vid dessa senare platser skulle bliva gynnade i förhållande till dem, som ej kunnat tilldelas sådana förmåner. Så hade också föreskrivits vid tullstaten beträffande bostäder, som till tullpersonalen upplåtits. Då det emellertid kunde befaras, att detta avdrag vid platser, där inkomsten vore ringa, kunde verka betungande, ville kommissionen framhålla, att bestämmelsen om avdrag borde tillämpas med varsamhet.

I fråga om hummerfisket vid Väderöarna, som enligt vad förut nämnts ansåges inbringa lotsarna årligen omkring 900 kronor per man, syntes det böra tagas i övervägande, huruvida icke detta lämpligen kunde utarrenderas, därvid lotsarna å platsen möjligen skulle hava företrädesrätt till övertagande av arrendet.

De av lotsstyrelsen föreslagna arvoden av 200 kronor årligen till mästerylotsar och lotsar, som avlagt sjökaptensexamen eller styrmans- och ångbåtsbefähavareexamen eller styrmansexamen och examen i ångmaskinlära hade kommissionen icke ansett sig kunna förorda. Utan att vilja underkänna nyttan av dessa examina för dem, som ägnade sig åt lotsyrket, vore kommissionen nämligen icke övertygad om nödvändigheten av denna ökade kompetens; och då det numera vore ett önskemål, att användningen av överkvalificerad arbetskraft undvekes, så föranledes härav kommissionen avstyrka, att examensarvoden tilldelades ifrågavarande personal, och detta så mycket mer som det syntes strida mot vanliga avlöningsprinciper, att en person utom avlöning för en tjänst, som krävde en viss kompetens, jämväl erhöle särskild ersättning för att han skaffat sig denna kompetens.

Kommissionen hade icke heller ansett behöfligt att, på sätt lotsstyrelsen föreslagit, 15 dagars semester bereddes lotspersonalen. Vid de norrländska platserna låge sjöfarten nere under en del av året på grund av is och vid en stor del andra platser vore lotsningarnas antal ringa. Något behov av semester vid dessa platser kunde ej anses förefinnas. Vid de övriga platserna gällde visserligen ej förenämnda skäl mot beviljande av semester, men det syntes kommissionen, som om lotstjänstgöringen i och för sig vore av sådan beskaffenhet, att den liksom tjänstgöringen vid skogsstaten, vilkens tjänstemän ej åtnjöte semester, icke kunde anses i allmänhet medföra behov av ledighet för rekreation.

Den omständigheten, att lots enligt kommissionens förslag skulle för statsverkets räkning uppbära lotsavgift och således i viss mening hava uppbörd sig anförtrodd, hade icke heller ansetts böra föranleda därtill, att lots skulle — så

som eljest plägade vara för uppbördsman föreskrivet — vara pliktig att å tid, som av vederbörande bestämdes, begagna sig av semester. Över lotspenninguppbörden, sådan densamma redan nu vore ordnad, syntes nämligen finnas tillfredsställande kontroll, vilken jämväl torde kunna fullständigas genom föreskrift om skyldighet för lotsbefälet att vid visitationer verkställa inventering av inneliggande kassa eller granskning av anteckningar och handlingar rörande uppbörden.

Kommissionen hade dock ansett, att, där sådant kunde ske utan kostnad för statsverket och utan olägenhet för tjänstgöringen vid lotsplatsen, ledighet måtte, på sätt nu ägde rum, under någon tid högst en månad om året kunna lots beviljas, utan att han därunder behövde avstå några avlöningsförmåner.

Beträffande sitt förslag till avlöningsstat för lotspersonalen har kommissionen vidare anfört följande.

Då ålderstillägg förekomme i alla löneregleringar, som på senare tid behandlats av riksdagen, hade kommissionen ansett, att sådana icke heller borde saknas i det förslag som avsåge lotspersonalen. Avlöningen vid platser med en lotslott understigande 1,500 kronor skulle genom ålderstilläggen avsevärt förbättras, vilket kommissionen betraktade såsom ett av förslagets förtjänster, enär arbetet vid dessa platser kunde vara rätt betydande, fastän lotspenninginkomsten ej vore hög. Genom anordnande av ålderstillägg bleve det även möjligt att sänka den procent av lotspenninguppbörden, som skulle tillkomma lots; och det syntes vara av synnerlig vikt, att denna sattes så lågt som möjligt, så att en ändring av taxorna kunde ske, då så ansågs behöfligt, utan att detta alltför mycket inverkade på lotspersonalens avlöning. Redan den av kommissionen föreslagna lotsningsprocenten syntes föranleda till, att lotstaxorna icke utan någon svårighet kunde ändras.

I fråga om ålderstilläggens antal och storlek hade lotsstyrelsen föreslagit för överlots tre ålderstillägg å 120 kronor efter 3, 6 och 9 år samt för lots sex ålderstillägg å 60 kronor efter 3, 6, 9, 12, 15 och 18 år. Kommissionen ansåge emellertid, att för såväl överlots som lots ett lika antal ålderstillägg och till samma belopp skulle vara att föredraga; och då till den lägre tullpersonalen utginge tre ålderstillägg å 100 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänst, hade kommissionen funnit sig böra avfatta sitt förslag i överensstämmelse härmed. Kostnaden för staten syntes bliva ungefär densamma, vare sig ålderstilläggen utginge enligt styrelsens eller kommissionens förslag.

I lotsstyrelsens förslag bibehölles mästerylotsbefattningen, vilken skildes från vanlig lotsbefattning endast därigenom, att mästerylots skulle erhålla pension av 1,200 kronor mot 1,060 kronor, som skulle kunna tillkomma lots; avlöningen skulle vara densamma för lots som för mästerylots och befordran till mästerylots skulle ske såsom nu efter 15 års väl vitsordad tjänstgöring. Kommissionen, som i likhet med lotsstyrelsen ansåge, att mästerylots titeln, som vunnit hävd, borde bibehållas och motsvaras av något reelt underlag, kunde dock icke finna, att detta borde utgöras av högre pension än den, som skulle tillkomma lots, därest icke också mästerylotsens lön bleve en annan och högre än lotsens. Kommissionen hade därför upptagit ett särskilt lönetillägg av 100 kronor för mästerylots och beräknat, att halva lotsantalet liksom nu komme att utgöras av mästerylotsar. Till mästerylots skulle kunna nämnas lots med minst 15 års ordinarie lotstjänst. Mästerylotsens pension skulle bliva 1,100 kronor mot 1,200 kronor enligt lotsstyrelsens förslag. Då väl flertalet lotsar och lotsförmän komme att befordras till

mästerlotsar, vore det antagligt, att lotspersonalen i regel erhöile mästerlots tillkommande pension.

Den fasta avlöningen för lots hade kommissionen ansett böra bestämmas till 1,300 kronor eller samma belopp, som av 1912 års riksdag bestämts som det lägsta belopp, som borde tillförsäkras lots. Till denna avlöning skulle komma beklädnadsbidrag med 100 kronor. Med uppförandet av särskilt beklädnadsbidrag för lotspersonalen hade kommissionen i likhet med lotsstyrelsen avsett, att personalen skulle vara skyldig bära uniform. Enligt kommissionens mening borde uniformen, som skulle vara helt enkel och för lotsens tjänstgöringsförhållanden anpassad, utgöras av mörkblå kavaj och väst, försedda med gula knappar, samt mörkblå byxor ävensom mössa med lotsverkets märke. Skyldigheten att bära uniform borde förefinnas vid de tillfällen, då lotsen verkställde lotsning. Då personalen syntes hysa någon misstro mot uniformstvånget, antagligen av fruktan att överordnade skulle taga sig anledning till anmärkning mot personalen, om den på grund av sin tjänstgörings art stundom icke skulle kunna hålla uniformen i fullt pryddligt skick, ville kommissionen endast framhålla, att det torde kunna förväntas, att uniformsbestämmelserna med varsamhet tillämpades, så att anmärkning i fråga om uniformen icke utan vägande skäl gäve anledning till åläggande av disciplinstraff. Samma skäl, som föranlett, att postverkets, tullverkets och statens järnvägars personal ansetts böra bära uniform, syntes enligt kommissionens mening tala för att även lotspersonalen borde uppträda i uniform under tjänstgöring.

Kommissionens förslag innebure, att lotsens del i lotspenningförtjänsten vid de platser, där uppbörden per år och lots uppginge till högst 3,000 kronor, skulle utgå med 30 %, samt vid platser, där uppbörden överstege detta belopp, med 30 % till och med 3,000 kronor, med 20 % å belopp därutöver till och med 5,000 kronor och med 10 % å belopp, som översköte 5,000 kronor. Denna gradvis skeende nedsättning hade föreslagits med hänsyn särskilt till önskvärdheten därav, att de nuvarande lotstaxorna, som upptoge samma avgift för fartyg av 2,000 ton och däröver, måtte ändras så, att högre avgifter än nu komme att utgå för större fartyg. Fartyg av så högt tontal som 5 å 6,000 ton vore numera icke ovanliga i svenska farvatten, men förekommo icke här vid tiden för fastställandet av de nuvarande taxorna. I händelse taxorna komme att på antytt sätt utvidgas, skulle, därest en nedsättning av lotsningsprocenten icke skett, lotsarna vid de större platserna komma att få uppbära alltför höga avlöningar.

I fråga om överlotsar och lotsförmän hade kommissionen ansett, att den nuvarande ordningen borde bibehållas och att sålunda överlotsbefattning borde tillsättas medelst konstitutorial men lotsförmansbefattningarna endast på förordnande. Kommissionen ansåge också, att det borde lämnas åt lotsstyrelsen att avgöra, när förmansarvode vid en plats borde utgå med 100, 200 eller 300 kronor. Lotsstyrelsen skulle alltså äga bestämma, att, då en plats tilltagit i betydenhet, gottgörelsen för lotsförmannens ökade arbete såsom sådan skulle höjas, liksom styrelsen skulle äga befogenhet att, då en plats sjunkit ned i betydenhet, sänka arvudet för lotsförmannen.

Överlotsar och lotsförmän hade samma åligganden, men överlotsen vore ej skyldig deltaga i lotsning och behöfde sålunda ej nödvändigt hava avlagt lots-examen. Detta förhållande kunde ej anses vara riktigt. Enligt kommissionens enhälliga uppfattning borde en överlots för att med nödig auktoritet kunna utfärda befallningar till sina underlydande också fullständigt känna lotsningsförhållandena inom sitt område eller med andra ord han borde vara examinerad

lots på platsen samt skyldig att i den mån hans särskilda göromål och förhållandena i övrigt det medgäve deltaga i lotsning. Överlots hade till åliggande, bland annat, att examinera lotslärlingar, ett åliggande, som givetvis av examinator krävde en ingående och noggrann kännedom om farlederna vid platsen. På grund härav och då han liksom lotsarna skulle få del i lotspenningförtjänsten borde enligt kommissionens mening lotsningskompetens fordras av överlots. Genom införande av lotsningskompetens för överlots avsåges, att sådan befattning i allmänhet skulle förbehållas lotspersonalen; och härigenom skulle framstående och förtjänta lotsar kunna vinna befordran med åtföljande högre avlöning och förbättrad pension.

I överensstämmelse med vad som ägde rum vid tullverket hade kommissionen ansett, att särskilt ortstillägg borde till förut angivna belopp tilldelas befattningshavare med station och bostad i Stockholm.

Lotsantalet hade av kommissionen uppförts enligt lotsstyrelsens förslag, men kommissionen ansåge sig böra fästa uppmärksamheten därpå, att det med hänsyn till det ringa antalet lotsningar vid en del platser kunde ifrågasättas, huruvida icke lotspersonalen därstädes i mån av avgång kunde minskas. Även syntes det önskvärt, att mindre lotsplatser, vilka droge jämförelsevis dryga kostnader i förhållande till deras nytta för sjöfarten, kunde sammanslås med varandra eller ock större lotsstationer i stället inrättas med upppassningsställen å de indragna platserna. Det syntes få ankomma på lotsstyrelsen att härom verkställa utredning och avgiva förslag. Kommissionen hade emellertid ansett försiktigheten bjuda, att vid den nya staten fogades en bestämmelse av innehåll att, om lotsstyrelsen funne ledig befattning kunna indragas eller ledig överlots-tjänst kunna förändras till förmansbefattning, anmälan därom borde av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som skulle äga ej mindre i förekommande fall besluta, att ledig befattning skulle tillsvidare icke återbesättas, än även, därest överlots-tjänst prövades kunna förändras till förmansbefattning, av den för överlots-tjänst i staten upptagna avlöning disponera så mycket som, intill dess förändring i staten kunde vara genomförd, erfordrades till avlöning åt den, som förordnades att bestrida de med befattningen förenade göromål.

Ehuru lotspersonal, som utnämnts efter den 1 februari 1901, vore till följd av innehållet i de utfärdade konstitutorialen skyldig underkasta sig ändrad fördelning av lotspenningarna, ansåge dock kommissionen i likhet med lotsstyrelsen, att med hänsyn till den genomgripande förändring, som i berörda avseende föreslagits, billigheten krävde, att åt ordinarie lotspersonal lämnades frihet att kvarstå vid nuvarande avlöningssätt. Den, som kvarstode å gammal stat och således icke komme i åtnjutande av de föreslagna avlöningsförmånerna, kunde givetvis icke heller bliva delaktig av den förbättrade pensionering, som den nya staten skulle medföra.

Vid uträknande av fyllnadsavlöning till å gammal stat eventuellt kvarstående hade personalens fasta avlöning av kommissionen beräknats enligt 1912 års stat och lotslotten upptagits sådan den utgick år 1911 samt därmed jämförts den avlöning jämte lotsningsprocent personalen skulle hava erhållit med tillämpning av den av kommissionen föreslagna staten. Därvid hade befunnits att vid pass 230 befattningshavare genom att ingå på den nya staten skulle erhålla minskning i sina inkomster. Minskningen skulle belöpa sig till omkring 170,000 kronor. Hela detta belopp behövde dock icke i staten uppföras för avlönande av personal å gammal stat, enär ett stort antal av ifrågavarande befattningshavare torde finna med sin fördel förenligt att även med någon minskning av in-

komsten ingå på den nya staten på grund av den säkra inkomst, den ökning av pensionen och den trygghet vid sjukdom, som den nya staten skulle bereda dem, som inginge på densamma. För en hel del befattningshavare bleve minskningen emellertid så betydlig, att de ej kunde förväntas komma att ingå på den nya staten, och ett belopp av förslagsvis 100,000 kronor syntes därför böra uppföras i staten att användas till fyllnadsavlönning för å gammal stat kvarstående.

Till vikariatsersättning hade i lotsstyrelsens förslag beräknats ett anslag av 20,000 kronor. Då emellertid enligt kommissionens förslag semestervikarie icke skulle ifrågakomma och vid vikariat för sjukdom de i förslaget upptagna tjänstgöringspenningarna jämte lotslott och det arvode, extra lotsen eller lotslärlingen finge behålla, syntes utgöra tillräcklig ersättning för befattningens uppehållande, behövde endast beräknas ersättning till vikarie för befattningshavare, som erhöle ledighet för under tjänstutövning ådragen kroppsskada eller sjukdom, och för sådant ändamål ansåge kommissionen ett förslagsanslag av 1,000 kronor kunna vara tillräckligt.

För den extra ordinarie lotspersonalen, som skulle utgöras av extra lotsar, lotslärlingar och båtbiträden hade lotsstyrelsen beräknat följande ersättningar: för extra lotsar 600 kronor jämte 150 kronor i beklädnadsersättning, för lotslärling 300 kronor och för båtbiträden högst 600 kronor allt per år. Utom nämnda avlöning skulle extra lotsarna, då de vore i lotsningstur intagna, erhålla lotslott i likhet med ordinarie lotsar.

Kommitterade för lotsverkets personalförening hade i sin förenämnda petition av den 27 augusti 1908 i fråga om den extra ordinarie lotspersonalen föreslagit, att lotslärling, som hädanefter borde benämnas lotselev, under en utbildningstid av 12 månader skulle erhålla arvode av 50 kronor pr månad. Efter avslagd lotsexamen borde lotseleven benämnas extra lots, och då extra lotsen vore inkallad till tjänstgöring vid platsen, borde han erhålla arvode av 100 kronor för månad samt, då han vore intagen i lotsningstur med platsens övriga lotsar, dessutom lotsningsprocent. Extra lots borde ej på ordinarie stat förflyttas, förr än han under minst två år tjänstgjort såsom extra lots. Om vakans vid lotsplatsen funnes, skulle extra lots efter högst tre års tjänstgöring som sådan på ordinarie stat förflyttas.

Kommissionen hade för sin del icke funnit något annat att erinra mot lotsstyrelsens förslag beträffande den extra lotspersonalen än att, då beklädnadsbidraget för ordinarie lotspersonal upptagits till 100 kronor, högre beklädnadsbidrag icke heller borde beräknas för extra lotsar. Vid sådant förhållande syntes anslaget till extra lotsar kunna minskas från av lotsstyrelsen föreslagna 75,000 kronor till 70,000 kronor. Tillika hade kommissionen ansett, att de av lotsstyrelsen föreslagna särskilda anslagen lämpligen kunde sammanföras till ett enda anslag till ersättning åt extra lotspersonal.

Slutligen ville kommissionen framhålla, att därest riksdagen godkände stat för lotspersonalen, enligt vilken lotspenningar skulle ingå i personalens avlöning, det syntes ligga i sakens natur, att lotstaxorna icke borde ändras utan riksdagens medverkan.

I överensstämmelse med det anförda hade kommissionen uppgjort följande förslag till avlöningsstat för lotspersonalen:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsbidrag.	Summa.	
1 överbots	1,000	900	100	2,000	} (Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 6 år med ytterligare 100 kr. och efter 9 år med än ytterligare 100 kr.; varjämte lönen för lots efter minst 15 års ordinarie lotstjänst kan i sammanhang med utnämningen till mästrelots höjas med ytterligare 100 kr.
18 överbotsar	18,000	16,200	1,800	36,000	
1 lots	700	600	100	1,400	
566 lotsar	396,200	339,600	56,600	792,400	
Förmansarvoden (efter beräkning av 10 st. å 300 kronor, 29 st. å 200 kronor och 54 st. å 100 kronor) förslagsvis	—	—	—	14,200	
Ålderstillägg, förslagsvis	—	—	—	138,000	}
Lönstillägg åt mästrelotsar	—	—	—	28,300	
Andel i lotspenningar, förslagsvis ...	—	—	—	350,000	
Ortstillägg, förslagsvis	—	—	—	1,000	
Vikariatsersättning, förslagsvis	—	—	—	1,000	
Till arvoden åt extra lotspersonal (extra lotsar å högst 600 kronor jämte beklädnadsbidrag å 100 kronor, lotslärlingar å högst 300 kronor och båtbiträden å högst 600 kronor) förslagsvis	—	—	—	86,000	}
Fyllnadsavlönning till å gammal stat kvarstående personal, förslagsvis	—	—	—	100,000	
Summa kronor	—	—	—	1,550,300	

Anm. 1. För lotspersonal, som åtnjuter förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, skall å avlöningen göras skäligt avdrag enligt lotsstyrelsens bestämmande.

Anm. 2. Till lotspersonal med station och bostad i Stockholm utgår ortstillägg med 200 kronor till överbots och med 100 kronor till lotsförman, mästrelots och lots.

Anm. 3. Överbots, lotsförman, mästrelots och lots äga uppbära andel i lotspenningar på sätt i de vid denna avlöningsstat fogade villkor och bestämmelser närmare stadgas.

Anm. 4. Därest lotsstyrelsen finner ledig befattning kunna indragas eller ledig överbotsjänst kunna förändras till förmansbefattning, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som äger ej mindre i förekommande fall besluta, att ledig befattning skall tillsvidare icke återbesättas, än även, därest överbotsjänst prövas kunna förändras till förmansbefattning, av den för sådan tjänst i staten upptagna avlöning disponera så mycket, som, intill dess förändring i staten kan vara genomförd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.

I kommissionens betänkande finnes meddelad följande tablå, av vilken framgår, huru med tillämpning av kommissionens förslag lotsarnas inkomster skulle ställa sig vid olika »lotslotter»:

Lotslott = lotsuppbörd per lots och år.	Fast avlöning enligt stat		30 % av »lots- lotten» till och med 3,000 kr.	20 % av »lots- lotten» över 3,000 till och med 5,000 kr.	10 % av »lots- lotten» över 5,000 kr.	Summa inkomst	
	utan	med				utan	med
	Ålderstillägg.					Ålderstillägg.	
100	1,400	1,700	30	—	—	1,430	1,730
500	»	»	150	—	—	1,550	1,850
1,000	»	»	300	—	—	1,700	2,000
1,500	»	»	450	—	—	1,850	2,150
2,000	»	»	600	—	—	2,000	2,300
2,500	»	»	750	—	—	2,150	2,450
3,000	»	»	900	—	—	2,300	2,600
3,500	»	»	900	100	—	2,400	2,700
4,000	»	»	900	200	—	2,500	2,800
4,500	»	»	900	300	—	2,600	2,900
5,000	»	»	900	400	—	2,700	3,000
5,500	»	»	900	400	50	2,750	3,050
6,000	»	»	900	400	100	2,800	3,100

Anm. Mästerlots åtnjuter 100 kr. högre fast avlöning.

Reserva-
tioner.

Såsom antytts i kommissionens yttrande, för vilket redogörelse nu lämnats, hade full enighet inom kommissionen icke uppnåtts rörande vissa delar av lotspersonalens lönereglering.

Kommissionsledamoten *Nilsson* har ansett, att alla förmansbefattningar vid lotsplatserna borde uppföras å ordinarie stat; att lotsens fasta avlöning skulle sättas till 1,400 kronor, däri skulle ingå beklädnadsbidrag å 100 kronor; att avlöningsförhöjningen till mästerlots borde utgå såsom arvode å 100 kronor; att den fasta avlöningen och dess fördelning i lön och tjänstgöringspenningar skulle utgöra

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa
för överlots	1,300	800	2,100
» lotsförman	1,050	600	1,650
»	1,000	550	1,550
»	950	500	1,450
» lots	850	450	1,300

samt att personalens andel i lotspenningarna borde utgöra 40 %.

Till stöd för sina förslag har reservanten anført bland annat, att för lotsarnas vidkommande borde man icke styra och ställa i slavisk överensstämmelse med de grundsatser, som man eljes brukade iakttaga vid statens löneregleringar. Det vore säkerligen icke välbetänkt att förvandla lotsarna till vanliga tjänstemän med en i och för sig tillräcklig avlönning och med automatiskt utfallande åldersattlägg. Utan att vilja förneka, att lotsarna vore så utmärkt folk, att de, oberoende av lönesystemets beskaffenhet, ej skulle svika sin plikt, kunde reservanten dock icke tillstyrka att på en gång taga ut språnget från ett uråldrigt och visst i alla länder följt system, där på alla viktigare punkter provisionen utgjort lotsens hela avlönning, till ett lönesystem av den nu för tiden vanliga typen. På grund härav måste lotsarna enligt reservantens mening erhålla en betydligt högre andel i lotspenningarna än de 20 procent, som lotsstyrelsen föreslagit. Genom att slopa hyresbidragen, vilkas olämplighet låge i öppen dag, hade reservanten utan att fördröja löneregleringen i dess helhet kunnat öka nämnda provision med 10 procent och genom att inhibera de föreslagna ålderstilläggen bleve det ekonomisk möjlighet för ett tillägg av ytterligare 10 procent. Hälst hade reservanten velat gå upp till en provision av 50 procent av den s. k. lotslotten, men av hänsyn till eventuell höjning av lotstaxorna i fråga om det större tonnaget hade han sett sig nödsakad att stanna vid 40 procent. Vid jämförelse mellan de inkomster, som skulle tillkomma lotspersonalen efter de olika förslagen hade reservanten tyckt sig finna, att resultatet enligt det av honom framlagda förslaget bleve ej blott det mest tillfredsställande utan även i och för sig väl avvägt, smidigt anpassande sig efter de i så hög grad skiftande förhållandena.

Kommissionsledamoten *Martin* har instämt i det uti nyssberörda reservation framlagda förslag med det undantag att han ansåge lotspersonalens andel i lotspenningarna böra bestämmas till 50 procent; och har denne reservant till stöd för sin mening anført bl. a. följande:

I likhet med kommissionens majoritet hade reservanten ansett det vara nödvändigt bibehålla en avlöningsform, som medförde ekonomisk eggelse till tjänstvillighet i sjöfartens intresse. Helst skulle han därför sett, att det nuvarande avlönningssystemet kunnat bibehållas, och en löneförbättring skett för de sämst lottade.

I allmänhet förhölle det sig nämligen så, yttrar denne reservant, att, där sjöfarten vore intensiv, där vore i regel icke lotsarna i behov av löneförbättring. Men en intensiv sjöfart ställde också stora krav på lotspersonalens påpasslighet, nit och rådighet vid sjöfartens betjänande. Då så gott som undantagslöst den svenska lotspersonalen hittills framstått såsom ett mönster i detta avseende, och städse på ett för vårt land hedrande sätt fyllt sin uppgift, torde med fog kunna påstås, att det hittills använda avlönningssystemet, ur sjöfartssynpunkt sett, varit det mest lämpliga. Men då omkring 40 procent av lotsarna genom att beredas garanterad *skålig* minimiinkomst skulle bli på vanligt sätt avlönade statstjänare, och den ekonomiska eggelsen för dessa lotsar sålunda skulle bortfalla, hade reservanten i likhet med kommissionen ansett det vara fördelaktigare att tillförsäkra *alla* lotsar en fast lön och därjämte en viss procent av lotspenningarna. Men fasthölle man vid kravet på att för lotsarnas vidkommande bibehålla den ekonomiska eggelsen, så syntes det reservanten vara uppenbart, att den procent av lotspenningarna, som kommissionen velat tillerkänna lotsarna, vore alldeles för liten; och reservanten för sin del ansåge 50 procent av lotspenningarna vara det minsta, som borde tillkomma lotsarna.

Ett ytterligare skäl, som talade för att tillerkänna lotsarna en avsevärt högre procent än den, som av kommissionen föreslagits, vore den omständigheten, att lotsarna å respektive lotsplatser hittills funnit med sin fördel förenligt att bestrida tjänsten med så fåtalig personal som möjligt, vilket visserligen haft till följd ökat arbete men också ökad inkomst. Sattes andelen av infutna lotspenningar allt för låg, syntes det ligga nära tillhands att tänka sig att detta intresse, i brist på uppmuntran, icke längre komme att förefinnas, vadan förhållandena skulle framtvinga krav på personalökning och statsverket tillskyndas ökade utgifter för avlöning och pensioner.

Reservanten ansåge således: att det i längden bleve för staten billigast att tillerkänna lotsarna största möjliga andel i lotspenningarna; att sjöfarten bäst bleve betjänad av de lotsar, som hade största möjliga ekonomiska intresse av varje lotsning; att lotspersonalen, även för framtiden, kunde rekryteras med samma goda resultat som hittills, endast under förutsättning att själva lotsningstjänsten gjordes så ekonomiskt givande som möjligt; samt att 50 procent av lotspenningarna vore den minsta andel, som borde tillerkännas lotsarna.

Med tillämpning av reservanternas förslag skulle vid olika »lotslotter» lotsarnas inkomster ställa sig på följande sätt:

Nuvarande lotslott.	Fast avlöning enligt stat (beklädnadsbi- drag inberäknat).	Reservanten Nilssons förslag.		Reservanten Martins förslag.	
		40 % av lotslotten.	Summa inkomst.	50 % av lotslotten.	Summa inkomst.
100	1,400	40	1,440	50	1,450
500	»	200	1,600	250	1,650
1,000	»	400	1,800	500	1,900
1,500	»	600	2,000	750	2,150
2,000	»	800	2,200	1,000	2,400
2,500	»	1,000	2,400	1,250	2,650
3,000	»	1,200	2,600	1,500	2,900
3,500	»	1,400	2,800	1,750	3,150
4,000	»	1,600	3,000	2,000	3,400
4,500	»	1,800	3,200	2,250	3,650
5,000	»	2,000	3,400	2,500	3,900
5,500	»	2,200	3,600	2,750	4,150
6,000	»	2,400	3,800	3,000	4,400

För mästrelotsarna skulle tillkomma det årliga arvodet av 100 kronor.

1913 års
petition.

I anledning av kommissionens betänkande och förslag inkom personalen genom utsedde representanter i augusti 1913 till Kungl. Maj:tt med en skrift, däri personalens önskemål närmare utvecklades och vari beträffande lotspersonalen hemställdes,

att minst 50 % av vid lotsplats influtna lotspenningar måtte, efter lika fördelning emellan vid platsen eventuellt anställd överlots eller lotsförman och varje ordinarie eller extra lots, som på eget ansvar efter uppgjord tur lotsade, bliva den andel, var och en hade att tillgodoräkna sig i de fall, där det nya avlönings-systemet komme att tillämpas;

att hemvägsersättningen, såsom hittills, oavkortad måtte få tillfalla den lotsande;

att lönen måtte utgå med 1,500 kronor och inom sig innesluta de i kommissionens förslag upptagna rubrikerna: »lön», »tjänstgöringspenningar» och »be-
klädnadsbidrag», samt att därjämte ett arvode av 100 kronor för varje tusental kronor av platsens lotslott, dock minst 100 kronor måtte tillfalla överlotsarna;

att den s. k. lotsningsprocenten måtte utgå såsom tjänstgöringspenningar;

att ålderstilläggen måtte utgå efter resp. 3—6—9 års ordinarie tjänst med 200 kronor varje gång;

att mästerlotsarvudet måtte tilldelas lots antingen efter 15 års tjänstetid, räknad efter den dag anställning vanns i verket, eller ock enligt de grunder, som nu av lotsstyrelsen tillämpades;

att den extra personalen måtte komma i åtnjutande av de avlöningsförmåner, varom lotsverkets personalförening i petition av den 27 augusti 1908 hos lotsstyrelsen hemställt;

att hyresbidrag till lotsar måtte utgå enligt lotsstyrelsens förslag till ny lönestat, men efter motsvarande grupp enligt den tariff, som föreslagits för överlotsar, samt att bidraget till dessa höjdes proportionerligt;

att personalen måtte komma i åtnjutande av 15 dagars semester årligen; samt

att åt lotsförmansbefattningarna måtte givas ordinarie natur ävensom att åt samtliga nuvarande befattningshavare bland lotspersonalen, som på förordnande uppehölle dylika befattningar, måtte tilldelas konstitutorial.

Sedan Kungl. Maj:it genom nådig remiss anbefallt lotsstyrelsen att inkomma med yttrande och förslag, som kunde föranledas av kommissionens betänkande, samt därvid till behandling särskilt upptaga frågorna rörande revidering av lotstaxorna och indragning av vissa befattningar i samband med den föreslagna löneregleringens genomförande, har lotsstyrelsen härom yttrat sig i underdånigt utlåtande av den 27 oktober 1913.

Lotsstyrelsen
27/10 1913.

Beträffande den av löneregleringskommissionen väckta frågan om viss utvidgning av *lotstaxorna* har lotsstyrelsen anfört huvudsakligen följande:

Av de vid lotsplatserna i riket år 1912 förda lotsdagböcker framginge, att betalda lotsavgifter för fartyg av 2,000 ton och däröver uppgått till 155,425 kronor, att därav 54,826 kronor 50 öre erlagts av svenska fartyg och 100,598 kronor 50 öre av utländska fartyg, samt att de betalande fartygen nästan uteslutande varit ångfartyg. Avgifterna i fråga för seglare hade endast uppgått till ett sammanlagt belopp av 1,335 kronor. En del av dessa lotspenningar vore emellertid icke erlagda efter beräkning av lika avgifter för fartyg av 2,000 ton och däröver.

Enligt de nu jämlikt nådiga kungörelsen den 27 november 1896 gällande bestämmelser angående lotsavgifternas beräkning skulle nämligen för örlogsfartyg, som ej vore försett med mätbrev och vars displacement överstege 100 ton,

erläggas, då kronolots anlitas, lotspenningar med endast två tredjedelar av det belopp, som enligt gällande taxa skolat i förhållande till fartygets tontal såsom lotspenningar utgå, med iakttagande att om därvid brutet tal av krona uppkommer, detta skulle fyllas till närmast högre hela tal och att, när deplacementet överstege 4,000 ton, dessutom skulle erläggas fem kronor för varje överskjutande fullt 1,000-tal ton.

De i enlighet med dessa bestämmelser under år 1912 betalda lotspenningar för örlogsfartyg över 2,000 ton hade uppgått till 1,988 kronor.

Vidare vore för Öresunds södra och norra lotsplatser gällande särskilda lotstaxor och lotsledsförteckning, fastställda av Kungl. Maj:t den 3 juli 1903, och dessa lotstaxor vore upprättade med iakttagande bland annat därav, att lotspenningarna skulle stiga i samband med fartygens ökade dräktighet till 10,000 ton. Betalda lotspenningar för fartyg av 2,000 ton och däröver vid Öresunds södra och norra lotsplatser hade för år 1912 utgjort 33,194 kronor.

Frändroges de år 1912 för örlogsfartyg och vid Öresunds lotsplatser betalda lotspenningar, (1,988 + 33,194 kronor) 35,182 kronor, från ovan angivna summa av 155,425 kronor, återstode ett belopp av 120,243 kronor, utgörande de år 1912 betalda lotspenningar för övriga här ifrågasatt fartyg av 2,000 ton och däröver, vilka under nämnda år betalt lotspenningar till samma belopp, som om deras dräktighet endast utgjort 2,000 ton.

Avgiftspliktiga dräktigheten för de fartyg, som erlagt dessa 120,243 kronor, hade varierat mellan 2,000 ton och 13,000 ton.

Enligt de allmänna nu gällande taxorna skedde lotspenningarnas höjning på grund av fartygens dräktighet och i förhållande till den lotsade väglängden. Med hänsyn till dräktigheten vore fartygen delade i 13 grupper sålunda:

Under 100 ton.	100 intill 200 ton.	200 intill 300 ton.	300 intill 400 ton.	400 intill 500 ton.	500 intill 600 ton.	600 intill 700 ton.	800 intill 900 ton.	900 intill 1,000 ton.	1,000 intill 1,500 ton.	1,500 intill 2,000 ton.	2,000 ton och däröver.
----------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------	--------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	------------------------------

Såsom härav framginge, vore alla fartyg av 2,000 ton och däröver sammanförda till en grupp, eller, med andra ord, de nuvarande lotstaxorna upptog samma avgift för fartyg av 2,000 ton och däröver. Därest, såsom ifrågasatt blivit, ändring härutinnan skulle ske, uppstode fråga, huru fartygen av 2,000 ton och däröver borde uppdelas i särskilda grupper. Enligt nuvarande taxor skedde uppdelningen av fartyg under 1,000 ton i 100-ton-grupper och af fartyg mellan 1,000 och 2,000 ton i 500-ton-grupper. Vid överlämnande av förslag till nu gällande lotstaxor hade lotsstyrelsen yttrat, att begränsningen av de högsta grupperna berott därpå, att en fortsatt ökning av avgifterna efter 100-ton-grupper skulle för dylika större fartyg medföra allt för dryga avgifter, samt att lotsade fartyg av 2,000 tons dräktighet och däröver vore ytterst sällsynta. I sistnämnda avseende hade ändring inträtt, och fartyg av 2,000 ton och däröver förekomme nu i svenska farvatten till ej ringa antal och hade, enligt vad ovan nämnts, för år 1912 erlagt lotspenningar till belopp av 155,425 kronor. Ett fullföljande av uppdelning beträffande fartyg av 2,000 ton och däröver i 12 st. 500 tons grupper samt en grupp innefattande fartyg av 8,000 ton och däröver jämte förhöjning på grund av dräktigheten och den lotsade väglängden i avgifterna inom de nya grupperna i närmaste överensstämmelse med vad som ägde rum i gällande taxor för nuvarande fartygsgrupper syntes lotsstyrelsen kunna ifrågasättas.

De allmänna lotstaxorna, sålunda anordnade och tillämpade år 1912, skulle inom var och en av dessa ifrågasatta grupper givit följande lotspenningar:

2,000 intill 2,500 ton.		2,500 intill 3,000 ton.		3,000 intill 3,500 ton.		3,500 intill 4,000 ton.		4,000 intill 4,500 ton.		4,500 intill 5,000 ton.		5,000 intill 5,500 ton.	
Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.
53,913	50	37,665	60	25,224	78	5,676	11	1,140	48	1,815	60	2,340	—

5,500 intill 6,000 ton.		6,000 intill 6,500 ton.		6,500 intill 7,000 ton.		7,000 intill 7,500 ton.		7,500 intill 8,000 ton.		8,000 ton och där- över.	
Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.
317	68	—	—	—	—	—	—	184	37	273	02

Med anledning dels av löneregleringskommissionens uttalande, att den av kommissionen ifrågasatta gradvisa nedsättningen i lotsens del i lotspenningeförtjänsten (30 %, 20 % och 10 %) föreslagits med hänsyn särskilt till önskvärdheten därav, att de nuvarande lotstaxorna, som upptog samma avgift för fartyg av 2,000 ton och däröver, skulle ändras så, att högre avgifter än nu komme att utgå för större fartyg, dels ock av kommissionens i samband därmed uttalade farhåga att, i händelse taxorna komme att på antytt sätt utvidgas, lotsarna vid de större lotsplatserna skulle, därest en nedsättning av lotsningsprocenten icke skedde, komma att få uppbära allt för höga avlöningar, hade lotsstyrelsen låtit verkställa undersökning angående den ökning i lotsarnas inkomster, som med en andel i lotspenningeförtjänsten av 30 % skulle tillkommit de lotsande, om lotspenningeavgifterna för fartyg av 2,000 ton och däröver under år 1912 utgått enligt ovan angivna gruppering och avgiftsberäkning.

Av nämnda undersökning hade framgått, att under angivna förutsättningar den ökade inkomsten per lots icke skulle vid någon lotsplats hava överstigit 32 kronor 55 öre.

I fråga om utvidgning av lotstaxorna hade några önskemål icke framställts från sjöfartshåll. Det vore väl närmast från lotsarna och nu från löneregleringskommissionen, som önskingar därom uttalats, dock att lotsarna jämväl syntes hava avsett en delning av de i taxorna förekommande grupper, omfattande fartyg under 2,000 ton, och i samband därmed en effektiv ökning av lotsinkomsten. Att den ökade inkomsten skulle falla på platser, där lotsinkomsten redan vore hög, och att lotsarna ensamma uppbure inkomsten av lotspenningarna, hade väl i sin mån medverkat till att taxorna fortfarande vore oförändrade.

Därest lotspenningarna skulle ingå som inkomst till statsverket och erforderliga medel till lotsarnas avlöning anvisas från allmänna statsmedel, kunde det sägas, att denna fråga kommit i annat läge. Om också den ökade inkomsten genom lotstaxornas utvidgande icke för närvarande kunde beräknas till något betydande belopp, så vore den dock ett beaktansvärt tillägg till de medel, som

från lotsverket skulle till statsverket inflyta. Den ifrågasatta åtgärden vore därjämte av förhållandena påkallad samt rättvis med hänsyn till fartygens större betalningsförmåga i följd av ökad dräktighet. Vid sådant förhållande hade lotsstyrelsen upprättat och till Kungl. Maj:t överlämnat förslag till lotstaxor (se bilaga), enligt vilka fartyg av 2,000 ton och däröver skulle uppdelas i 12 nya grupper om 500 ton och en grupp om 8,000 ton och däröver samt lotspennningarna inom de nya grupperna stiga i närmaste överensstämmelse med vad som ågde rum i gällande taxor.

För fullständighets skull hade i förslaget upptagits nämnda 13 nya grupper, men därest så ansåges lämpligare, funnes icke hinder att göra en del av grupperna vidare, så att de komme att omfatta 1,000 ton i stället för 500 ton. Verkan härav bleve en minskning i den påräknade totalinkomsten samt i den till en var av de lotsande utgående andel i lotspenningeförtjänsten.

Beträffande frågan om *indragning av vissa befattningar* i samband med löneregleringens genomförande har lotsstyrelsen, under förutsättning av bifall till utarbetat förslag till indragning och sammanslagning av lotsplatser, ansett sig kunna nedsätta antalet lotsar från av kommissionen beräknade 567 till 564 ävensom ändra beräkningen av förmansarvoden till 9 st. å 300 kronor, 29 st. å 200 kronor samt 50 st. å 100 kronor.

Vidkommande kommissionens förslag till *lönereglering för lotspersonalen* i vad detsamma skiljde sig från lotsstyrelsens har styrelsen erinrat, att kommissionens förslag rörande lotspersonalens andel i lotspenningarna i vad detsamma avsåge en gradvis inträdande nedsättning av andelen vid viss större lotspenninguppbörd syntes icke vara fullt tydligt avfattat och säkerligen skulle i tillämpningen vålla svårigheter, som lämpligen borde undvikas. Med hänsyn härtill och då verkställd undersökning, såsom förut nämnts, utvisat, att den föreslagna utvidgningen av lotstaxorna icke, såsom kommissionen befarat, skulle medföra någon mera avsevärd ökning av de redan förut väl tillgodosedda lotsarnas inkomst, tillstyrkte lotsstyrelsen, att med bifall i övrigt till kommissionens förslag till löne-reglering för lotspersonalen med vissa jämkningar i de av kommissionen beräknade beloppen för ålderstillägg, ortstillägg m. m. personalens andel i lotspenningarna måtte bestämmas till 30 % utan avseende å större eller mindre lotspenninguppbörd.

Beträffande det av kommissionen upptagna anslaget å 1,000 kronor till ortstillägg åt lotspersonal med station och bostad i Stockholm har lotsstyrelsen, med erinran att i Stockholm nu stationerad och boende lotspersonal utgjordes av en överlots och 13 lotsar vid Stockholms lotsplats samt en lotsförman och 2 lotsar vid Mälarens lotsplats, ansett detsamma böra upptagas till 1,800 kronor.

*Lotskaptenen
Stenbergs
förslag.*

Sedermera blevo emellertid, såsom förut nämnts, två nya förslag till lösning av lotspersonalens löneregleringsfråga inlämnade till generallotsdirektören och av honom med eget yttrande översända till sjöförvarsdepartementet. Det ena, som framlades av lotskaptenen O. H. Stenberg, grundades på den uppfattning, att man icke med ens borde bryta med ett system, som under generationer visat sina goda egenskaper, endast för att skapa ett avlöningssystem av den numera vanliga typen.

varvid dock skulle iakttagas att tonnagepenningar icke skulle få utgå med högre belopp än, som för lotsningen inflöte i form av lotspenningar. Distanspenningar skulle tillgodoräknas lotsplatsen med 25 öre för varje latitudsminut, för vilken lotspenningar erlagts. Tonnage- och distanspenningar skulle tillfalla lotsplatsens gemensamma kassa och fördelas mellan personalen på samma sätt, som för närvarande funnes föreskrivet beträffande lotspenningarna. Den fasta avlöningen skulle utgå på sätt kommissionen föreslagit dock utan andra ålderstillägg än den löneförbättring å 100 kronor, som skulle tillkomma mästerylots. För förmånen av fri bostad borde å lönen avdragas för överlots 150 kronor och för lots 100 kronor; men för övriga naturaförmåner, vilkas tillgodogörande vore beroende av personliga förhållanden, borde något avdrag å lönen icke äga rum. Efter förhållandena under år 1912 beräknades tonnagepenningarna till 417,300 kronor och distanspenningarna till 164,100 kronor. Den föreslagna staten slutade å en summa av 1,669,500 kronor, därav 126,500 kronor beräknades för fyllnadsavlöning till å gammal stat kvarstående personal.

*Generallots-
direktörens
yttrande.*

Vid överlämnande av dessa båda förslag anförde generallotsdirektören:

Förslagen, som utginge från den förutsättningen att en fullt acceptabel lösning av lotsarnes lönefråga i enlighet med de numera allmänt antagna principerna för statens löneregleringar ej stode att erhålla, syntes få betydelse först om lotsarnas lönefråga skulle lösas efter andra grunder och utan riksdagens medverkan med begagnande av de medel, som av sjöfarten erlades till lotsverket. Båda åstadkomme jämförda med lotsstyrelsens och kommissionens förslag en likartad förskjutning i lotsarnas inkomster till förmån för lotsarna vid de platser, som hade största lotsinkomsten, men på bekostnad av de mindre platsernas lotsar, vilka sålunda här såge sina förhoppningar på bättre löner väsentligt reducerade. Ut i intetdera av dessa båda förslag vore sörjt för en periodvis inträdande stegring av lotsarnas inkomster, utan dessa bibehölles, om man bortsåge från mästerylotsarvodet, sådana som de utginge vid lotsens första anställning i ordinarie tjänst. Ut i det Stenbergiska förslaget ställdes visserligen en sådan stegring i utsikt genom lotsinkomstens beräknade fortgående stegring, men detta kunde enligt generallotsdirektörens förmenande ingalunda uppställas såsom någon naturlag för framtiden. Detta förslag ställde lotsarna dessutom i huvudsak beroende av de inflytande lotspenningarna, vilka i lika hög grad som nu komme att bliva en lotsens privata tillhörighet, över vilken staten ej finge något att säga, och motsvarade sålunda ej de krav på riksdagens bestämmanderätt över lotsverkets medel, som numera syntes vilja göras gällande.

Ut i det Grönvallska förslaget skulle lotsarnas provision visserligen till synes ställa sig oberoende av de grunder, enligt vilka lotspenningarna beräknades utgå, samt statens rätt att ordna lotspenninginkomsten sålunda ej därav direkt beröras. Lotsens inkomster, vilka sedan ålderstilläggen borttagits, ej kunde periodvis ökas, bleve likafullt beroende av lotsningsfrekvensen och skulle ohjälpligt falla med denna. Frågan om taxorna vore dessutom mindre ägnad att öva inflytande på lotsinkomsten än exempelvis en förändring i lotsförordningen, vilken stode utom lotsarnas inflytande. Förslaget utginge i övrigt från helt andra synpunkter än dem, enligt vilka taxorna utformats; och syntes det kunna starkt ifrågasättas, huruvida dessa grunder vore riktigare och rättvisare än de nuvarande. Under alla förhållanden komme de att ej mindre för de sjöfarande än för lotsarna te sig som en dubbel bokföring, vilken, såsom innebärande en onödigt omgång, syntes komma att verka tyngande på tjänsten.

Sedan frågorna om lotspersonalens avlöning och om lotstaxornas utvidgning remitterats till kommerskollegium, har kollegium såsom förut nämnts den 15 januari 1914 avgivit underdånigt utlåtande och därvid överlämnat en till kollegium inkommen skrivelse från Sveriges redareförening.

Föreningen anförde, att lotsstyrelsens och löneregleringskommissionens förslag angående lotspersonalens avlöning syntes föreningen vara grundade på en för sjöfarten ganska farlig ny princip, varigenom lotspersonalen, som hittills varit en under statskontroll stående kår av yrkesmän, skulle förvandlas till statstjänstemän med i huvudsak fast avlöning. En sådan förändring av lotspersonalens avlöningsförhållanden skulle nämligen, enligt föreningens förmenande, ovillkorligen medföra ett för sjöfarten farligt försvagande av lotsarnas ekonomiska beroende av densamma, varav följden helt naturligt bleve att lotsarnas intresse för tjänsten minskades. Även med fullt erkännande av den stora duglighet och plikttrohet, varmed våra lotsar hittills i allmänhet fullgjort sina tjänstäligganden, kunde föreningen sålunda ej annat än uttala sina bestämda farhågor för en avsevärd försämring av dessa goda och för sjöfarten synnerligen viktiga egenskaper hos lotsarna, om av lotsstyrelsen föreslagna nya avlöningsprinciper bleve tillämpade på lotsarne.

*Sveriges
redare-
förening.*

Utom denna successivt verkande försämring av lotskåren, komme lotsstyrelsens förslag helt säkert att hos lotsarne även framkalla farlig liknöjdhet för tjänsten, alstrad av den helt naturliga bitterheten hos lotsarne att nödgas avstå cirka 2/3 av sin genom ansträngande arbete införtjanta lotslott till å andra mindre livligt trafikerade lotsplatser varande kolleger, av vilka sjöfarten krävt blott föga arbete.

Vida rättvisare och för sjöfarten såväl som för lotsarne själva mycket bättre syntes det föreningen hava varit, om lotsarnes avlöning såsom hittills fått utgöras av den genom deras eget arbete dem tillkommande s. k. lotslotten, och att denna, där så visat sig nödvändigt för att tillförsäkra lotsen visst existensminimum, utjämnats uppåt.

I vad mån detta kunde låta sig göra utan att alltför mycket öka lotsverkets nuvarande kostnader för understöd åt de sämst situerade lotsarne, hade föreningen ej ansett sig böra och ej heller kunnat på den korta tid, föreningen haft till förfogande för denna frågas behandling, ingå i någon närmare utredning av.

Men även om en sådan reglering av lotspersonalens löneförhållanden skulle visa sig alltför dyrbar för statsverket, syntes det dock föreningen av förut omnämnda skäl alldeles uppenbart, att varje annan lönereglering för lotspersonalen borde i möjligaste mån grundas på bevarandet åt lotsarne av deras genom eget arbete förvärfvade inkomst.

I intet fall borde denna sättas lägre än till hälften av lotspenningarne. Med bibehållande av denna princip syntes denna fråga om utjämning av lotsarnes inkomster alternativt kunna lösas genom en inom resp. lotsdistrikt månadsvis skeende lika fördelning av den sammanlagda halva återstoden av under månaden inom distriktet införtjanta lotspenningar.

Beträffande den av lotsstyrelsen föreslagna omgrupperingen av fartygen för beräkningen av lotsavgifterna hade föreningen intet att invända i princip, utan syntes det uppenbart, att den nuvarande likställigheten i lotsavgifter för alla fartyg å 2,000 ton och därutöver ej längre vore lämplig för nutida stora fartyg.

Lotsstyrelsens förslag om 12 st. 500-tons-grupper för fartyg mellan 2,000 till 8,000 ton syntes föreningen vara att föredraga framför alternativet om 6 st. 1,000-tonsgrupper av fartyg mellan samma tontal. Dock syntes det föreningen, att den härav uppstående ökningen i lotsarnas inkomster borde kunna utjämnas genom en motsvarande minskning av nuvarande taxor för de mindre och särskildt de medelstora fartygen om 500 till 1,500 tons dräktighet.

*Kommers-
kollegium.*

För egen del anförde kommerskollegium:

Ur synpunkten av de intressen, kollegium har att företräda, måste kollegium avstyrka varje åtgärd, som kan vara ägnad att i något avseende försämra de förhållanden, under vilka vår sjöfartsnäring arbetar och följaktligen även varje rubbning av lotspersonalens ekonomiska ställning, som kan befaras minska denna personals duglighet och intresse för sina uppgifter och på detta sätt inverka menligt på säkerheten till liv och gods ombord å fartyg, som trafikera svenska farvatten. Om man också icke har rätt att antaga, att lotspersonalens plikt känsla i någon avsevärd omfattning skulle försvagas, genom att dess avlöningsförmåner gjordes mindre beroende av arbetsprestationen, synes det kollegium dock vara ett viktigt önskemål att kunna i så stor utsträckning som möjligt bibehålla den eggelse till ansträngning i tjänsten, som vissheten om en lön i förhållande till mödan innebär. I ett yrke, där så mycket är beroende av initiativet, har en sådan avlöningsform en alldeles särskild betydelse. Att det å andra sidan med fullt fog kan begäras, att envar i lotsverkets tjänst anställd person tillförsäkras en minimiinkomst, som sätter honom i stånd att försörja sig och sin familj, finner kollegium otvivelaktigt, och detta får väl också anses från statsmakternas sida erkänt genom att 1912 och 1913 års riksdagar på förslag av Kungl. Maj:t beviljat erforderliga medel för beredande av en efter visst inkomstminimum beräknad tillfällig löneförbättring åt lotspersonalen.

Av de båda fordringar, som kollegium alltså anser böra ställas på en löne-reglering för lotsverket, har enligt kollegii förmenande såväl lotsstyrelsens förslag som kommissionens, med eller utan de av lotsstyrelsen föreslagna ändringar, alltför mycket tillgodosett den senare och i alltför ringa grad den först omnämnda. Kollegium måste i detta avseende ansluta sig till den av reservanterna i kommissionen Aug. Nilsson och Karl Martin mot förslaget riktade kritik, vilken upptagits och ytterligare utvecklats av lotskaptenen Stenberg i hans till generallotsdirektören avgivna förslag.

Även kollegium finner det sålunda påtagligt, att de alldeles särskilda förhållanden, som karaktärisera lotsyrket och som icke torde vara till finnandes med avseende å någon annan kår av i statens tjänst anställda personer — den ofta gjorda jämförelsen med tullverkets personal synes föga träffande — göra det a priori synnerligen tvivelaktigt, huruvida det kan vara lämpligt eller rimligt att grunda en löner reglering för lotspersonalen på de för löner regleringar för statsfunktionärer i allmänhet tillämpade principer. Om man emellertid med lotsstyrelsen och kommissionen vill finna garantien för vidmakthållandet av lotsarnas tjänsten endast i en dem förbehållen andel av de vid varje lotsplats inflytna lotspenningar, då kan man, enligt kollegii förmenande, icke med fördel gå under den av reservanten Martin — liksom av lotsverkets personalförening samt alternativt av Sveriges redareförening — föreslagna andelen av 50 procent. En löner reglering på sådan grundval skulle visserligen på ett tillfredsställande sätt tillgodose

de mera sysselsatta lotsarnas krav på en lön i förhållande till arbetet. Men om en så hög procent av lotspenningarna skall komma att utgå jämsides med de fasta avlöningsförmåner, som lotsstyrelsens, och i ännu större utsträckning personalföreningens, förslag upptager, kommer kostnaden för den ifrågasatta löneregleringen påtagligen att stiga till ett avsevärt belopp. En approximativ beräkning av kostnaderna för en reglering i enlighet med kommissionens förslag med de av lotsstyrelsen gjorda korrekationer samt med en lotspenningsandel av 50 procent visar en slutsumma av kronor 1,869,700 för lotspersonalens avlöningsstat, under det denna enligt lotssyrelsens ursprungliga förslag slutar på kronor 1,562,450 och enligt kommissionens på 1,550,300. Reservanten Nilsson, som dock stannat vid en lotsarna förbehållen lotspenningsandel av 40 procent, har sökt vinna besparing bland annat genom att borttaga ålderstilläggen, mot vilka för övrigt såväl lotskaptenen Stenberg som överfyningen Grönvall uttalat sig. Reservanten Nilsson har i detta sammanhang varnat för misstaget att låta en alltför stor del av inkomsten utgå som garanterad avlöning samt uttalat, att det syntes honom vara en något överdriven frikostighet att garantera en lots, som icke seglar in mera än 100 kronor i lotspenningar, en fast avlöning av 17- à 1800 kronor, ävensom framhållit, att lotsar med mindre lotslott än 1,500 kronor hava goda tillfällen till extra förtjänster, då de i allmänhet vore yrkesfiskare och ofta som sådana gjorde sig sin största inkomst.

Kollegium anser, att betydelsen av dessa betänkligheter icke bör underkännas, och att de äro ägnade att framkalla mycket starka tvivel på lämpligheten i främsta rummet av införandet av ålderstillägg för lotsar, men därjämte över huvud taget av hela systemet med fasta avlöningar för denna kår.

Att åtgärder böra vidtagas för att i viss mån utjämna de alltför stora skilligheterna i inkomstbeloppen för lotsar vid olika lotsplatser, finner kollegium uppenbart. Men det synes ingalunda ådagalagt, att man för detta ändamål skall vara hänvisad till att skapa en kår av tjänstemän med de för statstjänare i allmänhet vedertagna avlöningsformer. Kan man tillgodose alla behöriga intressen utan en sådan åtgärd och vinna den önskade utjämningen på grundval av de bestående förhållandena, är detta, enligt kollegii förmenande, i varje fall ur synpunkten av sjöfartens intresse att föredraga.

En utväg till ernående av sist angivna syftemål synes kollegium det ovan omförmälda av lotskaptenen Stenberg framlagda förslaget anvisa. Kollegium anser, att detta förslag, som nära överensstämmer med de av redareföreningen uttalade önskemål, på ett lyckligt sätt ansluter sig till de bestående förhållandena. Dess förtjänster ligga, såsom lotskaptenen Stenberg själv framhållit, främst däri, att det icke bryter med den hävdvunna anordningen, att lotsarna komma i åtnjutande av hela lotspenningeinkomsten och alltså även av den framtida ökning i denna, som väl får anses åtminstone högst sannolik, men avhjälpes de brister, som uppkommit genom den hittillsvarande tillämpningen av denna grundprincip. Genomförd på det sätt, lotskaptenen Stenberg tänkt sig, skulle en sådan reglering därjämte hava den förtjänsten att bliva avsevärt billigare än de övriga föreliggande förslagen till lönereglering. Emellertid vill kollegium, som icke anser sig äga kompetens att avgöra i vad mån de olika för lotsarnas räkning utöver grundlön och lotspenningeprocent ifrågasatta förmåner av annan art, såsom hyresbidrag o. s. v. rättvisligen böra tillerkännas dem, framhålla, att intet hinder kan finnas att vid sidan av en lotspenningfördelning enligt det Stenbergiska förslaget genom större tillskott av andra medel bereda lotsarna de av ifrågavarande förmåner, vilka befinnas böra tillkomma dem.

Då det av lotskaptenen Stenberg framlagda förslaget emellertid icke är så i alla detaljer utarbetat, att konsekvenserna av dess antagande i sin helhet kunna med visshet överblickas, finner sig kollegium för närvarande icke kunna göra annat uttalande, än att kollegium i princip tillstyrker detsamma, men samtidigt hemställer att Kungl. Maj:t måtte anbefalla en närmare utredning angående en löne-reglering för lotspersonalen på grund av detta förslag.

Vad därefter vidkommer den av lotsstyrelsen föreslagna revideringen av lots-taxorna på sådant sätt, att fartyg om 2,000 ton och däröver, vilka nu betala lika stora avgifter, uppdelas i grupper efter tontalet med stigande avgifter upp till 8,000 ton, har kollegium lika litet som Sveriges redareförening något att erinra mot styrelsens förslag i denna del, och kollegium ansluter sig till redareföreningens mening i fråga om lämpligheten att anordna denna uppdelning på det sätt, att tolv nya 500-tons grupper för fartyg från och med 2,000 till 8,000 ton och däröver införas. Den av redareföreningen ifrågasatta sänkningen av taxorna för mindre, respektive medelstora fartyg anser kollegium väl i och för sig förtjänt av att tagas i övervägande, men kollegium finner dock, att sådana åtgärder icke i detta sammanhang böra komma ifråga, helst som någon utredning angående den inverkan en dylik förändring skulle utöva på lotspenningeinkomsten icke finnes åvägabrakt.

Statskontoret.

I sitt i ärendet avgivna utlåtande av den 18 april 1914 har statskontoret beträffande frågan om reglering av lotspersonalens inkomster anfört:

Från sjöfartens målsmän har framhållits, att lotspenningarna fortfarande som hittills borde oavkortade tillfalla lotsarna på den plats, där de intjänats, och att åtgärd endast borde vidtagas till utfyllande av lotsens inkomst å plats, där lotspenningarna icke utgjorde tillräcklig avlöning. Häremot kunna dock enligt statskontorets mening riktas befogade invändningar.

Å ena sidan kan man nämligen icke undgå att finna det lotspenninginkomsten å några platser på grund av gynnsamma omständigheter vuxit till högre belopp än lotsen skäligen kan göra anspråk på att få behålla såsom ersättning för sitt arbete. Det bör härvid också bemärkas, att det ingalunda alltid är de bästa inom lotskåren, som på detta sätt bliva synnerligen väl avlönade. Någon fri konkurrens om de mest givande platserna kan icke äga rum. En lots är i de flesta fall bunden vid den plats, där han vunnit sin utbildning i yrket och erhållit anställning, och är där beroende av den inkomst, en tilltagande eller avtagande trafik kan giva. Ju längre man dröjer att sätta en gräns för den på sina håll snabbt växande lotsinkomsten, desto ovilligare bliva lotsarna på dessa gynnade platser att underkasta sig någon förändring och desto svårare blir det att genomföra en onekligen önskvärd reglering av löneförhållandena för lotspersonalen i dess helhet.

Å andra sidan torde de, som till stöd för berörda förslag åberopat att sjöfartens intresse kräver att lotsarna göras ekonomiskt beroende direkt av den inkomst, sjöfarten genom lotspenningarna lämnar dem, hava förbisett, att den sålunda såsom nödig ansedda eggelsen till tjänstvillighet i sjöfartens intresse skulle vid genomförande av detta förslag alldeles saknas för det ej obetydliga antal lotsar, vilka icke kunna existera endast på lotspenninginkomsten å platsen. Dessa skulle nämligen enligt förslaget erhålla fyllnad i sin inkomst till sådant

belopp, som kunde anses för skälig avlöning åt en lots. Om man exempelvis anser att en lots bör hava 1,500 kronor i årlig inkomst, skulle för mer än en fjärdedel av lotspersonalen någon ekonomisk eggelse till tjänstvillighet icke förefinnas, ty dessa lotsar skulle icke hava utsikt att genom påpasslighet kunna öka sin inkomst utöver det garanterade beloppet. Till denna del av personalen höra även lotsarna på sådana platser, där trafiken visserligen är jämförelsevis obetydlig men där det vid lotsning ofta nog gäller att rädda från undergång, och där alltså lotsens arbete är synnerligen både maktpåliggande och riskabelt.

Samma anmärkning, ehuru i något mindre grad, gäller även i fråga om det av lotskaptenen Stenberg framställda förslaget, enligt vilket hälften av de lotspenningar, som intjänats å platsen, skulle omedelbart tillgodonjutas av platsens lotsar, men den andra hälften ingå till lotsstyrelsen för att lika fördelas på alla lotsar i riket. Det visar sig nämligen att för icke mindre än inemot 100 lotsar eller omkring en sjättedel av hela lotspersonalen inkomsten skulle med tillämpning av detta förslag understiga 1,500 kronor. Skulle detta inkomstbelopp bestämmas såsom minimum, måste alltså inkomstfyllnad beredas denna del av personalen. I praktiken torde detta förslag icke kunna genomföras på annat sätt än att personalen utom den hälft av lotspenningarna, som skulle få omedelbart åtnjutas, finge sin andel av lotspenninginkomsten i övrigt beräknad efter förhållandet under det år, som närmast föregått det löpande året; och om sammanlagda beloppet av vad lots härigenom erhållit icke uppgår till 1,500 kronor, skulle — dock först efter årets utgång — fyllnad kunna beredas honom. På grund af de olägenheter, som sålunda äro förbundna med detta förslag, och ehuru detsamma otvivelaktigt ställer sig för statsverket billigare än något av de övriga förslagen, anser sig statskontoret, med hänsyn jämväl därtill att detta förslag från personalens sida mötts av starkt motstånd, icke kunna förorda, att det Stenbergska förslaget läggas till grund för en reglering av lotsarnas avlöning.

Anser man sig icke kunna undvara den ekonomiska eggelsen till tjänstvillighet vid lotsningstjänstens utövande — och mot det bestämda uttalande i denna riktning, som gjorts från sjöfartens målsmän, lärar annat icke kunna antagas — synes avlöningssystemet böra så anordnas, att en sådan eggelse förefinnes i varje fall och vid alla lotsplatser. Detta önskemål — att varje lotsning bör medföra en ekonomisk fördel för den lotsande — har tillgodosetts i alla övriga föreliggande förslag, ehuru i mer eller mindre grad.

Vad beträffar det av överfyringenjören Grönvall framlagda förslaget, enligt vilket lots utom fast avlöning av 1,400 à 1,500 kronor skulle erhålla provision för varje lotsning i form av tonnage- och distanspenningar, har anledningen till utarbetandet av detta förslag varit kommissionens yttrande om önskvärdheten av att provisionen komme att utgå efter annan grund än de inflytande lotspenningarna, enär svårighet i annat fall befarades möta för eventuell ändring av lotstaxorna. Emellertid är det numera upplyst, att någon anledning att ändra lotstaxorna för åstadkommande av sänkning av nu utgående lotsavgifter icke förefinnes; och såsom framgår av lotsstyrelsens underdåniga skrivelse den 27 oktober 1913 synes ej heller den föreslagna utvidgningen av samma taxor med förhöjda avgifter för fartyg av över 2,000 tons dräktighet medföra den av kommissionen befarade stora ökningen av lotsarnas inkomst på platser, där inkomsten redan nu är väl stor. Den av kommissionen hysta farhågan för att låta provisionen åt lotsarna utgå i förhållande till lotsavgiften torde därför få anses vara ogrundad.

I den form, vari förslaget nu föreligger, skulle detsamma därjämte komma att i tillämpningen verka ojämnt, så att platser, där lotsarnas inkomst nu ställer sig ungefär lika, skulle komma att förete icke obetydlig skillnad i provision, beroende därpå att, medan lotsavgiftens storlek icke blott är avpassad efter tonnage och väglängd utan även växlar allt efter som lotsning ägt rum i utomskärs- eller inomskärsled, under sommartid eller under de vida mer svåra och vanskliga förhållanden, som råda under vintern, föreliggande förslag endast tagit hänsyn till det lotsade fartygets storlek och den lotsade väglängden.

På grund härav och då, även om man genom någon förändring av förslaget skulle kunna undvika nyssberörda ojämnhet, det provisionssystem som förslaget innebär i allt fall såsom ovan framhållits icke torde vara av något verkligt behov påkallat, utan fast hellre måste anses medföra en onödigt omgång, anser statskontoret att icke heller det Grönvallska förslaget bör läggas till grund för frågans lösning.

Bland de återstående förslagen kunna urskiljas två grupper: lotsstyrelsens och kommissionens förslag höra till den ena; de båda reservanternas skilda förslag till den andra. Det utmärkande för alla dessa förslag i motsats till de nyss behandlade är att alla lotsar skulle få dels fast avlöning och dels därutöver provision för utförd lotsning, utgående i form av viss del av inflytande lotspenningar. En sådan anordning av lotsarnas avlöning ansluter sig till de särskilda förhållanden, som äro förhanden i fråga om denna personal, och synes därför kunna anses vara lämplig. Man kan nämligen icke undgå att finna att lotstjänsten innefattar två till sin art väsentligen åtskilda slag av göromål. Å ena sidan har lotsen till åliggande att ombesörja och vidmakthålla utprickningen i de farleder, som höra till hans lotsplats, att sköta tjänstebåtarna och att hålla vakt. I dessa hänseenden skiljer sig icke lotsens tjänst i väsentlig grad från andra statstjänares och synes närmast kunna jämföras med kustvaktens vid tullverket. Hade lotsen icke annat åliggande skulle nog intet hindra att för lotspersonalen lönereglerades på samma sätt som för övriga statens tjänare, det vill säga att lotsen försåges med fast avlöning enligt stat med lämpligt antal ålderstillägg och så vidare. Å andra sidan har emellertid lotsen även att stå sjöfarten till tjänst med lotsning; och detta är ett bestyr, för vilket ersättningen synes lämpligen böra utgå i form av provision.

Nu ifrågavarande två grupper av förslag skilja sig åt genom den olika roll, som provisionen det vill säga andelen i lotspenningarna fått sig tillmätt. Förslagen, tillhörande den första gruppen, lägga huvudvikten på den fasta avlöningen och bygga upp densamma med ålderstillägg i överensstämmelse med vad som gäller för befattningshavare i allmänhet i statens tjänst; medan däremot åt andelen i lotspenningarna inrymts endast en mera underordnad plats i systemet. Den andra gruppens förslag lägga återigen huvudvikten å lotspenningandelen och sätta denna så hög att ålderstillägg icke kunnat ifrågakomma.

Beräffande den andel av lotspenningarna, som bör tillkomma lotsarna, föreligga numera uttalanden från sjöfartens målsmän och dessa uttalanden gå ut på att minst hälften av lotspenningarna bör tillerkännas lotsarna på platsen, där de intjänats, för att utgöra tillräcklig eggelse till tjänstvillighet i sjöfartens intresse. Till denna uppfattning har kommerskollegium anslutit sig. Inför ett sådant bestämt uttalande från sjöfartens målsmän måste man enligt statskontorets mening böja sig. Det kan nämligen icke anses lämpligt, att trots såväl dessa uttalanden som lotspersonalens därmed sammanfallande mening inskränka lotsarnas andel i

de inflytande lotspenningarna till mindre än hälften. Utom denna enhälliga mening från de närmast intresserade sida är det ytterligare ett skäl, som för statskontoret varit bestämmande, då statskontoret funnit sig böra förordna att lotspenningandelen för lots bestämmes till hälften. Härigenom synes nämligen avlägsnas eller åtminstone väsentligen reduceras den av kommissionen mindre beaktade faran att för låg provision måste framkalla krav på ökning av lotsarnas antal vid åtskilliga platser, där arbetet är betungande, och därigenom föranleda ökade kostnader till oberäkneligt belopp.

Då statskontoret alltså för sin del ansluter sig till förslaget om att hälften av lotspenningarna förbehålles lotsarna, uppstår frågan, huru stor vid sådan anordning den fasta avlöningen bör bli. Man måste taga hänsyn till å ena sidan att, även med sålunda bestämd lotspenningandel, lotsens inkomst kommer att på åtskilliga platser bli ytterst obetydlig, men å andra sidan att på en del platser enbart denna hälft av lotspenninguppbörden representerar ett gott levebröd. Den undre gränsen torde emellertid vara given genom de av senare årens riksdagar fattade beslut om tillfällig löneförbättring åt lotsar, enligt vilka beslut åt lots tillförsäkrats en minimiinkomst av 1,300 kronor. Härtill bör läggas ett belopp av 100 kronor i beklädnadsbidrag, försåvitt — såsom jämväl statskontoret anser lämpligt — lotspersonalen bör åläggas att under tjänstutövning bära uniform. Att härutöver öka den fasta avlöningen med mer än 100 kronor såsom ett ålderstillägg i sammanhang med utnämning till mästerlots synes icke böra ifrågakomma med hänsyn dels därtill, att lotsens inkomst skulle vid vissa platser bli onödigt hög, om såsom kommissionen föreslagit ytterligare ålderstillägg skulle tillkomma, dels ock till de betydliga kostnader, en sådan anordning i förening med den förhöjda lotspenningandelen skulle medföra.

Vad statskontoret sålunda förordat ansluter sig i denna del av frågan till den av ledamoten av kommissionen Martin framlagda särskilda mening. I tillämpningen medför detta system, att den stora inkomst, som nu tillkommer lotsarna å vissa platser, icke reduceras i så hög grad som skulle bli följden vid genomförandet av lotsstyrelsens eller kommissionens förslag. Man synes därför också kunna förvänta, att en större del av personalen finner sig föranlåten övergå på den nya staten, ifall densamma bygges på det av statskontoret förordade förslaget. Å andra sidan bliver icke inkomstökningen för lotsarna å de minsta platserna så stor, som lotsstyrelsen och kommissionen avsett; men det torde kunna erinras att, även om personalen å dessa platser såsom lotsar icke äga den rörelsefrihet, som är en nödvändig förutsättning för utövning av fiske såsom yrke, lotstjänsten dock i allmänhet lämnar dem tid och tillfälle till idkande av fiske i närheten av lotsplatsen, varigenom åtminstone torde kunna erhållas ett icke oväsentligt bidrag till eget och familjens uppehälle.

Av den fasta avlöningen, som sålunda skulle utgöra för lots 1,400 kronor och för mästerlots 1,500 kronor, synas respektive 1,000 kronor och 1,100 kronor böra utgöra lön och återstoden 400 kronor tjänstgöringspenningar och beklädnadsbidrag. Härigenom skulle åt lotsen tillförsäkras ett skäligt underhåll under sjukdom, på samma gång som tjänstgöringspenningarna jämte andelen i lotspenningarna utgöra skälig ersättning till vikarien, vilken därjämte skulle äga behålla den avlöning han såsom extra lots innehar. I sammanhang härmed torde böra uppmärksammas, att — då enligt de föreslagna avlöningsbestämmelserna lots, som till följd av kroppsskada eller sjukdom ådragen under tjänstutövning är oförmögen till tjänstgöring, kan, jämte det han äger behålla tjänstgöringspennin-

garna enligt stat, få ersättning för under tiden mistad andel av lotspenningarna, men i den föreslagna staten endast upptages ett belopp till vikariatsersättning, vilket icke synes kunna användas till ersättning för mistade lotspenningar — ytterligare ett belopp av förslagsvis 1,000 kronor torde böra i staten uppföras att i förekommande fall användas till ersättning i sistnämnda avseende.

I fråga om befälet vid lotsplatserna har såväl lotsstyrelsen som kommissionen velat bibehålla den nuvarande anordningen med fasta befälsbefattningar endast å ett fåtal viktiga platser men å övriga platser endast förmansbefattningar med arvoden, avpassade efter göromålens omfattning. Från flera håll och särskilt från personalens sida har yrkats, att alla befälsposter måtte göras till ordinarie befattningar. Med den stora olikhet, som råder mellan den ena och den andra lotsplatsen, synes även nu ifrågavarande befattningar vara av mycket olika natur. Under det att vid de större lotsplatserna med en personal uppgående till ett antal av 20 och däröver befattningen är en verklig befälspost, vilken särskilt där direkt beröring finnes med utlandets lotsinrättningar kräver alldeles särskilda kvalifikationer, bestå däremot å de mindre platserna förmansgöromålen huvudsakligen i bestyret med uppbörden och räkenskapen samt lotsdagboken. I full tydlighet framträder detta där den s. k. förmannen är ensam lots å platsen. Att göra dennes tjänst till en ordinarie förmans- eller överlotsbefattning synes icke kunna ifrågakomma. Här är tydligen endast ett arvode för redovisningsbestyren på sin plats. Men även där jämte förmannen finnes ytterligare ett mindre antal lotsar å platsen synes förmannens ställning endast i ringa mån förändras; han framträder huvudsakligen såsom den där har redovisningen sig anförtrodd. Personalen önskar emellertid att dessa befattningar bliva ordinarie för att giva tillfälle till befordran; men då det ligger i lotstjänstens natur, att någon fri konkurrens om dessa platser icke kan förekomma och att tävlan om befattningen är inskränkt till lotsarna å platsen, synes det av personalen framförda önskemålet snarast leda till orättvisa, i det att det ingalunda är säkert att de mest förtjänta inom lotskåren vinna sådan befordran. Statskontoret har därför icke något att erinra mot kommissionens förslag i denna del. Då emellertid även för överlots ålderstilläggen skulle bortfalla, synes den fasta avlöningens fördelning böra ändras därhän, att lönen kommer att utgöra 1,300 kronor och tjänstgöringspenningarna 600 kronor, vartill skulle komma beklädnadsbidrag å 100 kronor.

Då lotsstyrelsen i fråga om kommissionens förslag att, där fri bostad eller annan naturaförmån åtnjutes, skäligt avdrag å den fasta lönen skall efter lotsstyrelsens bestämmande äga rum, framhållit svårigheterna att i varje fall bestämma storleken av avdraget för fri bostad, vill statskontoret ifrågasätta, att till staten för lotspersonalen fogas en anmärkning av innehåll att, där fri bostad åtnjutes, skall å lönen avdragas för överlots 200 kronor och för lotsförmän, mästrelots och lots 100 kronor.

Om, såsom statskontoret förordnat, lotspersonalen får behålla hälften av lotspenningarna, är det antagligt, att flera komma att övergå å en sålunda anordnad avlöningsstat än å den av kommissionen föreslagna staten; men statskontoret har likväl icke ansett sig böra föreslå någon ändring i det av kommissionen förslagsvis beräknade beloppet för inkomstfyllnad till å gammal stat kvarstående personal. Däremot har det synts statskontoret lämpligt att i en anmärkning vid staten meddelas föreskrift, att avlöning till å gammal stat kvarstående personal skall avföras i främsta rummet å de i den nya staten upptagna bestämda anslagen i den mån de icke åtgå till avlönande av personal, som övergått å den nya staten, samt till återstående del å förslagsanslaget till inkomstfyllnad.

Med tillämpning av vad sålunda av statskontoret föreslagits och med iakttagande av de utav lotsstyrelsen förordade förändringarna vid beräkning av beloppen för år 1915 har statskontoret framlagt ett förslag till stat för personalen vid lotsinrättningen för år 1915, utvisande en sammanlagd kostnad av 1,710,700 kronor, varvid emellertid personalens andel i lotspenningarna upptagits till 650,000 kronor eller 50 % av den av statskontoret till 1,300,000 kronor beräknade lotspenninguppbörden.

Vid behandlingen inom statskontoret av frågan om lotspersonalens andel i lotspengarna uttalades skiljaktiga meningar av statskommissarien P. Södermark och tillförordnade statskommissarien K. Beckman, av vilka den sistnämnde yttrade: *Reservationer.*

I avseende på avlöningen för lotsverkets personal hyser jag en annan åsikt än den, som omfattats av statskontorets majoritet. Då nämligen lotsverket är till *direkt* nytta huvudsakligen endast för en av rikets näringar, sjöfartsnäringen, synes det mig hava varit en god och ändamålsenlig anordning, att hitintills alla kostnader för lotsverket kunnat bestridas med avgifter från nämnda näring. Måhända är det icke möjligt att för framtiden till fullo upprätthålla en sådan anordning. Statskontorets förslag synes mig dock alltför långt avlägsna sig från vad härutinnan vore önskligt genom den väsentliga höjning av kostnaden, som detta förslag innebär, utöver vad lotsverkets egen styrelse föreslagit.

Vad ovan anförts, påkallar en nedsättning av de av statskontoret föreslagna lönerna. Denna nedsättning anser jag dock böra i minsta möjliga mån drabba de lägst avlönade lotsarna. Därför vill jag icke föreslå någon nedsättning av den *fasta* lönen. Däremot synes mig en måttlig sänkning av lotspenningandelen vara att förorda. Den härigenom uppkommande reduktionen av avlöningen blir kännbar egentligen blott för lotsar med stor lotspenningandel, vilkas avlöning enligt statskontorets förslag måste anses vara mera än tillräcklig. En måttlig sänkning av lotspenningandelen bör icke heller kunna upphäva denna avlöningsforms egenskap att utgöra en eggelse till tjänstvillighet i sjöfartens intresse.

På ovan anförda skäl och i anslutning till den av herr Nilsson avgivna reservationen vid de sakkunnigas betänkande, tillåter jag mig föreslå, att, med godkännande av statskontorets förslag i övrigt, lotspenningandelen för lots bestämmes icke till 50 utan till 40 %.

Statskommissarien Södermark anförde:

I likhet med tillförordnade statskommissarien Beckman anser jag mig ej kunna tillstyrka ett förslag, medförande så stor kostnadsökning som det av statskontoret förordade. Enligt detta förslag skulle kostnadernas slutsumma uppgå till 3,682,072 kronor, ett belopp, som med omkring 230,000 kronor överstiger den av kommissionen beräknade kostnaden och med ungetår 124,000 kronor överskjuter den av lotsstyrelsen enligt dess sist avgivna förslag beräknade. Den utväg att utan oskäligen minskning av personalens avlöningsförmåner nedbringa kostnaden, som innebäres i Beckmans förslag om nedsättning i lotspersonalens andel

i lotspenningarna, synes mig både möjlig och lämplig att anlita, då ju berörda minskning i löneförmåner skulle huvudsakligast drabba de bäst avlönade lotsarna. Det av sjöfartsnäringsens målsmän gjorda uttalandet, att minst hälften av lotspenningarna syntes böra tillerkännas de lotsande för att eggelse till tjänstvillighet skulle förefinnas, utgör ett antagande, vars riktighet naturligtvis varken kan bevisas eller motbevisas. Men det förefaller dock synnerligen osannolikt, att en minskning av lotsarnas andel från 50 till 40 % av lotspenningarna, eller alltså med en femtedel, skulle på ett för sjöfarten menligt sätt inverka på lotsarnas tjänstvillighet eller göra ovanberörda eggelse otillräcklig.

På grund härav instämmer jag i tillförordnade statskommissarien Beckmans förslag, vilket, då hela lotspenningeuppbörden beräknats till 1,300,000 kronor för år, skulle medföra en besparing av 130,000 kronor, i vilket fall kostnaden, med tillämpning i övrigt av statskontorets förslag till lönereglering, skulle komma att uppgå ungefär till samma belopp som det lotsstyrelsen i sitt senast avgivna utlåtande beräknat.

*Departements-
chefen.*

Såsom den nu lämnade redogörelsen utvisar, hava åtskilliga olika förslag framställt rörande lämpligaste sättet att reglera avlöningsförhållandena för lotspersonalen. Det har bl. a. yrkats, att personalen fortfarande som hittills måtte få åtnjuta oavkortad lotslott och att förändring av det bestående skulle inskränkas därtill att med avlöningstillskott bättre tillgodose de lotsar, som genom lotslotten icke få tillräckliga existensmedel. Å andra sidan har framhållits, att det nuvarande avlöningssystemet lett till missförhållanden, som icke utan en ändring i själva systemet kunde undvikas; det har därför föreslagits, att för alla lotsar lika stor fast avlöning enligt stat skulle utgå jämte därutöver viss provision för utförd lotsning, vare sig denna provision skulle bestämmas till viss del av inflytande lotspenningar eller, såsom överflyringenjören Grönvalls förslag innebär, utgå efter särskilt för ändamålet uppgjorda grunder.

Ingen har sålunda ifrågasatt att för denna personal anordna ett avlöningssystem i fullkomlig överensstämmelse med gällande avlöningsstater för personal vid andra statens verk och inrättningar. Utan att vilja i någon mån förringa lotsarnas plikttrohet och tjänstvillighet, som i allmänhet kan sägas fullt hava motsvarat de höga anspråk, som alltid ställts på de svenska lotsarna, måste även jag med hänsyn till de alldeles särskilda förhållanden, som äro utmärkande för lotsens arbete, och till de omständigheter, under vilka lotsen har att tjänstgöra, utan tvekan erkänna riktigheten av den utav personalen liksom från andra håll uttalade mening, att ett avlöningssystem av den för statstjänare vanliga typen icke är för lotspersonalen lämpligt utan kan befaras i längden medföra betänkliga konsekvenser i avseende på lotsarnas påpasslighet och intresse vid skötande av sina för sjöfarten synnerligen viktiga göro-

mål. Av sjöfartens målsmän och kommerskollegium har framhållits, att det nuvarande systemet helst borde bibehållas och åtgärd endast vidtagas till förhöjning till skäligt belopp av inkomsten för lotsar å platser, där lotspenninguppbörden icke innefattar tillräckliga existensmedel. I likhet med statskontoret kan jag emellertid icke undgå att finna, att man härigenom på ett betänkligt sätt frångått den princip i avlöningssystemet, vars betydelse för sjöfarten man från samma håll — och enligt min uppfattning på mycket välgrundade skäl — starkt framhållit. De sämre situerade lotsarna skulle få sin avlöning garanterad till visst belopp och skulle icke hava någon ekonomisk fördel av att stå sjöfarten till tjänst med lotsning. Å andra sidan skulle nuvarande stora lotspenninguppbörd å vissa platser fortfarande oavkortad tillfalla lotspersonalen. Redan nu måste emellertid lotsarna å dessa platser anses i tjänsten hava större inkomst än de skäligen kunna göra anspråk på att få behålla. I betraktande av dels den stigande tendensen hos trafiken just å dessa redan gynnade platser, dels ock den utsträckning av lotstaxorna, som är föreslagen och synes böra äga rum, kan jag icke annat än finna det nödvändigt att nu reglera lotspersonalens avlöning så, att icke blott förbättring beredes åt de svagt avlönade, utan även de nu synnerligen rikligt avlönade få vidkännas en jämkning, varigenom deras inkomster i tjänsten komma i ett riktigare förhållande till lotsens tjänsteställning och den avlöning, som består hans överordnade.

Man skulle då kunna förmoda, att den utjämning av lotsarnas inkomster, som alltså enligt min mening bör eftersträvas, skulle kunna utan ändring av själva systemet åstadkommas medelst ändring av lotstaxorna eller ändrad användning av de olika taxorna. Detta låter sig emellertid icke göra, enär härför skulle erfordras, att allt för höga avgifter måste läggas å smärre fartyg, under det att minskade avgifter skulle upptagas av det större, mera bärkraftiga tonnaget.

Icke heller synes ändamålet kunna vinnas genom de skilda lotsplatsernas indelning i vissa löneklasser efter lotspenninguppbördens storlek och i förhållande därtill avpassad fast avlöning. Denna uppbörd är nämligen ingalunda konstant eller på alla platser i jämn stigning, utan varierar år från år högst betydligt. Såsom exempel kan nämnas, att vid Gåsholma lotsplats högsta lotslotten utgjort i medeltal för åren 1906—1910 kr. 2,837:—, under år 1911 kr. 2,543:—, under år 1912 kr. 1,746:— och under år 1913 kr. 1,789:—. Motsvarande belopp hava utgjort vid Degerhamns lotsplats kr. 920:—, 686:—, 1,294:— och 1,144:— samt vid Dalarö lotsplats kr. 2,500:—, 2,400:—, 3,200:— och 3,700:—. Att under sådana förhållanden, som dessa exempel ut-

visa, gruppera lotsplatserna inom vissa avlöningsklasser synes mig icke vara lämpligt, då en sådan anordning måste medföra en ofta återkommande revidering av klassindelningen och därmed förenade olägenheter.

Då jag i huvudsakliga delar ansluter mig till den av statskontoret uttalade mening rörande de olika förslag till frågans lösning, som framställt, vill jag förorda ett system med viss fast avlöning enligt stat samt därutöver särskild provision för utförd lotsning. Denna provision torde böra utgå i form av andel i vid lotsplatsen inflytande lotspenningar. För att bereda en skälig avlöning åt lotsarna på platser, där lotspenningförtjänst endast sparsamt förekommer, synes såsom statskontoret framhållit den fasta avlöningen böra bestämmas till 1,300 kronor, motsvarande den minimiinkomst, som genom beslut av de senare årens riksdagar tillförsäkrats lots. Av detta belopp torde i enlighet med statskontorets förslag 1,000 kronor böra utgöra lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar.

I fråga om provisionens belopp hava många olika meningar framställt. Varken lotsstyrelsens eller kommissionens förslag i detta avseende synes mig kunna förordas, enär en provision av 30 % av lotspenningarna måste såsom från sjöfartens målsmän framhållits anses för låg för att tillräckligt effektivt befordra sjöfartens intressen. Sjöfartens målsmän hava framhållit, att 50 % är det minsta, som i provision bör tillkomma lotspersonalen. Då jag emellertid icke kan till fullo ansluta mig till sistnämnda förslag, utan anser mig böra tillstyrka, att personalens lotspenningandel bestämmas något lägre eller till 40 %, sker det av följande skäl.

Därest personalens lotspenningandel bestämmas till 50 %, torde icke därjämte kunna beredas förmånen av ålderstillägg till den fasta avlöningen. Det skulle, såsom statskontoret framhållit, alltför mycket öka kostnaderna och dessutom medföra onödigt hög inkomst för lotsarna å de mest gynnade platserna. Emellertid har vid frågans behandling inför de i sjöförvarsdepartementet tillkallade sakkunniga framhållits, att förmånen av ålderstillägg är av stor betydelse icke blott för lotsarna vid platser, där lotspenninguppbörden är obetydlig, utan jämväl för personalen å övriga platser, i det att därigenom skulle beredas en säker inkomstökning vid en tidpunkt, då lotsens utgifter i allmänhet stego genom bildande av familj. Vidare har det anförts, att det varken för tjänsten eller för personalen själv varit till gagn, att unga lotsar omedelbart vid sin utnämning kommit till stor inkomst. Det torde därför även ur denna synpunkt vara fördelaktigt, att begynnelseavlöningen icke göres så hög, som densamma å vissa platser skulle bliva, om per-

sonalens lotspenningandel sättes till 50 %. Inkomsten synes i stället böra efter vissa års tjänstgöring ökas genom ålderstillägg. På grund av sålunda anförda omständigheter, vilka måste tillmätas stor betydelse, och då jag hyser den övertygelsen, att en lotspenningandel av 40 % skall visa sig vara tillfyllest för att vidmakthålla intresset hos lotsarna att i största utsträckning betjäna sjöfarten, vill jag förorda, att lotspenningandelen bestämmas till 40 %, och att i stället den fasta avlöningen höjes medelst ålderstillägg. Beloppet av dessa ålderstillägg synes mig böra, i överensstämmelse med vad kommissionen föreslagit, utgöra 100 kronor och antalet bestämmas till 3 att utgå efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring, vartill slutligen efter minst 15 års tjänstgöring kan i sammanhang med utnämning till mästerlots komma ett löne-tillägg av 100 kronor.

Då det synes lämpligt, att personalen vid lotsning bär uniform, bör såsom kommissionen föreslagit i staten upptagas beklädnadsbidrag å 100 kronor för varje befattningshavare tillhörande lotspersonalen.

Vad befälet å lotsplatserna beträffar anser jag på de skäl, som av statskontoret anförts, nuvarande anordning med fasta befälsbefattningar — överlotsjänster — endast vid några få viktigare platser och för-mansbefattningar med arvoden vid övriga lotsplatser böra bibehållas. I fråga om överlotsens avlöning enligt statskontorets förslag (lön 1,300 kronor, tjänstgöringspenningar 600 kronor och beklädnadsbidrag 100 kronor = 2,000 kronor) är ej annat att erinra än att, då lotspenning-andelen även för överlots skulle bestämmas till 40 %, avlöningen synes även här böra i stället ökas med ålderstillägg, vilka torde lämpligen böra utgöra 3 å 100 kronor att utgå efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring.

Kommissionens av lotsstyrelsen och statskontoret förordade förslag rörande ersättningen till den extra personalen har icke heller från min sida givit anledning till någon erinran.

Vid tillämpning av vad jag i fråga om personalens lotspenning-andel föreslagit, bör andelen i lotspenningar, efter en beräknad upp-börd av 1,200,000 kronor, i staten upptagas med 480,000 kronor. För ålderstillägg enligt nyss framställda förslag skulle för år 1915 enligt verkställd beräkning erfordras 136,500 kronor, vilket belopp alltså upp-tages i mitt förslag till stat.

Då jag delar kommissionens mening, att semesterförmån icke är för lotspersonalen erforderlig, upptages i mitt förslag till stat endast 1,000 kronor till vikariatsersättning vid ledighet för under tjänstutöv-ning ådragen kroppsskada eller sjukdom. Därjämte och då såsom stats-kontoret framhållit den av sådan anledning tjänstledige skall äga be-

komma ersättning för den andel i lotspenningar, han under ledigheten får avstå till vikarien, upptages i staten ett härför avsett belopp av förslagsvis 1,000 kronor.

Ehuru jag förordat en något lägre andel i lotspenningarna än statskontoret föreslagit, anser jag dock, att den personal, som erhållit konstitutorial efter den 1 februari 1901, bör på sätt statskontoret i sammanhang med yttrande över föreslagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöning å de nya staterna för lotsverket förordat vara skyldig ingå på den nya staten; och har jag låtit verkställa en beräkning av det anslag för inkomstfyllnad till å gammal stat kvarstående lotspersonal, som under sådan förutsättning skulle erfordras. Enligt den sålunda verkställda beräkningen bör i sådant avseende upptagas i 1915 års stat ett belopp i avrundat tal av 75,000 kronor.

Statskontoret har vid sitt förslag till stat för lotspersonalen tillagt en anmärkning av innehåll att, där fri bostad åtnjutes, skall å lönen göras avdrag för överlots med 200 kronor samt för lotsförman, mästerlots och lots med 100 kronor. Vid ärendets behandling inom departementet har framhållits, att bostäderna för lotspersonalen å de fåtaliga platser, där sådan förmån genom lotsverkets försorg tillkomme personalen, vore av så olika beskaffenhet att ett lika stort avdrag å lönen icke vore lämpligt. Därjämte har jag inhämtat, att det icke vad lotspersonalen beträffar för lotsstyrelsen möter någon svårighet att i dessa få fall bestämma skäligt avdrag. Under sådana förhållanden har jag i stället för den av statskontoret föreslagna anmärkningen upptagit vid mitt förslag till stat en anmärkning i huvudsaklig överensstämmelse med motsvarande stadgande i gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning.

Till lotspersonal med station och bostad i Stockholm torde böra utgå ortstillägg enligt kommissionens av statskontoret förordade förslag; och torde för sådant ändamål i staten upptagas det av lotsstyrelsen i dess skrivelse den 27 oktober 1913 angivna beloppet, 1,800 kronor.

Då jag icke har något att erinra mot de pensionsunderlag, som för lotspersonalen skulle bliva gällande enligt kommissionens och statskontorets förslag, har jag vid det förhållande att, om särskilda pensionsunderlag icke bleve bestämda, lönen jämte de av mig föreslagna ålderstilläggen skulle enligt bestämmelserna i den civila pensionslagen, som är avsedd att vinna tillämpning å nu ifrågavarande personal, medföra högre pensionsunderlag, ansett lämpligt att i en anmärkning vid staten intages bestämmelse om pensionsunderlagens belopp.

Såsom förut nämnts har lotsstyrelsen i sitt underdåniga utlåtande den 27 oktober 1913 anfört, att, under förutsättning av nådigt bifall

till indragning och sammanslagning av lotsplatser, varom styrelsen skulle avgiva underdånigt förslag, så snart härför erforderliga handlingar hunnit inkomma, det i förslag till avlöningsstat för personalen vid lotsinrättningen beräknade antalet lotsar kunde nedsättas till 564 samt att beräkningen av förmansarvoden kunde ändras till 9 st. à 300 kronor, 29 st. à 200 kronor samt 50 st. à 100 kronor. Sedermera har emellertid lotsstyrelsen anmält, att styrelsen ännu icke kunnat avgiva nämnda förslag, samt meddelat, att, då den angivna förutsättningen icke föreläge, antalet lotsar syntes böra i förslag till avlöningsstat för personalen vid lotsinrättningen beräknas till 567 samt förmansarvodena i följd av inträdda, ändrade förhållanden kunna upptagas till 9 st. à 300 kronor, 29 st. à 200 kronor samt 52 st. à 100 kronor.

Med iakttagande av de sålunda av lotsstyrelsen anmälda förändringarna och under återopande av vad jag förut anfört i fråga om löne-regleringen för lotspersonalen, får jag, med erinran tillika att, därest stat för nämnda personal varder godkänd, enligt vilken endast en del av lotspenningarne skall direkt åtnjutas av personalen å den plats, där uppbörden skett, anledning synes föreligga att till prövning upptaga frågan om utsträckning av lotstaxorna med förhöjda avgifter för fartyg av mer än 2,000 tons dräktighet, föreslå följande stat för lotspersonalen att gälla från och med år 1915:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsbidrag.	Summa.	Anmärkningar.
Bestämt anslag.					
1 överlots	1,300	600	100	2,000	} Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 6 år med ytterligare 100 kr. och efter 9 år med än ytterligare 100 kr.
18 överlotsar	23,400	10,800	1,800	36,000	
1 lots	1,000	300	100	1,400	
566 lotsar	566,000	169,800	56,600	792,400	
Lönetillägg åt mästrelotsar.....	—	—	—	28,300	
	—	—	—	860,100	
Förslagsanslag.					
Förmansarvoden	kr. 13,700:—				
Andel i lotspenningar	» 480,000:—				
Ålderstillägg	» 136,500:—				
Ortstillägg	» 1,800:—				
	Transport kr. 632,000:—				
	860,100				

	Summa
Transport kr. 632,000: —	860,100
Vikariatsersättning	» 1,000: —
Ersättning för mistad andel i lotspenningar	» 1,000: —
Arvoden åt extra lotspersonal	» 87,600: —
Inkomstfyllnad till å gammal stat kvarstående personal	» 75,000: —
	796,600
Summa kronor	1,656,700

Anm. 1. Avlöning till å gammal stat kvarstående personal avföres å det i staten upptagna bestämda anslag i mån detsamma icke åtgår till avlöande av personal, som å nya staten övergått, samt återstoden å förslagsanslaget till inkomstfyllnad.

Anm. 2. Till mästrelots utgår ett lönetillägg till belopp av 100 kronor årligen.

Anm. 3. För lotspersonal, som åtnjuter förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, skall med hänsyn till dessa förmånens värde och förhållandena i orten göras skäligt avdrag å avlöningen enligt lotsstyrelsens bestämmande.

Anm. 4. Till lotspersonal med station och bostad i Stockholm utgår ortstillägg med 200 kronor till överlots samt med 100 kronor till lotsförman, mästrelots och lots.

Anm. 5. Överlots, lotsförman, mästrelots och lots äga åtnjuta andel i lotspenningar på sätt i de vid denna avlöningsstat fogade villkor och bestämmelser närmare stadgas.

Anm. 6. Därest lotsstyrelsen finner ledig befattning kunna indragas eller ledig överlots-tjänst kunna förändras till förmansbefattning, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som äger ej mindre i förekommande fall besluta, att ledig befattning skall tillsvidare icke återbesättas, än även, därest överlotstjänst prövas kunna förändras till förmansbefattning, av den för sådan tjänst i staten upptagna avlöning disponera så mycket, som, intilldess förändring i staten kan varda genomförd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.

Anm. 7. Pensionsunderlaget utgör för överlots 1,300 kronor, för mästrelots 1,100 kronor och för lots 1,000 kronor.

*Jämförelse
mellan kost-
naderna för
lotspersonalen
enligt de olika
förslagen.*

En jämförelse mellan nuvarande kostnader för lotspersonalen och kostnaderna enligt de olika förslag till lönerreglering för samma personal, som framställts, visar, om man vid alla räknar med den i statsverkspropositionen av den 14 maj 1914 beräknade lotspenninguppbörden av 1,200,000 kronor, följande resultat:

Nuvarande kostnader	kr. 1,439,600: —
Lotsstyrelsens förslag av ¹² / ₁₀ 1912	» 1,572,450: —
Personalens förslag	c:a » 2,000,000: —
Kommissionens förslag	» 1,550,300: —
Lotsstyrelsens förslag av ²⁷ / ₁₀ 1913	» 1,629,700: —
Lotskaptenen Stenbergs förslag	» 1,423,141: —
Överfyringenjören Grönvalls förslag	» 1,669,500: —
Statskontorets förslag	» 1,660,700: —
Departementschefens förslag	» 1,656,700: —

Fyrpersonalen.

Historik.

Under äldsta tider utgjordes Sveriges liksom andra länders fyrar av eldar, brinnande under bar himmel i grytliknande genombrutna ställningar av järn eller annat eldfast material. Bränslet utgjordes av ved eller stenkol. Ända till slutet 1600-talet skedde så gott som all fyrbelysning på detta primitiva sätt. Stenkolsfyrarne förbättrades sedermera och kring elden anbringades en lanternin med glasfönster. Sedan Holmögadds fyr år 1854 ändrades, finnas inga stenkolsfyrar kvar i Sverige. Dessas närmaste efterträdare blevo de s. k. spegelfyrarne, vid vilka fyrskenet åstadkoms genom lampor, anbringade i de försilvrade, paraboliska metallspeglarnes brännpunkt. Alla fyrar lyste emellertid ännu i slutet av 1700-talet på ungefär samma sätt och visade samtliga ett vitt, oavbrutet sken, vadan man för att minska möjligheten till förväxling mellan olika platser ej hade någon annan utväg än att på vissa ställen bygga två eller flera fyrar bredvid varandra, vilket emellertid blev alltför dyrbart och med fyrplatsernas växande antal snart dessutom även otillräckligt. Genom att placera speglarne i vissa grupper kring en vridbar vertikal axel, som sattes i rotation av ett urverk, erhöll man perioder av ljus och mörker. Denna idé, som var svensk, lade grunden till hela den moderna fyrtekniken. Den 1 augusti 1781, då den första roterande fyrapparaten sattes i verksamhet på Carlstens fästningstorn vid Marstrand, är därför en märkesdag i fyrteknikens historia. För cirka 90 år sedan började man utbyta metallspeglarne mot fyrapparater, vid vilka skenet förstärktes medelst slipade glaslinser, vilket utbyte alltjämnt fortgått, så att numera endast ett fåtal spegelapparater finnes kvar. Linsapparaterna äro av olika storlek och indelas i 6 s. k. ordningar, 1:sta ordningens med en inre diameter av 1,840 mm. och 6:te ordningens med en diameter av endast 300 mm. Den ordning en fyr tillhör utgör emellertid ej något absolut mått på dess ljusstyrka. Beroende på linsens konstruktion och lampans beskaffenhet kan ljusstyrkan variera högst betydligt hos fyrar tillhörande samma ordning. Så t. ex. variera svenska statens fyrar av 1:sta ordningen i ljusstyrka mellan 2,000 och 500,000 normalljus (Hefnerljus). Genom olika konstruktioner och slipningar av glaslinserna sammanbrytas ljusstrålarne från lampan i ett eller flera strålnippen. På sådant sätt och genom att giva fyrapparaten större eller mindre rotationshastighet, kan man

vid olika fyrar åstadkomma en mängd olika ljuskaraktärer, vadan förväxling mellan närliggande fyrar kan undvikas.

Ända till slutet av 1870-talet voro alla fyrapparater med därtill hörande lampor så konstruerade, att de måste hava ständig tillsyn under fyringstiden. Att med härför erforderliga hundratals fyrar belysa de långa och krokiga skärgårdsleder, som i Sverige förefinnas i större utsträckning än i något annat land, ställde sig med de tillgångar, som för ändamålet fingo disponeras, alldeles för dyrbart, så länge ännu ständig bevakning samt daglig tillsyn och skötsel erfordrades vid varje fyr. Sjöfartens berättigade krav på fyrbelysning även av de inre farvattnen tvingade därför de svenska fyrteknikerna i högre grad än andra länders att söka utfundera något billigt automatiskt arbetande fyrsystem, bestående av fyrar, som under längre tid kunde fungera utan tillsyn. Det är därför helt naturligt att Sverige beträffande konstruerandet och anordnandet av automatiska fyrar städse gått i spetsen.

De första automatiska fyrarne brunno med gasoljelampor. Under 1880-talet utbyttes dessa lampor mot sådana för fotogen. Genom en enkel och sinnrik anordning kringdrev värmen från lampan en s. k. rotator, å vilken skärmar av olika beskaffenhet anbringades, varigenom man kunde erhålla olika karaktärer å fyrskenet. Efterhand blevo alla de svenska inomskärslederna belysta med hjälp av sådana fyrar, vilka även utomlands fingo stor användning. Det eftersträfvade målet var emellertid ännu ej hunnet. Dessa äldre automatiska fyrar kunde ej lämnas att sköta sig själva under någon längre tid, utan måste tillses en gång i veckan. Sedan man uppfunnit en metod att i små och lätt transportabla behållare (accumulatorer) magasinera den synnerligen lyskraftiga acetylengasen till en kvantitet av mer än 100 gånger behållarens rymd, blev det möjligt att använda denna gas för automatisk fyrbelysning. Genom ingenjör Gustaf Daléns båda snillrika uppfinningar, de s. k. Aga-klippapparaten och Aga-solventilen löstes problemet i sin helhet. Medelst klippapparaten kan man åstadkomma vilken ljuskaraktär som helst, vadan ingen svårighet finnes att göra närbelägna fyrar olika. Solventilen släcker fyren på morgonen vid dagens inbrott och tänder den på kvällen vid skymningen, alltid med samma precision, vare sig nätterna äro långa eller korta. Dessa båda apparater åstadkomma tillsammans en besparing av ej mindre än 93 % av den gaskvantitet, som skulle åtgå, om lågan brunne kontinuerligt, d. v. s. samma gasmagasin, som annars skulle behöva ombytas var 20:de dag, räcker nu för ett helt år.

Tack vare detta nya svenska, automatiska fyrsystem, som vunnit en hastig spridning över hela världen, kunna numera för en relativt ringa kostnad fyrbelysning anordnas på öde och obebodda kuster, på otillgängliga och av sjön överspolade skär samt vid undervattensgrund belägna i öppen sjö ur sikte av land.

I Sverige finnas för närvarande inalles c:a 1,000 fyrar, av vilka *Organisation.* 506 ägas av svenska staten. De fyrar, som underhållas genom lotsstyrelsens försorg, äro:

112 st. fyrar med ständig bevakning.

20 st. » » daglig tillsyn.

158 st. » » tillsyn en gång i veckan.

85 st. » » Agabelysning.

23 st. fyrskepp.

15 st. lysbojar med tillsyn en gång i veckan.

31 st. » » Agabelysning.

Endast i siktbart väder kunna emellertid fyrarne synas och tjäna till ledning. Inträffar tjocka av en eller annan art måste mistsignalapparater träda i verksamhet för att varna de sjöfarande. För närvarande underhållas av lotsverket 68 st. mistsignalapparater av olika slag.

Dessa äro:

Siréner drivna av komprimerad luft, som erhålles genom av fotogenmotorer drivna kompressorer. (I nedanstående tabell kallade luftsirén.)

Siréner drivna av ånga. (Ångsirén.)

Siréner drivna med elektrisk kraft. (Elektrisk sirén.)

Trumpeter drivna av genom maskinkraft erhållen komprimerad luft. (Luftmistlur.)

Trumpeter för handkraft.

Knallpatroner av bomullskrut, som bringas att explodera.

Kanoner, varmed skott avlossas.

Klockor, vid vilka klämtning sker med hjälp av urverk.

Klockor, vid vilka klämtning eller ringning sker medelst handkraft.

Gongong, som bringas att ljuda medelst handkraft.

Undervattensklockor, vid vilka klämtning sker på c:a 5 meters djup under vattenytan.

Nedanstående tabeller, avseende lotsverket tillhöriga fyrar med ständig bevakning och fyrskepp, angiva dels den personal, som enligt för år 1914 gällande stat finnes vid fyrplats eller å fyrskepp anställd, dels i huvudsak arten av de fyr- och mistsignalapparater, som därstädes finnas.

A) Fyrar med ständig bevakning.

Fyrplats.	1:a klass fyr- mä- tare.	2:a klass fyr- mä- tare.	Fyr- vaktare med upp- börd.	Fyr- vak- tare.	Fyr- biträ- den.	Fyr- och mistsignalapparater m. m.
Övre norra lots- distriktet.						
Germundsö	—	—	1	—	—	{4:de ordn. lins. Urverk. Spegel.
Rödkallen	—	1	—	1	—	1:sta ordn. lins. Urverk.
Rönnskär	—	1	—	1	—	{3:dje ordn. lins. Urverk. 6:te ordn. lins.
Gåsören	—	—	1	—	—	{4:de ordn. lins. Urverk. 6:te ordn. lins.
Bjuröklubb	—	1	—	1	—	2:dra ordn. lins.
Ratan	—	1	—	—	1	{4:de ordn. lins. Urverk. 6:te ordn. lins.
Stora Fjäderägg	—	1	—	1	—	{Spegel. Urverk.} <i>Skall 1914 ändras till 3:dje ordn. lins.</i> {2:dra ordn. lins.} Urverk. <i>MS: Luftsirén.</i>
Bergudden	—	1	—	1	—	2:dra ordn. lins. Urverk.
Holmsund	—	1	—	1	—	2:dra ordn. lins. Urverk.
Holmögadd	1	—	—	1	1	3:dje ordn. lins. Urverk. <i>MS: Knallpatroner.</i>
Summa	1	7	2	7	2	
Nedre norra lots- distriktet.						
Skag	—	1	—	1	—	Spegel. Urverk.
Högbonden	—	1	—	1	1	2:dra ordn. lins. Urverk.
Lungö	—	—	1	—	1	4:de ordn. lins. Urverk.
Härnö	—	—	—	—	—	Spegel. <i>MS: Mislur för handkraft.</i>
Draghällan	—	—	1	—	—	4:de ordn. lins. Urverk. <i>MS: Klocka med urverk.</i>
Bremö	—	1	—	1	1	2:dra ordn. lins. <i>MS: Luftmistlur.</i>
Gran	—	1	—	1	—	5:te ordn. lins. Urverk.
Agö	—	1	—	1	—	4:dje ordn. lins. Urverk. <i>MS: Mislur för handkraft.</i>

Fyrplats.	1:a klass fyr- mäs- tare.	2:a klass fyr- mäs- tare.	Fyr- vaktare med upp- börd.	Fyr- vak- tare.	Fyr- biträ- den.	Fyr- och mistsignalapparater m. m.
Saltviksudde	—	—	1	—	—	4:de ordn. lins. Urverk.
Storjungfrun	1	—	—	1	1	{3:dje ordn. lins. Urverk. } MS: Mistlur för handkraft. {4:de ordn. lins. Urverk. }
Eggegrund	1	—	—	1	1	4:de ordn. lins. Urverk. MS: Luftmistlur.
Björn	—	1	—	1	1	4:de ordn. lins. Urverk. MS: Kanon.
Örskär	1	—	—	1	1	Spegel. Urverk. MS: Knallpatroner.
Djursten	—	1	—	1	—	{3:dje ordn. lins. Urverk. } MS: Klocka med urverk. {6:te ordn. lins. Urverk. }
Understen	1	—	—	1	1	Spegel. MS: Luftmistlur.
Svartklubben	1	—	—	1	1	4:de ordn. lins. Urverk. MS: Luftmistlur.
Summa	5	7	3	12	9	
Mellersta lots- distriktet.						
Simpnäsclubb och Näs- kubben.....	—	1	—	1	1	{4:de ordn. lins. Urverk. MS: Luftmistlur. {6:te " " " " }
Söderarm och Tjärven ...	1	—	—	2	2	{Spegel. Urverk. } {4:de ordn. lins. Urverk. MS: Luftmistlur.
Svenska Högarne	—	1	—	1	1	2:dra ordn. lins. Urverk. MS: Kanon.
Grönskär	1	—	—	1	1	3:dje ordn. lins. Urverk.
Sandhamn	—	1	—	1	—	{3:dje ordn. lins. Urverk. {Spegel.
Huvudskär	—	—	1	—	1	4:de ordn. lins. Urverk.
Landsort	1	—	—	1	1	{2:dra ordn. lins. Urverk. MS: Knallpatroner. {5:te " " " " }
Måsknuf	—	—	1	—	1	5:te ordn. lins. MS: Klocka med urverk.
Gottska Sandön	1	—	—	1	3	{3:dje ordn. lins. Urverk. {3:dje " " " " }
Fårö	1	—	—	1	1	1:sta ordn. lins. Urverk. MS: Kanon.
Östergarn	—	1	—	1	1	3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Mistlur för handkraft.
När	—	1	—	1	—	{3:dje ordn. lins. Urverk. {6:te " " " " }
Faludden	1	—	—	1	1	{3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Kanon (ersättes 1914 {med luftsirén).
Hoborg	1	—	—	1	1	{Spegel. Urverk. (Ersättes 1914 med 1:sta ordn. lins. {Urverk). 1914 MS: Knallpatroner.
Stora Karlsö	1	—	—	1	1	{3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Luftsirén. {1:sta " " " " }

Fyrplats.	1:a klass fyr- mäs- tare.	2:a klass fyr- mäs- tare.	Fyr- vaktare med upp- börd.	Fyr- vak- tare.	Fyr- biträ- den.	Fyr- och mistignalapparater m. m.
Skansudde	—	—	1	—	—	5:te ordn. lins.
Stenkyrkehuk	—	1	—	1	—	3:dje ordn. lins. Urverk.
Hallshuk	—	—	1	—	—	5:te ordn. lins.
Summa	8	6	4	15	16	
Östra lotsdistriktet.						
Hävringe	—	1	—	—	1	4:de ordn. lins. 4:de " " "
Femörehuvud	—	—	1	—	—	6:te ordn. lins. MS: Gongong.
Arkö ¹⁾	—	—	1	—	—	Spegel. Urverk.
Häradsskär	1	—	—	1	1	1:sta ordn. lins. Urverk.
Storkläppen	—	1	—	1	—	5:te ordn. lins. Urverk.
Spårö	—	1	—	—	1	4:de ordn. lins. Urverk.
Ölands norra udde	1	—	—	1	1	3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Luftsirén.
Högby	—	1	—	1	—	3:dje ordn. lins. Urverk.
Kapelludden	1	—	—	1	1	2:dra ordn. lins. Urverk.
Segerstad	—	1	—	1	—	3:dje ordn. lins. Urverk.
Ölands södra udde	1	—	—	1	1	3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Knallpatroner. 2:dra " " "
Dämman	1	—	—	1	1	3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Luftsirén.
Skäggenäs	—	—	1	—	—	3:dje ordn. lins.
Ispeudde	—	—	1	—	—	5:te ordn. lins. Urverk.
Grimskär	1	—	—	1	1	4:de ordn. lins. Urverk. 3:dje " " " Urverk. Spegel. } MS: Mistlur för handkraft.
Garpen	—	1	—	1	—	4:de ordn. lins. Urverk.
Summa	6	6	4	10	8	
Södra lotsdistriktet.						
Utklippan	1	—	—	1	2	2:dra ordn. lins. Urverk. MS: Kanon.
Godnatt	—	1	—	1	—	3:dje ordn. lins. Urverk. Spegel.
Hanö	—	1	—	1	—	3:dje ordn. lins. Urverk.
Sandhammaren	1	—	—	1	2	2:dra ordn. lins. Urverk. MS: Luftsirén.

¹⁾ Vid fyrplatsen är tillika anställt ett extra biträde.

Fyrplats.	1:a klass fyr- mäs- tare.	2:a klass fyr- mäs- tare.	Fyr- vaktare med upp- börd.	Fyr- vak- tare.	Fyr- biträ- den.	Fyr- och mistsignalapparater m. m.
Ystad ¹⁾	—	1	—	—	—	4:de ordn. lins. 5:te " "
Smygehuk	—	1	—	1	—	3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Luftmistlur.
Trälleborg	—	—	—	—	—	4:dje ordn. lins. Urverk. MS: Kanon o. elektrisk sirén.
Falsterbo	—	1	—	1	1	2:dra ordn. lins. Urverk.
Malmö	—	1	—	1	—	4:de ordn. lins. Urverk.
Haken	—	1	—	1	—	3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Luftmistlur.
Hven	—	1	—	1	1	4:de ordn. lins. Urverk. MS: Luftsirén.
Hälsingborg	—	1	—	1	—	2:dra ordn. lins. Urverk.
Kullen	1	—	—	1	1	1:sta ordn. lins. Urverk. MS: Knallpatroner (skola 1914 4:de " " utbytas mot luftsirén).
Hallands Väderö	1	—	—	1	1	3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Ångsirén (skall 1914 utbytas mot knallpatroner).
Summa	4	9	—	12	8	
Västra lotsdistriktet.						
Tylö	1	—	—	1	1	3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Luftsirén.
Morups Tänge	—	1	—	1	—	2:dra ordn. lins. Urverk.
Varberg	—	1	—	1	—	3:dje ordn. lins. Urverk.
Nidingen	1	—	—	2	1	3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Ångsirén (skall 1914 3:dje " " utbytas mot luftsirén).
Tistlarne	1	—	—	1	1	2:dra ordn. lins. Urverk. MS: Luftmistlur.
Varö	—	1	—	—	—	4:de ordn. lins. Urverk. Spegel.
Vinga	1	—	—	1	2	1:sta ordn. lins. Urverk. MS: Luftsirén. Spegel. Spegel.
Pater Noster	1	—	—	1	1	1:sta ordn. lins. Urverk. MS: Knallpatroner.
Måseskär	1	—	—	1	1	3:dje ordn. lins. Urverk. MS: Ångsirén.
Islandsberg	—	1	—	1	—	4:de ordn. lins. Urverk.
Hällö	1	—	—	1	1	2:dra ordn. lins. Urverk. MS: Knallpatroner.
Klöfskär	—	1	—	1	—	4:de ordn. lins. Urverk.
Väderöbod	1	—	—	1	2	2:dra ordn. lins. Urverk.
Svängen	—	—	1	—	1	4:de ordn. lins. Urverk.
Ursholmen	1	—	—	1	1	3:dje ordn. lins. 3:dje " " . Urverk.
Summa	9	5	1	14	12	

¹⁾ Vid fyrplatsen är tillika anställt ett extra biträde.

Sammandrag.

Fyrplats.	1:a klass fyr- mästare.	2:a klass fyr- mästare.	Fyr- vaktare med upp- börd.	Fyr- vak- tare.	Fyr- biträ- den.	Fyr- och mistignalinrättningar m. m.
Övre norra lotsdistriktet	1	7	2	7	2	
Nedre " "	5	7	3	12	9	
Mellersta " "	8	6	4	15	16	
Östra " "	6	6	4	10	8	
Södra " "	4	9	—	12	8	
Västra " "	9	5	1	14	12	
Summa	33	40	14	70	55	

B) Fyrskepp.

Fyrskepp.	1:a klass fyr- mästare.)	2:a klass fyr- mästare.)	Fyr- vak- tare och befäl- havare.	Fyr- vak- tare.	Fyr- biträ- den.	Kockar och andra extra biträ- den.	Fyr- och mistignalapparater. Maskineri för fartygets framdrivande m. m.
Övre norra lots- distriktet.							
Norströmsgrund	—	1	—	1	2	2	6:te ordn. lins. MS: Ångsiren.
Sydostbotten	1	—	—	2	2	3	Spegel. MS: Ångsiren. 1 Propeller. Ångmaskin.
Summa	1	1	—	3	4	5	
Nedre norra lots- distriktet.							
Finngrundet	1	—	—	2	2	2	Spegel. Urverk. MS: Ångsiren. 1 Propeller. Ångmaskin.
Västra Banken	1	—	—	2	2	2	Spegel. Urverk. MS: Ångsiren. 1 Propeller. Ångmaskin.
Gasfartyget Grepen	—	—	1	—	1	—	6:te ordn. lins. Fettgasbelysning. Ms: Klocka.
Grundkallen	1	—	—	2	2	2	Spegel. Urverk. MS: Ångsiren. 1 Propeller. Ångmaskin.
Summa	3	—	1	6	7	6	

*) 1:a och 2:a klass fyrmästare & fyrskepp åtnjuta enahanda avlöning; skillnaden framträder endast i fråga om tjänstgöringen vid kustsignalväsendet.

Fyrskipp.	1:a klass fyr- mästa- re.	2:a klass fyr- mästa- re.	Fyr- vak- tare och befäl- havare.	Fyr- vak- tare.	Fyr- biträd- den.	Kockar och andra extra biträ- den.	Fyr- och mistsignalapparater. Maskineri för fartygets framdrivande m. m.
Mellersta lots- distriktet.							
Svenska Björn	1	—	—	2	2	2	(Spegel.) MS: Ångsiren. 1 Propeller. Ångmaskin. (Spegel.)
Almagrundet	1	—	—	2	2	2	4:de ordn. lins. Agabelysning. MS: Luftsiren. 1 Propeller. Ångmaskin.
Kopparstenarne	1	—	—	2	2	1	Spegel. Urverk. MS: Ångsiren.
Reservfyrskippet	—	—	1	—	—	—	1 Propeller. Ångmaskin.
Summa	3	—	1	6	6	5	
Östra lotsdistriktet.							
Utgrunden	—	1	—	1	2	2	6:te ordn. lins. MS: Ångsiren.
Södra lotsdistriktet.							
Ölands ref	1	—	—	2	2	3	4:de ordn. lins. Agabelysning. MS: Luft- siren och undervattensklocka. Trådlös tele- graf. 2 Propellrar. Fotogenmotorer.
Trelleborgs redd	—	1	—	1	2	2	4:de ordn. lins. MS: Knallpatroner, klocka och undervattensklocka.
Falsterboref	1	—	—	2	3	2	4:de ordn. lins. Agabelysning. MS: Luft- siren. 1 Propeller. Ångmaskin.
Oscarsgrundet	—	1	—	1	2	2	4:de ordn. lins. MS: Klocka.
Kalkgrundet	—	1	—	1	2	2	4:de ordn. lins. Agabelysning. MS: Klocka.
Malmö redd	—	—	1	—	—	2	Lanternor. MS: Klocka.
Svinbådan	1	—	—	2	2	3	4:de ordn. lins. Agabelysning. MS: Ångsiren. 1 Propeller. Ångmaskin
Reservfyrskippen nr 26 och 28	1	—	—	—	—	—	
Summa	4	3	1	9	13	16	
Västra lotsdistriktet.							
Fladen	1	—	—	2	2	4	Spegel. Urverk. MS: Ångsiren. 1 Propeller. Ångmaskin.
Grisbådarne	1	—	—	2	2	4	Spegel. Urverk. MS: Ångsiren. 1 Propeller. Ångmaskin.
Reservfyrskippet	—	—	1	—	—	—	
Summa	2	—	1	4	4	8	

Fyrskepp.	1:a klass fyr- mästa- re.	2:a klass fyr- mästa- re.	Fyr- vak- tare och befäl- havare.	Fyr- vak- tare.	Fyr- biträ- den.	Kockar och andra extra biträ- den.	Fyr- och mistsignalapparater. Maskineri för fartygets framdrivande m. m.
<i>Sammandrag.</i>							
Övre norra lotsdistriktet	1	1	—	3	4	5	
Nedre " "	3	—	1	6	7	6	
Mellersta " "	3	—	1	6	6	5	
Östra " "	—	1	—	1	2	2	
Södra " "	4	3	1	9	13	16	
Västra " "	2	—	1	4	4	8	
Summa	13	5	4	29	36	42	

Nuvarande
avlönning.

Vid alla viktigare fyrplatser föres befälet av en fyrmästare, som även bestrider journalföringen och redovisningen.

Vid de fasta fyrrarna utgör fyrmästarnes antal enligt 1914 års stat 73. Dessa fyrmästare äro i avlöningshänseende delade i två klasser. Första klassens fyrmästare åtnjuta lön 800 kronor, tjänstgöringspenningar 600 kronor = 1,400 kronor; andra klassens fyrmästare åtnjuta lön 800 kronor, tjänstgöringspenningar 500 kronor = 1,300 kronor. Dessutom utgöras förmånerna i tjänsten dels av fri bostad, lyse och vedbrand, planteringsland, där sådant kunnat åstadkommas, jämte den rätt till fiske, som är lots- och fyrpersonalen i allmänhet tillförsäkrad, dels ock av tre ålderstilläg, vardera å 100 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänst.

Å fyrskeppen åtnjuta fyrmästarna, enligt 1914 års stat 18 till antalet, dels lön 800 kronor, tjänstgöringspenningar 600 kronor och hyresbidrag 300 kronor, tillhopa 1,700 kronor, med rätt till tre ålders-tillägg å 100 kronor i likhet med fyrmästare vid fast fyr, dels ock naturaportion eller portionsersättning under vistelse ombord samt särskild dagavlönning av 1 krona under månaderna december, januari och februari, så vida fyrskeppet icke är avrustat.

Enligt beslut vid 1913 års riksdag skall därjämte för år 1914 utgå i avlöningsförbättring till fyrmästare 200 kronor.

Den lägre personalen vid fyrstaten utgöres av fyrvaktare och fyrbiträden.

Av fyrvaktare finnas två slag, nämligen fyrvaktare med uppbörd och övriga fyrvaktare. Fyrvaktare med uppbörd, vilka, med fem undantag, icke under sig hava något ordinarie fyrbiträde, uppbära å såväl fasta fyrar som å fyrskepp lön 600 kronor och tjänstgöringspenningar 420 kronor. Därtill kommer vid de fasta fyrarna fri bostad, lyse och vedbrand m. m. samt å fyrskepp hyresbidrag av 180 kronor jämte naturaportion eller portionsersättning, särskilt dagarvode av 75 öre under månaderna december, januari och februari, så vida fyrskeppet icke är avrustat, samt tre ålderstillägg vardera å 50 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänst. I förväntan på lönereglering har ett lönetillskott av 100 kronor tilldelats fyrvaktare; och 1913 års riksdag har för år 1914 beviljat fyrvaktare ett ytterligare tillägg av 100 kronor. Staten för år 1914 upptager vid de fasta fyrarne 14 fyrvaktare med uppbörd samt vid fyrskeppen 4 sådana fyrvaktare.

Övriga fyrvaktare hava 100 kronor lägre tjänstgöringspenningar än fyrvaktare med uppbörd, men äro i övrigt lika avlönade som dessa senare; deras antal utgör enligt 1914 års stat vid de fasta fyrarna 70 och å fyrskeppen 29 eller tillhoppa 99.

Till sådan fyrvaktare å ångfyrskepp, som avlagt maskinistexamen och tjänstgör såsom maskinist, utgår ett särskilt tillägg av 220 kronor och till annan fyrvaktare, som icke avlagt maskinistexamen men likväl tjänstgör såsom maskinist, utgår ett tillägg av 100 kronor.

Fyrbiträden å såväl de fasta fyrarne som å fyrskepp åtnjuta lön 500 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor. Å fasta fyrar tillkomma fri bostad och övriga förmåner, som fyrvaktare åtnjuta, å fyrskepp hyresbidrag av 150 kronor samt naturaportion eller portionsersättning ävensom särskilt dagarvode av 50 öre under månaderna december, januari och februari, såvida fyrskeppet icke är avrustat. Dessutom utgå i lönetillskott 100 kronor samt för år 1914 ett ytterligare tillägg av 100 kronor liksom för fyrvaktare. Ålderstilläggens antal och storlek äro även desamma som för fyrvaktare. Å 1914 års stat äro uppförda vid de fasta fyrarne 55 fyrbiträden och å fyrskeppen 36 sådana biträden.

Vid en del fasta fyrar äro under höstmånaderna anställda extra biträden; å fyrskepp äro i allmänhet, så länge detsamma är rustat, anställda en kock samt ett, två eller tre andra extra biträden med en avlöning av 60 kronor i månaden jämte portion eller portionsersättning.

Vid åtskilliga mindre ledfyrar äro fyrvaktare anställda medelst kontrakt tillsvidare mot arvoden av i allmänhet ringa belopp.

Nedanstående tabell upptager fasta avlöningen jämte naturaförmåner och dagavlöning för fyrpersonalen under år 1914.

Befattningshavare.	Lön.	Tjänst- gö- rings- pennin- gar.	Hyres- bidrag.	Löne- till- skott.	Arvode såsom maski- nist.	Till- fällig avlö- nings- förbätt- ring.	Ålders- tillägg till- hopa.	Summa in- komst- utan ålders- tillägg.	Summa in- komst med ålders- tillägg.	Naturaförmåner och dagavlönning under vintertjänstgöring.
Fyrmästare vid fast fyr, 1:a klass	800	600	—	—	—	200	300	1,600	1,900	Bostad, ved och lyse.
D:o vid fast fyr, 2:a klass...	800	500	—	—	—	200	300	1,500	1,800	» » » »
D:o å fyrskepp.....	800	600	300	—	—	200	300	1,900	2,200	Naturaportion eller spisningspenningar och 1 krona per dag under december— februari.
Fyrvaktare med uppbörd vid fast fyr	600	420	—	100	—	100	150	1,220	1,370	Bostad, ved och lyse.
D:o med uppbörd å fyrskepp	600	420	180	100	—	100	150	1,400	1,550	Naturaportion eller spisningspenningar och 75 öre per dag under december— februari.
Fyrvaktare vid fast fyr	600	320	—	100	—	100	150	1,120	1,270	Bostad, ved och lyse.
D:o å fyrskepp.....	600	320	180	100	—	100	150	1,300	1,450	Naturaportion eller spisningspenningar och 75 öre per dag under december— februari.
D:o å fyrskepp, med maski- nistexamen och tjänstgö- rande såsom maskinist....	600	320	180	100	220	100	150	1,520	1,670	D:o d:o.
D:o å fyrskepp, utan maski- nistexamen men tjänstgö- rande såsom maskinist....	600	320	180	100	100	100	150	1,400	1,550	D:o d:o.
Fyrbiträde å fast fyr	500	300	—	100	—	100	150	1,000	1,150	Bostad, ved och lyse.
D:o å fyrskepp.....	500	300	150	100	—	100	150	1,150	1,300	Naturaportion eller spisningspenningar och 50 öre per dag under december— februari.

Lotsstyrelsens
förslag.

Lotsstyrelsens i underdånig skrivelse den 12 oktober 1912 avgivna förslag till avlöningsstat för fyrpersonalen upptager vid de fasta fyrarna i stället för fyrmästare av 1:a och 2:a klass fyrmästare vid större och mindre fyr. Å fyrskeppen skulle enligt förslaget också finnas två grupper fyrmästare, av vilka fyrmästare å ång- eller motorfyrskepp skulle anses motsvara fyrmästare å större fast fyr. I övrigt äro befatt-

ningarnas benämning i lotsstyrelsens förslag densamma som i nu gällande stat.

De ifrågasatta avlöningarna till befattningshavarne ävensom vissa övriga för dem föreslagna förmåner framgå av följande utdrag ur förslaget:

	Upp- börds- arvode.	Lön.	Tjänst- görings- pen- ningar.	Bekläd- nads- ersätt- ning.	Bostad, ved och lyse.	Summa inkomst utan Ålders- tillägg.	Ålders- tillägg tillhopa.	Summa inkomst med Ålders- tillägg.
Vid de fasta fyrarna.								
Fyrmästare å större fyr	300	900	600	200	in natura	2,000	360	2,360
Do å mindre do	200	800	600	200	»	1,800	360	2,160
Fyrvaktare med uppbörd	200	700	400	150	»	1,450	360	1,810
Fyrvaktare	—	700	400	150	»	1,250	360	1,610
Fyrbiträde	—	600	400	150	»	1,150	360	1,510
Vid fyrskeppen.								
Fyrmästare å ång- eller motorfyrskepp	400	900	600	200	Hyses- bidrag 300	2,400	360	2,760
Fyrmästare eller reserv- fyrmästare	300	800	600	200	250	2,180	360	2,540
Fyrvaktare och befäl- havare eller reserv- fyrvaktare	300	700	400	150	220	1,770	360	2,130
Fyrvaktare	—	700	400	150	220	1,470	360	1,830
Fyrbiträde	—	600	400	150	200	1,350	360	1,710

Till fyrmästare skulle utgå tre ålderstillägg å 120 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänst samt till fyrvaktare och fyrbiträden sex ålderstillägg å 60 kronor efter 3, 6, 9, 12, 15 och 18 års tjänst.

Utom till förenämnda avlöningar upptager lotsstyrelsens förslag anslag till åtskilliga ändamål, för vilka här nedan kommer att närmare redogöras i sammanhang med det av kommissionen avgivna förslaget.

Kommitterade för lotsverkets personalförening har i sin förenämnda petition av den 27 augusti 1908 samt vid personalföreningens extra sammanträde i Stockholm den 27 november 1912 framställt följande förslag till lönereglering för fyrfpersonalen:

*Personalens
framställ-
ningar om
lönereglering.*

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Ålders-tillägg.	Hyses-bidrag.	Kofoder-ersätt-ning.	Dag-avlönning.
Å landfyrar.						
1 gruppens fyrmästare.....	1,200	800	$\left\{ \begin{smallmatrix} 200 \\ 200 \\ 200 \end{smallmatrix} \right\} 600$	—	100	1.50
2 " "	1,200	700	$\left\{ \begin{smallmatrix} 200 \\ 200 \\ 200 \end{smallmatrix} \right\} 600$	—	100	1.50
1 " uppbördsfyrvaktare	1,000	800	$\left\{ \begin{smallmatrix} 100 \\ 100 \\ 100 \end{smallmatrix} \right\} 300$	—	100	1.50
2 " "	1,000	600	$\left\{ \begin{smallmatrix} 100 \\ 100 \\ 100 \end{smallmatrix} \right\} 300$	—	100	1.50
1 " fyrvaktare	1,000	600	$\left\{ \begin{smallmatrix} 100 \\ 100 \\ 100 \end{smallmatrix} \right\} 300$	—	100	1.—
2 " "	1,000	500	$\left\{ \begin{smallmatrix} 100 \\ 100 \\ 100 \end{smallmatrix} \right\} 300$	—	100	1.—
1 " fyrbiträde	800	500	$\left\{ \begin{smallmatrix} 100 \\ 100 \\ 100 \end{smallmatrix} \right\} 300$	—	100	0.75
2 " "	800	400	$\left\{ \begin{smallmatrix} 100 \\ 100 \\ 100 \end{smallmatrix} \right\} 300$	—	100	0.75
1 gruppens extra fyrbiträde 3.50 under kortare tjänstgöring, därefter 100 kronor per månad.						
2 " " " 3.25 " " " " " " " " " "				90		
Å fryskepp.						
Befälhavare	1,200	1,000	$\left\{ \begin{smallmatrix} 200 \\ 200 \\ 200 \end{smallmatrix} \right\} 600$	400	—	2.—
Uppbördsfyrvaktare	1,000	800	$\left\{ \begin{smallmatrix} 100 \\ 100 \\ 100 \end{smallmatrix} \right\} 300$	300	—	1.50
Maskinist	1,000	800	$\left\{ \begin{smallmatrix} 100 \\ 100 \\ 100 \end{smallmatrix} \right\} 300$	300	—	1.50
Fyrvaktare	1,000	600	$\left\{ \begin{smallmatrix} 100 \\ 100 \\ 100 \end{smallmatrix} \right\} 300$	300	—	1.50
Fyrbiträde	800	500	$\left\{ \begin{smallmatrix} 100 \\ 100 \\ 100 \end{smallmatrix} \right\} 300$	200	—	1.—
Extra fyrbiträde	70 per månad under 2 år, därefter fyrbiträdes av-lönning och ordinarie.					
Kock	75 per månad under 2 år, därefter fyrbiträdes av-lönning och ordinarie.					

Ålderstilläggen skulle utgå vart tredje år i stället för som nu vart femte. De av staten till fyrpersonalen upplåtna bostäder borde minst utgöras av två rum och kök.

Då fyrmästare eller fyrvaktare ej kunde erhålla vinterfoder in natura för en ko, borde en ersättning härför utgå med 100 kronor om året.

Dagavlöning borde utgå till den fyrpersonal, som tjänstgör under månaderna december—mars.

Staten borde bekosta lyse och ved för personalen å fryskepp.

Tjänstledighet med bibehållen lön borde medgivas under $2\frac{1}{2}$ månader för en var av personalen å fryskepp, som ligger ute året om, under 2 månader då fryskeppet ligger ute $\frac{3}{4}$ av året, under 1 månad då det ligger ute allenast halva året samt under 14 dagar för en var av den vid landfyr tjänstgörande personalen. I händelse av sjukdom borde lön och tjänstgöringspenningar utan avdrag få åtnötas under minst 45 dygn.

I sitt betänkande har förenämnda löneregleringskommission be-
träffande fyrpersonalens avlöning anfört följande:

Kommis-
sionen.

Såsom av det föregående framgår har lotsstyrelsen ansett lämpligt, att ett stort antal befattningar vid fyrstaten skulle förutom lön och tjänstgöringspenningar m. m. uppbära särskilda uppbördsarvoden. Dessa arvoden skulle emellertid icke utgöra ersättning för något extra arbete, som tillkommit för ifrågavarande befattningshavare. Redan nu hava dessa befattningshavare redovisningsskyldighet för materiel m. m., som de fått sig anförtrodd. Genom upptagande av omnämnda avlöningsform har själva lönen kunnat hållas nere, men avlöningen ändock i sin helhet höjas till avsett belopp. Fördelen härav skulle vara, att befattningshavare genom den jämförelsevis stora minskning uti inkomst, han vid tjänstledighet måste underkasta sig, förmåddes att icke utan tvingande nödvändighet söka sådan. Detta må vara önskvärt och riktigt, men torde icke enligt kommissionens åsikt utgöra tillräckligt skäl för upptagande av denna nya avlöningsform. Såvitt kommissionen har sig bekant har det vid löneregleringar hittills icke förekommit, att för en var av en talrik personal upptagits — förutom lön- och tjänstgöringspenningar — därjämte arvode såsom gottgörelse för det med befattningarna förenade ordinarie arbetet. Antingen har avlöningsstaten endast upptagit arvode, av vilket en del då ansetts utgöra lön och en del tjänstgöringspenningar, eller också, vanligast, har avlöningen varit fördelad i lön och tjänstgöringspenningar. Har arvode därjämte förekommit, har det i allmänhet motsvarats av något extra arbete utöver den egentliga tjänsten. Kommissionen, som håller före att omfördelade önskemål lämpligen står att vinna på annan väg och som tagit hänsyn härtill vid uppgörande av sitt förslag till fördelning av avlöningen i lön och tjänstgöringspenningar, anser alltså, att det föreslagna uppbördsarvode bör bortfalla och i stället en förhöjning av lön och tjänstgöringspenningar ske för ifrågavarande befattningshavare.

Vid de undersökningar, kommissionen verkställt i och för avpassandet av avlöningen för fyrpersonalen, har kommissionen funnit, att denna personal vore närmast jämförbar med vissa befattningshavare vid tullstaten. Fyrvaktare synes kunna jämföras med kustvakten, fyrvaktare tillika befälhavare å fryskepp med kustuppsyningsmannen samt fyrmästare å ång- eller motorfryskepp med kustöveruppsyningsmannen. Avlöningen för ifrågavarande befattningshavare vid tullstaten utgör: för kustvakt 1,300 kronor, för kustuppsyningsman 1,650 kronor och för kustöveruppsyningsman 2,100 kronor, vartill för dessa befattningshavare

kommer beklädnad eller ersättning därför. Dessa avlöningsbelopp synas kommissionen böra läggas till grund vid avvägande av fyrpersonalens avlöningsförhållanden.

Beklädnadsbidrag har kommissionen även ansett böra tillkomma fyrpersonalen; och har detta bidrag för alla befattningshavare vid fyrstaten satts till samma belopp, som föreslagits att utgå till befattningshavare vid lotsstaten eller 100 kronor. Personalen vid fyrstaten skulle därför vara skyldig bära uniform liksom personalen vid lotsstaten; fordringarne på fyrpersonalens uniform böra givetvis ej ställas högre än på lotspersonalens.

Lotsstyrelsen har i sitt förslag, i överensstämmelse med vad som för närvarande äger rum, upptagit bostad, ved och lyse in natura för fyrpersonalen vid fast fyr samt hyresbidrag till personalen å fyrskepp. Hyresbidraget har föreslagits till 20 % av lön och tjänstgöringspenningar. Det har således ej bestämts enligt förhållandena i boningsorten, utan utgör det belopp, som styrelsen anser motsvara de till personalen vid fast fyr utgående naturaförmåner. Vid övervägande av denna fråga har det syntts kommissionen, som om det vore skäl att å fyrpersonalen tillämpa samma princip, som av kommissionen ifrågasatts beträffande personalen vid lotsstaten eller att hyresbidrag ej bör utgå och att å de för personalen bestämda löner avdrag, enligt lotsstyrelsens bestämmande, böra göras för förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, som av personalen åtnjutes. Enligt gällande föreskrift skall avdrag å avlöningen göras för bostad, som till tullpersonal upplåtits. Vid sådant förhållande och då, såsom kommissionen förut i fråga om lotspersonalen sökt visa, jämlikhetskravet synes fordra, att, då inom samma personal finnas de, som erhålla naturaförmåner, och de, som icke bekomma sådana, den som erhåller naturaförmån bör vidkännas ett häremot svarande avdrag å avlöningen, torde enahanda förfarande, som sålunda redan tillämpas i tullverket och av kommissionen föreslagits i fråga om lotspersonalen, böra tillämpas jämväl i fråga om fyrpersonalen. Det bör emellertid framhållas, att beträffande såväl lots- som fyrpersonalen avdraget bör göras med varsamhet. Därest denna princip vinner godkännande, torde i staten för fyrpersonalen icke böra upptagas anslag för fotogen, ljus och ved in natura — för vilket ändamål i lotsstyrelsens förslag beräknats 25,000 kronor — enär dessa kostnader skulle bli ersatta genom avdrag å personalens avlöning.

För fyrvaktare har kommissionen, förutom beklädnadsbidrag, upptagit en avlöning till samma belopp, som tillkommer kustvakt, eller alltså 1,300 kronor.

Fyrbiträdet åtnjuter nu lägre avlöning än fyrvaktaren och även i lotsstyrelsens förslag upptagas olika avlöningar för dessa befattningar. Fyrbiträdet och fyrvaktaren hava samma åligganden och dessa båda befattningar kunde därför hava sammanslagits i en lönegrad med benämning fyrvaktare; men då båda befattningarna funnits sedan gammalt samt såväl personalen som lotsstyrelsen anser, att båda befattningarna böra finnas för att lämna personalen tillfälle till befordran, har kommissionen icke velat häremot göra någon erinran, helst som ingen kostnadsökning därav synes kunna föranledas samt förhållandet i viss mån har sin motsvarighet bland lotspersonalen i skillnaden mellan lots och mästerlots. Kommissionen har därför i sitt förslag bibehållit båda befattningarna samt upptagit avlöningen för fyrbiträde till ett belopp, som med 100 kronor understiger fyrvaktarens avlöning.

Av fyrvaktare med uppbörd upptager lotsstyrelsens förslag 4 å fyrskepp och 10 å landfyrar. Av de å fyrskepp anställda uppbördsfyrvaktarne är en avsedd att tjänstgöra å gasfartyget Grepen samt en å fyr- och lotsfartyget Malmö redd; de båda övriga skulle vara reservfyrvaktare, den ene i Stockholm och den andre i Göteborg. Avlöningen för uppbördsfyrvaktare vid fast fyr har av lotsstyrelsen

föreslagits något lägre än för samma befattningshavare å fyrskepp. Kommissionen har också ansett, att någon skillnad i avlöningen dem emellan bör finnas, då fordringarna på uppbördsfyrvaktare eller, såsom de även kallas, befälhavare å fyrskepp äro större än på uppbördsfyrvaktare, som äro anställda vid de fasta fyrarna; och har därför kommissionen, som anser, att befälhavaren å fyrskepp bör under benämning av uppbördsfyrvaktare av 1:a graden erhålla avlönning till belopp motsvarande kustuppsyningsmannens eller 1,650 kronor utom beklädnadsbidrag, upptagit 100 kronor lägre avlönning för uppbördsfyrvaktare av 2:a grad (vid fast fyr). Då pensionen emellertid för dessa befattningshavare bör bliva densamma, har också lönen satts till samma belopp eller 900 kronor.

Av fyrmästare upptager lotsstyrelsens förslag, såsom förut nämnts, två avlöningsklasser vid de fasta fyrarne och två klasser vid fyrskeppen. I den för år 1913 gällande staten äro fyrmästarna i avlöningshänseende delade i tre klasser med 1,500 och 1,600 kronor för fyrmästare vid fast fyr och med 1,900 kronor för fyrmästare å fyrskepp; om emellertid hyresbidraget för fyrmästare å fyrskepp anses i värde motsvara till fyrmästare vid fast fyr utgående bostad, ved och lyse in natura, bliva klasserna endast två.

Därest, såsom kommissionen förordat, avdrag bör ske för naturaförmåner, som till fyrbatalen upplåtas, synes det kommissionen, som om fyrmästarna lämpligen kunna sammanföras till tre avlöningsgrader, varvid fyrmästare å ång- eller motorfyrskepp och å större fast fyr skulle räknas till högsta avlöningsgraden eller 1:a grad, fyrmästare å övriga fyrskepp och reservfyrmästare till närmast lägre eller 2:a grad samt övriga fyrmästare till lägsta eller 3:e grad.

Avlöningen för fyrmästare av 1:a grad skulle bliva lika med den för kustöveruppsyningsman eller 2,100 kronor förutom beklädnadsbidrag; avlöningen för fyrmästare av 2:a och 3:e grad 100 kronor lägre än för närmast högre grad. Då pensionen för alla fyrmästare bör bliva densamma, bör även lönen inom de olika graderna bliva densamma och har av kommissionen föreslagits till 1,100 kronor för dem alla. Skillnaden i avlöningen kommer alltså att framträda endast i fråga om tjänstgöringspenningarna.

Enligt vad kommissionen inhämtat böra följande 16 fasta fyrar anses som större sådana och förestås av 1:a grads fyrmästare, nämligen: Holmögådd, Understen, Söderarm och Tjärven, Gotska Sandön, Stora Karlsö, Ölands norra udde, Ölands södra udde, Dämman, Utklippan, Sandhammaren, Kullen, Hallands Väderö, Nidingen, Vinga, Måseskär och Väderöbod.

Ålderstilläggens storlek och antal för fyrbatalen finner kommissionen lämpligen kunna bestämmas i likhet med vad av kommissionen föreslagits för lotspersonalen eller till tre à 100 kronor att utgå efter 3, 6 och 9 år.

Examensarvoden å 200 kronor årligen skulle enligt lotsstyrelsens förslag tillkomma fyrvaktare, som avlagt maskinistexamen och är anställd å ång- eller motorfyrskepp som maskinist ävensom annan fyrvaktare, som är anställd å fyrskepp som styrman och avlagt styrmansexamen och ångfartygsbefälhavarexamen eller styrmansexamen och examen i ångmaskinlära. Fyrvaktare och fyrbiträde, som icke avlagt examen men tjänstgör som maskinist å fyrskepp, har av lotsstyrelsen ansetts härför böra åtnjuta ett årligt arvode av 100 kronor. Kommissionen har, såsom förut nämnts, funnit sig förhindrad förorda examensarvoden för lotspersonalen och kan av samma anledning icke heller tillstyrka några sådana arvoden beträffande fyrbatalen. Då emellertid fyrvaktare eller fyrbiträde, som tjänstgör såsom styrman eller maskinist, utför ett merarbete i jämförelse med andra fyrvaktare eller fyrbiträden, synes någon särskild ersättning härför böra utgå; och har kommissionen ansett densamma kunna bestämmas till ett årsarvode av 100 kronor.

Lotsstyrelsen har i sitt förslag upptagit anslag för beredande av semester åt fyrpersonalen; och skulle denna semester i allmänhet åtnjutas under 15 dagar men för befattningshavare å fyrskepp, vars besättning av styrelsen beräknas vara påmönstrad under minst 10 månader av kalenderåret, utsträckas till sex veckor årligen. Kommissionen har häremot intet att erinra. Fyrpersonalens i allmänhet ensliga och instängda tillvaro torde väl motivera någon tids ledighet. Å fyrplatserna i Norrland äro visserligen fyrarne under en del av året släckta och fyrskeppen indragna på grund därav att is hindrar all sjöfart, och vid sådant förhållande är personalen å de norrländska fyrplatserna och fyrskeppen givetvis icke hela året om bunden av sin tjänstgöring, varför här något behov av semester ej kan anses förefinnas; men å andra sidan bliva i fråga om fyrpersonalen i Norrland inga kostnader för vikarie under semester, därest densamma, som sig bör, förläggas till tid, då fyr är släckt eller fyrskepp indraget. Då lotsstyrelsen vid beräkningen av erforderligt anslag till vikariatsersättning tagit hänsyn till nu berörda förhållande, har kommissionen i sitt statförslag upptagit det av styrelsen till vikariatsersättning beräknade beloppet 15,600 kronor.

I lotsstyrelsens förslag till avlöningsstat uppföres under de »fasta fyrarne» till extra biträden 5,300 kronor, till arvoden åt personal vid mindre fyrrar 41,000 kronor, till provianteringsbidrag 1,500 kronor och till särskilda arvoden och ersättningar 3,255 kronor.

Beträffande dessa anslag hava de till extra biträden och till arvoden åt personal vid mindre fyrrar icke givit anledning till annat uttalande än att samtliga i lotsstyrelsens förslag upptagna belopp, som avse extra personal, synas böra sammanföras till ett anslag.

Från anslaget till provianteringsbidrag utgår nu följande belopp till personalen vid nedannämnda fyrrar, nämligen: vid Simpnäsklubb 300 kronor, vid Söderarm 500 kronor, vid Dämma 300 kronor och vid Väderöbod 400 kronor. Kommissionen har icke något att erinra mot, att dessa bidrag även framdeles utgå.

Med anslaget till särskilda arvoden och ersättningar avses bland annat att bereda hyresersättning till sådan vid fast fyr anställd personal, som varit nödsakad att förhyra bostadslägenhet, och att lämna bidrag för underhållande av förbindelse med land vid vissa fyrrar, för anskaffande av kofoder å Gotska Sandön och färskt vatten till personalen vid Högby fyr. Då kommissionen föreslagit, att hyresbidrag icke skall ingå i fyrpersonalens avlöningsförmåner, har kommissionen minskat förenämnda anslag med beloppet av däri ingående hyresersättningar, utgörande tillhopa 550 kronor, vadan anslagen alltså av kommissionen uppförts med 2,705 kronor.

Utom den fasta avlöningen skulle enligt lotsstyrelsens förslag till personalen å fyrskepp utgå proviant eller spisningspenningar; och skulle denna personal tillika åtnjuta dagavlöning under verklig tjänstgöring under månaderna december, januari, februari och mars, då fyrskeppet är rustat. För närvarande utgår dagavlöning under månaderna december, januari och februari. Dagavlöningens belopp har lotsstyrelsen ansett böra sättas dubbelt så hög som för närvarande eller till 2 kronor åt fyrmästare, 1 krona 50 öre åt fyrvaktare och 1 krona åt en var av den övriga personalen. Denna särskilda ersättning tillkommer den fyrpersonal, som är i tjänstgöring å fyrskepp under de vintermånader, då annan fyrskeppspersonal på grund av isförhållanden icke har någon tjänstgöring, och har i fråga om lotspersonalen i viss mån sin motsvarighet i de högre lotsavgifter, som få under vintertid uppbäras. Under sådana omständigheter har kommissionen icke funnit något att erinra mot vad lotsstyrelsen i berörda hänseenden föreslagit.

Ersättningen till kockar och extra biträden har lotsstyrelsen föreslagit att höjas med 25 %. Kommissionen har funnit denna höjning av förhållandena påkallad och får därför förordna densamma.

Enligt lotsstyrelsens förslag skulle den ersättning, som för närvarande utgår till fyrpersonalen för mistsignaleri efter förslaget genomförande icke vidare ifrågakomma, men styrelsen har emellertid ansett, att under vissa förhållanden tillfälliga biträden under mistsignaleri kunna behöva anställas, och till följd härav till ersättning åt extra biträden för vaktgöring i fyr under mistsignaleri upptagit ett anslag av 800 kronor. Emot denna anordning har kommissionen icke något att erinra.

I enlighet med sin ovan uttalade åsikt har kommissionen sammanfört de i lotsstyrelsens förslag upptagna särskilda anslagen till kockar och andra extra biträden å 5,300; 9,000; 1,500; 2,070; 1,250; 21,200 och 800 kronor till ett anslag å 41,120 kronor till extra biträden.

I nu gällande stat utgår till fyrpersonalen ett belopp av 1,000 kronor för issignaleri. Denna ersättning bör, såsom lotsstyrelsen föreslagit, bortfalla sedan den nya staten trätt i tillämpning.

Slutligen omförmåler lotsstyrelsen att i mån av personalens avgång en del indragningar skulle verkställas. »Sålunda skulle vid *Ratan* endast anställas en fyrvaktare med uppbörd i stället för en fyrmästare och ett fyrbiträde; vid *Lungö* en fyrvaktare med uppbörd och ett fyrbiträde i stället för nuvarande fyrmästare, fyrvaktare och fyrbiträde; vid *Gran*, så länge mistsignaleri icke finnes vid platsen anordnad, en fyrvaktare med uppbörd och ett fyrbiträde i stället för en fyrmästare och en fyrvaktare; vid *Huvudskär* en fyrvaktare med uppbörd och ett fyrbiträde i stället för en fyrmästare och en fyrvaktare; vid *Måsknuv* en fyrvaktare med uppbörd och ett fyrbiträde i stället för en fyrmästare och ett fyrbiträde; vid *Gotska Sandön* en fyrmästare, en fyrvaktare och tre fyrbiträden i stället för en fyrmästare, två fyrvaktare och tre fyrbiträden; vid *Hävringe*, så länge mistsignaleri icke finnes vid platsen anordnad, en fyrvaktare med uppbörd och ett fyrbiträde i stället för en fyrmästare och ett fyrbiträde. Vid *Kapelludden* skulle, så länge mistsignaleri icke finnes vid platsen anordnad, fyrbiträdesbefattningen indragas. Sedan acetongasbelysning anordnats vid *Ispedde* och *Varö* fyrar, skulle fyrbevakningen där indragas. Vid *Sandhammaren* skulle en fyrvaktarbefattning ersättas med ett extra biträde. Vid *Ystad* skulle fyrvaktarbefattningen indragas, sedan fyrarna omändrats. Vid *Nidingen* skulle en fyrvaktarbefattning utbytas mot en fyrbiträdesbefattning. Vid *Islandsberg* slutligen skulle i stället för en fyrmästare och en fyrvaktare anställas en fyrvaktare med uppbörd och ett fyrbiträde.»

Med anledning härav och med erinran att nu omnämnda av lotsstyrelsen ifrågasatta förändringar inom fyrpersonalen skulle medföra en minskning i utgifterna för personalen, får kommissionen, som ansett sig böra i sitt förslag till stat för fyrpersonalen uppföra de olika befattningarna till det antal lotsstyrelsen föreslagit, förordna, att bestämmelse meddelas därom, att, då ordinarie befattning å fyrstaten varder ledig, vilken av lotsstyrelsen anses böra förändras till befattning av lägre grad eller indragas, anmälan därom skall av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som skall äga ej mindre besluta, att befattningen skall tillsvidare icke återbesättas, än även, därest befattning prövas böra på angivet sätt förändras, av den för befattningen i staten uppförda avlöning disponera så mycket, som, intill dess förändring i staten kan vara genomförd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål. I sitt förslag till stat har kommissionen i en anmärkning inryckt bestämmelse i nu berörda hänseende.

I överensstämmelse med det anförda har kommissionen uppgjort följande förslag till avlöningsstat för fyrpersonalen:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsbidrag.	Summa.	Särskilt pensionsunderlag				
1 fyrmästare av 1:a grad (å ång- eller motorfyrskipp eller å större fast fyr)	1,100	1,000	100	2,200	1,300	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.			
27 d:o	29,700	27,000	2,700	59,400					
1 fyrmästare av 2:a grad (å fyrskepp, som icke framdrives av ångmaskin eller motor, samt å reservfyrskepp)	1,100	900	100	2,100					
5 d:o	5,500	4,500	500	10,500					
1 fyrmästare av 3:e grad (å mindre fast fyr)	1,100	800	100	2,000	1,100				
60 d:o	66,000	48,000	6,000	120,000					
1 uppbördsfyrvaktare av 1:a grad (fyrvaktare tillika befälhavare samt reservfyrvaktare)	900	750	100	1,750					
3 d:o	2,700	2,250	300	5,250					
1 uppbördsfyrvaktare av 2:a grad (å fast fyr) ...	900	650	100	1,650	1,000				
9 d:o	8,100	5,850	900	14,850					
1 fyrvaktare	700	600	100	1,400					
104 d:o	72,800	62,400	10,400	145,600					
1 fyrbiträde	650	550	100	1,300	900				
89 fyrbiträden	57,850	48,950	8,900	115,700					
Ålderstillägg, förslagsvis	—	—	—	54,300	—				
Arvoden till personal vid mindre fyrar, förslagsvis	—	—	—	41,000	—				
Provianteringsbidrag vid fasta fyrar	—	—	—	1,500	—				
Särskilda arvoden och ersättningar vid fasta fyrar	—	—	—	2,705	—				
Proviant eller spisningspenningar till fyrpersonalen å fyrskepp, förslagsvis	—	—	—	45,000	—				
Dagavlönning undervinter-tjänstgöring å fyrskepp, förslagsvis	—	—	—	15,200	—				
Transport kr.	—	—	—	643,405	—				

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsbidrag.	Summa.	Särskilt pensionsunderlag.
Transport kr.	—	—	—	643,405	—
Arvoden till å fyrskepp anställda personer, som tjänstgöra som styrmän eller maskinister, förslagsvis	—	—	—	2,600	—
Arvoden till extra biträden vid såväl fasta fyrar som å fyrskepp (därvid till kockar beräknas arvoden å 10 st. å 900 kronor, 2 st. å 750 kronor, 3 st. å 690 kronor och 2 st. å 625 kronor)	—	—	—	41,120	—
Vikariatersättning, förslagsvis	—	—	—	15,600	—
Summa kronor	—	—	—	702,725	—

Anm. 1. För fyrpersonal, som åtnjuter förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, skall å lönen göras skäligt avdrag enligt lotsstyrelsens bestämmande.

Anm. 2. Då ordinarie befattning å fyrstaten varder ledig, vilken av lotsstyrelsen anses böra förändras till befattning av lägre grad eller indragas, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som äger ej mindre besluta, att befattningen skall tillsvidare icke återbesättas, än även, därest befattning provas böra på angivet sätt förändras, av den för befattningen i staten uppförda avlöning disponera så mycket, som, intill dess förändring i staten kan varda genomförd, erfordras till avlöning å den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.

Beträffande det sålunda framlagda förslaget var löneregleringskommissionen emellertid icke fullt enig. Ledamöterna av kommissionen Nilsson och Martin voro nämligen i fråga om vissa delar av förslaget av skiljaktig mening. Reservanten Nilsson anförde huvudsakligen: *Reservation.*

Beträffande avlöningen för fyrpersonalen syntes den jämförelse, som kommissionen gjort med tullstaten, böra genomföras på ett mera systematiskt sätt.

Enligt kommissionens förslag skulle fyrbitrådets fasta avlöning bli densamma som kustroddarens, fyrvaktarens densamma som kustvaktens, uppbördsfyrvaktarens densamma som kustuppsyningsmannens och fyrmästarens densamma som kustöveruppsyningsmannens, dock med den av de för fyrväsendet säregna förhållandena betingade modifikationen att för vissa uppbördsfyrvaktare avlöningen skulle minskas med 100 kronor och för vissa fyrmästare med 100 eller 200 kronor. De typiska avlöningarna skulle alltså här bli respektive 1,200, 1,300, 1,650 och 2,100 kronor. Den jämförelse, kommissionen på detta sätt uppdragit mellan fyrpersonalen och tullverkets s. a. s. maritima sida, syntes fullt befogad, liksom de särskilda avlöningssatserna — enligt de principer som statsmakterna brukade följa vid sina löneregleringar — torde vara i och för sig väl träffade.

Rörande ålderstilläggen hade kommissionen fullföljt jämförelsen för fyrbiträdenas, fyrvaktarnes och uppbördsfyrvaktarnes vidkommande, d. v. s. föreslagit dem till 3 stycken à 100 kronor efter 3, 6 och 9 år. Men då kommissionen föreslagit samma ålderstillägg åt fyrmästarna, hade reservanten Nilsson ej kunnat följa den utan föresloge åt fyrmästarna samma ålderstillägg som tilldelats kustöveruppsyningsmännen eller 3 st. à 150 kronor efter 3, 6 och 9 år. Fyrtjänstens behöriga skötsel berodde i så väsentlig grad på fyrmästarens duglighet och plikt-trohet, att de högre beloppen torde här vara väl på sin plats. Lotsstyrelsen hade ju också åt fyrmästarna föreslagit betydligt större löneinkomster, än kommissionen gjort.

Den något skiftande avlöningen för olika fyrmästare och uppbördsfyrvaktare borde enligt reservantens mening icke föranleda någon gradering i annat hänseende inom dessa kategorier av tjänstemän. Fyrmästaren vore fyrmästare, vare sig han avlönades med 2,100 eller 2,000 eller 1,900 kronor och gradbeteckningen å uniformen borde för alla fyrmästare vara densamma. Likaså i fråga om uppbördsfyrvaktare.

Då det efter alla föreliggande förslag rörande fyrstaten skulle förekomma tjänstemän av samma grad men med olika avlöning, så vore det givetvis önskvärt, att beträffande dessa lönen bleve densamma inom resp. kategorier och skillnaden gäve sig tillkänna blott med hänsyn till tjänstgöringspenningarna, och detta så mycket mer som skillnaden i avlöning blott utgjorde 100 eller 200 kronor. Detta önskemål hade också kommissionen sökt vinna i sitt förslag men på ett sätt, som enligt reservantens mening icke kunde godkännas. Att sätta t. ex. fyrmästarens lön till 1,100 kronor och hans tjänstgöringspenningar till 1,000 kronor eller fyrvaktarens lön till 700 kronor och hans tjänstgöringspenningar till 600 kronor innebure en disproportion av alltför skriande art. Ville man fasthålla vid den angivna grundsatsen, syntes icke något annat acceptabelt sätt att göra denna fördelning finnas än följande:

	Lön.		Tjänstgöringspenningar.		Summa.	
Fyrmästare	1,250	—	850	—	2,100	—
Fyrmästare	1,250	—	750	—	2,000	—
Fyrmästare	1,250	—	650	—	1,900	—
Uppbördsfyrvaktare	1,050	—	600	—	1,650	—
Do	1,050	—	500	—	1,550	—
Fyrvaktare	950	—	350	—	1,300	—
Fyrbiträde	900	—	300	—	1,200	—

Denna fördelning syntes vara acceptabel, om man ville låta lönen inom de olika graderna bliva densamma och skillnaden i avlöning framträda endast i fråga om tjänstgöringspenningarna. Uppdelningen av fyrbiträdets avlöning i 900 och 300, som syntes mindre väl träffad, vore alldeles densamma som kuströddarens, som av riksdagen godkänts så nyligen som år 1910. Emellertid ville reservanten föreslå en annan uppdelning, som syntes honom vara i reellt hänseende mera tillfredsställande, nämligen denna:

Summa.		Lön.		Tjänstgöringspenningar.	
2,100	—	1,300	—	800	—
2,000	—	1,250	—	750	—
1,900	—	1,200	—	700	—
1,650	—	1,050	—	600	—
1,550	—	1,000	—	550	—
1,300	—	850	—	450	—
1,200	—	800	—	400	—

Att, såsom kommissionen gjort, motivera en för alla fyrmästare lika lön med en hänvisning till pensionen, som naturligtvis borde vara lika för alla fyrmästare, syntes icke vara på sin plats, alldenstund riksdagen i flera fall låtit ett och samma belopp utgöra pension för tjänstemän med skilda löner.

På grund av vad sålunda anförts och med erinran att mot de av kommissionen föreslagna särskilda pensionsunderlagen icke syntes vara något att invända, ville reservanten för sin del förorda följande stat för den ordinarie fyrpersonalen:

	Lön.		Tjänstgöringspenningar.		Summa.		
1 Fyrmästare	1,300	—	800	—	2,100	—	Efter 3 år kan lönen höjas med 150 kronor, efter 6 år med ytterligare 150 kronor och efter 9 år med än ytterligare 150 kronor.
27 "	35,100	—	21,600	—	56,700	—	
1 Fyrmästare	1,250	—	750	—	2,000	—	
5 "	6,250	—	3,750	—	10,000	—	
1 Fyrmästare	1,200	—	700	—	1,900	—	
60 "	72,000	—	42,000	—	114,000	—	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
1 Uppbördsfyrvaktare	1,050	—	600	—	1,650	—	
3 "	3,150	—	1,800	—	4,950	—	
1 Uppbördsfyrvaktare	1,000	—	550	—	1,550	—	
9 "	9,000	—	4,950	—	13,950	—	
1 Fyrvaktare	850	—	450	—	1,300	—	
104 "	88,400	—	46,800	—	135,200	—	
1 Fyrbiträde	800	—	400	—	1,200	—	
89 "	71,200	—	35,600	—	106,800	—	

Anm. 1. Till fyrmästare, uppbördsfyrvaktare, fyrvaktare och fyrbiträde utgår beklädnadsbidrag med 100 kronor.

Anm. 2. För fyrpersonal, som åtnjuter förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, skall å lönen göras skäligt avdrag enligt lotsstyrelsens bestämmande.

Slutligen har reservanten, med erinran att den av lotsstyrelsen föreslagna förhöjningen — med ända till 100 procent — av den till viss fyrpersonal utgående dagavlöningen under vintermånaderna icke blivit på något sätt motiverad, funnit sig icke kunna tillstyrka högre dagavlöning än kr. 1:50 för fyrmästare, kr. 1:25 för uppbördsfyrvaktare samt kr. 1:— åt övrig personal.

Ledamoten av kommissionen Martin instämde i vad sålunda av kommissionsledamoten Nilsson anförts.

1913 års
petition.

Uti sin förenämnda i augusti 1913 till Kungl. Maj:t ingivna skrivelse vidhåller personalen i huvudsak sitt förut omförmälda år 1908 framställda förslag till lönereglering för fyrpersonalen.

Beträffande kommissionens förslag till grundlöner för fyrpersonalen erinrades, att lön- och tjänstgöringspenningar ej stode i riktigt förhållande till varandra, vare sig man såge saken i och för sig eller man jämförde den med förhållandena i andra statens verk.

Vidare syntes uppmärksamheten böra riktas på föreningens förslag rörande kofoderersättning och dagavlöning till personal vid landfyrar; och hemställdes att kofoderersättning måtte utgå till det begärda beloppet 100 kronor eller ock tagas med i beräkningen och utgå under annan avlöningstitel; samt att dagavlöning, som enligt lotsstyrelsens och kommissionens förslag skulle utgå till personal å fyrskepp, borde tilldelas personal vid fast fyr, som hölles tänd under vintermånaderna december—mars, såsom ersättning för det merarbete, som av denna personal utfördes i förhållande till personalen vid fyrar, som då vore släckta.

I fråga om fyrarnes indelning syntes det, som om olikhet i avlöning vid de fasta fyrarne borde göras beroende endast av fyrens läge, så att vid de otillgängligast och svårast belägna fyrarna avlöningen bleve högre än vid de övriga.

Vidkommande mistsignaleringen borde vid det förhållande, att, där sådan signalering förekomme, personalen utförde ett merarbete i jämförelse med personalen å de platser där mistsignalering ej ägde rum, ersättning för detta merarbete billigtvis utgå; och hemställdes att ersättningen måtte bestämmas till 50 öre per timme.

Fri bostad, ved och lyse syntes böra få såsom hittills åtnjutas, utan att avdrag härför gjordes å avlöningen, och hemställdes tillika att fyrskeppspersonalen måtte, liksom nu vore förhållandet, erhålla hyresbidrag och därjämte i likhet med personalen vid landfyr bekomma ved och lyse in natura.

Beklädnadsersättningen syntes böra utgå i enlighet med lotsstyrelsens förslag.

Lotsstyrelsens
utlåtande
27/10 1913.

I sitt den 27 oktober 1913 avgivna utlåtande över löneregleringskommissionens betänkande har lotsstyrelsen i fråga om fyrpersonalen anført följande:

I kommissionens förslag till stat för personalen vid fyrinrättningarna upptagas 304 befattningshavare nämligen 95 (28 + 6 + 61) fyrmästare, 119 (4 + 10 + 105) fyrvaktare och 90 fyrbiträden. På grund av indragningar dels i överensstämmelse med lotsstyrelsens i underdånig skrivelse den 12 oktober 1912 gjorda uttalande i samband med avgivet förslag till personal vid fyrinrättningarna dels i anledning av det styrelsen i remissen å kommissionens betänkande givna uppdraget att till behandling särskilt upptaga frågan rörande indragning av vissa

befattningar i samband med förevarande lönereglerings genomförande, kan antalet av nu nämnd fyrpersonal minskas till 300 stycken nämligen 91 (28 + 6 + 57) fyrmästare, 117 (4 + 14 + 99) fyrvaktare och 92 fyrbiträden.

De i kommissionens förslagsstat gjorda beteckningarna av 1:a, 2:a eller 3:e grad i avseende å fyrmästare och uppbördsfyrvaktare torde vara obehövligen och kunna utgå.

I följd av vissa fyrars utbyte mot Agafyrar torde anslaget för arvode till personal vid mindre fyrar kunna för år 1915 beräknas och upptagas till förslagsvis 39,000 kronor.

Anslaget till särskilda arvoden och ersättningar vid fasta fyrar av kommissionen upptaget till 2,705 kronor torde i följd av indragning av personal kunna för år 1915 nedsättas till 2,505 kronor.

Då de å fyrskepp anställda personer, som tjänstgöra som styrmän eller maskinister äro 32 stycken, torde anslaget för arvoden till dessa personer upptagas till förslagsvis 3,200 kronor.

Anslaget till extra biträden vid såväl fasta fyrar som å fyrskepp torde för år 1915 kunna beräknas och upptagas till förslagsvis 43,000 kronor.

I anledning av kommissionens förslag att för fyrpersonal, som åtnjöt förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, å lönen skulle göras skäligt avdrag enligt lotsstyrelsens bestämmande, har lotsstyrelsen vidare erinrat, att all personal vid de fasta fyrarne, med undantag av fyra personer, nu åtnjöt fri bostad i kronans hus samt ved och lyse in natura enligt stat. Därest kommissionen med föreslagna bestämmelser för beräkning av avdragets storlek avsett, att värdet av de upplåtta förmånerna skulle beräknas med hänsyn till det värde för lotsverket, som dessa innebure, vilket värde givetvis då måste beräknas efter dessammas kostnad för verket, skulle på grund av fyrplatsernas olika belägenhet, varigenom icke blott byggnadskostnaderna utan även transportkostnaderna ställde sig högst olika, det orimliga förhållandet uppstå, att avdraget för bostad och ved för personal av samma lönegrad skulle bli högst olika och upptagas med större belopp för den, som bodde å en från fastlandet avlägsen och i flera avseenden för personalen mindre eftersträfvansvärd boningsort eller i en stad, där levnadsomkostnaderna måste ställa sig högre än på landet, än för den, som bodde å en nära land eller å landet belägen plats. Avdraget skulle alltså bli störst, där det borde vara minst. Då härtill komme att i vissa fall åtminstone fyrmästare av samma lönegrad icke på alla fyrplatser disponerade samma antal bostadsrum, beroende på flera omständigheter vid fyrplatsens anläggande, syntes det ligga i öppen dag att svårigheter måste uppstå, att vid de dyrare men avlagset belägna fyrplatserna få befattningarna besatta med de lämpligaste personerna, därest genom olika belopp å avdragen de största beloppen komme att träffa personalen på de för verket dyraste platserna eller de för personalen med hänsyn till levnadsomkostnaderna dyraste platserna. Icke allenast på grund av nämnda svårigheter, vilka för lotsverket kunde bli av betänklig art, utan även med hänsyn till personalen, som hittills inom de olika kategorierna förutom lika avlöning åtnjöt fri bostad samt ved och lyse in natura enligt stat, oberoende av vad dessa förmåner kostat verket, ansåge sig lotsstyrelsen böra avråda, att för ifrågavarande naturaförmåner skulle göras avdrag enligt de av kommissionen angivna grunder.

I anledning av anmärkning 1 vid kommissionens förslag till stat för fyrpersonalen hemställde därför lotsstyrelsen, att för fyrpersonal, som åtnjöt förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, avdrag skulle göras med 300 kronor för

fyrmästare, 180 kronor för fyrvaktare och 150 kronor för fyrbiträde samt att anmärkningen måtte formuleras i överensstämmelse härmed.

Det i anmärkning 2 till kommissionens förslag till stat förekommande uttrycket befattning av lägre grad syntes lotsstyrelsen kunna utbytas mot befattning med lägre avlöning.

Lotsstyrelsen hemställde vidare, att till staten borde fogas en anmärkning 3 av innehåll, »att de i staten upptagna avlöningsmedel må, i den mån så befinnes erforderligt, av lotsstyrelsen disponeras till avlöning åt de å gammal stat kvarstående personer vid fyrinrättningarna».

Med erinran att kommissionen i sitt förslag till avlöningsvillkor ifrågasatt, att en var av lotspersonalen skulle, i den mån så kunde ske utan kostnad för statsverket, kunna tilldelas ledighet under högst en månad av ett och samma kalenderår med bibehållande av sina avlöningsförmåner oavkortade, har slutligen lotsstyrelsen framhållit, att även i avseende å fyrpersonalen, särskilt personalen å fyrskeppen, vore önskvärt, att densamma jämte semester kunde på angivna villkor erhålla en månads ledighet med bibehållande av sina avlöningsförmåner oavkortade.

*Lotskaptenen
O. H. Sten-
bergs förslag.*

Lotskaptenen O. H. Stenberg har i sin förenämnda till general-lotsdirektören ingivna skrivelse i vad densamma berör fyrpersonalen anfört huvudsakligen följande.

Vid uppgörande av förslag till avlöning för fyrpersonalen borde man av samma skäl som ifråga om lotspersonalen ej slaviskt följa de avlöningsformer eller grunder, som funnits lämpliga för en del andra befattningshavare i stats-tjänst. Vid en jämförelse mellan de förhållanden, under vilka å ena sidan fyrpersonalen och å andra sidan det stora flertalet av övriga statsfunktionärer utövade sin tjänst, kunde man icke undgå att lägga märke till den alldeles särskilda ställning fyrpersonalen intoge. Vål måste medgivas, att sådana fyrplatser finnes, där en ganska fullständig jämförelse mellan fyrpersonalens och andra statstjänstemäns förhållanden kunde uppdragas och där följaktligen den grund, som lagts för avlöning åt andra jämnställda statsfunktionärer kunde tjäna till mönster vid bestämmandet av avlöningen för fyrpersonalen. Detta gällde i allmänhet fyrplatser, belägna på fasta landet eller i en skärgård med talrik befolkning och lätta kommunikationer. Helt olika ställde sig emellertid förhållandena för det stora flertalet av fyrpersonalen, som hade sin tjänstgöring förlagd till ensliga ofta långt ut i havet belägna skär, där på flera miles avstånd ingen mänsklig varelse ville eller kunde bo. Därför måste, även om, såsom kommissionen ansett, kustbevakningspersonalens avlöningsstat i viss mån kunde användas såsom förebild vid reglering av fyrpersonalens avlöning, hänsyn likväl tagas till de särskilda förhållanden, under vilka fyrpersonalen i allmänhet hade att tjänstgöra och de villkor, varunder denna personal måste leva.

Med ett sådant betraktelsesätt måste man enligt lotskaptenen Stenbergs mening finna åtskilligt att erinra mot såväl lotsstyrelsens som kommissionens förslag till lönereglering för fyrpersonalen.

Till en början kunde erinras, att det vore svårt att inse, vad som varit den ledande tanken vid den gradering av fyrarnas storlek och till följd härav de krav på fyrmästarens egenskaper, som lotsstyrelsen anlagt. Åtskilliga fyrar, som av lotsstyrelsen icke hänförts till »större fyrar», syntes nämligen böra såsom sådana

upptagas. Vidare syntes de föreslagna avlöningsformerna uppbördsarvode och beklädnadsersättning vara mindre lämpliga.

Beträffande däremot frågan om examensarvoden för personalen å fyrskepp syntes sådana böra utgå enligt lotsstyrelsens förslag, i synnerhet som erfarenheten visat, att det vore ganska svårt att få fullt dugligt folk, särskilt maskinister till de platser, som avsåges. Omsorgen om en god rekrytering erfordrade därför nödvändigt, att dessa examensarvoden eller annan särskild ersättning utginge. Till stöd för denna åsikt kunde vidare anföras, att det måste anses högst nödvändigt dels att, på samma sätt som å andra fartyg, vid befälhavarens sida stode en man med nautisk utbildning och erkänd erfarenhet för att vid förfall för befälhavaren kunna med full kompetens övertaga dennes tjänst. Likaså måste det för tjänstens rätta skötande och ur rent ekonomisk synpunkt sett vara synnerligen angeläget att till maskinist få en därtill fullt kvalificerad person. Den rätta skötseln av fyrfartygens ångpannor måste anses vara av mycket större betydelse än kostnaden för de ifrågasatta examensarvodena samt fordrade stor erfarenhet, särskilt å de fartyg, som hade sina stationer i det väsentligt saltare vattnet i Kattegatt och Skagerack.

Dagavlöning under vintertjänstgöring å fyrskepp borde utgå enligt lotsstyrelsens förslag. Denna avlöning utgjorde ersättning för det merarbete, som utfördes av de fyrskeppsbesättningar, vilka vore i arbete under den tid, då andra fyrskepp vore under ut- och avrustning eller rentav upplagda.

Lotsstyrelsen hade tänkt sig, att ersättning för mistsignalering ej skulle efter lönereglerns genomförande utgå. Den nuvarande ersättningen för mistsignaleringen vore emellertid en ersättning för det merarbete, som den personal utförde, som tjänstgjorde vid fyrar, där mistsignalering vore anordnad. Denna tjänst vore ofta ganska krävande och fordrade ett ej obetydligt arbete utöver det, som utfördes av fyrpersonalen å de stationer, där sådan signalering ej funnes.

Ersättningen för mistsignalering borde därför utgå, enär det vore förenligt med rättvisa och billighet. Ersättningen, som nu utginge med 25 öre per timme, syntes böra höjas med 20 % till 30 öre per timme. Beloppet, som hittills utgätt från anslaget till extra utgifter, kunde lämpligen upptagas under avlöningsanslaget såsom förslagsanslag å 6,000 kronor.

Kommissionens förslag att avdrag å personalens avlöning skulle göras för bostad, ved, ljus och andra naturaförmåner syntes icke lämpligt. En ändring i nu bestående förhållanden i detta avseende borde ej äga rum, utan i personalens å de fasta fyrarne förmåner borde såsom hittills ingå bostad, ved, ljus och fotogen in natura. Gottgörelse härför kunde beredas genom en sänkning av de utgående avlönningarna.

Lotskaptenen Stenberg ville för sin del förorda, att fyrpersonalens lönereglernsfråga måtte lösas enligt följande av honom framlagda förslag.

Ehuru det måste anses ostridigt, att det ordentliga vidmakthållandet av fyringen å alla fyrar vore lika viktigt för sjöfarten, kunde likväl icke förnekas, att skötseln av en stor havsfyr med tre eller flera mans betjäning och med mistapparat fordrade mera omsorg, mera arbete och mera vakenhet än en inomskärs belägen fyr, där mistapparat saknades och där bevakningen därför kunnat inskränkas till två stundom en man. Den först omnämnda fyrplatsen fordrade av fyrmästaren mera omtanke i fråga om apparaternas skötsel, vården av det större antalet byggnader och förrådens kompletterande, förbindelsernas uppehållande med befälet och med land i övrigt än den senare. Mellan dessa båda slag av fyrar låge sådan havsfyr, där mistsignalering ej vare anordnad.

Med avseende å det förhållandet att olika fyrar fordrade mera eller mindre omtanke syntes det lämpligt att uppdelade fyrarna i tre olika grupper. Till *första gruppen* skulle hänföras s. k. havsfyrar med minst tre mans betjäning samt mist-apparat med maskinkraft eller knallsignalering. Till *andra gruppen* borde hänföras övriga havsfyrar, och till *tredje gruppen* skulle räknas alla fyrar med ständig bevakning, som utgjorde antingen inseglingsfyrar från havet eller fyrar inuti skärgårdarne eller fyrar, som ledde över för havet öppna fjordar.

Med avseende å fyrskeppen syntes det som om fyrskepp, försedda med maskiner för fartygets förflyttning till och från stationen, borde räknas till första gruppens fyrar, under det att övriga fyrskepp hänfördes till andra gruppen, dock att gasfartyget Grepen samt lots- och fyrfartyget Malmö redd borde hänföras till tredje gruppen.

Vid de två första gruppernas fyrar borde fyrmästare vara anställda, under det att högsta ledningen av tredje gruppens fyrar borde kunna anförtros åt fyrvaktare. Benämningen borde något ändras så att fyrmästare på första gruppens fyrplatser benämndes överfyrmästare och på andra gruppens fyrplatser fyrmästare, varjämte fyrvaktaren på tredje gruppens fyrar borde benämnas överfyrvaktare.

Vid uppgörandet av bemanningsplan borde å de fasta fyrarne, där ej särskilda förhållanden föranledde till avvikelse, såsom regel gälla, att där överfyrmästare vore anställd, borde personalen utom överfyrmästaren bestå av en fyrvaktare och ett fyrbiträde. Vid de fyrplatser, där fyrmästare vore anställd, borde utom denne vara anställd en man, som å de fyrar, där bestämd i fyrlistan angiven inskränkning i fyingstiden ägde rum, borde utgöras av ett fyrbiträde men å andra fyrar av en fyrvaktare. Vid de fyrplatser, där en överfyrvaktare vore anställd, borde utom en fyrvaktare i regel även ett fyrbiträde vara anställt.

I avseende å bemanningen å fyrskeppen syntes man kunna utgå från, att densamma i huvudsak borde bibehållas sådan den nu vore.

Utgående från dessa principer hade lotskaptenen Stenberg uppgjort en plan till bemanning för samtliga fyrar med ständig bevakning, av vilken plan framginge, att det skulle finnas 44 överfyrmästare, 35 fyrmästare, 28 överfyrvaktare, 89 fyrvaktare samt 98 fyrbiträden. Av dessa skulle 12 överfyrmästare, 6 fyrmästare, 4 överfyrvaktare, 29 fyrvaktare och 35 fyrbiträden vara anställda antingen å fyrskepp eller såsom reservfyrmästare eller reservfyrvaktare.

Vid upprättande av sitt förslag till avlöning för personalen vid de fasta fyrarne hade lotskaptenen Stenberg sökt att liksom kommissionen så nära som möjligt, dock med hänsyn tagen till fyrpersonalens särskilda tjänstgöringsförhållanden, ansluta sig till de aflöningsbelopp, som vore fastställda för kustbevakningspersonalen, dock att bostad, ved, ljus och fotogen fortfarande och på sätt som hittills skett skulle utgå till personalen vid de fasta fyrarne.

Vad personalen å fyrskepp beträffade syntes, såsom lotsstyrelsen ansett, till denna personal böra utom fri kost ombord, vilket vore en å alla såväl kronans som enskilda fartyg utgående förmån, utgå hyresersättning såsom ersättning för de förmåner in natura, som personalen å de fasta fyrarne åtnjöte.

Ålderstilläggen till fyrpersonalen syntes böra vara 3 till antalet samt utgå efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring med 120 kr. till överfyrmästare samt med 100 kr. till den övriga personalen.

I överensstämmelse med sålunda angivna grunder hade av lotskaptenen Stenberg uppgjorts följande förslag till stat för fyrpersonalen:

Befattningar.	Lön.	Tjänst- gö- rings- pen- ningar	Hyses- bidrag	Summa	Summa Summa rum.	Pen- sion.	Anmärkningar.
A. De fasta fyrarna.							
1 öfverfyrmästare	1,100	900	—	2,000	1,460	3	Ålderstillägg å 120 kro- nor efter 3, 6 och 9 år, varvid till öfverfyr- mästare befördrad fyr- mästare må tillgodo- räkna sig sina tjänstår.
31 do	34,100	27,900	—	62,000			
1 fyrmästare	1,100	800	—	1,900			
28 do	30,800	22,400	—	53,200	1,100	3	Ålderstillägg å 100 kro- nor efter 3, 6 och 9 års tjänst, varvid be- fordrad fyrvaktare eller fyrbiträde må tillgodo- räkna sig sina tjänstår såsom fyrbiträde och fyrvaktare.
1 öfverfyrvaktare	1,000	600	—	1,600			
23 do	23,000	13,800	—	36,800			
1 fyrvaktare	900	500	—	1,400	1,000	900	
59 do	53,100	29,500	—	82,600			
1 fyrbiträde	800	400	—	1,200			
62 do	49,600	24,800	—	74,400	317,100		
B. Fyrskuppen.							
1 öfverfyrmästare	1,100	900	300	2,300	1,460	Ålderstillägg i likhet med motsvarande befatt- ningar vid de fasta fy- rarna.	
11 do	12,100	9,900	3,300	25,300			
1 fyrmästare	1,100	800	280	2,180			
5 do	5,500	4,000	1,400	10,900	1,100	Ålderstillägg i likhet med motsvarande befatt- ningar vid de fasta fy- rarna.	
1 öfverfyrvaktare	1,000	600	200	1,800			
3 do	3,000	1,800	600	5,400			
1 fyrvaktare	900	500	150	1,550	1,000		
28 do	25,200	14,000	4,200	43,400			
1 fyrbiträde	800	400	150	1,350			
34 do	27,200	13,600	5,100	45,900	140,080	900	
Ålderstillägg, förslagsvis					57,500		
Arvoden till personalen vid mindre fyrar					41,000		
Provianteringsbidrag vid fasta fyrar					1,500		
Särskilda arvoden och ersättningar vid de fasta fyrarna enligt lotsstyrelsens förslag					3,255		
Proviant eller spisningspenningar till fyrskippetsperso- nalen					45,000		
Dagavlönning under vintertjänstgöring å fyrskipp enligt lotsstyrelsens förslag, förslagsvis					15,200		
Arvoden till maskinister och styrmän å fyrskuppen en- ligt lotsstyrelsens förslag, förslagsvis					6,400		
Transport					627,035		

Befattningar.	Summa Summa- rum.	Pen- sion.	Anmärkingar.
Transport	627,035		
Arvoden till kockar enligt d:o d:o	13,820		
Extra biträden å fasta fyrar enligt d:o d:o	5,300		
Arvoden till extra manskap å fyrskepp d:o	21,200		
Kostnader för fotogen, ljus och ved in natura till fyr- personalen enligt lotsstyrelsens förslag	25,000		
Ersättning för mistsignaleriing å 30 öre per timma i 20,000 timmar	6,000		
Vikariatsersättning, förslagsvis	3,600		
Summa kronor	701,955		

Statskontoret.

Beträffande löneregleringen för fyrapersonalen har statskontoret i sitt utlåtande av den 18 april 1914 anfört:

Den av kommissionen föreslagna staten för fyrapersonalen skiljde — i huvudsaklig överensstämmelse med vad som nu vore gällande — mellan befäl å större och mindre fyrskepp samt å större och mindre fast fyr samt upptoge olika avlöning för befälet å sålunda angivna olika fyrar, men innebure — bortsett från den föreslagna dagavlöningen under vissa vintermånader till fyrskeppspersonalen — enahanda avlöningsförmåner för den lägre fyrapersonalen utan avseende å vad slags fyr densamma tillhörde. Från personalens sida hade emellertid en annan indelning av fyrarna ansetts mera lämplig, och det hade yrkats, att avlöningen borde för all personal sättas högre vid fyrar i yttre farleder och å fyrskepp än vid fyr i inre farled utan avseende å fyrens egenskap av större eller mindre. För sin del kunde dock statskontoret icke finna detta personalens yrkande böra föranleda ändring i de av kommissionen föreslagna avlöningsbeloppen; men det syntes emellertid icke kunna förnekas, att den personal, som vore stationerad å ensliga skär långt från fastlandet och med svåra kommunikationer för anskaffande av livsmedel, borde i någon mån bättre tillgodoses. För dess räkning skulle enligt kommissionens förslag utgå dels provianteringsbidrag å tillhoppa 1,500 kronor, dels ock vissa särskilda arvoden och ersättningar å tillhoppa 2,705 kronor. Det ville synas statskontoret, som om för dessa ändamål ett något större belopp borde ställas till lotsstyrelsens förfogande. Statskontoret ansåge sig därför böra ifrågasätta, att ett belopp av 6,000 kronor anvisades till provianteringsbidrag samt särskilda arvoden och ersättningar vid fasta fyrar.

De av kommissionen föreslagna avlöningarna i de olika avlöningsgraderna hade icke givit statskontoret anledning till annan erinran än att ålderstilläggen för fyrmästarna syntes väl små och skäligen borde höjas till 150 kronor i stället för det av kommissionen föreslagna beloppet 100 kronor.

Vad beträffade den föreslagna fördelningen i lön och tjänstgöringspenningar kunde statskontoret icke finna densamma tillfredsställande. Förslaget i denna del vore föranlett av lotsstyrelsens uttalande att tjänstgöringspenningarna borde för fyrpersonalen vara högre än vanligt i jämförelse med lönen för att förekomma att personalen utan tvingande nödvändighet sökte ledighet från tjänsten. Missbruk i sådant hänseende syntes emellertid kunna förekommas på annat sätt, utan att därför lönen sattes till oskäligt lågt belopp. Särskilt för fyrvaktare och fyrbiträde skulle lönen bli lägre än att densamma kunde anses utgöra tillräcklig inkomst vid sjukdom. Det förslag, som i detta avseende framställes i reservation av ledamoten av kommissionen Nilsson, syntes statskontoret vara att föredraga; och ville statskontoret för sin del ansluta sig till detsamma. Vid bifall härtill och då, såvitt icke särskilda pensionsunderlag stadgades, pensionerna skulle bli för höga i jämförelse med pensionerna för lotspersonalen, syntes det statskontoret, som om i staten borde bestämmas, att pensionsunderlaget skulle utgöra för fyrmästare 1,300 kronor, för uppbördsfyrvaktare 1,100 kronor, för fyrvaktare 1,000 kronor samt för fyrbiträde 900 kronor.

Med hänsyn till vad lotsstyrelsen anført i fråga om svårigheten för styrelsen att, såsom kommissionen föreslagit, bestämma skäligt avdrag å lönen för åtnjuten förmån av fri bostad med bränsle och lyse, ansåge statskontoret, att i staten lämpligen borde bestämmas vissa belopp, som för sådan förmån skulle å lönen avdragas. De av lotsstyrelsen i sådant avseende föreslagna belopp syntes dock väl höga; och statskontoret ansåge för sin del beloppen skäligen böra begränsas till 250 kronor för fyrmästare, 200 kronor för uppbördsfyrvaktare samt 150 kronor för fyrvaktare och fyrbiträde.

Enligt kommissionens förslag, som i denna del överensstämde med lotsstyrelsens, skulle särskild dagavlöning under vissa vintermånader utgå endast till den fyrpersonal, som tjänstgjorde å fyrskepp. Från personalföreningens sida hade emellertid framhållits, att även personalen å de fasta fyrar, som hölles tända under vintern, vore förtjänt av dylik extra ersättning. Det kunde visserligen icke förnekas, att denna personal utförde ett merarbete i jämförelse med personalen vid de under vintern släckta fyrarna utmed den norrländska kusten; men anledningen till bibehållande av ifrågavarande särskilda ersättning åt den vintertiden å fyrskepp tjänstgörande personalen syntes dock vara att söka däri, att denna fyrskeppspersonal i likhet med andra fartygsbesättningar slete ont under vintertjänstgöring och därför behövde en sådan uppmuntran för att hålla ut. På grund härav och om, såsom statskontoret förordnat, bidrag komme att i utsträckt grad lämnas till proviantering vid vissa fasta fyrar, — en förmån, som syntes särskilt avsedd för personalen å de fasta fyrar, som under vintern vore tända — ansåge statskontoret någon dagavlöning åt personal vid fast fyr icke böra ifrågakomma.

För mistisignalering utginge nu ersättning till därmed sysselsatt personal med 25 öre per timme. Denna särskilda ersättning skulle enligt såväl lotsstyrelsens som kommissionens förslag upphöra att utgå. Att den för sjöfartens säkerhet synnerligen viktiga mistisignaleringen icke försumrades, syntes emellertid så betydelsefullt, att det med fog kunde ifrågasättas, huruvida icke personalen borde såsom hittills göras ekonomiskt intresserad av att utföra det därmed förenade arbetet. Det vore dessutom ett merarbete, som endast förekomme vid vissa fyrar, vanligen de å yttre skär belägna, vars personal enligt statskontorets me-

ning borde i någon mån bättre tillgodoses än personalen å andra fyrplatser; och jämväl med hänsyn härtill kunde en särskild ersättning anses vara på sin plats. Då emellertid lotsstyrelsen funnit denna särskilda ersättning kunna undvaras, hade statskontoret endast velat framhålla de synpunkter, som enligt dess mening kunde anses tala för förmånens bibehållande.

På grund av vad sålunda anförts och med iakttagande av lotsstyrelsens beräkning av personalens numerär för år 1915 hade statskontoret upprättat följande förslag till stat för fyrpersonalen för nämnda år:

	Lön.	Tjänst- gö- rings- pen- ningar.	Be- kläd- nads- bidrag.	Summa.	Pen- sions- under- lag.	Anmärkningar.
Bestämda anslag.						
1 fyrmästare (å ång- eller motorfyrskipp eller å större fast fyr)	1,300	800	100	2,200	1,300	Efter 3 år kan lönen höjas med 150 kronor, efter 6 år med ytterligare 150 kronor och efter 9 år med än ytterligare 150 kronor.
27 d:o d:o	35,100	21,600	2,700	59,400		
1 fyrmästare (å fyrskipp, som icke framdrives av ångmaskin eller motor, samt å reservfyrskipp)	1,250	750	100	2,100		
5 d:o d:o	6,250	3,750	500	10,500		
1 fyrmästare (å mindre fast fyr)	1,200	700	100	2,000	1,100	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
56 d:o d:o	67,200	39,200	5,600	112,000		
1 uppbördsfyrvaktare (fyrvaktare tillika befälhavare samt reservfyrvaktare)	1,050	600	100	1,750		
3 d:o d:o	3,150	1,800	300	5,250		
1 uppbördsfyrvaktare (å fast fyr)	1,000	550	100	1,650	1,000	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
13 d:o d:o	13,000	7,150	1,300	21,450		
1 fyrvaktare	850	450	100	1,400		
98 d:o	83,300	44,100	9,800	137,200		
1 fyrbiträde	800	400	100	1,300	900	
91 d:o	72,800	36,400	9,100	118,300		
Transport	—	—	—	476,500		

	Lön.	Tjänst- gö- rings- pen- ningar.	Be- kläd- nads- bidrag.	Summa.	Pen- sions- under- lag.	Anmärkningar.
Transport	—	—	—	476,500		
Provianteringsbidrag samt sär- skilda arvoden och ersätt- ningar vid fasta fyrar	—	—	—	6,000		
				482,500		
Förslagsanslag.						
Ålderstillägg	Kr. 55,000: —					
Arvoden till personal vid mindre fyrar	» 39,000: —					
Proviant eller spisningspenningar till personalen & fyrskepp	» 45,000: —					
Dagavlönning under vintertjänstgöring & fyrskepp	» 15,200: —					
Arvoden till & fyrskepp anställda per- soner, som tjänstgöra som styrmän eller maskinister	» 3,200: —					
Arvoden till extra biträden såväl vid fasta fyrar som & fyrskepp (därvid till kockar beräknas arvoden åt 10 st. å 900 kronor, åt 2 st. å 750 kronor, åt 3 st. å 690 kronor och åt 2 st. å 625 kronor)	» 43,000: —					
Vikariatsersättning	» 15,600: —					
	216,000					
	Summa kronor 698,500					

Anm. 1. För fyrrpersonal, som åtnjuter förmån av fri bostad jämte ved, ljus och fotogen, skall å lönen göras avdrag med 250 kronor för fyrmästare, 200 kronor för upp-
bördsfyrvaktare samt 150 kronor för fyrvaktare och fyrbiträde.

Anm. 2. Då ordinarie befattning å fyrstaten varder ledig, vilken av lotsstyrelsen anses
böra förändras till befattning av lägre lönegrad eller indragas, skall anmälan
därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som äger ej mindre besluta, att
befattningen skall tillsvidare icke återbesättas. Än även, därest befattning prövas
böra på angivet sätt förändras, av den för befattningen i stat uppförda avlö-
ning disponera så mycket, som, intill dess förändring i staten kan vara genom-
förd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befatt-
ningen förenade göromål.

*Departements-
chefen.*

Såsom förut nämnts har lönereglerngskommissionen liksom lotsstyrelsen i fråga om avlöningen till befälet bland fyrpersonalen skiljt mellan större och mindre fast fyr samt mellan ång- och motorfyrskipp samt annat fyrskepp, men för övrigt föreslagit samma fasta avlöning för personalen vid fast fyr och å fyrskepp. Från personalens sida och av lotskaptenen Stenberg har däremot ifrågasatts en annan uppdelning av fyrarna med högre avlöning åt all personal vid havsfyrar och å fyrskepp, som framdrivas med egen maskinkraft. I likhet med statskontoret kan jag emellertid icke finna skäl föreligga att i detta hänseende avvika från kommissionens förslag, som i huvudsak ansluter sig till vad som nu är gällande.

Vad beträffar avlöningsförmånerna innebär kommissionens förslag i jämförelse med lotsstyrelsens en förenkling av lönesystemet, i det att kommissionen uteslutit uppbörds- och examensarvoden samt hyresbidrag och med bibehållande av förmånen av fri bostad, ved och lyse för personalen vid de fasta fyrarna föreslagit, att för dessa naturaförmåner skulle ske avdrag å den kontanta avlöningen, som emellertid i någon mån höjts utöver vad lotsstyrelsen i sådant avseende föreslagit. Mot uteslutandet av uppbörds- och examensarvodena har jag icke något att erinra. Vad åter beträffar förmånen av fri bostad för personalen vid de fasta fyrarna samt däremot svarande hyresbidrag för fyrskeppspersonalen, kan jag icke instämma med kommissionen. Det har visserligen varit en ledande princip vid de under senare tider genomförda lönereglerningar, att, där bostad och vedbrand åt tjänstinnehavare upplåtits av statsverket, detta skett under den form, att för sådana förmåner gjorts avdrag å den kontanta avlöningen, på sätt kommissionen föreslagit i fråga om fyrpersonalen; och till stöd för ett sådant förfaringsätt kunna visserligen anföras lämplighetsskäl, i det att först genom en sådan anordning dessa förmåner bliva av vederbörande tjänstinnehavare uppskattade till behörigt värde. Vidare är en dylik anordning givetvis på sin plats i sådana fall, där dessa förmåner kunna beredas blott åt en eller annan inom en tjänstemannakår men icke åt alla. Man skulle ju för övrigt kunna tycka, att det för tjänstinnehavaren vore utan betydelse, om han finge berörda naturaförmåner med eller utan avdrag å den kontanta avlöningen, endast denna i förra fallet sattes så mycket högre. Emellertid föreligga i fråga om fyrpersonalen alldeles särskilda förhållanden av beskaffenhet att enligt min mening böra föranleda undantag från den vanliga anordningen. Därvid bör först beaktas, att förmånen av bostad, ved och lyse sedan gammalt avgiftsfritt tillkommit all personal vid de fasta fyrarna med undantag för

endast några få tjänstinnehavare, vilka icke kunnat beredas bostad i lotsverkets hus. De flesta fyrplatser äro nämligen så belägna, att det varit för lotsverket nödvändigt att förse personalen med bostäder. Då personalen fått dessa förmåner så att säga utöver avlöningen för tjänsten, har personalen i allmänhet själmant med egen arbetskraft utfört underhåll och reparation av de byggnader, däri bostäder åt dem upplåtits. Att förhållandet i detta avseende skulle ändras, därest personalen skulle till lotsverket erlägga hyra, torde få antagas såsom säkert; men därav skulle givetvis för lotsverket föranledas icke obetydliga stegrade kostnader för underhållet av byggnaderna, särskilt å avskilt belägna platser. Vidare hava bostäderna måst lämpas efter platsens beskaffenhet och därav har blivit en följd, att exempelvis fyrmästaren på en plats har en rymlig och trevlig bostad med uthus, planteringsland m. m., medan på en närbelägen plats motsvarande tjänstinnehavare måste nöja sig med en bostad av minsta möjliga utrymme och utan några som helst anordningar för trevnad eller till underlättande av hushållningen. Att under sådana förhållanden fastställa ett lika stort avdrag å avlöningen för motsvarande tjänstinnehavare å skilda platser, låter sig uppenbarligen icke utan orättvisa göra. Det torde emellertid icke heller böra påläggas lotsstyrelsen att i varje fall bestämma avdragets storlek. Ett sådant avgörande synes såsom lotsstyrelsen framhållit bliva synnerligen vanskligt och det torde knappast kunna undvikas, att styrelsens beslut i sådana frågor skulle i många fall alstra missnöje. Om däremot något avdrag å avlöningen icke sker, kommer personalen såsom hittills att finna olikheten i bostadsförmån helt naturlig såsom en följd av boningsortens belägenhet eller förhållandena i övrigt. På grund av vad sålunda anförts anser jag för lotsverket fördelaktigt, att personalen vid de fasta fyrarna fortfarande får förmån av bostad, ved och lyse, utan avdrag å den kontanta avlöningen. För det fåtal av denna personal, som icke kan erhålla bostäder i lotsverkets egna byggnader, torde lotsverket fortfarande såsom hittills böra lämna ersättning för betingat hyresbelopp, i den mån detsamma befunnits skäligt efter tjänstinnehavarens ställning och ortens förhållanden. Därest det emellertid på nu angivet sätt ordnas för personalen vid de fasta fyrarna, synes det mig, som om också hyresbidrag bör bibehållas bland avlöningsförmånerna för fyrskeppspersonalen. Jag anser därför, att lotsstyrelsens i dess underdåniga skrivelse av den 27 oktober 1912 framlagda förslag till stat för fyrspersonalen bör i huvudsakliga delar godkännas. Som förut nämnts kan jag emellertid icke finna de av lotsstyrelsen föreslagna uppbördsarvodena böra upptagas såsom en särskild avlöningsförmån för befälet; men

dessa arvodens belopp synas böra sammanläggas med övrig kontant avlöning. Då de av lotsstyrelsen föreslagna avlöningsförmånerna, oavsett bostad m. m. eller hyresbidrag, äro lägre än de av kommissionen föreslagna, blir kostnadsökningen i sin helhet ej betydande i jämförelse med kommissionens förslag. Beträffande avlöningens fördelning i lön och tjänstgöringspennningar delar jag statskontorets mening, att förhållandet mellan dessa båda avlöningsformer bör avpassas på lämpligare sätt än lotsstyrelsen föreslagit. I fråga om beloppen av hyresbidragen till fyrskepps-personalen vill jag med någon avvikelse från lotsstyrelsens förslag förordna, att hyresbidrag må utgå till fyrmästare med 300 kronor, till fyrvaktare-befälhavare eller reservfyrvaktare med 250 kronor samt till fyrvaktare och till fyrbiträde med 200 kronor. Beträffande ålderstilläggen ansluter jag mig till kommissionens förslag med den av statskontoret förordade ändring. Ålderstilläggen skulle alltså bliva tre efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring och förhöjningen av avlöningen utgöra för fyrmästare 150 kronor och för övrig personal 100 kronor för varje gång. Med inberäkning av beklädnadsbidrag å 100 kronor, mot vilket jag icke har någon erinran, skulle avlöningsförmånerna enligt det av mig förordade förslaget komma att utgöra:

	Lön.	Tjänstgöringspennningar.	Beklädnadsbidrag.	Bostad, ved och lyse eller hyresbidrag.	Summa kontant avlöning utan ålderstillägg.	Ålderstillägg tillhopa	Summa kontant avlöning med ålderstillägg.
Vid de fasta fyrarna.							
Fyrmästare å större fyr	1,200	700	100	in natura	2,000	450	2,450
Do å mindre do	1,100	600	100	» »	1,800	450	2,250
Fyrvaktare med uppbörd	850	500	100	» »	1,450	300	1,750
Fyrvaktare	750	450	100	» »	1,300	300	1,600
Fyrbiträde	700	400	100	» »	1,200	300	1,500
Vid fyrskeppen.							
Fyrmästare å ång- eller motorfyrskepp	1,200	800	100	300	2,400	450	2,850
Fyrmästare eller reservfyrmästare	1,100	700	100	300	2,200	450	2,650
Fyrvaktare och befälhavare eller reservfyrvaktare	900	550	100	250	1,800	300	2,100
Fyrvaktare	750	450	100	200	1,500	300	1,800
Fyrbiträde	700	400	100	200	1,400	300	1,700

Beträffande antalet befattningshavare har anledning icke förekommit att ifrågasätta ändring i det av lotsstyrelsen i dess underdåniga utlåtande av den 27 oktober 1913 föreslagna och i statskontorets förslag till stat upptagna antalet. Den nya staten bör alltså upptaga dels 91 fyrmästare, därav 12 å ång- eller motorfyrskipp, 16 å större fast fyr, 6 å annat fyrskipp än nyss nämnts och 57 å mindre fast fyr, dels 117 fyrvaktare, därav 4 fyrvaktare-befälhavare, 14 uppbördsfyrvaktare vid fast fyr och 99 andra fyrvaktare, dels ock 92 fyrbiträden eller tillsammans 300 ordinarie befattningshavare.

Förutom avlöningsbeloppen har statskontoret i sitt förslag till stat för fyrpersonalen bland bestämda anslag upptagit ett belopp av 6,000 kronor till provianteringsbidrag samt särskilda arvoden och ersättningar. Då jag i likhet med statskontoret anser skäligt, att fyrpersonalen vid de mest svårtillgängliga fyrplatserna i någon mån bättre tillgodoses med bidrag för transport av livsförnödenheter m. m., har jag icke något att erinra mot statskontorets förslag i denna del.

Icke heller de såsom förslagsanslag i statskontorets statförslag upptagna poster hava givit mig anledning till erinran. Emellertid måste, vid bifall till vad jag föreslagit om bostadsförmån, ved och lyse samt om hyresbidrag, i staten upptagas anslag dels till hyresbidrag och dels till kostnader för fotogen och ved in natura till fyrpersonal, beräknade det förra enligt de av mig angivna grunder till 20,500 kronor och det senare till det avrundade belopp av 25,000 kronor, som upptagits i lotsstyrelsens förslag.

För närvarande plägar det kunna så ordnas, att fyrskippspersonal allt efter som besättningarna å fyrskuppen beräknas vara påmönstrade hela året eller endast en del av året erhåller kostnadsfri ledighet under längre eller kortare tid varje år. I västra lotsdistriktet, där fyrskippens besättningar äro påmönstrade hela året, har ledigheten i allmänhet plägat utgöra $2\frac{1}{2}$ månader årligen. Med hänsyn till de särskilda förhållanden, under vilka personalen å fyrskipp har att utföra sina åligganden, anser jag, att semester bör få åtnjutas av tjänstinnehavare å fyrskipp, vars besättning av lotsstyrelsen beräknas vara påmönstrad hela året, under $2\frac{1}{2}$ månader, vid en beräknad påmönstringstid av 10 månader under $1\frac{1}{2}$ månad, vid en beräknad påmönstringstid av 8 månader under 1 månad och vid kortare beräknad påmönstringstid under 15 dagar. Och torde tjänstinnehavare vid fast fyr böra erhålla rätt till semester likaledes under 15 dagar. Då det emellertid synes böra ordnas så, att, där göromålen under viss del av året, såsom exempelvis är fallet under vintern vid fyrarna utmed kusten av Bott-

niska viken, äro av väsentligt mindre omfattning än eljest, ledigheten i allmänhet förlägges till tid, då antingen den lediges tjänst eller den tjänst, vars innehavare uppehåller förordnandet under ledigheten, kan lämnas utan vikarie, har jag i enlighet med vad jag från lotsstyrelsen inhämtat ansett, att det i statskontorets förslag till stat bland förslagsanslagen upptagna beloppet till vikariatsersättning icke behöver till följd av den nu föreslagna utsträckningen av semestertiden för viss fyrskeppspersonal undergå förändring.

För mistsignalering utgår nu särskild ersättning efter 25 öre för timme och beräknas kostnaden härför till 5,000 kronor för år. Visserligen kan det icke anses böra ifrågakomma, att särskild ersättning skall utgå för allt vad som kan kallas ett merarbete vid en fyrplats i jämförelse med annan, ty arbetet lär icke kunna överallt avpassas fullt lika. Men ersättning för mistsignalering har sedan gammalt utgått och, såsom statskontoret framhållit, saknar det icke betydelse, att personalen har ett ekonomiskt intresse av att fullgöra det ofta mödosamma arbetet med nämnda för sjöfartens säkerhet synnerligen viktiga signalering. Jag vill därför tillstyrka, att sådan särskild ersättning må fortfarande efter nu gällande grund utgå, och upptager i statförslaget ett härför avsett belopp av, förslagsvis beräknat, 5,000 kronor.

Mot den föreslagna dagavlöningen under vintertjänstgöring å fyrskepp har jag intet att erinra, liksom ej heller i fråga om arvodet till å fyrskepp anställd person, vilken tjänstgör som styrman eller maskinist.

Vad beträffar ersättningen dels till personal vid mindre fyrrar och dels till extra personal vid fyrinrättningarna finner jag ingen anledning till erinran mot de grunder, som i sådant avseende föreslagits av lotsstyrelsen, eller mot de belopp, som för detta ändamål upptagits i det av statskontoret framlagda statförslaget.

Såsom särskilda pensionsunderlag torde böra i den nya staten upptagas de av kommissionen föreslagna och av statskontoret utan erinran lämnade belopp.

Kostnaderna för fyrpersonalen, av statskontoret beräknade till 698,500 kronor, skulle enligt mitt förslag uppgå till 709,300 kronor.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört får jag föreslå följande stat för fyrpersonalen att gälla från och med år 1915:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsbidrag.	Summa.	Efter resp. 3, 6 och 9 år kan lönen höjas varje gång med
Bestämt anslag.					
1 fyrmästare å ång- eller motorfyrskipp	1,200	800	100	2,100	150
11 d:o å d:o	13,200	8,800	1,100	23,100	
1 d:o å större fast fyr	1,200	700	100	2,000	
15 d:o å d:o	18,000	10,500	1,500	30,000	
1 d:o eller reservfyrmästare å fyrskepp	1,100	700	100	1,900	
5 d:o d:o	5,500	3,500	500	9,500	
1 d:o å mindre fast fyr	1,100	600	100	1,800	
56 d:o å d:o	61,600	33,600	5,600	100,800	100
1 fyrvaktare och befalhavare å fyrskepp eller reservfyrvaktare	900	550	100	1,550	
3 d:o d:o	2,700	1,650	300	4,650	
1 uppbördsfyrvaktare å fast fyr	850	500	100	1,450	
13 d:o å d:o	11,050	6,500	1,300	18,850	
1 fyrvaktare	750	450	100	1,300	
98 d:o	73,500	44,100	9,800	127,400	
1 fyrbiträde	700	400	100	1,200	100
91 d:o	63,700	36,400	9,100	109,200	
Provianteringsbidrag samt särskilda arvoden och ersättningar	—	—	—	6,000	
				442,800	
Förslagsanslag.					
Alderstillägg		kr.	55,000:—		
Hyresbidrag		”	20,500:—		
Dagavlönning under vintertjänstgöring å fyrskepp		”	15,200:—		
Arvoden till å fyrskepp anställda personer, som tjänstgöra som styrmän eller maskinister		”	3,200:—		
Ersättning för mistsignalering		”	5,000:—		
Arvoden till personal vid mindre fyrar		”	39,000:—		
Proviant eller spisningspenningar till personalen å fyrskepp		”	45,000:—		
			Transport kr. 182,900:—	442,800	

	Summa.	Efter resp. 3,6 och 9 år kan lönen höjas varje gång med
Transport kr 182,900: —	442,800	
Arvoden till extra biträden vid såväl fasta fyrar som å fyrskepp » 43,000: —		
Vikariatsersättning..... » 15,600: —		
Kostnader för ved och lyse in natura » 25,000: —	266,500	
Summa kr.	709,300	

- Ann. 1.* Vid fast fyr anställda fyrmästare, uppbördsfyrvaktare, fyrvaktare och fyrbiträden erhålla, där så ske kan, fri bostad jämte ved och lyse. Där bostad undantagsvis icke kan beredas personal vid fast fyr, utgår, jämte ved och lyse in natura, hyresersättning enligt lotsstyrelsens bestämmande. Till personalen å fyrskepp utgår hyresbidrag med 300 kr. till fyrmästare eller reservfyrmästare, 250 kr. till fyrvaktare och befälhavare eller reservfyrvaktare samt 200 kr. till fyrvaktare och fyrbiträde.
- Ann. 2.* Då ordinarie befattning å fyrstaten varder ledig, vilken av lotsstyrelsen anses böra förändras till befattning med lägre avlöning eller indragas, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som äger ej mindre besluta, att befattningen skall tillsvidare icke återbesättas, än även, därest befattning prövas böra på angivet sätt förändras, av den för befattningen i stat uppförda avlöning disponera så mycket, som, intilldess förändring i staten kan vara genomförd, erfordras till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.
- Ann. 3.* Pensionsunderlaget utgör för fyrmästare och reservfyrmästare 1,300 kronor, för fyrvaktare och befälhavare, reservfyrvaktare ävensom uppbördsfyrvaktare 1,100 kronor, för annan fyrvaktare 1,000 kronor samt för fyrbiträde 900 kronor.

Personalen å lotsverkets ångfartyg.

*Organisation
och avlöning.*

Lotsstyrelsen har till sin disposition en särskild ångare, Vega, vilken användes för inspektionsresor, för pricknings- m. fl. arbeten inom lotsdistrikten, för transport av proviant och materiel till fyrskepp, fyrplatser och mistsignalstationer, för avlämnande och avhämtande av lots utanför Sandhamns lotsplats under svåra isförhållanden m. m. Till varje lotskaptens disposition står likaledes en ångare, med vilken verkställes utläggning och intagning av fyrskepp, bojar och större sjömärken, inspektering av utprickning, lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer, transporter av fotogen, proviant och inventarier till fyrskepp och fyrplatser, undersökning av grundstötningsställen m. m. Vid Öresunds södra lotsplats är en ångare, Skanör, stationerad och vid Öresunds norra lotsplats en ångare, Viken, för att av lotsarna vid dessa platser användas för lotsningen.

Besättningen å lotsångaren Vega utgöres enligt 1914 års stat av 1 befälhavare, 1 styrman och uppbördsman, 1 maskinist och uppbördsman, 2 eldare, 3 matroser samt 1 restauratör eller restauratris.

Å chefsångarna inom distrikten finnas icke anställda särskilda befälhavare utan befälet föres av vederbörande lotskapten eller lotslöjtnant; och utgöras besättningarna enligt nyssnämnda stat av 1 styrman och uppbördsman, 1 maskinist och uppbördsman, 1 — å chefsångarna Malmö och Göteborg 2 — eldare, 2 matroser samt 1 kock och extra biträde.

Å lotsångaren Skanör är anställd 1 maskinist och 2 eldare, å lotsångaren Viken 1 maskinist och 1 eldare.

Hittills har personalen å lotsverkets ångfartyg varit anställd mot hyra och — med undantag för lotsångarna Skanör och Viken — portionsersättning ombord. Maskinisterna hava haft årsanställning även då ångarnas besättningar i övrigt varit anställda på kortare tid.

Befälhavaren å lotsångaren Vega samt styrmän och maskinister å samtliga chefsångare och å Vega äga åtnjuta ålderstillägg efter 5 och 10 års tjänst. Efter nämnda tidsperioder ökas nämligen avlöningen för befälhavaren å Vega varje gång med 25 kronor i månaden, för styrman med 5 kronor och för maskinist med 10 kronor i månaden.

Har styrman, som är anställd å Vega, avlagt sjökapensexamen, höjes avlöningen för denne med 10 kronor för månad.

Under den tid av månaderna december, januari och februari, då fartyget är rustat — ej under ut- och avrustning — utgår en särskild dagavlöning, vilken är bestämd till 1 krona för befälhavaren å Vega, 75 öre till maskinister och styrmän å Vega och chefsångarna inom distrikten samt till 50 öre för den övriga personalen å nämnda fartyg.

Enligt nyssnämnda stat åtnjuta nedannämnda befattningshavare följande ersättningar:

befälhavaren å lotsångaren Vega:

hyra under 12 månader à 250	kr. 3,000: —
portionsersättning under 12 månader à 2 kr. för dag	» 730: —
s. k. ålderstillägg av 25 kronor för månad	» 300: —

maskinisten å lotsångaren Vega:

hyra under 12 månader à 135	» 1,620: —
portionsersättning under 12 månader à 1 kr. 50 öre	
för dag	» 547: 50
s. k. ålderstillägg à 20 kr. för månad	» 240: —

maskinisten å chefsångaren Umeå (förut Luleå):

hyra omkring 12 månader å 110	kr. 1,320: —
portionersättning under 12 månader å 42	» 504: —
s. k. ålderstillägg å 10 kr. för månad	» 120: —

maskinisten å chefsångaren Gävle:

hyra 12 månader å 110	» 1,320: —
portionersättning 12 månader å 42	» 504: —

maskinisten å chefsångaren Stockholm:

hyra under 12 månader å 120	» 1,440: —
portionersättning under 12 månader å 42	» 504: —
s. k. ålderstillägg å 10 kr. för månad	» 120: —

maskinisten å chefsångaren Kalmar:

hyra under 12 månader å 110	» 1,320: —
portionersättning under 12 månader å 42	» 504: —

maskinisten å chefsångaren Malmö:

hyra under 12 månader å 120	» 1,440: —
portionersättning under 12 månader å 42	» 504: —
s. k. ålderstillägg å 20 kr. för månad	» 240: —

maskinisten å chefsångaren Göteborg:

hyra under 12 månader å 120	» 1,440: —
portionersättning under 12 månader å 42	» 504: —
s. k. ålderstillägg å 20 kr. för månad	» 240: —

Hittills har avlöningen för personalen å lotsverkets ångfartyg ordnats för varje år, varvid hänsyn kunnat tagas till fluktuationerna i avlöningen till besättning å fartyg använda inom handelssjöfarten, så att avlöningen till besättningarna å lotsångarna höjts i mån, som avlöningen stigit inom handelssjöfarten.

*Lotsstyrelsens
förslag.*

I det av lotsstyrelsen i dess underdåniga skrivelse av den 12 oktober 1912 framlagda förslag till stat för personalen å lotsverkets ångfartyg hemställdes, att befälhavaren å ångaren Vega samt maskini-

sterna å såväl detta fartyg som å samtliga chefsångare skulle uppföras å ordinarie stat.

Ändamålet härmed angavs av lotsstyrelsen vara att få dessa befattningshavare bundna vid sina befattningar för någon längre tid. Skälet att icke flera befattningshavare å lotsverkets ångfartyg hade föreslagits till fast anställning vore, upplyser lotsstyrelsen, att ifrågavarande ångares besättningar företrädesvis uttoges bland lotslärlingar under utbildning eller bland personer, som hade för avsikt att framdeles ägna sig åt lots- och fyrväsendet, varför dessa befattningar även framgent, så vitt möjligt, borde förbehållas sådana personer för att lämna dem tillfälle till utbildning.

Maskinistbefattningarna å lotsångarna Skanör och Viken hava icke av lotsstyrelsen föreslagits till uppförande å ordinarie stat med hänsyn till eventuellt utbytande av dessa fartyg mot motorfartyg.

Enligt lotsstyrelsens förslag till stat skulle följande fasta avlöningsförmåner utgå till nedannämnda befattningshavare:

	Uppbördsarvode.	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsersättning.	Inkvarteringsersättning.	Hysesbidrag.	Summa.
1 befälhavare å lotsverkets ångfartyg Vega.....	—	2,000	1,200	—	300	—	3,500
1 maskinist och uppbördsman å ångfartyget Vega	300	700	400	150	—	220	1,770
1 maskinist och uppbördsman (å chefsångarna Stockholm, Malmö och Göteborg)	200	700	400	150	—	220	1,670
1 maskinist och uppbördsman (å chefsångarna Luleå, Gävle och Kalmar).....	100	700	400	150	—	220	1,570

Till befälhavaren å lotsångaren Vega skulle utgå tre ålderstillägg å 500 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänst; och maskinisterna skulle äga uppbära sex ålderstillägg å 60 kronor efter 3, 6, 9, 12, 15 och 18 års tjänst.

Maskinister, som avlagt maskinistexamen vid navigationsskola, skulle erhålla examensarvode å 200 kronor årligen.

Den nu utgående dagavlöningen under månaderna december, januari och februari, då fartyget är rustat, skulle även utgå under mars månad samt med dubbla beloppet mot det nuvarande. Befälhavaren å Vega skulle alltså i dagavlöning uppbära 2 kronor och maskinisterna vardera 1 krona 50 öre.

Befälhavaren å Vega hade ansetts böra i avlöningshänseende närmast jämnställas med lotslöjtnant och maskinist med fyrvaktare å fyrskepp.

Rätt till semester skulle av befälhavaren å Vega åtnjutas under en månad årligen i likhet med lotslöjtnant och av maskinist under 15 dagar årligen i likhet med fyrvaktare.

Utom avlöningsförmåner till de fasta befattningshavarna upptog lotsstyrelsens förenämnda förslag till stat ett särskilt anslag å 68,000 kronor »för tillsyn och bemanning i övrigt å tjänstefartyg samt lotsångarna vid Skanör och Viken».

Samtliga kostnader till avlöning av besättningarna å lotsverkets ångfartyg hava hittills utgått från ett under »diverse anslag» å lotsverkets stat uppfört förslagsanslag. Då nu vissa av befattningshavarna å nämnda fartyg skulle uppföras å ordinarie stat, hade lotsstyrelsen ansett lämpligt, att samtliga kostnader för avlöning av besättningarna uppfördes i den särskilda staten för personalen å lotsverkets ångfartyg.

Vid beräkning av kostnaden för den icke fast anställda personalen, uti vilken kostnad även inginge spisningspenningar till den personal, som skulle anställas å ordinarie stat, hade lotsstyrelsen ansett, att hyran borde liksom för den extra personalen å fyrskepp ökas med 25 %, spisningspenningarna höjas med 5,000 kronor och den särskilda dagavlöningen under månaderna december, januari och februari utsträckas att jämväl omfatta mars månad samt liksom för fyrapersonalen höjas med 100 %. Genom dessa höjningar skulle kostnaden för den extra personalen och till spisningspenningar för den fast anställda komma att i runt tal uppgå till 68,000 kronor. Hela kostnaden för personalen å lotsverkets ångfartyg skulle enligt lotsstyrelsens förslag belöpa sig till 87,300 kronor mot 68,000 kronor enligt 1912 års stat.

Löneregleringskommissionen.

Beträffande nu ifrågavarande personal har förenämnda löneregleringskommission i sitt betänkande anfört följande:

I likhet med lotsstyrelsen anser kommissionen, att befälhavaren å lotsångaren Vega samt maskinisterna å detta fartyg och å de inom lotsdistrikten befintliga chefsångarna, vilka nu hava årsanställning, böra anställas å ordinarie stat.

Beträffande de ifrågasatta avlöningsförmåner för dessa befattningshavare har kommissionen av skäl, för vilka kommissionen förut under lots- och fyrapersonalen redogjort, icke kunnat förorda, att uppbördsarvoden, examensarvoden, hyresbidrag eller inkvarteringsersättning tilldelas befattningshavarna. Kommissionen anser, att för befälhavaren å Vega bör, i likhet med vad av kommissionen föreslagits beträffande lotslöjtnant, i staten uppföras lön, tjänstgöringspenningar och ålderstillägg samt att för maskinister staten bör liksom för fyrapersonalen upptaga lön, tjänstgöringspenningar, beklädnadsbidrag och ålderstillägg.

Befälhavaren å Vega åtnjuter för närvarande en hyra av 3.000 kronor för år; och då denna ersättning torde vara skälig, anser kommissionen, att den fasta avlöningen för denne befattningshavare bör bestämmas till nämnda belopp. I fråga om beloppets fördelning i lön och tjänstgöringspenningar håller

kommissionen före, att lönen lämpligen bör sättas till 1,800 kronor och tjänstgöringspenningarna till 1,200 kronor. Alderstillägg till lönen böra enligt kommissionens mening utgå till ett antal av tre à 300 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänst.

Vad beträffar maskinisterna å lotsverkets ångfartyg, vilka av lotsstyrelsen i avlöningshänseende likställt med fyrvaktare å fyrskepp. anser kommissionen lämpligt, att ifrågavarande maskinister erhålla enahanda avlöning, som kommissionen föreslagit för uppbördsfyrvaktare av 2:a grad eller lön 900 kronor, tjänstgöringspenningar 650 kronor och beklädnadsbidrag 100 kronor, tillhopa 1,650 kronor, jämte tre alderstillägg à 100 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänst. Pensionsunderlaget torde ock, i likhet med vad som skett för uppbördsfyrvaktare, böra bestämmas till 1,100 kronor. Med upptagandet av beklädnadsbidrag skulle liksom i fråga om lots- och fyrapersonalen följa, att personalen skulle vara skyldig att i tjänsten bära uniform.

Därjämte anser kommissionen, att såväl befälhavaren å Vega som maskinisterna å detta fartyg och å samtliga chefsångarna böra erhålla portionersättning ombord och särskild dagavlöning under månaderna december, januari, februari och mars i enlighet med vad lotsstyrelsen föreslagit.

Vad frågan om semesterledighet angår har kommissionen på anförda skäl funnit sig icke kunna förorda sådan varken för befälet i lotsdistrikten eller för lotspersonalen och kan av samma skäl icke tillstyrka semester för befälhavaren å Vega. Beträffande maskinisterna åter är arten av deras tjänstgöring sådan, att behov av någon tids ledighet årligen torde förefinnas; och har kommissionen alltså för denna personal i likhet med vad som skett beträffande fyrapersonalen beräknat 15 dagars semester årligen.

I likhet med förhållandena i tullverket har ortstillägg av kommissionen upptagits för befattningshavare med station och bostad i Stockholm; och har kommissionen ansett att i sådant avseende borde utgå till befälhavare 250 kronor och till maskinist 100 kronor.

Vid bifall till vad kommissionen här ovan föreslagit i fråga om ålders- tillägg och semester anser kommissionen, att anslagen till ålders- tillägg och vikariatsersättning, som av lotsstyrelsen beräknats till respektive 1,460 kronor och 450 kronor, böra för år 1914 uppföras anslaget till ålders- tillägg med förslagsvis 2,000 kronor och anslaget till vikariatsersättning med 350 kronor.

I fråga om det av lotsstyrelsen beräknade anslaget å 68,000 kronor till den extra personalen å tjänstefartyg och å lotsångarna vid Skanör och Viken ävensom till spisningspenningar till den fast anställda personalen å sagda fartyg har kommissionen icke funnit att något häremot erinra.

I överensstämmelse med vad kommissionen sålunda anført hade kommissionen framlagt följande förslag till avlöningsstat för personalen å lotsverkets ångfartyg:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsbidrag.	Summa.	Särskilt pensionsunderlag.	
1 befälhavare å lotsverkets ångfartyg Vega	1,800	1,200	—	3,000	—	{ Efter 3 år kan lönen höjas med 300 kr., efter 6 år med ytterligare 300 kr. och efter 9 år med än ytterligare 300 kr.
1 maskinist och uppbördsman	900	650	100	1,650	{ 1,100	
6 maskinister och uppbördsmän	5,400	3,900	600	9,900		{ Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 6 år med ytterligare 100 kr. och efter 9 år med än ytterligare 100 kr.
Ortstillägg	—	—	—	450	—	
Ålderstillägg, förslagsvis	—	—	—	2,000	—	
Dagavlöning under vintertjänstgöring, förslagsvis	—	—	—	1,000	—	
Vikariatsersättning, förslagsvis	—	—	—	350	—	
För tillsyn och bemanning i övrigt å tjänstefartyg samt lotsångarna vid Skanör och Viken, förslagsvis	—	—	—	68,000	—	
Summa kronor	—	—	—	86,350	—	

Anm. Till befälhavare ävensom till maskinist och uppbördsman med station och bostad i Stockholm utgår ortstillägg med 250 kronor till befälhavare och med 100 kronor till maskinist och uppbördsman.

Reservationer.

Beträffande vissa delar av nämnda förslag hava kommissionens ledamöter Nilsson och Martin anført skiljaktiga meningar.

Den förre har reserverat sig mot kommissionens tillstyrkande av den föreslagna förhöjningen — med 100 procent — av den till personalen å lotsverkets ångfartyg utgående dagavlöningen under vintermånaderna. Med erinran, att den ifrågasatta förhöjningen icke blivit på något sätt motiverad, har denne reservant förklarat, att han för sin del ej kunde tillstyrka högre dagavlöning än kr. 1:50 för befälhavaren å Vega, kr. 1:25 för maskinister å lotsverkets ångfartyg samt kr. 1:— åt övrig personal å sagda fartyg.

I fråga om pensioneringen hava båda reservanterna tillstyrkt, att följande särskilda pensionsunderlag måtte i staten fastställas, nämligen: för befälhavaren å Vega 2,100 och för maskinist å lotsverkets ångfartyg 1,100 kronor.

I sitt över kommissionens betänkande avgivna yttrande har lotsstyrelsen beträffande kommissionens nyss nämnda förslag icke gjort annan erinran än, att förslagsanslaget till ålderstillägg åt personal å lotsverkets ångfartyg ansetts för år 1915 böra beräknas och upptagas till 2,400 kronor i stället för det belopp av 2,000 kr., som av kommissionen beräknats vara för år 1914 erforderligt.

Lotsstyrelsen
27/10 1913.

Statskontoret har icke haft något att erinra i fråga om kommissionens förslag till avlöningsstat för personalen å lotsverkets ångfartyg och alltså med iakttagande av lotsstyrelsens beräkning av det för ålderstillägg under år 1915 erforderliga beloppet upptagit kostnaderna för nämnda personal till 86,750 kronor.

Statskontoret.

I likhet med löneregleringskommissionen och statskontoret anser även jag lämpligt, att såsom lotsstyrelsen föreslagit befälhavaren å lotsverkets ångfartyg Vega samt maskinisterna-uppbördsnämnen å nämnda fartyg och å chefsångfartygen i distrikten nu uppföras såsom ordinarie befattningar; och har jag icke något att erinra i fråga om de avlöningsförmåner, som av kommissionen föreslagits för nämnda befattningshavare.

*Departements-
chefen.*

Enligt min mening bör dagavlöning under vintertjänstgöring till belopp, som av kommissionen föreslagits, utgå till nu ifrågavarande personal.

Maskinist-uppbördsman synes i överensstämmelse med kommissionens förslag böra erhålla förmån av semester under högst 15 dagar årligen. Vad i detta hänseende beträffar befälhavaren å Vega delar jag visserligen kommissionens mening, att semester icke är av behovet påkallad för denne befattningshavare; men det synes mig, som om det skäligen bör medgivas, att han i likhet med befälet vid lotsverket må, där det kan ordnas utan kostnad för statsverket, erhålla kostnadsfri ledighet under högst en månad årligen.

I kommissionens av statskontoret utan anmärkning lämnade förslag till stat för ifrågavarande personal är upptaget ett av lotsstyrelsen föreslaget belopp av 68,000 kronor »för tillsyn och bemanning i övrigt å tjänstefartyg samt lotsångarna vid Skanör och Viken». I fråga här-

om har lotsstyrelsen i sin underdåniga skrivelse den 12 oktober 1912 anfört, att vid beräkning av kostnaderna för den icke fast anställda personalen ävensom spisningspenningar till den fast anställda personalen hade hyran ansetts böra ökas med 25 % och därför upptagits med

kronor 37,850: —

varjämte dels spisningspenningarna höjts med 5,000 kronor till

» 25,185: —

dels den särskilda dagavlöningen, som nu utginge under månaderna december, januari och februari, ansetts böra utgå jämväl under mars månad samt höjas på sätt föreslagits i fråga om dylik ersättning åt fryskeppspersonalen, på grund varav kostnaderna för dagavlöningen upptagits till

» 4,922: 50

och beräknades alltså sammanlagda beloppet av berörda kostnader till

kronor 67,957: 50

eller i runt tal förslagsvis 68,000 kronor.

Mot denna beräkning har jag icke funnit anledning till erinran. Samtliga kostnader för tillsyn och bemanning av lotsverkets ångfartyg hava i medeltal för åren 1909—1913 utgjort inemot 68,000 kronor för år och äro i staten för år 1914 beräknade till 70,000 kronor. Liksom statskontoret i sitt förslag till stat för personalen å lotsverkets ångfartyg upptager jag kostnaderna för år 1915 till 86,750 kronor, utvisande alltså en beräknad kostnadsökning av 16,750 kronor.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört får jag föreslå följande stat för personalen å lotsverkets ångfartyg att gälla från och med år 1915:

	Lön.	Tjänstgöringspennningar.	Be- klädnads- bidrag.	Summa.	Anmärkningar.
Bestämt anslag.					
1 befälhavare å lotsverkets ångfartyg Vega	1,800	1,200	—	3,000	{ Efter 3 år kan lönen höjas med 300 kronor, efter 6 år med ytterligare 300 kronor och efter 9 år med än ytterligare 300 kronor.
1 maskinist och uppbördsman	900	650	100	1,650	
6 maskinister och uppbördsmän	5,400	3,900	600	9,900	{ Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
Ortstillägg	—	—	—	450	
	—	—	—	15,000	
Förslagsanslag.					
Ålderstillägg	kr. 2,400:—				
Dagavlöning under vintertjänstgöring	» 1,000:—				
Vikariatsersättning	» 350:—				
För tillsyn och bemanning i övrigt å tjänstefartyg samt lotsångarna vid Skanör och Viken	» 68,000:—				
	Summa kronor				86,750

Anm. 1. Till den å lotsverkets ångfartyg anställda personal med station och bostad i Stockholm utgår ortstillägg med 250 kronor till befälhavare samt med 100 kronor till maskinist och uppbördsman.

Anm. 2. Pensionsunderlaget utgör för maskinist och uppbördsman 1,100 kronor.

Beträffande de villkor och bestämmelser, som böra stadgas för Villkor och
åtnjutande av de för ordinarie befattning å de nya staterna för bestämmelser för åtnjutande av
befälet vid lotsverket, för lotspersonalen, för fyrpersonalen samt för de i de nya
personalen å lotsverkets ångfartyg, har förenämnda löneregleringskommission staterna för
framlagt ett förslag, som i vissa delar avviker från det lotsverket
förslag i sådant avseende, vilket av lotsstyrelsen framburits i dess upptagna
underdåniga skrivelse den 12 oktober 1912. Mot kommissionens förslag avlönings-
hava sedermera i åtskilliga hänseenden gjorts erinringar särskilt från förmånerna.
personalens sida. Då jag nu går att lämna en översikt över de olika
förslag, som i denna del av ärendet yppat sig och icke äro redan förut

i sammanhang med staterna berörda, lägger jag kommissionens förslag till grund och blir efter redogörelse för de skiljaktiga förslagen i tillfälle att uttala min egen uppfattning av lämpligaste sättet att avgöra de särskilda spörsmålen.

Ang. vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet och jämkning i åligganden.

Kommissionen föreslog i första punkten:

»att innehavare av ordinarie befattning skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid möjligen inträdande förändrad organisation av lotsverket eller särskilda delar därav eller eljest av olika anledningar kan varda stadgad.»

Lotsstyrelsen hade föreslagit, att sådan skyldighet skulle förefinnas endast då vidsträcktare tjänstgöring eller jämkning i åligganden kunde i och för rikets säkerhet och sjöfartens säkerställande varda tjänstinnehavare i behörig ordning ålagd.

Till stöd för sitt förslag anförde *kommissionen*, att personalens vid lotsverket skyldighet att underkasta sig vidsträcktare tjänstgöring borde bestämmas i likhet med vad som föreskrivits för personalen inom andra statens verk. Något giltigt skäl att i detta hänseende giva lotsverkets personal en annan och gynnsammare ställning kunde svårigen angivas.

Ledamoten av kommissionen *Martin* var emellertid av skiljaktig mening och ansåg, att kommissionen vid avfattande av sitt förslag icke fäst tillbörligt avseende vid de säregna förhållanden, som i fråga om lotspersonalens tjänstutövning förefunnes, samt att det av kommissionen föreslagna stadgandet därför kunde komma att verka ofördelaktigt för såväl sjöfarten som lotsverkets personal. *Lotsstyrelsens* förslag syntes vara lämpligare avfattat dock med sådan ändring att den vidsträcktare tjänstgöringsskyldigheten och den jämkning i åligganden, som personalen skulle vara underkastad, borde inskränkas att endast gälla inom ramen av respektive befattningshavares speciella yrkesgrenar.

Departementschefen.

Såsom kommissionen framhållit synes lotsverkets personal böra vara underkastad enahanda bestämmelser rörande vidsträcktare tjänstgöring och jämkning i åligganden, som gälla för personalen inom andra statens verk. Att en lots skulle kunna åläggas att bestrida en fyrvaktares göromål eller tvärtom är icke avsett och synes icke heller innefattas i kommissionens förslag. Men en lots skulle exempelvis kunna åläggas att verkställa utpickning av en nyupptagen farled inom området för den lotsplats, han tillhör, och även i övrigt vara skyldig att underkasta sig de förändrade göromål, som kunde följa av en reglering av lotsplatsens område. En fyrvaktare bör vara skyldig att till exempel sköta mistsignalering, om sådan inrättas vid den fyrplats, där han är anställd, o. s. v. Jag biträder alltså kommissionens förslag.

Vidare föreslog kommissionen:

»att innehavare av ordinarie befattning därjämte skall vara skyldig att, om lotsstyrelsen prövar sådant vara för tjänsten erforderligt, låta sig förflyttas till annan tjänstgöringsort, dock med bibehållande av den tjänstegrad han innehar och utan minskning i innehavande fast avlöning enligt stat samt med rätt att, därest förflyttningen sker utan hans egen ansökning, erhålla av lotsstyrelsen såsom skälig befunnen ersättning för havda flyttningskostnader.»

Ang. förflyttning till annan tjänstgöringsort.

Motsvarande stadgande hade i *lotsstyrelsens* förslag följande lydelse:

»att innehavare av ordinarie befattning vid lots- eller fyrplats därjämte skall vara skyldig ej mindre att, därest plats, vid vilken han är anställd, eller befattning, som han innehar, varder indragen, låta sig förflyttas till annan tjänstgöringsort i enahanda befattning än även att, därest han icke vidare kan sköta göromål, som tillhöra hans befattning, och han icke till följd härav, i enlighet med givna bestämmelser angående rätt till pension, skall från tjänsten avgå, efter beslut av lotsstyrelsen frånträda utövningen av samma befattning och låta sig förflyttas till annan befattning, som kan åt honom anförtros, dock i varje fall utan att lida minskning i sådana innehavande avlöningsförmåner, som icke betingas och utgå endast på grund av platsens belägenhet, samt med rätt att erhålla skälig ersättning för havda flyttningskostnader;»

»att lotslöjtnant skall vara skyldig att vid laga fardag, efter därom minst sex månader förut erhållet meddelande, låta sig förflyttas samt, efter lotsstyrelsens beprövande, tjänstgöra i lotsstyrelsen eller annat lotsdistrikt än det, inom vilket han vunnit fullmakt, i vilket fall han må åtnjuta skälig ersättning för havda flyttningskostnader.»

Till motivering av sitt ovan nämnda förslag anförde *kommissionen*, att även i fråga om personalens skyldighet att underkasta sig förflyttning borde enligt kommissionens åsikt gälla enahanda bestämmelser som för andra befattningshavare, vilkas avlöning blivit av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställd. Kommissionen hade funnit det vara av betydelse, att lotsstyrelsen ägde befogenhet att förflytta personalen. Det låge dock i förhållandenas egen natur att i fråga om lotspersonalen förflyttning vare sig med eller utan personalens eget medgivande endast med svårighet kunde ske, vadan stadgandet för denna personal torde vara av ringa praktisk betydelse. I fråga om fyrapersonalen åter vore stadgandet om skyldighet att vara underkastad förflyttning av större betydelse. Att förflyttning icke borde ske, utan att tjänsten så fordrade, förefölle naturligt. Med hänsyn till den oro för ifrågavarande förflyttningsrisk, för vilken personalen givit uttryck, hade kommissionen emellertid ansett, att i villkoren borde uttryckligen angivas, att skyldighet att låta sig förflyttas till annan tjänstgöringsort föreläge endast i händelse att lotsstyrelsen prövade sådant vara för tjänsten erforderligt.

Kommissionens ledamot *Martin* ansåg, att i fråga om lots icke någon förflyttning borde ske, som kunde tänkas innebära en nedsättning av lotsens tjänstbarhet, ej heller, utan hans medgivande, i andra fall än, då en station indroges. Vid förflyttning borde hänsyn tagas till personalens förutvarande inkomster enligt lotsstyrelsens förslag, varjämte borde tillkomma den bestämmelsen, att den, som för att bereda sig bostad, där sådan till honom icke varit anvisad, uppfört eget

hem, skulle vid förflyttning, som påkallades av lotsstyrelsen, av statsverket äga utbekomma ersättning för av honom nedlagda kostnader härför.

Lotsverkets personalförening har uti sitt i augusti 1913 avgivna yttrande anført, att den ansåge den föreslagna bestämmelsen om skyldighet för personalen att underkasta sig förflyttning till annan tjänstgöringsort hård och orättvis. Om denna bestämmelse bleve gällande, kunde det inträffa, säger föreningen, att lotsstyrelsen ansåge det vara för tjänsten fördelaktigt, att en lots förflyttades från en lotsplats, där hans andel av lotspenningar uppginge till 1,500 kr., till en plats, där andelen bleve högst 500 kr. Då uppstode det orimliga förhållandet, att lotsen i fråga mot sin vilja kunde berövas 1,000 kr. av sin årsinkomst. Även för fyrpersonalen kunde en förflyttning, framhåller föreningen, medföra mycket vittgående följder. Såsom exempel anføres: man tänke sig indragning av en fyrplats å fasta landet, vars personal kanske tjänat där hela sin tid, påkostat egna uthus, anlagt trädgårdstäppor och planteringar m. m. och sedan på gamla dagar nödgades begiva sig ut på en klippa i havet, ovan vid sjölivet och de strapatser det medförde.

Statskontoret har i sitt yttrande anført, att enligt statskontorets mening bestämmelsen i kommissionens förslag om skyldigheten att vara underkastad förflyttning icke borde alldeles borttagas, men att den kunde modifieras därhän, att sådan skyldighet skulle avse endast förflyttning till likartad befattning å annan ort.

*Departements-
chefen.*

I likhet med statskontoret anser jag, att en bestämmelse av den innebörd kommissionen föreslagit icke bör saknas. Vid det förhållande att skyldighet att låta sig förflyttas till annan tjänstgöringsort icke skulle förefinnas i andra fall än, då sådant vore för tjänsten erforderligt, synas mig de uttalade betänkligheterna i hög grad överdrivna. Om, såsom jag vill förorda, bestämmelsen uttryckligen modifieras på sätt statskontoret föreslagit, torde densamma icke med fog kunna anses innebära någon obillighet mot personalen.

Enligt kommissionens förslag skulle vidare stadgas:

Ang. traktamentsersättning under vikariat.

»att vid sjukdomsförfall eller när det erfordras för tjänstgöring vid kustsignalväsendet eller för beredande av semester eller annan kostnadsfri ledighet innehavare av lägre tjänst skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i lotsstyrelsen eller lotsverket, densamma bestrida, dock ej längre än tre månader under ett och samma kalenderår, mot åtnjutande av de med befattningen förenade tjänstgöringspenningar eller däremot svarande belopp ävensom med tjänstgöringspenningar likställda förmåner i stället för egna motsvarande förmåner, med iakttagande att till vikarie, som på grund av förordnandet förflyttas till annan tjänstgöringsort, skall utgå rese- och traktamentsersättning såsom för extra förrättning i statens ärenden under resan till och från den nya tjänstgöringsorten enligt innehavande befattning samt under tiden för förordnandet enligt den högre befattningen, dock att efter åtta dagars

tjänstgöring traktamentet skall utgöra hälften av i resereglementet fastställda belopp samt att traktamente ej utgår vid sådant förordnande ombord å fyrskepp eller å lotsverkets ångfartyg eller i övrigt får uppbäras under längre tid än tre månader under ett och samma kalenderår, därest ej lotsstyrelsen i särskilt fall annorlunda förordnar.

Kommissionen hade till motivering av förslaget om rese- och traktamentsersättning till vikarie, anført, att kommissionen i likhet med lotsstyrelsen ansett billigheten fordra, att till vikarie, som på grund av förordnande förflyttades till annan tjänstgöringsort, utginge rese- och traktamentsersättning under resan till och från den nya tjänstgöringsorten. Även under tjänstgöringen torde dagtraktamente, såsom lotsstyrelsen föreslagit, böra utgå såsom en extra ersättning för de kostnader, som ett tillfälligt uppehåll å en ny plats med nödvändighet medförde.

Lotsstyrelsen hade i sitt yttrande över kommissionens förslag framhållit, att, då det föreskrivits, att traktamente till vikarie, som på grund av förordnande förflyttades till annan tjänstgöringsort, skulle efter åtta dagars tjänstgöring nedsättas till hälften, det tillika bort stadgas, att, om under tiden för sådant förordnande förekomme tjänsteresa, för vilken traktamente finge åtnjutas, vikarien därunder skulle äga uppbära helt traktamente.

För så vitt bestämmelse i berörda avseende kunde anses erforderlig, hade *statskontoret* icke funnit något att erinra mot vad lotsstyrelsen sålunda anført.

Då det måhända icke är genom det av kommissionen föreslagna stadgandet fullt tydligt, hur traktamentsersättningen bör utgå under den av lotsstyrelsen angivna förutsättning, vill jag ansluta mig till lotsstyrelsens förslag.

*Departements-
chefen.*

Kommissionen har vidare föreslagit följande stadgande:

»att till person anställd vid lots- eller fyrplats eller å fyrskepp, vilken under tjänstgöring ådragit sig kroppsskada, ävensom till person av besättning å lotsverkets ångfartyg eller å fyrskepp, vilken sjuknar och icke kan vårdas ombord, utgår ersättning för sjukvårdskostnader enligt lotsstyrelsens bestämmande; skolande, därest lotsstyrelsen finner sådan ersättning i andra fall än nu nämnts böra beredas, frågan härom underställas Kungl. Maj:ts prövning.»

*Ang. ersätt-
ning för
sjukvårds-
kostnader.*

Uti nu ifrågavarande hänseende har *lotsverkets personalförening* hemställt, att lotsverkets personal i likhet med tullverkets personal måtte erhålla fri läkarvård och medicin för sig och sina familjer.

Statskontoret yttrar i denna fråga, att, ehuru det icke syntes kunna förnekas, att kostnaden för sjukvård åt lots- och fyrpersonal å platser med avskilt läge ofta nog kunde vara för personalen synnerligen betungande, ansåge sig dock statskontoret icke kunna förorda någon ändring i kommissionens förslag om ersättning av lotsverkets medel för sjukvårdskostnader för personalen, enligt vilket för-

slag ersättning i sådant avseende bestämts endast för vissa undantagsfall men i övrigt gjorts beroende av lotsstyrelsens framställning hos Kungl. Maj:t. Att genom allmän föreskrift bestämma, yttrar statskontoret vidare, under vilka omständigheter sådan ersättning må anses böra utgå, torde svårligen låta sig göra; utan det syntes lämpligen böra ankomma på prövning i varje särskilt fall. Men statskontoret hade dock såsom sin mening velat framhålla, att starka billighetsskäl talade för, att ersättning för sjukvårdskostnad må beredas i alla de fall, där personalen eljest skulle bliva betungad med dryga utgifter på grund därav att tjänsten krävde personalens placering å plats med avskilt läge och i följd därav svåra kommunikationer till läkare och apotek.

Departementets
chefen.

Enligt § 15 av gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning av den 18 juni 1910 må vid sjukdom eller kroppsskada lämnas, enligt de närmare föreskrifter Kungl. Maj:t meddelar, kostnadsfri läkarvård samt, efter läkares skriftliga ordination, jämväl medikamenter åt ordinarie tjänsteman av lägre grad ävensom åt extra ordinarie sådan tjänsteman i fall, då han ådragit sig sjukdomen eller kroppsskadan under tid, då han varit i tjänstgöring använd; dock att sådan förmån icke må i något fall tillkomma tjänstemans familj. Enligt vad jag inhämtat hava kostnaderna för beredande åt tullpersonalen av omförmälda förmån under år 1913 uppgått till något mer än 17,800 kronor.

Emellertid kan man icke undgå att finna, det lotsverkets personal i avseende på organisation, arbetets beskaffenhet och jämväl i allmänhet boningsplatsernas belägenhet intager en alldeles särskild ställning, som enligt min mening gör det mindre lämpligt att för denna personal lämna samma medgivande som i fråga om tullpersonalen. Jag delar således den av statskontoret uttalade uppfattning.

Vidare föreslog kommissionen följande stadgande:

Ang. minskad
andel av lots-
penningar.

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten jämväl skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i andel av lotsavgifter eller andra extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed.

Mot ifrågavarande bestämmelse hade *personalföreningen* gjort kraftiga invändningar och framhållit, att denna bestämmelse skulle medföra ett osäkerhetstillstånd, med hänsyn vartill en stor del av personalen, som eljest kunde vara sinnad att övergå å ny stat, skulle avskräckas från ett sådant steg. *Statskontoret* hade för sin del icke kunnat annat än finna dessa betänkligheter i viss mån befogade. På grund härav och då, även denna föreskrift förutan, såväl lotstaxorna som lotsförordningen och tjänstgöringsreglementet otvivelaktigt kunde ändras, utan

att personalen hade rätt att motsätta sig förändringen, samt billig hänsyn till personalens inkomster torde få tagas vare sig denna bestämmelse funnes eller ej, ville statskontoret med hänsyn tillika därtill att, då sjöfartens målsmän numera bestämt uttalat, att 50 % av lotspenningarna vore det minsta, som borde tillkomma lotsarne, samt anledning att nedsätta personalens av statskontoret i överensstämmelse härmed föreslagna lotspenningandel icke syntes kunna antagas ifrågakomma, för sin del förorda att vid bifall till statskontorets berörda förslag nu ifrågavarande bestämmelse måtte utgå.

Lotspenningarna utgöra nu lotspersonalens huvudsakliga inkomst; och även enligt det förslag till lönereglering för nämnda personal, som jag framlagt, intaga lotspenningarna en betydande plats i lönesystemet. Vid sådant förhållande synes det mig icke befogat att jämställa personalens lotspenningandel med extra inkomster; och vill jag förorda, att förslaget om skyldighet för personalen att underkasta sig förändrade bestämmelser i fråga om andelen i lotspenningarna icke må bifallas. Däremot och då det synes vara av vikt att kunna reglera verkliga extra inkomster, som kunna i tjänsten tillkomma personal vid lotsverket, torde den föreslagna bestämmelsen i övrigt böra kvarstå.

*Departements-
chefen.*

Slutligen borde enligt kommissionens förslag stadgas:

att de innehavare av ordinarie befattning vid lotsverket, vilka icke före den anmäla, att de vilja underkasta sig den nya avlöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, skola i fråga om *avlöningen*, därest de tillhöra lotspersonalen, njuta inkomst på sätt och enligt bestämmelser, som därom nu gälla, och, om de tillhöra befälet i lotsdistrikten eller fyrpersonalen, varda bibehållna vid dem av lotsverkets medel enligt stat tillkommande avlöning, samt beträffande *pensionsrätten* kvarstå vid den rätt till pension, som nu tillkommer dem.

*Ang. skyldig-
het att övergå
å ny stat.*

I likhet med *lotsstyrelsen* hade även *kommissionen* ansett billigheten fordra, att all personal skulle lämnas frihet att bestämma sig för övergång å ny stat eller ej. En följd härav skulle, yttrar *statskontoret*, säkerligen bliva, att de nya staterna först i en avlägsen framtid bleve fullt genomförda.

Med hänsyn till olägenheten härav och under förutsättning att den förhöjda lotspenningandel, som statskontoret förordat, bleve lotspersonalen tillförsäkrad, har statskontoret ansett, att för den lotspersonal, som erhållit konstitutorial efter den 1 februari 1901 och alltså på grund av i konstitutorialen intaget förbehåll vore skyldig att underkasta sig de ändrade bestämmelser angående lotspenningars fördelning och användning, som Kungl. Maj:t i samband med prövningen av det genom nådigt brev till lotsstyrelsen den 22 december 1898 infördade förslaget till förnyat tjänstgöringsreglemente för lotsverket kunde finna skäligt anbefalla, borde kunna, utan att billighetens krav trädde för nära, bibehållas skyldigheten att ingå å ny stat. Därvid förutsatte statskontoret, att i sam-

manhang med fastställande av de nya staterna jämväl nytt tjänstgöringsreglemente komme att utfärdas. Ifrågavarande stadgande borde därför enligt statskontorets mening erhålla följande lydelse: »att de innehavare av ordinarie befattning vid lotsverket, vilka icke före den 1 november 1914 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya avlöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola — — — dem».

*Departements-
chefen.*

Då vad sålunda av statskontoret anförts synes mig äga tillämplighet även under förutsättning att avlöningsförmånerna för lotspersonalen regleras på sätt jag föreslagit, ansluter jag mig till statskontorets förslag.

Under åberopande av vad sålunda och i övrigt vid behandlingen av de särskilda statförslagen av mig anförts får jag föreslå, att såsom villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i de nya staterna för befälet vid lotsverket, för lotspersonalen, för fyrpersonalen samt för personalen å lotsverkets ångfartyg må stadgas:

att innehavare av ordinarie befattning skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid möjligen inträdande förändrad organisation av lotsverket eller särskilda delar därav eller eljest av olika anledningar kan varda stadgad;

att innehavare av ordinarie befattning därjämte skall vara skyldig att, om lotsstyrelsen prövar sådant vara för tjänsten erforderligt, låta sig förflyttas till likartad befattning å annan tjänstgöringsort, dock med bibehållande av den tjänstegrad han innehar och utan minskning i innehavande fast avlöning enligt stat samt med rätt att, därest förflyttningen sker utan hans egen ansökning, erhålla av lotsstyrelsen såsom skälig befunnen ersättning för havda flyttningskostnader;

att med ordinarie befattning icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning icke heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej lotsstyrelsen, på därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid lotsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas;

att tjänstgöringspenningar ävensom annan avlöningsförmån, som, enligt vad här nedan stadgas, skall utgå i enahanda ordning som gäller

i fråga om tjänstgöringspenningar, få uppbäras endast för den tid, befattningens innehavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet, men för den tid, han eljest varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant förekommer, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver tjänstgöringspenningarna och därmed likställda förmåner avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest provas skäligt;

att, därest emellertid tjänstinnehavare till följd av kroppsskada eller sjukdom, ådragen under tjänstutövning, blivit tills vidare oförmögen till tjänstgöring, avlöningen å stat jämte ersättning för honom tilläventyrs tillkommande andel i lotspenningar må utan hinder av vad ovan är stadgat kunna efter lotsstyrelsens beprövande till honom utgå oavkortad under högst sex månader; ankommande, i händelse sådant tjänstgöringsförhinder efter utgången av nämnda tid fortfar, på prövning av Kungl. Maj:t till huru stor del avlöning jämte andel i lotspenningar därefter bör till tjänstinnehavare utgå;

att avlöning icke må utgå till tjänstinnehavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke provas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida icke finnes skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall eller när det erfordras för tjänstgöring vid kustsignalväsendet eller tjänsteresa eller för beredande av semester innehavare av lägre tjänst skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i lotsstyrelsen eller lotsverket, densamma bestrida, dock ej längre än tre månader under ett och samma kalenderår, mot åtnjutande av de med befattningen förenade tjänstgöringspenningar eller däremot svarande belopp ävensom med tjänstgöringspenningar likställda förmåner i stället för egna motsvarande förmåner, med iakttagande att till vikarie, som på grund av förordnandet förflyttas till annan tjänstgöringsort, skall utgå rese- och traktamentsersättning såsom

för extra förrättning i statens ärenden under resan till och från den nya tjänstgöringsorten enligt vad som gäller för den befattning han innehar samt under tiden för förordnandet enligt vad som gäller för den högre befattningen, dock att dels efter åtta dagars tjänstgöring traktamentet skall utgöra hälften av i resereglementet fastställda belopp, därest ej tjänsteresa, för vilken traktamente får beräknas, därest förekommer, i vilket fall helt traktamente utgår, och dels traktamente ej utgår vid sådant förordnande ombord å fyrskepp eller å lotsverkets ångfartyg eller i övrigt får uppbäras under längre tid än tre månader under ett och samma kalenderår, därest ej lotsstyrelsen i särskilt fall annorlunda förordnar;

att den, som på förordnande förvaltar ledig befattning, äger, med den inskränkning vartill anmärkning 6 vid staten för lotspersonalen och anmärkning 2 vid staten för fyrpersonalen kunna föranleda, under tiden åtnjuta de med densamma förenade avlöningsförmåner, mot avstående under samma tid av egna avlöningsförmåner, dock att den förordnade må bibehålla det eller de ålderstillägg, som erfordras för att hans avlöning i den lediga tjänsten icke skall bli lägre än den avlöning, som tillkommit honom, om han skött sin egen tjänst;

att beträffande rätt till förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av tjänst i samma lönegrad skall gälla, att tidpunkterna för förhöjning inträda för lotskapten och lotslöjtnant efter fem, tio och femton år samt för tjänstinnehavare tillhörande lotspersonalen eller fyrpersonalen eller personalen å lotsverkets ångfartyg efter tre, sex och nio år under villkor, att tjänstinnehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som sålunda erfordras för att vinna förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller på grund av förordnande annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att därvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och under iakttagande att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänst-åldern blivit uppnådd;

att tjänstinnehavare därvid bör tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till tjänsten vare sig på grund av fullmakt, konstitutorial eller antagningsbevis eller på grund av förordnande i följd av frågan om reglering av löneförhållanden och befattningar vid lotsverket;

att tjänstinnehavare, som förflyttas till tjänst, varmed icke följer högre avlöning, än han innehaft i den förra tjänsten, skall för ålderstillägg

i den nya tjänsten äga tillgodoräkna sig den tid han innehaft den förra tjänsten;

att, därest tjänstinnehavare, som befordras till annan tjänst vid lotsverket, redan intjänat högre fast avlöning än begynnelseavlöningen för den tjänst, vartill han befordras, honom skall omedelbart tillgodoföras det antal ålderstillägg i sistnämnda tjänst, som erfordras för att hans avlöning i densamma icke skall bliva lägre än den avlöning, han senast åtnjutit före sin befordran;

att likväl tjänstinnehavare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av avlöningsförhöjning, redan uppnått den levnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att mästerlots, vartill kan utnämnas lots eller lotsförman, som med vitsord om gott uppförande samt nit och skicklighet i tjänsten innehaft ordinarie befattning vid lotsplats under minst femton år, med iakttagande att antalet mästerlotsar icke må överstiga hälften av det i staten upptagna antalet lotsar, äger åtnjuta ett årligt tillägg till lönen av 100 kronor; skolande i övrigt beträffande detta lönetillägg gälla i tillämpliga delar vad ovan stadgats om annan förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av tjänst i samma lönegrad;

att semester må årligen, då sådant kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång, åtnjutas å tider, som lotsstyrelsen bestämmer, av tjänstinnehavare å fyrskepp, vars besättning av lotsstyrelsen beräknas vara påmönstrad:

a) hela året	under två och en halv månader,
b) tio månader	» en och en halv månad,
c) åtta »	» en månad,
d) mindre än åtta månader	» 15 dagar,
» tjänstinnehavare vid fast fyr	» 15 » ,
» maskinist och uppbördsman	
å lotsverkets ångfartyg	» 15 » ;

därvid skall iakttagas att, där göromålen under viss del av året äro av väsentligt mindre omfattning än eljest, ledigheten i allmänhet förlägges till tid, då antingen tjänsten i fråga eller den tjänst, vars innehavare uppehåller förordnandet under ledigheten, kan lämnas utan vikarie;

att en var av befälet vid lotsverket samt lotspersonalen ävensom befälhavaren å lotsverkets ångfartyg Vega må, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång och utan kostnad för

statsverket, kunna tilldelas ledighet med bibehållande av sina avlöningsförmåner oavkortade, lotskapten och lotslöjtnant under en och en halv månad samt en var av lotspersonalen ävensom nämnde befälhavare under en månad av ett och samma kalenderår;

att ortstillägg tillkommer nedannämnda vid lotsverket anställda ordinarie tjänst innehavare med station och bostad i Stockholm med följande belopp, nämligen: 400 kronor till lotskapten, 250 kronor till lotslöjtnant och befälhavaren å lotsverkets ångfartyg Vega, 200 kronor till överlots samt 100 kronor till maskinist och uppbördsman å lotsverkets ångfartyg ävensom till lotsförman, mästerylots och lots; skolande ortstillägget utgå i enahanda ordning, som gäller i fråga om lön;

att beklädnadsbidrag, som till belopp av 100 kronor för år tillkommer vid lots- och fyrplatserna och å fyrskeppen anställd ordinarie personal ävensom maskinist och uppbördsman å lotsverkets ångfartyg, utgår i enahanda ordning, som gäller för tjänstgöringspenningar;

att det arvode, som tillkommer förman vid lotsplats, skall utgå i enahanda ordning, som gäller i fråga om tjänstgöringspenningar;

att den enligt gällande lotsledförteckning utgående s. k. hemvägsersättningen tillfaller oavkortad den lotsande såsom ersättning för inställelse och hemresa vid lotsning;

att av de enligt bestämmelser för lotsverket vederbörande lotsplats tillfallande lotspenningar den å platsen anställda lotspersonalen skall äga åtnjuta 40 %; skolande personalens andel i lotspenningarna i lika lotter fördelas mellan överlots eller lotsförman och en var av de vid lotsplatsen anställda ordinarie lotsar ävensom de extra lotsar, som på eget ansvar efter uppgjord tur lotsa, samt utgå i enahanda ordning, som gäller i fråga om tjänstgöringspenningar;

att fyrvaktare eller fyrbiträde, som tjänstgör såsom styrman eller maskinist å fyrskepp, äger åtnjuta ett arvode av 100 kronor för år räknat att utgå såsom förhöjning av tjänstgöringspenningarna;

att dagavlöning tillkommer den å fyrskepp eller å lotsverkets ångfartyg anställda personalen under den tid av månaderna december, januari, februari och mars, varunder fyrskeppet eller ångfartyget är rustat — ej under ut- och avrustning —, med 2 kronor till fyrmästare eller reservfyrmästare och till befälhavaren å lotsverkets ångfartyg Vega, 1 krona 50 öre till fyrvaktare och befälhavare eller reservfyrvaktare, till annan fyrvaktare ävensom till maskinist och uppbördsman å lotsverkets ångfartyg samt 1 krona till övrig nu ifrågavarande personal; skolande sådan dagavlöning utgå i enahanda ordning, som gäller för

tjänstgöringspenningar, dock med iakttagande att dagavlöning får uppbäras endast för tid, då befattningshavaren verkligen tjänstgjort, men skall för tid, varunder han åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet, utgå till den, som uppehållit befattningen;

att å fryskepp och å lotsverkets ångfartyg anställd personal äger åtnjuta proviant enligt av lotsstyrelsen givna föreskrifter eller i stället för proviant spisningspenningar till belopp, som av lotsstyrelsen bestämmes; skolande förmånen av proviant eller spisningspenningar utgå endast för tid, varunder befattningshavaren verkligen tjänstgjort å fryskepp eller lotsverkets ångfartyg, men för tid, varunder han icke fullgjort sådan tjänst, tillkomma den, som uppehållit befattningen, med iakttagande likväl att spisningspenningar eller proviant må kunna under semester eller annan kostnadsfri ledighet åtnjutas, därest särskilt biträde under ledigheten icke anställt;

att för bostadslägenhet och övriga naturaförmåner, som tillhanda hållas tjänst innehavare tillhörande lotspersonalen, statsverket skall bekomma ersättning genom avdrag å avlöningen med belopp, som med hänsyn till de upplåtna förmånernas värde och till förhållandena i orten kan av lotsstyrelsen befinnas skäligt;

att vid fast fyr anställd personal erhåller fri bostad jämte ved och lyse enligt stat, som av lotsstyrelsen fastställs, eller, där bostad undantagsvis icke kan beredas, jämte ved och lyse in natura hyresersättning enligt lotsstyrelsens bestämmande; skolande dessa förmåner utgå i enahanda ordning, som gäller i fråga om lön;

att personalen å fryskepp erhåller hyresbidrag med 300 kronor till fyrmästare eller reservfyrmästare, 250 kronor till fyrvaktare och befälhavare eller reservfyrvaktare samt 200 kronor till annan fyrvaktare och till fyrbiträde; skolande hyresbidraget utgå i enahanda ordning, som gäller i fråga om lön;

att till den, som är anställd vid lots- eller fyrplats eller å fryskepp eller å lotsverkets ångfartyg och under tjänstgöring ådragit sig kropps-skada, ävensom till person av besättning å fryskepp eller å lotsverkets ångfartyg, vilken sjuknar och icke kan vårdas ombord, utgår ersättning för sjukvårdskostnader enligt lotsstyrelsens bestämmande; skolande, därest lotsstyrelsen finner sådan ersättning i andra fall än nu nämnts böra beredas, frågan härom underställas Kungl. Maj:ts prövning;

att vid avgång från lotsverkets tjänst till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen samt i förekommande fall orts-

tillägg, hyresersättning eller hyresbidrag ävensom förmånen av bostadslägenhet samt ved och lyse in natura utgå till månadens slut, men övriga avlöningsförmåner endast till och med den dag, då avgången äger rum;

att, då befattningshavare, åt vilken genom lotsverket beretts bostadslägenhet, avlider, lotsstyrelsen må, efter prövning av förekommande omständigheter, medgiva hans änka eller efterlevande familj att för avflyttning från bostaden njuta lämplig fardag;

att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i särskild lag angående civila tjänst-innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya avlöningsstatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig att enligt de bestämmelser, som nu gälla eller framdeles kunna varda stadgade, biträda vid de göromål, som föranledas av föreskrifter angående användning av lotsverkets personal och materiel för militära ändamål samt angående lotsverkets befattning med signalering för sjöfartens säkerställande; samt

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten jämväl skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed.

Tillika torde böra föreskrivas,

att en var, som med eller efter ingången av år 1915 tillträder någon i staterna för befälet vid lotsverket, för lotspersonalen, för fyrpersonalen eller för personalen å lotsverkets ångfartyg upptagen befattning, skall vara pliktig underkasta sig ovan angivna villkor och bestämmelser; samt

att de förutvarande innehavare av ordinarie befattningar vid lotsverket, vilka icke före den 1 december 1914 anmäla, att de vilja underkasta sig ny avlöningsstat samt nämnda villkor och bestämmelser och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola i fråga om *avlöningen*, därest de tillhöra lotspersonalen, njuta inkomst på sätt och enligt bestämmelser, som därom nu gälla, och, om de tillhöra befälet vid lotsverket eller fyrpersonalen, varda bibehållna vid dem enligt nuvarande ordinarie stat tillkommande avlöning, samt beträffande *pensionsrätten* kvarstå vid den rätt till pension, som nu tillkommer dem.

Personalen vid livräddningsanstalterna.

För närvarande äro statens anstalter för räddning av skeppsbrutna 16, av vilka 7 äro försedda med både livbåt och raketapparat, 5 med endast livbåt och 4 med endast raketapparat. Personalen utgöres å station med livbåt och raketapparat eller endast livbåt av 1 uppsyningsman och 1 båtstyrare samt vanligen 10 roddare, å station med endast raketapparat av 1 uppsyningsman och 4 biträden.

Uppsyningsman tillsättes efter ansökning, på vederbörande lotskaptens förslag, av lotsstyrelsen medelst konstitutorial. Båtstyrare, roddare och biträden antagas av lotskapten medelst skriftliga kontrakt.

Personalen vid statens livräddningsanstalter åtnjuter dels årsarvoden enligt av Kungl. Maj:t fastställd stat dels ock särskild ersättning vid öfningar och räddningsföretag.

Därest någon av personalen vid räddningsanstalterna för skeppsbrutna under tjänstgöring ådrager sig kroppsskada, skall ersättning för sjukvårdskostnaderna utgå av till lotsstyrelsens förfogande ställda medel.

Uppsyningsman, båtstyrare eller roddare vid livräddningsanstalterna, vilken kommit till skada i tjänsten, är under vissa förhållanden berättigad till pension.

Den av Kungl. Maj:t för år 1914 fastställda staten för personalen vid livräddningsanstalterna upptager avlöning i form av arvoden till 7 uppsyningsmän å 144 kronor, till 5 å 126 kronor, till 4 å 108 kronor, till 12 båtstyrare å 60 kronor, till 124 roddare å 48 kronor och till 16 biträden å 36 kronor. Staten slutar alltså å ett belopp av 9,318 kronor.

Vid övningar, som efter vederbörande lotskaptens bestämmande pläga äga rum vid varje anstalt en eller två gånger om året, utgår såsom ovan nämnts ersättning till däri deltagande. Sådan ersättning är enligt Kungl. breven den 24 maj 1901 och den 28 september 1908 bestämd att utgöra vid övning, som omfattar såväl livbåt som raketapparat, 9 kronor till uppsyningsman och 5 kronor till en var av den övriga personalen samt vid övning med endast livbåt eller raketapparat 4 kronor 50 öre till uppsyningsman och 2 kronor 50 öre till var och en av den övriga personalen. Vid räddningsföretag utgår enligt berörda kungl. brev av den 24 maj 1901 ersättning med 9 kronor till uppsyningsman och båtstyrare samt 8 kronor till roddare och 5 kronor till biträde i land. Dessa ersättningar utgå från anslag, tillhörande omkostnadsstaten.

Någon ändring av det i staten för lotsverket uppförda anslaget till personalen vid livräddningsanstalterna har icke ifrågasatts varken av lotsstyrelsen eller personalen. Löneregleringskommissionen har icke heller funnit anledning föreligga till någon ändring i detta avseende och har därför under utgifterna för lotsverket upptagit kostnaderna för personalen vid livräddningsanstalterna till nu utgående beloppet 9,318 kronor.

Departementsschefen.

Såvitt nu kan bedömas, torde anledning ej föreligga att ifrågasätta någon ändring av nu förevarande anslag. Skulle emellertid behov av upprättande av ny livräddningsanstalt eller ändring av redan befintlig sådan yppa sig, lär det få ankomma på Kungl. Maj:t att av detta förslagsanslag utanordna härför erforderliga medel. Under återopande av vad sålunda anförts får jag föreslå följande stat för personalen vid livräddningsanstalterna att gälla från och med år 1915:

Förslagsanslag.			
Arvoden till personalen vid livräddningsanstalterna efter beräkning av:			
7 uppsyningsmän à 141 kronor		1,008	—
5 " " 126 "		630	—
4 " " 108 "		432	—
12 båtstyrare " 60 "		720	—
124 roddare " 48 "		5,952	—
16 biträden " 36 "		576	—
Summa kronor		9,318	—

Undervisningsanstalterna m. m.

För att bereda barn till lots- och fyrpersonalen å avlägset belägna platser tillfälle till undervisning hava skolor inrättats å åtskilliga lots- och fyrplatser. Staten för år 1914 upptager anslag till 26 sådana skolor, s. k. lotsbarnskolor. Lärarinnepersonalen vid 21 av dessa skolor avlönas uteslutande av lotsverket. Till en av omnämnda 26 skolor nämligen den å Svartö är även tullverket skyldigt att bidraga, för den händelse barn tillhörande tullpersonalen begagnar sig av skolundervisningen i densamma. Fyra av ifrågavarande skolor nämligen å Arholma,

Furusund, Hufvudskär och Landsort äro kommunala skolor, till vilka lotsverket lämnar bidrag, och utgår detta bidrag för år till skolan å Hufvudskär med 100 kronor och till en var av de tre övriga skolorna med 200 kronor. Vid de ensamt av lotsverket bekostade skolorna är undervisningstiden bestämd till $4\frac{1}{2}$ månader om året och ersättningen till lärarinnan för nämnda undervisningstid utgår enligt Kungl. brevet den 7 december 1906 med 300 kronor. Samma lärare eller lärarinna kan bestrida undervisningen vid två skolor. Behörigen kvalificerad och med vederbörande lotsbefäls medgifvande anställd lärare eller lärarinna vid lotsbarnskola kan av lotsstyrelsen tilldelas tre ålderstillägg till belopp av 50 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års av lotsbefälet väl vitsordad tjänstgöring med minst 8 månaders undervisningstid, dock utgår ålderstillägg endast till lärare eller lärarinna, som har sin huvudsakliga verksamhet vid lotsbarnskolorna. Enligt den av lotsstyrelsen upprättade staten för lotsbarnskolorna år 1914 åtnjuta 5 lärarinnor ålderstillägg. Utom den kontanta avlöningen åtnjuta lärare eller lärarinna vid lotsbarnskola enligt nyssnämnda Kungl. brev rese- och traktamentsersättning enligt gällande resereglemente för resor mellan hemorten och skolplatsen ävensom för resor mellan olika skolor, dock att reseersättning från och till hemorten ej beräknas för längre avstånd än från den ort, där lotsdistriktets chefsexpedition är förlagd.

Vid de av lotsverket bekostade lotsbarnskolorna voro under år 1913 anställda 13 lärarinnor.

Vid sådana lots- eller fyrplatser, där endast ett fåtal skolpliktiga barn funnits, har det icke ansetts lämpligt att upprätta en skola, utan har i stället lämnats bidrag för inackordering av barnen å annan plats, där skolundervisning kunnat beredas dem. Jämlikt ovanberörda Kungl. brev utgår bidraget till inackordering av skolpliktiga barn med 60 kronor årligen för vart barn och utbetalas, sedan medelst intyg styrkts, att barnet under året varit inackorderat å annan plats än den, där föräldrarna äro bosatta, och därvid åtnjutit minst 4 månaders offentlig eller motsvarande enskild undervisning. 1914 års stat för lotsbarnskolorna upptager kostnaden för inackorderingsbidrag till 3,180 kronor, vadan sådant bidrag beräknas utgå till 53 barn. Lotsbarnskolorna äro icke ständigt inrättade på samma platser; nedgår barnantalet vid en plats, där lotsbarnskola är inrättad, till 3 å 4, indrages nämligen skolan och lämnas därefter i stället inackorderingsbidrag för barnen. Om åter genom omflyttning av personalen eller av annan orsak antalet skolpliktiga barn vid en plats stiger till 5 eller flera, plägar en skola upprättas på denna plats.

Genom kungörelse den 12 september 1910 har Kungl. Maj:t förordnat, att lärare eller lärarinna vid lotsbarnskola skall erhålla enahanda rätt till understöd från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt som de lärare och lärarinnor vid småskolor eller mindre folkskolor, för vilkas avlönande bidrag av allmänna medel åtnjutas, under villkor att lotsstyrelsen erlägger de avgifter till anstalten, som enligt det för anstalten gällande reglemente böra för lärare och lärarinnor utgå. Jämlikt Kungl. kungörelsen den 13 juni 1908 angående förhöjning av understödsbelopp från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt skola i sådana avgifter erläggas 18 kronor årligen för en var av lärarpersonalen, med skyldighet dock för vederbörande att å sin lön vidkännas ett årligt avdrag av 7 kronor. Under år 1913 har lotsstyrelsen från anslaget till undervisningsanstalterna utbetalt 234 kronor i dylika avgifter.

Anslaget till undervisningsanstalterna, som i den för lotsstyrelsen och lotsverket fastställda staten för år 1912 upptagits till 10,500 kronor, med vilket belopp anslaget utgått sedan år 1907, borde enligt *lotsstyrelsens* i underdänig skrivelse den 12 oktober 1912 avgivna förslag höjas med 1,500 kronor eller till 12,000 kronor. Anledningen till höjningen angives vara önskvärdheten dels att bringa vissa av lärarpersonalens vid lotsbarnskolorna avlöningsförmåner i närmare överensstämmelse med avlöningen åt lärare vid folkskolor och småskolor i enlighet med vad som stadgas i § 2 av Kungl. kungörelsen den 1 juni 1900, sådan densamma lyder enligt Kungl. kungörelsen den 13 juni 1908, dels ock att lämna ett ökat antal inackorderingsbidrag av 60 kronor årligen för lots- eller fyrapersonalens barn, som för erhållande av skolundervisning under minst 4 månader vistas å annan plats än den, där föräldrarna äro bosatta. Därest den av lotsstyrelsen ifrågasatta höjningen av anslaget bifölles, skulle åt lärare eller lärarinna vid lotsbarnskola kunna tillförsäkras dels tre ålderstillägg à 60 kronor efter 5, 10 och 15 års oförvitlig tjänstgöring efter föregången stadgad prövning dels ock tjänlig bostad jämte nödig vedbrand eller ock, där hinder eller svårighet härför mötte, ersättning för dessa förmåner med minst 100 kronor för år.

Fyrpersonalen har i sin till lotsstyrelsen den 27 augusti 1908 ingivna petition framhållit de nu utgående inackorderingsbidragens otillräcklighet och hemställt om deras höjning, så att de mera komme att motsvara den verkliga kostnaden för barnens inackordering, varvid personalen upplyst, att inackorderingsavgiften för barn i skolåldern vore i stad 40 à 50 kronor i månaden och på landet 30 à 35 kronor allt efter barnets ålder.

Lönereglingskommissionen har beträffande kostnaden för inackorderingsbidrag till skolpliktiga barn erinrat, att denna utgift strängt taget icke hörde till avlöningsstaten utan fastmer till lotsverkets omkostnadsstat; men då å andra sidan utgifterna för lotsbarnskolor och för inackorderingsbidrag vore så nära sammanhörande, att de icke gärna kunde åtskiljas, syntes det lämpligt, att samtliga utgifter för undervisningen av skolpliktiga barn tillhörande lotsverkets personal å lots- och fyrplatserna på sätt som skett i lotsstyrelsens förslag sammanfördes under avlöningsstaten.

Kommissionen, som icke ansåge anledning förefinnas för anvisande av ett högre inackorderingsbidrag än nu utgående belopp av 60 kronor för vart barn, men för sin del icke funnit något att erinra däremot, att för tillgodoseende av de utav lotsstyrelsen angivna ändamål anslaget till undervisningsanstalterna höjdes till 12,000 kronor, föreslog, att bland utgifterna för lotsverket uppfördes sistnämnda belopp att användas dels för avlöning åt lärarpersonalen vid lotsbarnskolorna och till bidrag till småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt, dels ock till inackorderingsbidrag till skolpliktiga barn.

I sin under augusti 1913 till Kungl. Maj:t ingivna petition vidhöll *personalföreningen* sin förut gjorda hemställan om höjning av inackorderingsbidraget för skolpliktiga barn. Det nu utgående bidraget av 60 kronor per år och bortackorderat barn vore nog för mängden en god hjälp, men man finge ihågkomma, att, sedan bidragets belopp bestämdes, inackorderingsavgifterna för barn stigit. En följd av det nuvarande bidragets otillräcklighet vore, att barnens skolbildning i många fall av nödtvång försumrades. Personalföreningen hemställde därför om inackorderingsbidragets höjande, så att det komme att utgå med ett belopp av 20 kronor per månad under den reglementerade skoltiden för varje skolpliktigt barn.

Vad beträffar frågan om anvisande av medel till ökat antal inackorderingsbidrag har framställningen därom redan blivit av Eders Kungl. Maj:t bifallen, i det att för sådant ändamål anslaget till undervisningsanstalterna blivit för år 1914 höjt till 11,500 kronor. Detta belopp användes på följande sätt:

Departementschefen.

avlöning till lärarinnor vid 22 lotsbarnsskolor à 300 kronor	kronor	6,600: —
ålderstillägg till 5 lärarinnor	»	550: —
understöd till 4 kommunala skolor	»	700: —
inackorderingsbidrag för 53 barn à 60 kronor	»	3,180: —
bidrag till småskolelärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt samt till oförutsedda utgifter	»	470: —
Summa kronor		11,500: —

Beträffande avlöningen till lärarpersonalen vid lotsbarnskolorna synes det mig skäligt, att avlöningsförmånerna för nämnda personal bringas i närmare överensstämmelse med avlöningen för motsvarande personal vid folkskoleväsendet; och har jag icke något att erinra mot vad lotsstyrelsen i sådant avseende föreslagit eller mot det för ändamålet beräknade beloppet, 500 kronor.

Vad slutligen angår frågan om höjning av beloppet av nu utgående inackorderingsbidrag kan jag icke undgå att finna det nuvarande beloppet alltför otillräckligt för att utgöra skäligt bidrag till de ökade kostnader, som förorsakas personalen därav, att densamma av tjänsten

nödgas bo å platser med avskilt läge. Jag vill därför tillstyrka, att inackorderingsbidraget må höjas från 60 till 80 kronor att såsom hit-tills utgå till tjänstinnehavare vid lotsverket för varje skolpliktigt barn, som för erhållande av skolundervisning under minst fyra månader vistas å annan plats än den, där fadern är bosatt. Denna höjning skulle för-anleda en ökad kostnad av i runt tal 1,000 kronor.

På grund härav anser jag, att kostnaderna för undervisnings-anstalterna må för år 1915 upptagas till ett förslagsvis beräknat be-lopp av 13,000 kronor; och får jag därför föreslå följande stat för un-dervisningsanstalterna att gälla från och med år 1915:

Förslagsanslag.		
Avlöning åt lärarpersonalen vid lotsbarnskolorna (lön, ålderstillägg, hyresersätt-ning m. m.)	7,650	—
Bidrag till kommunala skolor	700	—
Inackorderingsbidrag för skolpliktiga barn	4,240	—
Bidrag till småskolelärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt m. m.	410	—
Summa kronor	13,000	—

Omkostnadsstat.

Lotsstyrelsen
12/10 1912.

I sitt förenämnda underdåniga förslag av den 12 oktober 1912 beräknade lotsstyrelsen kostnaden för år 1913 för »underhåll» till 547,000 kronor, för »diverse anslag» till 133,280 kronor, för »indelta räntor» till 409 kronor samt för utgifter enligt »gällande författningar och särskilda nådiga föreskrifter» till 30,000 kronor.

Uti kostnaden för »underhåll» upptogs medel till:

a) konsumtionsartiklar för fyrar, mistsignalstationer och livräddningsstationer;

b) reparation och underhåll av byggnader vid lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer, båkar och andra anstalter för sjöfarten ävensom dithörande inventariersedlar;

c) fyrskeppens reparation, rustning, utläggning och intagning samt drift-kostnader ävensom dithörande inventariersedlar;

d) lotsverkets ångfartygs, tjänstefartygs och båtars underhåll och komplettering, rustning och driftkostnader;

e) bojars och prickars anskaffning, underhåll, utsättning och intagning; varjämte ett belopp beräknades till oförutsedda utgifter.

Ovannämnda underhållsanslag å 547,000 kronor vore, upplyste lotsstyrelsen, omkring 72,000 kronor högre än samma anslag för år 1912, och anledningen till den föreslagna ökningen vore dels, att vissa av de i 1912 års stat uppförda anslagen visat sig för låga för att motsvara avsedda ändamål, dels att ett nytt fyrskepp vid Ölands södra udde skulle tillkomma för år 1913, för vilket underhållskostnader måste beräknas, dels ock att lotsverket måste i större utsträckning än hittills bestrida kostnaderna för underhåll och drift av lotsarnes för tjänsten behövliga båtar, därest, på sätt styrelsen föreslagit, endast 20 % av inflytande lotspenningar skulle gå till delning vid respektive lotsplatser.

Medelkostnaden för konsumtionsartiklar för fyrar, mistsignalstationer och livräddningsstationer hade, enligt vad lotsstyrelsen meddelat, för åren 1902—1910 uppgått till 140,000 kronor; för ett nytt fyrskepp beräknades kostnaden för konsumtionsartiklar uppgå till 2,500 kronor, vadan hela anslaget till konsumtionsartiklar av lotsstyrelsen uppförts med 142,500 kronor.

Kostnaden för reparation och underhåll av byggnader m. m. hade i medeltal för åren 1906—1910 uppgått till 80,000 kronor, vilket belopp lotsstyrelsen även upptagit i förslagsstaten.

Kostnaden för fyrskeppens reparation, rustning, utläggning m. m. hade i medeltal för åren 1906—1910 belöpt sig till 76,000 kronor. Motsvarande kostnad för det nyssnämnda nya fyrskeppet beräknades till 6,500 kronor. Anslaget till fyrskeppens reparation m. m. för år 1913 hade därför av lotsstyrelsen upptagits till 82,500 kronor.

För underhåll m. m. av lotsverkets ångfartyg, tjänstefartyg och båtar hade medelkostnaden för åren 1906—1910 uppgått till omkring 114,000 kronor. Denna kostnad borde för år 1913 beräknas till 116,000 kronor. Lotsstyrelsen hade emellertid ansett, att en höjning av detta anslag med 50,000 kronor borde ske för att lämna lotsarna bidrag till underhåll och drift av deras för tjänsten erforderliga båtar. Vid beräkande av bidraget till underhåll m. m. av lotsarnas båtar hade hänsyn tagits till dels huru många båtar, som vid de olika platserna kunde anses behövliga, dels ock kostnaden för deras anskaffning, underhåll och amortering. Anskaffningskostnaden skulle i allmänhet bestridas av lotsarne själva, men undantagsvis kunna gäldas av lotsstyrelsen. Kostnaden för underhåll och amortering av båtarna samt skäligt anslag till driftkostnader borde, enligt lotsstyrelsens mening, utgå av lotsverkets medel, i den mån ifrågavarande utgifter icke kunde täckas av hemväggersättningen. Då hemväggersättningen utgjorde gottgörelse för lotsens kostnader för inställelse till lotsning och hemresa efter avslutad lotsning, borde denna ersättning kunna tagas i anspråk även för berörda ändamål.

Anslaget till bojars och prickars anskaffning m. m., som i 1912 års stat uppförts med 60,000 kronor, hade, enligt vad lotsstyrelsen erinrade, ansetts böra ökas med 1,000 kronor för år 1913.

Från »diverse anslag» beräknade lotsstyrelsen medel till:
skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för lotsstyrelsen;
hyra för lotsstyrelsens ämbetslokal;
kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten;

grundräntor, jordskyld, ersättning för vedbrand;
rese- och traktamentskostnader;
extra utgifter; samt
bidrag till underhåll av en fyr på Kap Spartel.

Diverse anslagen hade, såsom ovan nämnts, av lotsstyrelsen beräknats till ett sammanlagt belopp av 133,280 kronor, under det att motsvarande kostnader enligt 1912 års stat upptagits till 203,580 kronor. Minskningen för år 1913 i dessa utgifter föranleddes dels därav att utgifterna för tillsyn och bemanning å tjänstefartyg samt lotsångarna vid Skanör och Viken upptagits under »avlöning», dels därav att anslaget till extra utgifter ansetts kunna minskas med 5,000 kronor, då i samband med löneregleringen för ordinarie fyrpersonal föreslagits, att den särskilda ersättning av omkring 5,000 kronor årligen, som från extra utgifter nu utginge till samma personal för mistignalering, icke vidare skulle ifrågakomma, dels ock därav att ett bland diverse anslagen nu uppfört belopp av 3,500 kronor till flottans pensionskassa i stället upptagits i det för pensioneringen beräknade anslaget.

Anslagen till kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten samt till grundräntor, jordskyld och ersättning för vedbrand hade med hänsyn till av lotsstyrelsen föreslagna ändringar i sättet för avlöning av lotspersonalen upptagits till något högre belopp än som motsvarade medeltalet för åren 1906—1910 av utgifterna under dessa anslag. Höjningen motiverades därmed, att billigheten ansågs fordra, att styrelsen, därest den av styrelsen ifrågasatta regleringen genomfördes, i vidsträcktare mån än hittills skett bidroge till kostnaden för hyra för lotskontor och uppagningslokaler samt till vedbrand och ljus för dessa lokaler.

*Personalens
petitioner.*

Uti sin förenämnda petition av den 27 augusti 1908 hemställde kommitterade för lotsverkets personalförening,

att lotsstyrelsen för framtiden helt och hållet eller genom annan än lotspersonalen måtte bekosta:

anskaffning och underhåll av lämpliga lokaler till lotskontor, utkiks- och uppagningsrum ävensom av nödiga inventarier för dessa jämte uppvärmning, belysning och städning;

anskaffning av varje för tjänstens skötande behövlig sjögående däckad lotsbåt och ett lämpligt årligt penninganslag till denna båts underhåll och drifkostnader; samt

de verkliga utgifterna för utsättande och underhållande av prickar, häri inbegripet anskaffning och underhåll av de för utprickningen erforderliga båtar.

Vid personalföreningens extra sammanträde den 27 november 1912 framhölls, att personalens utgifter för tjänstebåtar vore mycket dryga och reducerade lotsarnes årsinkomster till betydligt lägre siffror än de officiellt angivna. Personalföreningen ansåg sig böra vidhålla, vad föreningen i sin förenämnda petition begärt i fråga om tjänstebåtar med det tillägg, att ersättning borde utgå för alla i tjänsten erforderliga båtar och att, därest överenskommelse träffades mellan lotsverket och lotsarne om anskaffning och underhåll av båtar, båtlega i sådana fall måtte utgå efter samma grunder, som tillämpades inom tullverket.

I fråga om lotsverkets omkostnader anförde löneregleringskommissionen:

Löneregleringskommissionen.

Vad först anginge underhållskostnaderna vore det i främsta rummet det beräknade bidraget till underhåll m. m. av lotsarnes båtar, som ådragit sig kommissionens uppmärksamhet. Lotsstyrelsen hade ansett, att lotsarnes för tjänsten behövlige båtar skulle anskaffas av lotsarne och endast undantagsvis av lotsstyrelsen, men att underhållskostnaden och, då lotsarne anskaffat båtar, även amorteringskostnaden skulle bestridas av lotsverket; varjämte lotsverket borde lämna skäligt bidrag till driftkostnaden. Emellertid skulle enligt lotsstyrelsens mening även hemväggersättningen kunna avses för ifrågavarande ändamål. Hemväggersättningen hade under år 1908 för hela riket uppgått till 104,828 kronor, och det högsta belopp, som någon av de lotsande under nämnda år uppburit i dylik ersättning hade utgjort 464 kronor. Lotsstyrelsen hade sålunda avsett, att, sedan utredning verkstälts om det antal båtar, som erfordrades vid varje plats och om det belopp, som åtginge till amortering, underhåll och driftkostnader för behövlige båtar, gottgörelse skulle lotsarne tillkomma för detta belopp, med avdrag dock för den del, som ansåges kunna täckas av hemväggersättningen. För närvarande åtnjöte lotsarne vid en del platser för underhåll av lotsverkets vid dessa platser stationerade båtar ersättning, utgörande i allmänhet 200 kronor per år, varjämte lotsverket vid några platser lämnat bidrag för drift av motorbåtar. Uti 1912 års stat hade för sådant ändamål anvisats ett sammanlagt belopp av 10,742 kronor. En ökning av detta belopp med 50,000 kronor hade nu av lotsstyrelsen ifrågasatts. Någon plan, huru styrelsen tänkt sig, att detta belopp skulle disponeras, hade ej framlagts och kunde nog icke heller utarbetas, förr än nyss omförmälda utredning verkstälts. Av en från personalen vid Göteborgs och Brännö lotsplatser inkommen framställning ävensom av uppgifter, som genom lotsstyrelsens försorg införskaffats från samtliga lotsplatser i riket och av vilka kommissionen tagit kännedom, framginge emellertid, att lotsarnas kostnader för lotsbåtarna redan nu vore betydliga, och såsom lotsstyrelsen framhållit torde man böra räkna med än drygare kostnader på grund av ökat behov av motorbåtar för lotsarnas snabbare inställelse vid lotsning. Kommissionen, som anslöte sig till lotsstyrelsens förslag rörande grunderna för bestämmande av ersättningen till lotsarna för anskaffnings-, underhålls- och driftkostnaderna för erforderliga tjänstebåtar, hölle före, att det av lotsstyrelsen för ändamålet föreslagna anslaget skulle visa sig snarare för lågt än för högt beräknat. Men då ersättningsbeloppen syntes böra göras beroende även av den andel av lotspenningarna, som tillkomme lotsarna — så att båtbidrag givetvis icke borde utgå till lotsar, vilka genom att kvarstå på gammal stat fortfarande komme att åtnjuta fulla lotspenningar — ansåge sig kommissionen, som för sin del förordade, att en större andel av lotspenningarna än lotsstyrelsen föreslagit skulle tillfalla lotspersonalen, icke hava anledning påyrka förhöjning av det utav lotsstyrelsen i nu förevarande avseende beräknade beloppet.

Mot övriga av lotsstyrelsen under titeln »underhåll» föreslagna anslagsbelopp hade kommissionen icke annat att erinra än att det knappast kunde anses erforderligt att, såsom lotsstyrelsen föreslagit, uppföra ett särskilt anslag, 15,000 kronor, till oförutsedda underhållskostnader. Samtliga underhållskostnader syntes nämligen vara av beskaffenhet att icke kunna på förhand med någon säkerhet

till siffran beräknas. Då anslagen därför med nödvändighet måste upptagas såsom förslagsanslag, finge desamma överskridas, om förhållandena därtill nödgade, samt finge alltså anses lämna tillgång även till oförutsedda underhållskostnader.

Vad »diverse anslagen» beträffade, så innefattades i anslaget till »kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten», bland annat, ersättning till skrivbiträden och vaktmästare å lotskaptensexpeditionerna. Denna ersättning utginge i övre norra lotsdistriktet med 1,200 kronor, i nedre norra lotsdistriktet likaledes med 1,200 kronor, i mellersta distriktet med 1,800 kronor, i östra distriktet med 1,600 kronor, i södra distriktet med 1,800 kronor och i västra distriktet med 1,800 kronor eller för alla distrikten med tillhopa 9,400 kronor per år. Då, såsom i det föregående nämnts, kommissionen ansåge, att ersättningen till skrivbiträden och vaktmästare borde uppföras i staten för befälet i lotsdistrikten, syntes anslaget till kontorshyror och expenser, som av lotsstyrelsen beräknats till 50,000 kronor, kunna minskas med förenämnda belopp å 9,400 kronor och sålunda uppföras med 40,600 kronor.

Det under »diverse anslag» uppförda beloppet å 8,700 kronor till »grundräntor, jordskyld och ersättning för vedbrand» vore avsett för vissa ersättningar till ägare av lotshemman för en del förmåner, som från dessa hemman utginge till lotsarna. Då lotsarne enligt kommissionens förslag till avlöningsstat skulle vidkännas avdrag för till dem utgående naturaförmåner, syntes detta anslag kunna nedsättas. Med huru stort belopp en sådan nedsättning borde ske torde komma att bero på lotsstyrelsens uppskattning av dessa förmånens värde för lotsarna. Då anslaget i allt fall måste bli av förslagsanslags natur, hade emellertid kommissionen ansett, att anslaget, som av lotsstyrelsen beräknats till 8,700 kronor, kunde minskas till 5,000 kronor.

I anslaget till »extra utgifter» inginge nu, bland annat, kostnaden för anställandet av extra fyrbiträden för uppehållande av befattning å fyrstaten vid sjukdomsfall och under vakans. Sedan i förslaget till avlöningsstat för fyrpersonalen upptagits ett särskilt belopp till vikariatsersättning, syntes nyssnämnda anslag, som av lotsstyrelsen föreslagits till 25,000 kronor, böra minskas med beräknade beloppet till vikariatsersättning för tjänstledig fyrpersonal eller omkring 6,000 kronor. Till bestridande av extra utgifter skulle därefter återstå ett belopp av 19,000 kronor. Emellertid syntes det kommissionen, som om en del av de kostnader, som lotsstyrelsen uppfört i det begärda anslaget av 30,000 kronor till »utgifter på grund av gällande författningar eller särskilda nådiga föreskrifter» kunde anvisas att utgå av anslaget till extra utgifter. I nämnda anslag å 30,000 kronor inginge belopp till bestridande av utgifter för dels livräntor m. m. jämlikt förordningen den 22 oktober 1909 angående ersättning till efterlevande, då någon av lotsverkets betjäning till följd av tjänstutövning ljugit döden, dels ock understöd till änkor efter lots- och fyrpersonal m. fl. I runda tal hade dessa utgifter under år 1912 belöpt sig till respektive 5,000 kronor och 9,000 kronor eller tillhopa omkring 14,000 kronor. Då kommissionen i en senare avdelning av sitt befärande föreslagit, att för dessa utgifter skulle beredas särskilda anslag under riksstatens tionde huvudtitel, borde förenämnda anslag å 30,000 kronor minskas med nyssberörda belopp å 14,000 kronor. Den återstående delen 16,000 kronor syntes kommissionen böra sammanslås med det av kommissionen här ovan till extra utgifter beräknade beloppet 19,000 kronor, vadan anslaget till extra utgifter sålunda torde böra uppföras med förslagsvis 35,000 kronor.

I fråga om anslaget till underhåll av en fyr å Kap Spartel meddelade kommissionen att, sedan genom en den 31 maj 1865 sluten konvention emellan Marocko, å ena sidan, samt Sverige och Norge jämte Österrike, Belgien m. fl. länder, å andra sidan, överenskommelse träffats angående förvaltningen och vidmakthållandet av en å Kap Spartel uppförd fyr, genom kungl. brev av den 13 juli 1906 förordnats, att Sveriges årliga bidrag till förvaltningen och underhållet av fyren från och med år 1906 skulle utgöra 1,500 francs att utgå av fyr- och båkmedlen. Då ifrågavarande på internationell överenskommelse grundade utgift torde få anses fortfarande böra beräknas, hade kommissionen för sådant ändamål uppfört ett anslag till nu utgående belopp av 1,080 kronor.

I anslaget till indelta räntor, vilket av lotsstyrelsen uppförts med 409 kronor, inginge dels ett belopp av 405 kronor, vilket utgjordes av grundskatt å lots-hemman, som frinjötes till följd av lotsnings skyldighet, dels ock ett belopp av 4 kronor utgörande indelningsersättning. Riksdagens år 1910 församlade revisorer ifrågasatte, huruvida icke nu omförmälda belopp skulle kunna ur riksstaten, jordeböckerna och kronans räkenskaper uteslutas eller på lämpligare sätt upptagas. Då berörda framställning, såvitt kommissionen hade sig bekant, ännu icke lett till något slutligt avgörande i frågan, hade kommissionen ansett sig böra upptaga nämnda anslag på sätt som hittills skett till 409 kronor.

Mot lotsstyrelsens förslag i övriga delar hade kommissionen icke haft anledning till erinran. Dock hölle kommissionen före, att anslagens fördelning under särskilda rubriker — »underhåll», »diverse anslag», »indelta räntor» — varken vore i formellt avseende tillfredsställande och ej heller syntes tjäna något praktiskt syfte; och hade kommissionen därför sammanfört alla dessa anslag i en odelad omkostnadsstat.

I överensstämmelse med det anförda hade kommissionen uppgjort följande förslag till omkostnadsstat:

Till konsumtionsartiklar för fyrrar, mistsignalstationer och livräddningsstationer, förslagsvis	kr. 142,500: —
» reparation och underhåll av byggnader vid lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer, båkar och andra anstalter, vilka icke särskilt här nedan upptagas, ävensom dithörande inventariersedlar, förslagsvis	» 80,000: —
» fyrskeppens reparation, rustning, utläggning och in- tagning samt driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar, förslagsvis	» 82,500: —
» lotsverkets ångfartygs, tjänstefartygs och båtars underhåll och komplettering, rustning och drift- kostnader ävensom dithörande inventariersedlar, förslagsvis	» 166,000: —

Transport kr. 471,000: —

	Transport	kr. 471,000: —
Till bojars och prickars anskaffning, underhåll, utsättning och intagning, förslagsvis	»	61,000: —
» skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för lotsstyrelsen, förslagsvis	»	10,000: —
» hyra för lotsstyrelsens ämbetslokal	»	8,500: —
» kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten, förslagsvis	»	40,600: —
» grundräntor, jordskyld, ersättning för vedbrand, förslagsvis	»	5,000: —
» rese- och traktamentskostnader, förslagsvis	»	30,000: —
» extra utgifter, förslagsvis	»	35,000: —
» bestridande av Sveriges bidrag till underhåll av en fyr på Kap Spartel, förslagsvis	»	1,080: —
Friheter och ersättningar, utgörande i värde efter markgång, på förslag	»	409: —
		Summa kronor 662,589: —

Reservation.

Ledamoten av kommissionen Martin framhöll såsom sin mening, att, på grund av de ökade krav sjöfarten numera ställde på lotsarne i fråga om deras tjänstebåtar, en utredning bort göras i vad mån och på vad sätt statsverket — i huvudsaklig överensstämmelse med vad som gällde för tullverket — helt eller delvis borde övertaga kostnaden för lotsarnes båtar.

Personal-föreningen.

I personalens under augusti 1913 till Kungl. Maj:t ingivna petition betonades den stora vikt och den ekonomiskt djupt ingripande betydelse, frågan om anskaffning, underhåll och drift av lotsarnes för tjänsten erforderliga båtar hade, samt framhölls, att ersättning borde utgå för *alla* i tjänsten erforderliga båtar och efter samma grunder, som inom tullverket tillämpades för kustbevakningen.

Beträffande den lotsarne tillkommande hemvägsersättningen, som enligt såväl lotsstyrelsens som kommissionens förslag till någon del skulle avses för täckande av kostnaden för lotsarnes tjänstebåtar, meddelades, att vid många tillfällen ifrågavarande ersättning icke varit tillräcklig för bestridande av med resor i tjänsten förenade kostnader.

Med avseende å den lotspersonalen åliggande skyldigheten att mot av lotsstyrelsen fastställd ersättning anskaffa, utsätta och underhålla prickar i de farleder, som tilldelats resp. lotsplatser, erinrades att personalen i sin petition till lotsstyrelsen hemställt, att lotsstyrelsen helt och hållet eller genom annan förmedling än lotspersonalen måtte bekosta de *verkliga* utgifterna för utsättande och underhållande av prickar, häri inbegripet anskaffning och underhåll av för utprickningar erforderliga båtar. Den anslagna ersättningen räckte i allmänhet icke till för anskaffande av behövliga materialier och förhöjningsredskap. Utom anskaffningskostnaden för prickar hade lotsarna utgifter för underhåll av prick-

båt samt för medhjälpare vid prickarnas utsättning. Blev en utsatt prick rubbad eller bortförd, måste densamma av lotsen återföras till sin rätta plats eller en ny utsättas utan någon vidare ersättning utöver den, som en gång erhållits.

I sitt över kommissionens betänkande avgivna yttrande hemställde lotsstyrelsen i fråga om omkostnadsstaten, att med hänsyn till beräknade ökade kostnader för bojars och prickars anskaffning m. m. under år 1915 i härför avsett anslag måtte för nämnda år beräknas en förhöjning av 2,000 kronor. *Lotsstyrelsen*
27/10 1913.

Vidare anförde styrelsen, att styrelsen i sitt förslag, i likhet med vad hittills pläгат ske, upptagit ett särskilt belopp, 15,000 kronor, till oförutsedda underhållskostnader. Därest emellertid i omkostnadsstaten icke skulle upptagas särskilt belopp av 15,000 kronor till oförutsedda utgifter, syntes det styrelsen att, om staten så nära som möjligt skulle motsvara utgifterna, så vitt de kunnat beräknas, detta belopp, vilket av styrelsen ansetts erforderligt, icke bort ur staten uteslutas, utan i stället fördelas på alla eller vissa av omkostnadsstatens anslag. Därför föreslog lotsstyrelsen, att berörda 15,000 kronor måtte fördelas med 5,000 kronor på anslaget till fyrskeppens reparation m. m., med 5,000 kronor på anslaget till lotsverkets ångfartygs, tjänstefartygs och båtars underhåll m. m. och med 5,000 kronor å anslaget till bojars och prickars anskaffning m. m.; och ansåg lotsstyrelsen alltså, att nyssnämnda tre anslag borde för år 1915 upptagas med respektive 87,500 kronor, 171,000 kronor och 68,000 kronor.

Anslaget till kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten, av kommissionen upptaget till 40,600 kronor, borde enligt lotsstyrelsens beräkning för år 1915 upptagas till 45,000 kronor.

I sitt den 18 april 1914 dagtecknade utlåtande har statskontoret *Statskontoret.* beträffande kommissionens förslag till omkostnadsstat framhållit, att det endast vore två av de å denna stat ingående poster, som givit statskontoret anledning till särskilt uttalande, nämligen anslagen dels till båtars underhåll m. m. och dels till bojars och prickars anskaffning m. m.

Med avseende å det förra av dessa anslag hade lotsstyrelsen beräknat en höjning med 50,000 kronor för att i större utsträckning än hittills kunna bestrیدا kostnaderna för underhåll och drift av lotsarnas för tjänsten behövlіga båtar, därest, såsom lotsstyrelsen föreslagit, endast 20 % av inflytande lotspenningar skulle gå till delning vid respektive lotsplatser. Personalen hade yrkat, att lotsverket skulle bekosta anskaffning av varje för tjänstens skötande behövlіg sjögående däckad lotsbåt och lämna ett lämpligt årligt anslag till denna båts underhåll och driftkostnader. Kommissionen, som ville bestämma personalens andel i lotspenningarna till 30 % med gradvis skeende nedsättning vid större lotspenninguppbörd per lots, anslöt sig till lotsstyrelsens förslag i nu berörda fråga och gjorde ingen ändring i det förslagsvis beräknade beloppet.

Med hänsyn till den stora olikheten även i nu ifrågavarande avseende mellan de skilda lotsplatserna syntes frågan om och i vilken mån lotsverket skulle övertaga kostnaden för anskaffning, underhåll och drift av lotsarnas tjänstebåtar böra avgöras efter förhållandena å varje särskild lotsplats. Då vid bifall till statskontorets förslag en betydligt större andel av lotspenningarna skulle tillkomma personalen, under det att däremot den fasta avlöningen skulle bli mindre än enligt lotsstyrelsens och kommissionens förslag, vilket skulle i jämförelse med sistnämnda båda förslag medföra en förskjutning i inkomster till förmån för lotsplatser med riklig lotspenninguppbörd, syntes det statskontoret som om väl någon minskning i beräknat bidrag till båtunderhåll skulle kunna äga rum vid sistnämnda platser, men däremot ökat bidrag bli av nöden vid lotsplatser, där lotspenningar endast sparsamt inflöte. Härigenom skulle i någon mån en utjämning kunna åvägbringas mellan behållna inkomsten vid de olika lotsplatserna. Under uttalande av denna uppfattning, som i huvudsak anslöte sig till den av lotsstyrelsen och kommissionen omfattade mening, och då det för ändamålet erforderliga beloppet icke kunde av statskontoret med någon tillförlitlighet beräknas, tillstyrkte statskontoret, att anslaget, som i alla händelser såsom övriga anslag å omkostnadsstaten måste få förslagsanslags natur, skulle beräknas i enlighet med lotsstyrelsens och kommissionens förslag.

Även till bojars och prickars anskaffning m. m. hade lotsstyrelsen beräknat ett anslag, som med ett visserligen jämförelsevis obetydligt belopp överstege lotsverkets hittillsvarande kostnader för ändamålet. Personalen hade yrkat, att lotsverket måtte bekosta de verkliga utgifterna för utsättande och underhåll av prickar, häri inbegripet anskaffning och underhåll av de för utprickningen erforderliga båtar. Kommissionen, som icke särskilt yttrat sig i denna fråga men förklarat, att kommissionen i de delar, som icke blivit särskilt omnämnda, icke haft anledning till erinran mot lotsstyrelsens förslag, hade i sitt förslag till omkostnadsstat upptagit detta anslag på sätt lotsstyrelsen föreslagit. Även vid avgörande av frågan om vad lotsverket borde bestrida av kostnaderna för bojars och prickar måste enligt statskontorets mening förhållandena vid de olika lotsplatserna beaktas. Kostnaderna för anskaffning, underhåll, utsättning och intagning av större bojars syntes fortfarande som hittills böra helt och hållet bestridas av lotsverkets medel. Vad däremot de vanliga prickarna anginge syntes deras underhåll — bortsett från kostnaden för därvid erforderliga materialier — även som deras utsättning och intagning få anses ingå i lotsens tjänstegörsmål, för vilka han såsom ersättning åtnjöt avlöning enligt stat, vadan särskild ersättning för hans befattning med prickhållningen icke syntes böra ifrågakomma. Däremot och då det torde få anses lämpligt, att varje lotsplats fortfarande som hittills finge ombesörja anskaffning av nödiga materialier till prickarna inom platsens farleder, syntes skälig ersättning för dessa kostnader böra av lotsverkets medel utgå. Då denna syn på saken torde ligga till grund för lotsstyrelsens av kommissionen upptagna förslag till kostnadernas beräkning, hade statskontoret ingen erinran mot förslaget i denna del.

Med avseende å de särskilda anslagsbeloppen under omkostnadsstaten torde emellertid böra iakttas den i viss mån förändrade beräkning, som lotsstyrelsen angivit i sin underdåniga skrivelse den 27 oktober 1913. På grund härav hade av statskontoret upprättats följande förslag till omkostnadsstat:

Förslagsanslag.

Till konsumtionsartiklar för fyrrar, mistsignalstationer och livräddningsstationer	142,500: —
» reparation och underhåll av byggnader vid lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer, båkar och andra anstalter, vilka icke här nedan särskilt upptagas, ävensom dithörande inventariépersedlar	80,000: —
» fyrskeppens reparation, rustning, utläggning och intagning, driftkostnader ävensom dithörande inventariépersedlar	87,500: —
» lotsverkets ångfartygs, tjänstefartygs och båtors underhåll och komplettering, rustning och driftkostnader ävensom dithörande inventariépersedlar	171,000: —
» bojars och prickars anskaffning, underhåll, utsättning och intagning	68,000: —
» skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för lotsstyrelsen	10,000: —
» hyra för lotsstyrelsens ämbetslokal	8,500: —
» kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten	45,000: —
» grundräntor, jordskyld, ersättning för vedbrand	5,000: —
» rese- och traktamentskostnader	30,000: —
» extra utgifter	35,000: —
» bestridande av Sverges bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel	1,080: —
» friheter och ersättningar, utgörande i värde efter markegång ..	409: —
Summa kronor	683,989: —

Då jag såväl i fråga om båtors underhåll m. m. som beträffande bojars och prickars anskaffning m. m. ansluter mig till den uppfattning, som av statskontoret i dess förenämnda underdåniga utlåtande uttalats, samt icke har något att erinra mot de av statskontoret i enlighet med lotsstyrelsens förslag av den 27 oktober 1913 beräknade utgiftsposterna under omkostnadsstaten, vill jag tillstyrka, att kostnaderna beräknas på sätt nämnda förslag utvisar. Emellertid är det ytterligare en kostnad, som måste tagas i beräkning, nämligen ifrågasatt bidrag från Sverige till uppförande och underhåll av en fyr å Kap Guardafui.

Departements-
chefen.

Härvarande italienska beskickning har i skrivelse den 6 augusti 1913 gjort framställning därom, att svenska regeringen måtte biträda ett av italienska regeringen väckt förslag om att kostnaderna för uppförande och underhåll av en fyr på Kap Guardafui, beläget i den italienska kolonien Somaliland vid inseglingen till bukten vid Aden, som leder in till Röda havet, måtte fördelas bland de stater, vilkas fartyg hade fördel av denna fyr.

Kostnaderna för fyrens uppförande beräknades till 1,400,000 lire och driftkostnaderna till 130,000 lire. Av italienska regeringen förut-sattes, att viss fyravgift, som borde vara proportionell mot fartygs-tonnaget, skulle erläggas för de fartyg, som passerade fyren; och skulle, enligt en av italienska beskickningen överlämnad statistisk uppgift över skeppsfarten i Röda havet under de senare åren, dessa fyravgifter enligt angivna beräkningsgrunder årligen uppgå till omkring 150,000 lire, vilken summa ansågs vara mer än tillräcklig för att ombesörja drift-kostnaderna för fyren och för amortering av det därå nedlagda kapi-talet. Av sistnämnda summa, 150,000 lire, belöpte på Sverige 772 lire årligen.

I avgivet yttrande i ärendet av den 19 januari innevarande år har kommerskollegium anført, bland annat:

Uppförandet av en fyr å Kap Guardafui hade länge utgjort ett önskemål inom sjöfartskretsar. Denna punkt, som i och för navigeringens måste angöras av alla passerande fartyg, vore synnerligen farlig till följd av den starka strömsättningen och den så gott som ständigt under sydvästmonsunen i dessa trakter rådande osiktbara luften. Enligt kollegiet tillhandakomna uppgifter passerades Suez-kanalen under år 1912 av mellan 35 och 40 svenska fartyg. Den direkta kostnaden för upprättandet och underhållet av fyrar och liknande anstalter till sjöfartens säkerhet bestredes visserligen i regel av det land, på vars område anstalten vidtoges. Undantag från denna regel förekomme emellertid. Så hade Sverige enligt en den 31 maj 1865 undertecknad konvention mellan Marocko å ena sidan samt Sverige och Norge jämte en del andra stater å andra sidan i likhet med åtskilliga andra sjöfarts-idkande makter förbundit sig att lämna ett årligt bidrag till underhållet av fyren å Kap Spartel å Marockos kust, vilken uppförts av marockanska regeringen. Berörda belopp, vilket under de två första åren försköts från konsulsfonden, utgick sedermera under ett par år från handels- och sjöfartsfonden. Från och med år 1869 upptogs detsamma, efter riksdagens medgivande, å anslaget under femte huvudtiteln till lots- och fyrinrättningen samt har sedan dess utbetalats genom lotsstyrelsen till utrikesdepartementet för att genom dess försorg komma vederbörande till handa. Beträffande den nu ifrågasatta fyren ansåge kollegiet, med anledning av vad ovan framhållits, att uppförandet av densamma skulle vara för sjöfarten synnerligen fördelaktigt. Såsom förut antytts, vore de belopp, som skulle erläggas av de olika nationerna för ifrågavarande ändamål, beräknade efter omfattningen av varje lands sjöfart förbi Kap Guardafui. Då det av de gjorda uträkningarna

framginge, att den direkta nyttan av fyrens uppförande skulle bliva ofjämförligt större för åtskilliga andra nationer än för Italien, syntes giltiga skäl ej saknas därför, att de länder, som droge nytta av fyren, i förhållande till denna nytta bidroge till kostnaderna för dess uppförande och underhåll. Det för Sveriges del beräknade årliga bidraget, 772 lire, syntes kollegium också vara ringa i förhållande till betydelsen för Sveriges sjöfart av fyrens tillkomst.

Vidare har lotsstyrelsen i avgivet utlåtande av den 17 sistlidne mars anfört, bland annat, att styrelsen lika med kommerskollegiet ansåge sig böra tillstyrka bifall till det av italienska regeringen väckta förslaget om Sveriges deltagande i kostnaderna för uppförande och underhåll av ifrågavarande fyr, under förutsättning att övriga länder, vilka av densamma skulle hava nytta, förbunde sig att i förhållande därtill bidraga till kostnaderna för den ifrågasatta fyren.

Sedermera har, enligt meddelande från utrikesdepartementet, italienska regeringen på framställning av brittiska regeringen, som vore särskilt intresserad av frågan om uppförande av en fyr å Kap Guardafui, beslutat att för fyrens uppförande och underhåll direkt hos vederbörande stater begära ett bestämt årligt bidrag, vars storlek skulle bestämmas i förhållande till den fördel, nämnda staters respektive fartygstonnage kunde anses äga av fyren; och hade italienska regeringen samtidigt beslutat återtaga sitt tidigare framställda förslag i ämnet, enligt vilket från varje fartyg, som passerade Röda havet, skulle upptagas viss fyravgift. Det bidrag, som Sverige skulle äga att årligen erlægga till italienska regeringen för uppförandet och underhållet av ifrågavarande fyr, beräknades, såsom förut meddelats, till 772 lire.

Vid föredragning inför Kungl. Maj:t den 24 sistlidne april av förevarande ärende förklarade Kungl. Maj:t, att Sverige i princip anslöte sig till det av italienska regeringen sålunda framställda förslaget i ämnet, under förutsättning att även vederbörande andra stater biträdde detsamma, ävensom att i sådan händelse Kungl. Maj:t framdeles ville hos riksdagen göra framställning om beviljande för ifrågavarande ändamål av nämnda belopp, 772 lire.

Nu har genom utrikesdepartementet meddelats att, förutom Storbrittanien, jämväl Österrike, Portugal, Holland och Norge definitivt anslutit sig till italienska regeringens förslag angående deltagande i kostnaderna för fyrens uppförande och underhåll. Det torde vid sådant förhållande vara lämpligt, att frågan även för Sveriges del nu upptages till slutligt avgörande; och då handelssjöfartens intressen otvivelaktigt synes mig kräva, att Sverige bidrager med det i jämförelse med fyrens

nytta obetydliga årliga beloppet av 772 lire eller i avrundat tal 560 kronor, lär detta bidrag böra av allmänna medel beredas. I likhet med vad som ägt rum beträffande Sveriges andel i kostnaderna för underhållet av en fyr på Kap Spartel på Marockos kust torde även den nu ifrågasvarande utgiften böra uppföras under anslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna.

Jag får alltså föreslå följande omkostnadsstat för lotsverket att gälla från och med år 1915:

Förslagsanslag		
Till konsumtionsartiklar för fyrrar, mistignalstationer och livräddningsstationer	142,500	—
» reparation och underhåll av byggnader vid lots- och fyrplatser samt livräddningsstationer, båkar och andra anstalter, vilka icke här nedan särskilt upptagas, ävensom dithörande inventariersedlar	80,000	—
» fyrskeppens reparation, rustning, utläggning och intagning, driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar	87,500	—
» lotsverkets ångfartygs, tjänstefartygs och båtars underhåll och komplettering. rustning och driftkostnader ävensom dithörande inventariersedlar	171,000	—
» bojars och prickars anskaffning, underhåll, utsättning och intagning	68,000	—
» skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för lotsstyrelsen	10,000	—
» hyra för lotsstyrelsens ämbetslokal	8,500	—
» kontorshyror och expenser inom lotsdistrikten	45,000	—
» grundräntor, jordskyld, ersättning för vedbrand	5,000	—
» rese- och traktamentskostnader	30,000	—
» extra utgifter	35,000	—
» bestridande av Sveriges bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel	1,080	—
» bidrag från Sverige för uppförande och underhåll av en fyr å Kap Guadafui	560	—
» friheter och ersättningar, utgörande i värde efter markegång	409	—
Summa kronor	684,549	—

Pensionering.

Pensionering av all personal vid lotsstyrelsen och lotsverket sker nu genom flottans pensionskassa.

De ordinarie befattningshavarna vid lotsstyrelsen ävensom lotskapten, lotslöjtnant, överlots och fyrmästare äro delägare i flottans pensionskassa; och gälla för pensioneringen särskilda av Kungl. Maj:t den 22 januari 1892 fastställda grunder. Pensionerna utgå dels såsom kassapension från nämnda kassa, dels ock såsom fyllnadspension och pensionsförhöjning från lotsverket.

För rätt till *kassapension* fordras att oavbrutet hava stått i tjänst vid lotsstyrelsen, lotsverket eller flottan i 30 år och uppnått en levnadsålder av 55 år.

För att komma i åtnjutande av *fyllnadspension* erfordras därutöver för generallotsdirektör uppnådda 65 år och för byråchef uppnådda 60 år; för övrig personal gäller även i fråga om fyllnadspensionen att en levnadsålder av 55 år skall vara uppnådd. Därjämte skall lönen hava innehafts av generallotsdirektören i 5 år och av övriga i 2 år.

Pensionsförhöjning kan tilldelas:

överfyringenjör och annan tjänsteman å fyringenjörkontoret i lotsstyrelsen vid uppnådda 62 levnads- och 30 tjänstår under förutsättning att vederbörande kommit i åtnjutande av ett ålderstillägg till lönen;

lotsstyrelsens övriga ämbets- och tjänstemän samt vaktbetjante vid uppnådda 67 levnads- och 35 tjänstår, under förutsättning att vederbörande kommit i åtnjutande av de ålderstillägg till lönen, som enligt stat högst består;

lotskapten och lotslöjtnant vid uppnådda 60 levnads- och 30 tjänstår, så framt han då intjänat ett ålderstillägg till lönen, samt

överlots och fyrmästare vid uppnådda 65 levnads- och 35 tjänstår.

Befattningshavare, som enligt nu omförmälda föreskrifter är berättigad att komma i åtnjutande av pensionsförhöjning, är också pliktig att från tjänsten avgå, dock att lotskapten, lotslöjtnant och överlots äga att därefter kvarstanna tre år i tjänsten.

Genom kungl. kungörelsen den 13 december 1907 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med 1908 års början fastställda nya avlöningsförmånerna för lotsstyrelsen har, jämte skyldighet att vara underkastad blivande pensionsreglering, tillika stadgats,

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 1 saml. 153 häft. (Nr 228.) 26

Tjänstemanna-
pensionering.

Nuvarande
pensionerings-
grunder.

bland annat, att befattningshavare vid lotsstyrelsen, som befinnes vara av sjukdom eller minskad arbetsförmåga urständsat att på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina tjänståligganden, kan av Kungl. Maj:t förklaras skyldig att avgå, under förutsättning att han uppnått en levnadsålder, som med högst två år understiger den, som i allmänhet skolat för honom medföra skyldighet att avgå ur tjänsten.

För de pensionsförmåner, som bestridas med lotsverkets medel, erlägges icke någon avgift, varemot till flottans pensionskassa betalas en årsavgift, motsvarande 4 % å kassapensionen.

Pensionerna till de olika befattningshavarna utgå med följande belopp:

T j ä n s t .	Kassa- pension ur flottans pensions- kassa.		Fyllnads- pension från lots- verket.		Pensions- förhöjning från lots- verket.		Summa.
Generallotsdirektör	3,000	—	3,000	—	200	—	6,200
Byråchef	2,250	—	750	—	2,000	—	5,000
Överfyringenjör	1,080	—	548	—	3,372	—	5,000
Sekreterare	1,880	—	453	33	1,666	67	4,000
Kamrerare	1,880	—	453	33	1,666	67	4,000
Registrator	1,249	50	378	50	1,172	—	2,800
Revisor och bokhållare	1,249	50	378	50	1,172	—	2,800
Kassör och bokhållare	1,249	50	378	50	1,172	—	2,800
Fyringenjör	375	—	329	—	2,296	—	3,000
Verkmästare	1,249	50	378	50	672	—	2,300
Materialförvaltare	1,249	50	378	50	672	—	2,300
Förste vaktmästare	497	75	42	25	260	—	800
Vaktmästare	355	—	95	—	150	—	600
Lotskapten	1,080	—	548	—	1,872	—	3,500
Lotslöjtnant	270	—	225	—	1,205	—	1,700
Överlots	270	—	225	—	505	—	1,000
Fyrmästare	270	—	225	—	505	—	1,000

Pensioneringen av lotsverkets gemenskap, omfattande mästrelotsar, lotsar, lotslärlingar, fyrvaktare och fyrbiträden ävensom uppsyningsmän, båtstyrare och roddare vid livräddningsanstalterna, äger rum genom flottans pensionskassa men bekostas dels genom statsanslag, som, efter det statsverket enligt 1876 års riksdags beslut övertagit pensioneringen

av lotsverkets såväl som flottans gemenskap, för sådant ändamål anvisats, dels ock i form av pensionsförhöjning från lotsverkets medel. Grunderna för pensioneringen äro fastställda genom reglemente av den 31 oktober 1879 samt, vad angår pensionsförhöjningen från lotsverket, genom kungörelse av den 21 september 1888. I nämnda reglemente är stadgat, att en var av gemenskapen vid lotsverket, som avskedas med vitsord att hava sig redligt och väl skickat, erhåller pension, då han blivit skadad i tjänsten eller tjänat 20 år eller längre. Pensionerna utgå i fyra klasser alltefter den grad, vari den pensionsberättigades verksamhetsförmåga vid avskedstagandet är inskränkt, eller den tjänst- och i vissa fall levnadsålder, han uppnått. För pensionsförhöjningen gäller, att mästerylots, lots eller lotslärling, vilken uppnått en levnadsålder av 60 år, samt fyrvaktare eller fyrbiträde, vilken uppnått en levnadsålder av 65 år, skall, under förutsättning att en tjänstålder av 40 år tillika blivit uppnådd, erhålla pension i andra pensionsklassen.

Uppsyningsman, båtstyrare och roddare vid livräddningsanstalterna kunna erhålla pension och pensionsförhöjning endast i händelse att de drabbats av skada under tjänstutövning.

Med inberäkning av de från lotsverket utgående förhöjningarna utgöra pensionerna:

	1:a klass.	2:a klass.	3:e klass.	4:e klass.
för mästerylots samt uppsyningsman vid livräddningsanstalterna	720 kr.	600 kr.	450 kr.	350 kr.
för lots, fyrvaktare samt båtstyrare vid livräddningsanstalterna	580 »	500 »	350 »	300 »
för lotslärling, fyrbiträde samt roddare vid livräddningsanstalterna	350 »	300 »	200 »	150 ».

Häraf framgår, att högsta ålderspension nu utgör för mästerylots 600 kronor, för lots och fyrvaktare 500 kronor samt för fyrbiträde 300 kronor.

Lotsverkets gemenskap erlägger icke avgifter till flottans pensionskassa. Först vid befordran till underbefäl inträder skyldighet att ingå såsom delägare i och erlägga avgift till nämnda kassa.

För åstadkommande av förbättrat underhåll åt personal, som avgått från lotsstyrelsens eller lotsverkets tjänst, ävensom åt änkor och barn efter personalen, har år 1885 bildats lotsverkets enskilda pensionskassa. Genom inbetalning i denna kassa kan ordinarie personal vid lotsstyrelsen och lotsverket bereda sig livränta under de i nu gällande regle-

mente av den 28 september 1895 med ändringar däri av den 6 september 1905 och den 11 november 1910 fastställda grunder.

*Förslag till
pensions-
reglering.*

I underdånig skrivelse den 8 juni 1910 framlade lotsstyrelsen ett förslag till pensionsreglering för innehavare av ordinarie befattning i lotsstyrelsen, uppgjort i överensstämmelse med grunderna för civila tjänst innehavares rätt till pension enligt lagen den 11 oktober 1907. Häröver avgav statskontoret den 15 september 1910 underdånigt utlåtande, däruti statskontoret med förmälan, att pensionsfrågan utan tvivel skulle bli på bästa sätt ordnad genom utverkande av riksdagens fastställelse å avlöningsstat för lotsstyrelsen, vidare anförde, att, därest emellertid åtgärd i sådant syfte fortfarande ansåges icke böra ifrågakomma med hänsyn till den ståndpunkt, riksdagen intagit till föregående förslag i sådant avseende, lotsstyrelsens personal likväl borde på annat sätt bli underkastad bestämmelserna i förenämnda lag, då det syntes uppenbart att för lotsstyrelsens personal lämpligen borde gälla samma stadganden i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå och om rätt till pension, som tillämpades beträffande personal vid övriga centrala ämbetsverk.

*Den militära
pensions-
kommittén.*

Den kommitté, som av Kungl. Maj:t den 6 maj 1910 tillsattes för verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande ändrat ordnande av det militära pensionsväsendet (den militära pensionskommittén), erhöll därefter genom kungl. brev den 26 maj 1911 uppdrag att i anslutning till lotsstyrelsens lönerregleringsförslag utarbeta förslag till orduande av pensioneringen av all fast anställd personal vid lotsverket, såväl befäl och underbefäl som betjäning; och har i anledning härav nämnda kommitté i sitt den 31 maj 1912 avgivna betänkande framlagt förslag jämväl om ordnandet av pensioneringen dels av lotsstyrelsens och lotsverkets personal och dels av änkor och barn efter samma personal.

I vad statskontoret, såsom ovan nämnts, anført rörande pensioneringen av lotsstyrelsens personal har omförmälda kommitté förklarat sig instämma; och har kommittén, med erinran att, så länge lotsverkets befäl så gott som uteslutande och dess underbefäl åtminstone till någon del rekryterades av personal från flottan, som redan vore delägare i flottans pensionskassa, det ansetts naturligt, att befälet och underbefälet vid lotsverket pensionerades från flottans pensionskassa, helst vid den tiden pensionsväsendet för statens icke militära tjänstemän ännu endast varit ofullständigt ordnat, framhållit, att dessa förhållanden numera ändrats, i det att lotsverkets befäl och underbefäl endast undantagsvis

rekryterades genom personer, som redan vore delägare i flottans pensionskassa. Då lotsverkets personal utgjorde en civil tjänstemannakår, varav endast en del under vissa av kommittén närmare omförmälda förhållanden vore tjänstskyldig vid marinen, och då denna personals pensionering redan nu skedde enligt andra grunder än pensioneringen av marinens personal, syntes dessa omständigheter enligt kommitténs mening tala för, att för lotsverkets personal, liksom för lotsstyrelsens, borde i tillämpliga delar gälla den civila pensionslagen; varvid kommittén tillika framhållit ej mindre att tullverkets personal, med vilken lotsverkets i fråga om tjänstgöring i vissa hänseenden vore jämförbar, lydte under den civila pensionslagen, än även att det ur synpunkten av pensionsfrågornas sakliga behandling vore en fördel, om samma pensioneringsgrunder bleve gällande för personalen vid lotsstyrelsen och vid lotsverket. Vidare har kommittén anført, att så länge lönestaterna för lotsstyrelsens och lotsverkets personal fastställdes av konungen utan medverkan av riksdagen, lagen angående civila tjänstinhavares rätt till pension icke utan vidare kunde tillämpas vid nämnda personals pensionering, varför särskild kungörelse om de föreslagna ändrade pensioneringsgrunderna borde utfärdas; men att däremot om avlöningsstaterna för lotsstyrelsens och lotsverkets personal komme att fastställas av konung och riksdag samt personalen icke längre pensionerades från flottans pensionskassa, nämnda lag bleve å denna personal tillämplig, därvid dock vissa ändringar och tillägg syntes böra göras till såväl nämnda lag som den för densammas tillämpning utfärdade kungörelsen; och har kommittén framlagt alternativa förslag, varav det ena, som betecknats såsom alternativ II, avsetts att komma till tillämpning, om lönestater för lotsstyrelsen och lotsverket bleve underställda prövning av riksdagen och godkändes.

Även pensioneringsfrågan har varit föremål för behandling av lotsverkets lönerregleringskommission, som i sitt förenämnda betänkande framlagt förslag i ämnet.

Kommissionen.

I likhet med den militära pensionskommittén ansåg även kommissionen lämpligt, att för den ordinarie personalen vid lotsstyrelsen och lotsverket måtte i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå och om rätt till pension gälla stadgandena i den civila pensionslagen; och då de lönestater för lotsstyrelsen och lotsverket, vartill kommissionen uppgjort förslag, voro avsedda att föreläggas riksdagen till godkännande, har kommissionen för sin del i huvudsak anslutit sig till den av kommittén under alternativ II gjorda framställning.

Enligt de av kommissionen framlagda förslag till lönestater för lotsstyrelsen och lotsverket skulle avlöningen till den ordinarie personalen utgå bland annat såsom lön och tjänstgöringspenningar. På grund härav och då, enligt den civila pensionslagens grunder för pensionsunderlagets bestämmande, såsom sådant skulle gälla hela lönen, därest ej särskilt pensionsunderlag blivitt i lönestaten fastställt, hade kommissionen för tjänst, där pensionsunderlaget ansetts böra utgöra annat belopp än lönen, såsom i fråga om fyrpersonalen, i staten upptagit särskilda pensionsunderlag.

Vid bifall till vad kommissionen föreslagitt i fråga om avlöningarnes belopp och fördelning samt om särskilda pensionsunderlag i vissa fall, skulle det högsta pensionsunderlaget för en var av de ordinarie befattningarna vid lotsstyrelsen och lotsverket komma att utgöra:

för generallotsdirektör	6,000	kronor
» byråchef	5,600	»
» överfyringenjör		
» kamrerare	4,600	»
» sekreterare		
» fyringenjör		
» registrator	3,700	»
» revisor och bokhållare		
» kassör och bokhållare		
» verkmästare		
» materialförvaltare	1,100	»
» skrivbiträde		
» förste vaktmästare	1,000	»
» vaktmästare	900	»
» lotskapten	4,500	»
» lotslöjtnant	3,500	»
» befälhavaren å lotsverkets ångfartyg Vega	2,700	»
» maskinist och uppbördsman å lotsverkets ångfartyg	1,100	»
» överlots	1,300	»
» mästerlots	1,100	»
» lots	1,000	»
» fyrmästare	1,300	»
» uppbördsfyrvaktare	1,100	»
» fyrvaktare	1,000	»
» fyrbiträde	900	»

I likhet med förenämnda kommitté ansåge kommissionen, att för genomförande av den föreslagna pensionsregleringen andra ändringar i den civila pensionslagen icke erfordrades än vad anginge de i lagens 5 och 6 §§ meddelade bestämmelserna rörande pensionsåldern; och framlade kommissionen förslag till sådana ändringar ävensom till viss ändring i kungörelsen den 11 oktober 1907 med föreskrifter om verkställighet av förenämnda lag.

Ifrågavarande pensionsreglering vore, säger kommissionen vidare, avsedd att vinna tillämpning dels å de vid tiden för de nya lönestaternas ikraftträdande i tjänst varande befattningshavare, vilka inginge på de nya staterna, dels ock å dem, som därefter tillträdde tjänst vid lotsstyrelsen eller lotsverket. Med hänsyn till stadgandet i 2 § av den civila pensionslagen, att samma lag icke ägde tillämpning å civil tjänst med pensionsrätt i flottans pensionskassa, syntes — på sätt genom kungörelse den 23 december 1908 blivit stadgat i fråga om personalen å marinförvaltningens civila avdelning — föreskrift böra utfärdas därom, att de delägare i nämnda kassa, som inginge på de nya staterna för lotsstyrelsen och lotsverket, befriades från sin delaktighet i kassan, såvitt anginge pension för egen del, samt att den, som med eller efter 1914 års ingång tillträdde befattning vid lotsstyrelsen eller lotsverket, befriades från skyldighet att ingå såsom delägare i kassan.

Kommissionen ansåge vidare, att de i tjänst varande befattningshavare vid lotsstyrelsen och lotsverket, vilka förklarade sig icke vilja övergå å de nya staterna, borde bibehållas vid sin nuvarande rätt till pension, liksom naturligtvis de pensioner, som vid nämnda tidpunkt redan utginge från flottans pensions-

kassa till avskedad personal vid lotsstyrelsen eller lotsverket, fortfarande borde från samma kassa bestridas.

Pensionering av lotsstyrelsens och lotsverkets personal bekostades nu dels av flottans pensionskassas medel — delägaravgifter och räntor å dess pensionsfond — dels av två å riksstatens tionde huvudtitel anvisade förslagsanslag, nämligen anslaget till pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar samt anslaget till pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap, dels ock av lotsverkets medel. Under en tid framåt komme givetvis, säger kommissionen, flottans pensionskassas medel samt nyssnämnda anslag att fortfarande anlitas för pensionering även av lotsstyrelsens och lotsverkets personal; men småningom komme detta sätt att pensionera ifrågavarande personal att upphöra, varefter hela pensioneringskostnaden komme att vila på förslagsanslaget till pensionering av civila tjänst innehavare och den för samma pensionering bildade fond, vartill även ifrågavarande personal skulle på sätt i den civila pensionslagen funnes närmare angivet erlägga årsavgifter, beräknade å pensionsunderlaget. Då anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare vore av förslagsanslags natur, syntes den till en början jämförelsevis obetydliga utgiftsökning, som pensioneringen av lotsstyrelsens och lotsverkets personal skulle medföra, icke nu böra föranleda höjning av berörda anslag.

Den militära pensionskommittén hade påpekat, att de avgifter, som erlagts till flottans pensionskassa av personalen vid lotsstyrelsen och lotsverket, visserligen icke blivit fonderade utan omedelbart tagits i anspråk för bestridande av pensioner åt pensionerad personal, men att en del av pensionsfonden dock givetvis uppkommit genom under tidernas lopp från lotsstyrelsens och lotsverkets personal influtna pensionsavgifter. Därest flottans pensionskassas pensionsfond genom förändring i sättet för personalens vid lotsstyrelsen och lotsverket pensionering hädanefter icke skulle lämna bidrag till denna personals pensionering, hade det syntts kommittén rättvist, att ett belopp, vilket kunde anses motsvara den lättnad i förpliktelser, som skulle beredas samma pensionsfond genom det förändrade pensioneringssättet, överfördes från flottans pensionskassas pensionsfond till den fond, från vilken bidrag till denna personals pensionering enligt de nya grunderna skulle lämnas. Innan en sådan överflyttning av medel kunde verkställas, fordrades dock enligt kommitténs mening, att flottans pensionskassas delägar genom sina fullmäktige därtill lämnade medgivande.

Den sålunda ifrågasatta överflyttningen syntes visserligen enligt löneregleringskommissionens mening icke kunna medföra någon minskning av statsverkets kostnader för pensionering. Allt vad för pensionering av marinens personal åtginge utöver det belopp, som kunde bestridas med räntan å flottans pensionskassas pensionsfond och med inflytande pensionsavgifter, skulle nämligen gäldas av statsmedel, med vilka därför bestredes icke blott fyllnadspensionerna utan även till icke obetydlig del de s. k. kassapensionerna. Den lättnad, som överflyttningen kunde åstadkomma i fråga om pensioneringen av civila tjänst innehavare, måste därför komma att uppvägas av en motsvarande ökning av statsverkets kostnader för pensionering av marinens personal. Då emellertid förslaget innebure en riktig fördelning av pensioneringskostnader mellan olika förvaltningsgrenar, hade kommissionen icke något att erinra mot berörda förslag utan ansåge, att, under förutsättning att pensioneringen av lotsstyrelsens och lotsverkets personal ordnades på sätt föreslagits, åtgärd borde vidtagas för att från flottans pensionskassas pensionsfond måtte till fonden för pensionering av civila tjänst-

innehavare utbetalas ett belopp, svarande mot det efter försäkringstekniska grunder beräknade värdet av den lättnad i utgifter, som för flottans pensionskassas pensionsfond uppstode därigenom, att pensionskassan befriades från alla åligganden beträffande pensionering av de tjänstinnehavare vid lotsstyrelsen och lotsverket, vilka genom att ingå på ny stat komme att pensioneras enligt nya grunder.

Beträffande den del av pensioneringskostnaden, som nu bestredes av lotsverkets medel, måste, säger kommissionen, till denna kostnads gäldande under övergångstiden anvisas medel antingen å en särskild pensionsstat under den blivande staten för lotsstyrelsen och lotsverket eller ock, såsom kommissionen för sin del ansåge lämpligare, såsom särskilt anslag å extra stat under riksstatens tionde huvudtitel. De pensioneringskostnader, som drabbat lotsverkets medel, hade under år 1911, det senaste år, för vilket avslutade räkenskaper föreläge, uppgått till 130,461 kronor 98 öre. Såsom lotsstyrelsen framhållit vore någon ökning av denna kostnad att förvänta och syntes därför det för ändamålet erforderliga anslaget böra förslagsvis beräknas till 135,000 kronor.

Endast lotslärling samt uppsyningsman, båtstyrare och roddare vid livräddningsanstalterna, de vid sistnämnda anstalter anställda dock endast i händelse av skada i tjänsten, skulle, enligt vad kommissionen vidare anförde, komma att efter pensionsregleringens fullständiga genomförande fortfarande pensioneras efter härför nu gällande grunder. Då lotslärling icke torde kunna antagas kvarstå i sådan befattning så länge att han på grund av tjänstetid kunde erhålla pension, syntes även pensionering av lotslärling kunna ifrågakomma endast i händelse av skada i tjänsten. Då med anslaget avsåges att täcka de förhöjningar i från flottans pensionskassa utgående pensioner, som enligt gällande föreskrifter bestämts att utgå av lotsverkets medel, syntes anslaget böra ställas till lotsstyrelsens förfogande för därmed avsett ändamål.

Förutom medel till bestridande av nu omförmälda pensioneringskostnader finnes i lotsstyrelsens förslag på skilda ställen upptagna belopp, som jämväl vore att hänföra till utgifter för pensionering. I sitt förslag till gemensam stat för lotsstyrelsen och lotsverket hade lotsstyrelsen upptagit ett belopp av 27,230 kronor, avsett för befäl, underbefäl och gemenskap på »övergångs- och indragningsstat». Enligt vad kommissionen inhämtat kunde kostnaderna för ifrågavarande ändamål på grund av avgång minskas till 27,130 kronor, varav till befäl utginge 3,000 kronor, till lotspersonal 16,080 kronor och till fyrpersonal 8,050 kronor. Då av någon anledning, såsom exempelvis omreglering av lotsdistrikten, indragning av lots- eller fyrplats m. m., uppkommit övertalig personal, hade sådan personal, i den mån villkoren icke redan uppfyllts för att komma i åtnjutande av pension, förflyttats å »övergångsstat» och synes å denna stat hava i allmänhet fått behålla hela sin avlöning. När sedermera pensionsvillkoren blivit uppfyllda av någon å övergångsstat förflyttad och denne alltså erhållit pension, överflyttades han å »indragningsstat» till åtnjutande av skillnaden mellan pensionen och det belopp, som han dittills uppburit å övergångsstat. På senare tid hade dock vid förflyttning på övergångsstat stadgats, att därvid tillerkänt belopp skulle utgå endast till dess fulla pensionsförmåner blivit vederbörande tillagda; så vore exempelvis händelsen med överlotsen av första graden F. W. Pettersson, vilken enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 september 1904 förflyttats på övergångsstat med åtnjutande av sin avlöning å 3,000 kronor, intill dess han blivit berättigad till pension. Då den personal, som sålunda förflyttats till lotsverkets »övergångs- och indragnings-

stat», icke vidare gjorde tjänst samt den ersättning, som tillkomme denna personal — jämväl å »övergångsstat» — alltså hade karaktär av pension, ansåge kommissionen, att det anslag, som erfordrades för bestridande av berörda ersättning, lämpligen borde såsom annan pensionskostnad uppföras under riksstatens tionde huvudtitel.

Till förenämnda 27,130 kronor borde emellertid läggas det belopp av 4,500 kronor, vilket på särskild indragningsstat under staten för lotsstyrelsen utginge till konstruktören och ritaren Ludvig Fredrik Lindberg.

På skäl, som kommissionen förut vid behandlingen av förslaget till stat för befälet i lotsdistrikten närmare utvecklat, ansåge kommissionen, att överlotsen av första graden lotslöjtnanten J. A. Thorslund i sammanhang med löneregleringens genomförande borde överflyttas på indragningsstat med åtnjutande av full avlöning såsom överlots av första graden eller, med intjänade ålderstillägg, 3,500 kronor att av honom uppbäras, intilldess han uppfyllt villkoren för erhållande av pension.

Vid bifall härtill och då nu omförmälda kostnader å 27,130 kronor, 4,500 kronor och 3,500 kronor lämpligen syntes böra sammanföras att med ett gemensamt anslag gäldas, föreslog kommissionen, att för ifrågavarande ändamål måtte å extra stat under riksstatens tionde huvudtitel uppföras ett anslag å 35,130 kronor.

Såsom kommissionen förut i sitt betänkande vid behandlingen av lotsverkets omkostnadsstat erinrat, hade lotsstyrelsen i sitt förslag beräknat ett belopp av 30,000 kronor till »utgifter på grund av gällande författningar eller särskilda nädiga föreskrifter». Av nämnda belopp hade inemot 9,000 kronor avsetts att enligt Kungl. Maj:ts bestämmande utdelas såsom understöd. Efter prövning av inkomna ansökningar och med hänsyn till behovet i varje särskilt fall plägade nämligen Kungl. Maj:t årligen av lotsverkets medel bevilja vissa understöd — i regel icke överstigande 200 kronor — dels åt f. d. befattningshavare vid lotsverket, vilka efter långvarig tjänst avgått utan att kunna komma i åtnjutande av pension, såsom expempelvis roddare vid livräddningsanstalt m. fl., dels ock åt ånkor och barn efter personal vid lotsverket, som icke på annat sätt kunnat bekomma pension.

Kommissionen, som ansåge lämpligt, att medel för nu ifrågavarande ändamål fortfarande tillsvidare ställdes till Kungl. Maj:ts förfogande, har därför förordat, att riksdagens medgivande därtill måtte utverkas samt att å extra stat under riksstatens tionde huvudtitel måtte uppföras ett anslag till avrundat belopp av 9,000 kronor att av Kungl. Maj:t disponeras för berörda ändamål.

I en vid kommissionens betänkande fogad reservation har kommissionsleda- *Reservationer.*
moten Nilsson tillstyrkt följande pensionsunderlag, nämligen: för lotskapten 3,700, för lotslöjtnant 2,700, för befälhavaren å Vega 2,100, för överlots och fyrmästare 1,300, för lotsförman, uppbördsfyrvaktare och maskinist å lotsverkets ångfartyg 1,100, för mästerylots, lots och fyrvaktare 1,000 samt för fyrbiträde 900 kronor.

I detta yrkande har kommissionsledamoten Martin instämt med den ändring att han ville sätta pensionsunderlaget för mästerylots till samma belopp, som av kommissionen föreslagits, eller 1,100 kronor.

**Personalför-
eningen.**

I sin till Kungl. Maj:t ingivna petition i anledning av kommissionens betänkande hava kommitterade för personalen i fråga om pensionering av lotspersonalen hemställt, att rätt till hel pension måtte inträda vid fyllda 55 år och pensionen utgå med 1,500 kronor samt att avkortad pension måtte under förutsättning att erforderliga tjänstår uppnåtts utgå

vid 50 års ålder med 80 % av fulla pensionsbeloppet						
» 51 » » » 84 % » » »						
» 52 » » » 88 % » » »						
» 53 » » » 92 % » » »						
» 54 » » » 96 % » » »						

dock att befattningshavare borde vara berättigad att kvarstå i tjänsten 5 år efter uppnådda 55 levnadsår och i allt fall tilldess fastställda antalet tjänstår uppnåtts.

I fråga om fyrpersonalens pensionering har framhållits önskvärdheten därav, att pensionsåldern för all personal kunde bestämmas till 60 år samt att nuvarande pensionsbelopp måtte för alla höjas med 700 kronor.

**Pensione-
ring av
änkor och
barn.**

Såsom delägare i flottans pensionskassa äro ordinarie befattningshavare vid lotsstyrelsen ävensom befäl och underbefäl vid lotsverket skyldiga att för beredande av pension åt änka och barn erlægga avgifter till kassan enligt de för kassans delägare i allmänhet gällande stadganden. Änkepensionerna eller de s. k. gratialen utgå till änka efter generallotsdirektör med 1,000 kronor, till änka efter byråchef eller överfyringenjör med 750 kronor, till änka efter tjänsteman i 1:a eller 2:a graden vid styrelsen eller lotskapten med 510 kronor samt till änka efter lotslöjtnant, underbefäl eller vaktmästare med 237 kronor 50 öre.

Vidare åligger det envar, som vinner anställning eller befordran å ordinarie stat vid lotsstyrelsen eller lotsverket att, så framt han är gift, genast eller, om han är ogift, framdeles så snart han ingått äktenskap inträda i lotsverkets enskilda pensionskassa och genom inbetalande av avgifter bereda änka och minderåriga barn rätt till pension från kassan. Sådan pension kan erhållas till belopp i jämna tiotal från och med 50 kronor intill 500 kronor. Härjämte är tillfälle berett för lotsstyrelsens och lotsverkets personal att genom inbetalningar i nämnda kassa förvärva livränta icke blott, såsom förut nämnts, till befattningshavarna själva utan även till änka och barn.

Änka och barn efter befattningshavare vid lotsstyrelsen eller lotsverket, som varit delägare jämväl i flottans pensionskassa, åtjunga den från lotsverkets enskilda pensionskassa utgående pensionen jämsides med gratial från flottans pensionskassa. Jämväl änkor och barn efter övriga vid lotsverket anställda befattningshavare kunna utöver dem

möjligen tillkommande pensioner från lotsverkets enskilda pensionskassa bekomma visst understöd av allmänna medel. Enligt nådiga förordningen 22 oktober 1909 skall nämligen av lotsverkets medel utbetalas ersättning till efterlevande anhöriga, då någon av lotsverkets betjäning till följd av tjänstutövning ljugit döden. Denna ersättning utgår såsom begravningshjälp med 75 kronor ävensom livränta till änka med 180 kronor och till barn under 15 år med 90 kronor. Om den omkomne ej efterlämnar änka eller barn, kan livränta utgå till fader, moder eller minderåriga syskon, därest dessa för sitt uppehälle varit av den omkomnes arbete huvudsakligen beroende. Högsta sammanlagda livräntebelopp utgör 450 kronor.

Även i fråga om änke- och barnpensioneringen har den militära pensionskommittén i sitt betänkande yttrat sig.

*Den militära
pensions-
kommittén.*

Med förmälan, att vid lotsstyrelsen eller lotsverket anställda befattningshavare, vilka enligt gällande föreskrifter vore skyldiga att vara delägare i flottans pensionskassa, utgjorde 143 samt att lotsstyrelsens lönerregleringsförslag upptog därutöver 784 vid lotsverket fast anställda tjänstinnehavare, vilka enligt nu gällande bestämmelser icke vore delägare i flottans pensionskassa, har kommittén vidare anført, bland annat, att det icke lämpligen kunde åläggas denna personal att för änke- och barnpensionering ingå i såväl flottans pensionskassa som lotsverkets enskilda pensionskassa; att, därest flottans pensionskassa icke längre komme att hava åt sig uppdraget att ombesörja pensioneringen av tjänstinnehavarna vid lotsstyrelsen och lotsverket, anledning syntes för framtiden saknas att till flottans pensionskassa förlägga pensioneringen av nämnda tjänstinnehavares änkor och barn; att det syntes önskligt, att det för lotsstyrelsens och lotsverkets personal kunde ordnas i likhet med vad som enligt 1908 års riksdags beslut och nådiga kungörelsen den 23 december samma år ägt rum i fråga om personalen å marinförvaltningens civilavdelning, så att de av tjänstinnehavarna, som redan vore delägare i flottans pensionskassa, skulle där kvarstå, såvitt anginge gratial åt änka och barn, och förty fortfarande vara skyldiga att till kassan erlægga stadgade gratialavgifter, men att skyldigheten att i nämnda kassa inträda upphävdes i fråga om övriga nuvarande samt alla blivande innehavare av tjänst vid lotsstyrelsen och lotsverket, för vilka i stället borde beredas tillfälle att ingå i annan lämplig änke- och pupillkassa; att åt lotsverkets enskilda pensionskassa icke utan genomgripande förändringar syntes kunna anförtras all pensionering av änkor och barn efter befattningshavare vid lotsstyrelsen och lotsverket; samt att, därest pensioneringen av tjänstinnehavarna själva bleve ordnad i överensstämmelse med kommitténs såsom alternativ II betecknade förslag, och under förutsättning tillika att den skyldighet borttoges, som nu funnes stadgad för innehavare av tjänst vid lotsstyrelsen och lotsverket att för beredande av pension åt änka och barn erlægga avgift till lotsverkets enskilda pensionskassa, frågan om änke- och barnpensioneringen komme att även i det avseendet lösas på alldeles samma sätt, som när det gällde tjänstinnehavarna å marinförvaltningens civilavdelning, så att nuvarande tjänstinnehavare vid lotssty-

relsen eller lotsverket, som icke vore delägare i flottans pensionskassa ävensom blivande innehavare av tjänst vid nämnda styrelse eller verk bleve skyldig att ingå såsom delägare i civilstatens änke- och pupillkassa.

Kommissionen.

Lotsverkets löneregreringskommission har, med förmålan, att kommissionen med stöd av vad i statsverkspropositionen till 1913 års riksdag anförts i fråga om lotsstyrelsen och lotsverket hemställt, att förslag till stater för nämnda styrelse och verk måtte föreläggas riksdagen till godkännande, samt för sin del förordnat, att pensioneringen av tjänstinnehavarna själva borde regleras enligt berörda, under alternativ II av kommittén framlagda förslag, enligt vilket för denna pensionering skulle gälla bestämmelserna i den civila pensionslagen, förklarat sig icke hava något att erinra mot vad av omförmälda kommitté anförts i nu ifrågasvarande del; och har kommissionen därför tillstyrkt, att delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa måtte beredas för personalen vid lotsstyrelsen och lotsverket på enahanda sätt, som tillämpades i fråga om personalen vid marinförvaltningens civila avdelning i sammanhang med 1908 års lönereglering för samma personal. Kommissionen har vidare anført:

En var ordinarie innehavare av civil tjänst med lön å stat, som blivit fastställd av Konungen och riksdagen, vore enligt § 2 mom. 1 av reglementet för civilstatens änke- och pupillkassa av den 21 december 1907 förpliktad till delaktighet i kassan. Dock vore enligt mom. 2 av samma paragraf från sådan skyldighet undantagna bl. a. innehavare av tjänster, med vilka vore förenad skyldighet att för beredande av pension åt änkor och barn erlägga avgifter till flottans pensionskassa eller lotsverkets enskilda pensionskassa. Därest, såsom förenämnda kommitté föreslagit, skyldigheten att erlägga avgifter till sistnämnda båda kassor borttoges, inträdde i stället skyldighet för ordinarie innehavare av tjänst å stat för lotsstyrelsen och lotsverket, som kunde bli fastställd av Konungen och riksdagen, att inträda i civilstatens änke- och pupillkassa.

Enligt gällande reglemente för kassan utginge änkepension med en femtedel av det högsta pensionsunderlag, som för mannens tjänst vore bestämt enligt den civila pensionslagen, och till änka med ett eller flera pensionsberättigade barn utginge en med 50 procent förhöjd änkepension eller alltså ett pensionsbelopp, motsvarande tre tiondedelar av nämnda pensionsunderlag, varjämte särskilda stadganden vore meddelade om pensionens belopp i fall, där icke änka men ett eller flera pensionsberättigade barn funnes. Efter dessa grunder, erinrar kommissionen, skulle alltså änke- och pupillpensionerna åt befattningshavares vid lotsstyrelsen och lotsverket efterlämnade familjer komma att beräknas i förhållande till de av kommissionen angivna högsta pensionerna för en var av ifrågasvarande personal.

Emellertid vore i reglementet för civilstatens änke- och pupillkassa tillika stadgat, att, därest befattning, med vilken delaktighet i kassan icke följt, upptoges till sådan delaktighet, den ändring icke skulle äga tillämpning på den, som vore innehavare av befattningen, när ändringen trädde i kraft; dock att sådan

tjänst innehavare kunde, där han icke fyllt 60 år och hans hälsotillstånd enligt intyg av legitimerad läkare ej gäve anledning befara, att hans återstående livstid skulle bli kortare, än som i allmänhet kunde beräknas för person av hans ålder, på vissa särskilda villkor — erläggande av tilläggsavgifter beräknade efter försäkringstekniska grunder — bereda sig den delägarerätt i kassan, som ändringen eljest medfört. På grund härav syntes enligt kommissionens mening kunna antagas, att en hel del av de *nuvarande* tjänst innehavarna vid lotsverket, vilka icke vore delägare i flottans pensionskassa, icke heller hade utsikt att vinna delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa. Pensioneringen av dessa tjänst innehavares änkor och barn skulle alltså få ankomma uteslutande på lotsverkets enskilda pensionskassa. Huruvida med anledning härav några ändringar i gällande reglemente för sistnämnda kassa kunde anses vara erforderliga, hade kommissionen under den korta tid, som varit kommissionen tillmätt för fullgörande av dess uppdrag, icke varit i tillfälle att utreda; men kommissionen föreställde sig, att sedan det visat sig, huru med personalens familjepensionering komme att ställa sig under de föreslagna ändrade förhållandena, berörda fråga lämpligen borde genom lotsstyrelsens försorg utredas, därvid jämväl syntes böra tagas i övervägande, huruvida eller i vad mån lotsverkets enskilda pensionskassa borde för framtiden få tillgodonjuta de ekonomiska förmåner, vilka hittills tillkommit kassan från lotsverket i form av vissa bötesmedel, inkomst av försäljning av tomfat från fyrrarne m. fl. tillfälliga inkomster.

Slutligen har kommissionen framhållit, att, såvitt kommissionen kunde finna, någon anledning till ändring av bestämmelserna i förenämnda förordning den 22 oktober 1909 angående ersättning åt efterlevande, då någon av lotsverkets betjäning till följd av tjänstatövning ljutit döden, icke kunde anses förefinnas. Sådan ersättning finge nu utgå samtidigt med pension till änka och barn från lotsverkets enskilda pensionskassa och borde därför också kunna få åtnjutas jämte pension från civilstatens änke- och pupillkassa; sådan förening av pensionsförmåner skulle nämligen icke innebära, att statsmedel komme att på två håll utgå till pensionering av samma person, enär staten icke lämnade bidrag till pensionerna från sistnämnda kassa utan endast åtagit sig att bestrida visst belopp av kassans förvaltningskostnader.

Med hänsyn till önskvärdheten därav, att statsverkets samtliga pensioneringskostnader, i den mån de icke — såsom fallet vore med vissa s. k. affärsdrivande verk — ansetts böra såsom driftkostnad belasta det särskilda verkets konto, komme till synes under riksstatens tionde huvudtitel, har kommissionen, med erinran att numera å nämnda huvudtitel anvisats ett anslag till bestridande av statsverket åliggande kostnader för livräntor m. m. enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, föreslagit, att under samma huvudtitel måtte anvisas å extra stat ett förslagsanslag till bestridande av lotsverket åliggande kostnader för livräntor m. m. enligt ovan berörda förordning av den 22 oktober 1909. Kostnaderna för nu ifrågakarande ändamål hade för år 1911 utgjort 5,050 kronor 1 öre; och syntes det erforderliga förslagsanslaget därför kunna upptagas till, i jämnat tal, 5,000 kronor.

I sin beräkning över kostnaderna för lots- och fyrrinrättningen har kommissionen upptagit följande belopp såsom pensioneringskostnad, nämligen

Ersättning åt personal å övergångs- och indragningsstater	kronor	35,130: —
Pensioneringskostnader, som författningssenligt skola gäldas av »lotsverkets medel»	»	135,000: —
Livräntor m. m. till änkor och barn, enligt förordningen den 22 oktober 1909	»	5,000: —
Understöd till f. d. befattningshavare eller deras änkor och barn	»	9,000: —
Summa kronor		184,130: —

Förutom ovannämnda för pensionering upptagna kostnader komme, såsom kommissionen förut erinrat, icke obetydliga belopp — beräknade till omkring 70,000 kronor — att till pensionering av befattningshavare vid lotsstyrelsen och lotsverket fortfarande tillsvidare utgå från två redan anvisade anslag under riksstatsens tionde huvudtitel, nämligen dels anslaget till pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar och dels anslaget till pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap. Därjämte komme det under samma huvudtitel uppförda förslagsanslaget till pensionering av civila tjänst innehavare att anlitas för pensionering jämväl av befattningshavare vid lotsstyrelsen och lotsverket. Huru stor kostnad, som i detta avseende komme att drabba sistnämnda anslag under år 1914, låte sig icke beräkna; men kommissionen hade antagit, att beloppet skulle visa sig uppgå till omkring 50,000 kronor.

Lotsstyrelsen
27/10 1913.

I sitt över kommissionens betänkande avgivna underdåniga utlåtande av den 27 oktober 1913 har lotsstyrelsen med avseende å ovan berörda pensionsfrågor anført bl. a.:

Beträffande kommissionens förslag i fråga om ordnandet av de delägars ställning till flottans pensionskassa, vilka komme att övergå å ny stat, syntes det lotsstyrelsen, att det borde uttryckligen angivas, att för befattningshavare och kassadelägare, som här avsåges, rätten till pension (kassapension) från flottans pensionskassa skulle upphöra samt att han frikallades från de skyldigheter till kassan, vilka nu ålåg honom för beredande av pension åt honom själv.

Med avseende å kommissionens hemställan, att stadgandet i § 2 mom. 2 av reglementet för lotsverkets enskilda pensionskassa om skyldighet för befattningshavare vid lotsstyrelsen och lotsverket att vara delägare i lotsverkets enskilda pensionskassa skulle upphöra att gälla, har lotsstyrelsen erinrat, att vid eventuell löne- och pensionsreglering för lotsverkets personal det vore anledning antaga, att en del av personalen skulle kvarstanna å gammal stat och således ej erhålla delägarerätt i civilstatens änke- och pupillkassa samt att jämväl nuvarande tjänst innehavare vid lotsverket, vilka icke vore delägare i flottans pensionskassa, på grund av bestämmelser i reglementet för civilstatens änke- och pupillkassa bleve varken förpliktade eller ovillkorligen berättigade till delaktighet i sistnämnda kassa i samband därmed, att de inginge på ny stat. Men för sådan personal syntes bibehållandet av skyldighet att vid äktenskap ingå i lotsverkets enskilda pensionskassa vara lika påkallat framgent som för närvarande; och ansåge styrelsen därför, att vid ett eventuellt upphävande av nu stadgad skyldighet för vissa befattningshavare att för änke- och barnpensionering ingå i lotsverkets enskilda pensionskassa, upphävandet endast borde avse personal, som förplik-

tades till delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa, så att för personal vid lotsverket, med vilken detta icke bleve förhållandet, eller med andra ord den före de nya staternas tillämpning anställda personalen, nuvarande skyldigheten att för änke- och barnpensionering ingå i lotsverkets enskilda pensionskassa fortfarande skulle kvarstå.

I fråga om beräkningen av vissa poster, som av kommissionen upptagits bland pensioneringskostnader erinrade lotsstyrelsen, att det till ersättning åt personal å övergångs- och indragningsstat beräknade beloppet, 35,130 kronor, kunde i följd av avgång bland denna personal nedsättas för år 1915 till 32,330 kronor, samt att, då enligt redan meddelade beslut de livräntor till änkor och barn, som beviljats på grund av förordningen den 22 oktober 1909, uppginge för år 1915 till 5,490 kronor samt ytterligare kostnader uti ifrågavarande avseende kunde antagas uppstå, härför erforderliga medel, av kommissionen beräknade till förslagsvis 5,000 kronor, borde upptagas till 6,000 kronor; varjämte lotsstyrelsen hemställt, att anslaget till understöd åt f. d. befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn, 9,000 kronor, måtte upptagas såsom förslagsanslag samt avses för sådana förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn, vilka icke voro berättigade till pension av statsmedel.

I underdånig skrivelse den 27 december 1913 har lotsstyrelsen vidare gjort framställning om överflyttande å övergångsstat av vissa befattningshavare vid lotsverket samt om beredande av därav betingad höjning av anslaget till ersättning åt personal å övergångs- och indragningsstat; och har styrelsen i berörda avseende huvudsakligen anfört följande.

Lotsstyrelsen
27/12 1913.

Lotsstyrelsen hade låtit tillfråga dem bland lots- och fyrapersonalen, vilka på grund av sjukdom åtnjöte tjänstledighet och icke syntes kunna vidare återinträda i tjänst, under vilka villkor de skulle vara villiga att låta sig förflyttas å övergångsstat; och hade därvid åtskilliga förklarat sig villiga att låta sig förflyttas på övergångsstat mot erhållande av belopp, motsvarande de i allmänhet nu utgående pensionerna, under det att andra begärt högre belopp och några motsatt sig sådan förflyttning. Lotsstyrelsen, som av anförda skäl ansåge det kunna ifrågasättas, huruvida det icke skulle vara för staten fördelaktigare att före löneregleringens ikraftträdande överflytta dessa befattningshavare å övergångsstat, intill dess de bleve berättigade till pension, men fann det mindre tilltalande att bereda personer i samma tjänsteställning olika förmåner å sådan stat, ansåg, att en var av dessa befattningshavare, som före den nya statens ikraftträdande överflyttades på övergångsstat, borde å nämnda stat komma i åtnjutande av ett belopp, som med 100 kronor understeg den avlöning, han enligt kommissionens statförslag skulle såsom tjänstledig erhållit. Och beräknade lotsstyrelsen att för sådant ändamål skulle erfordras en anslagsökning av 25,000 kronor.

I avseende å pensioneringsfrågorna har statskontoret i sitt underdåniga utlåtande i ärendet anfört: Statskontoret..

Mot kommissionens förslag, att pensioneringen av lotsstyrelsens och lotsverkets personal skulle ordnas på samma sätt, som för civila tjänst innehavare i

allmänhet skett genom lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, hade statskontoret icke något att i huvudsak erinra. Vid genomförande av denna nya anordning skulle emellertid enligt kommissionens förslag pensioneringskostnaderna komma att med det bidrag, som skulle utgå från pensionsfonden för civila tjänstinnehavare, till vilken fond även nu ifrågasvarande personals pensionsavgifter skulle inlevereras, i övrigt bestridas från det å riksstatens tionde huvudtitel uppförda förslagsanslaget till pensionering av civila tjänstinnehavare. Med hänsyn till önskvärdheten därav, att statens kostnader — även vad pensioneringen anginge — för lots- och fyrinrättningen, för vars upprätthållande särskilda avgifter lagts å sjöfarten, framträdde utan sammanblandning med dylika kostnader för andra statens verk och inrättningar, ville statskontoret emellertid för sin del förorda, att — i huvudsaklig överensstämmelse med vad som tillämpades i fråga om tullverket — under ett blivande anslag å femte huvudtiteln till lots- och fyrinrättningen måtte ingå, förutom de förut behandlade staterna, även en pensionsstat, däri borde upptagas samtliga anslag till pensioneringskostnader för nu ifrågasvarande personal.

Å denna pensionsstat skulle först och främst uppföras ett belopp för pensionering av tjänstinnehavare vid lotsstyrelsen och lotsverket enligt lagen den 11 oktober 1907. Någon annan ledning för beräkning av detta belopp förefunnos icke än den i lotsstyrelsens underdåniga skrivelse den 12 oktober 1912 lämnade uppgift att ökningen av pensionskostnaderna under första året efter förändringens genomförande approximativt beräknats uppgå till 57,000 kronor. Denna beräkning hänförde sig emellertid till något högre pensionsunderlag i vissa fall än de av statskontoret i staterna för lots- och fyrpersonalen föreslagna. Med hänsyn härtill och då beloppet måste få förslagsanslags natur, syntes detsamma lämpligen kunna i staten uppföras med ett till 50,000 kronor avrundat belopp. Med de jämkningar, vartill lotsstyrelsens underdåniga utlåtande den 27 oktober 1913 kunde giva anledning, borde vidare å pensionsstaten upptagas de av kommissionen till pensioneringskostnad hänfödda belopp med undantag av det beräknade beloppet till ersättning åt personal å övergångs- och indragningsstater. Sistberörda ersättningsbelopp syntes lämpligen kunna uppföras å en särskild övergångs- och indragningsstat. Det av kommissionen föreslagna beloppet, 35,130 kronor, skulle enligt lotsstyrelsens nyssnämnda underdåniga utlåtande kunna minskas till 32,330 kronor. Emellertid hade lotsstyrelsen sedermera i underdånig skrivelse den 27 december 1913 gjort framställning om överflyttande på övergångsstat av åtskilliga tjänstinnehavare vid lotsverket, vilka under längre eller kortare tid till följd av sjukdom varit oförmögna att tjänstgöra, samt hemställt om anvisande av ersättning till denna personal med tillhoppa 25,000 kronor. Men då ingen som helst utredning om dessa personers oförmåga för framtiden att sköta sina befattningar förebragts, ansåge sig statskontoret för närvarande icke kunna förorda bifall till berörda framställning; varvid statskontoret tillika erinrade, att, om dessa tjänstinnehavare komme att kvarstå i tjänst vid tidpunkten för nya staters ikraftträdande, rätt att ingå på de nya staterna syntes dem icke kunna förvägras. De bleve då underkastade bestämmelserna i pensionslagen med skyldighet att avgå efter fem års tjänstledighet för sjukdom, därest de befunnos vara för framtiden oförmögna till tjänstgöring.

Till understöd åt f. d. befattningshavare eller deras änkor och barn hade kommissionen bland pensioneringskostnader upptagit ett belopp av 9,000 kronor motsvarande i uppåt avrundat belopp vad under senaste åren utgått i dylika

understöd. Lotsstyrelsen hade hemställt, att beloppet borde upptagas såsom förslagsanslag samt avses för sådana förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn, vilka icke vore berättigade till pension av statsmedel. Mot den sålunda föreslagna fullständigare rubriken syntes icke vara annat att erinra än att, då pension av statsmedel icke utginge till änkor och barn, orden »av statsmedel» torde böra uteslutas. Vad vidare anginge frågan om anslagets natur så måste uppmärksammas, att vid bifall till lotsstyrelsens förslag ett obegränsat belopp skulle ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att användas till understöd utan att några bestämmelser finnes, som reglerade understödets storlek eller föreskreve närmare villkor och förutsättningar för åtnjutande av understöd. Med hänsyn härtill och för såvitt det icke befunnos lämpligt att för riksdagen framlägga ett detaljerat förslag till sådana understöd, torde såsom kommissionen föreslagit ett bestämt anslag böra för ändamålet å pensionsstaten uppföras. Skulle beloppet vid något tillfälle visa sig vara otillräckligt, stode ju alltid den utvägen öppen att förelägga saken för riksdagen och begära särskilt anslag för det eller de understöd, som icke kunde täckas av det anvisade beloppet.

Såsom kommissionen framhållit borde den personal, som icke överginge å ny stat, bibehållas vid nuvarande rätt till pension; liksom de pensioner, som vid den nya ordningens genomförande redan utginge från flottans pensionskassa till avskedad personal vid lotsstyrelsen och lotsverket, fortfarande borde från samma kassa bestridas. De anslag å tionde huvudtiteln, som toges i anspråk för pensioneringen av lotsstyrelsens och lotsverkets personal, vore dels anslaget till pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar dels ock anslaget till pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap. Enligt vad statskontoret inhämtat hade de belopp, som av dessa anslag under år 1913 använts till pensionering av nu ifrågavarande personal, uppgått i runda tal till respektive 16,700 kronor och 46,900 kronor. Med utbrytande av dessa belopp från förenämnda anslag å tionde huvudtiteln syntes beloppen, sammanförda med det belopp av 135,000 kronor, som av kommissionen beräknats till bestridande av pensioneringskostnader, som författningsenligt skulle gäldas af lotsverkets medel, böra såsom särskilt förslagsanslag uppföras å pensionsstaten vid lotsstyrelsen och lotsverket, men utgå till flottans pensionskassa, som fortfarande borde ombesörja denna pensionering. Vid bifall härtill skulle nämnda å tionde huvudtiteln uppförda anslag, av vilka det senare torde förändras att avse endast pensionering av flottans gemenskap, kunna minskas till resp. 253,300 kronor och 142,700 kronor.

En förutsättning för att den civila pensionslagen skulle bli tillämplig å tjänst innehavare vid lotsstyrelsen och lotsverket vore — med hänsyn till stadgandet i 2 § av nämnda lag — att personalens pensionsrätt i flottans pensionskassa upphävdes; och hade kommissionen framlagt förslag till föreskrift i sådant avseende i överensstämmelse med vad som under liknande förhållanden enligt nådig kungörelse den 23 december 1908 stadgades i fråga om personalen å marinförvaltningens civila avdelning. Då de sålunda föreslagna bestämmelserna syntes uttömmande, kunde statskontoret för sin del icke finna det av lotsstyrelsen framlagda ändringsförslaget vara att föredraga.

Enligt ifrågavarande bestämmelse skulle den tjänst innehavare vid lotsstyrelsen eller lotsverket, vilken vid tiden för de nya staternas ikraftträdande redan vore delägare i flottans pensionskassa, kvarstå såsom delägare i kassan såvitt

anginge gratial åt änka och barn. Den, som vid nämnda tidpunkt väl vunnit ordinarie anställning vid lotsverket, men icke vore delägare i flottans pensionskassa, vore såsom lotsstyrelsen framhållit varken förpliktad eller ovillkorligen berättigad till delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa. För dessa tjänstinnehavare återstode då endast att anlita lotsverkets enskilda pensionskassa för beredande av underhåll åt änka och barn. Stadgandet i § 2 mom. 2 av nådiga reglementet för sistnämnda kassa av den 28 september 1895 syntes därför icke böra, såsom kommissionen föreslagit, helt och hållet upphävas, utan i stället i huvudsaklig överensstämmelse med lotsstyrelsens hemställan ändras därhän, att en var, som före 1914 års utgång tillträtt ordinarie befattning vid lotsstyrelsen eller lotsverket, skulle vara skyldig att, så snart han ingått äktenskap, bereda efterlevande änka och minderåriga barn pension enligt § 4 av reglementet.

En sådan bestämmelse skulle med hänsyn till stadgandet i § 2 mom. 2 d) av nådiga reglementet för civilstatens änke- och pupillkassa utesluta från delaktighet i sistnämnda kassa alla dem, som vid tidpunkten för nya staternas ikraftträdande tillträtt ordinarie tjänst vid lotsstyrelsen eller lotsverket. Delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa skulle således vinnas endast av den, som med eller efter 1915 års ingång tillträdde ordinarie tjänst vid lotsstyrelsen eller lotsverket.

Statskontoret har slutligen meddelat, att statskontoret för sin del icke funne något att erinra mot det av den militära pensionskommittén framställda och av kommissionen förordade förslaget att, om tjänstemannapensioneringen ordnades på föreslaget sätt, åtgärd borde vidtagas för att från flottans pensionskassas pensionsfond mätte till fonden för pensionering av civila tjänstinnehavare utbetalas ett belopp, svarande mot det efter försäkringstekniska grunder beräknade värdet av den lättnad i utgifter, som för flottans pensionskassas pensionsfond uppstode därigenom, att pensionskassan befriades från alla åligganden beträffande pensionering av de tjänstinnehavare vid lotsstyrelsen och lotsverket, vilka genom att ingå på ny stat komme att pensioneras efter nya grunder. Enligt vad statskontoret inhämtat hade detta förslag lämnats utan erinran jämväl av fullmäktige i flottans pensionskassa.

*Departements-
chefen.*

Mot förslaget att för ordinarie tjänstinnehavare vid lotsstyrelsen och lotsverket, vilken kommer att åtnjuta avlöning enligt någon av de föreslagna nya staterna, skall i fråga om pensionsrätt gälla lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, har icke från något håll framställts erinran. Visserligen hava från personalens sida framförts vissa önskemål, som icke stå i överensstämmelse med de ledande principerna i nämnda lag; men dessa framställningar hava icke vunnit understöd. För egen del finner jag det sålunda föreslagna sättet för ordnandet av pensioneringen för ifrågavarande personal vara det lämpligaste.

Enligt de i nämnda lag fastställda grunder för pensionsunderlagets bestämmande skall, där avlöningen, såsom fallet är i de föreslagna staterna för lotsstyrelsen och lotsverket, är delad i lön och tjänstgöringspenningar, såsom pensionsunderlag gälla hela lönen, därest icke särskilt

pensionsunderlag blivit i lönestaten fastställt. Med hänsyn härtill har jag i fall, där med tillämpning av berörda föreskrift det föreslagna lönebeloppet icke skulle leda till det såsom lämpligt befunna pensionsunderlaget, i vederbörande statförlag upptagit särskilt pensionsunderlag.

Beträffande pensionsåldern är för åtskilliga grupper av ifrågasvarande personal föreslaget, att göra avvikelser från reglerna i §§ 5 och 6 i förenämnda lag, varjämte förslag föreligga om ändringar i kungörelsen den 11 oktober 1907 med föreskrifter om verkställighet av nämnda lag. Då emellertid ärendet i denna del torde böra överlämnas till finansdepartementet, saknar jag anledning att närmare ingå på vad härutinnan blivit föreslaget.

Därest föreliggande förslag till pensionsreglering godkännes, torde den i ärendet omförmälda överflyttning av medel från flottans pensionskassas pensionsfond till fonden för pensionering av civila tjänstinnehavare böra äga rum.

De tjänstinnehavare vid lotsstyrelsen och lotsverket, vilka vid de nya staternas ikraftträdande vunnit inträde i flottans pensionskassa och som ingå på ny stat, torde böra genom av Kungl. Maj:t meddelad bestämmelse berättigas kvarstå såsom delägare i nämnda kassa, såvitt angår gratial till änka och barn, samt alltså fritagas från skyldighet att inträda såsom delägare i civilstatens änke- och pupillkassa. Sådan tjänstinnehavare skulle alltså vid övergång å ny stat visserligen icke längre hava anspråk på pension för egen del från flottans pensionskassa utan i detta avseende vara beroende av bestämmelserna i den civila pensionslagen; men däremot vad familjepensioneringen beträffar fortfarande tillgodonjuta sin delaktighet i flottans pensionskassa, allt i överensstämmelse med vad som i fråga om marinförvaltningens civila personal stadgats genom kungörelse av den 23 december 1908.

Av dem bland nu ifrågasvarande personal, vilka väl vunnit ordinarie anställning i lotsverket före de nya staternas ikraftträdande men icke blivit delägare i flottans pensionskassa, torde såsom statskontoret framhållit varken flottans pensionskassa eller civilstatens änke- och pupillkassa kunna anlitas för beredande av familjepensionering. Då dessa fortfarande skulle hava att i sådant avseende hålla sig endast till lotsverkets enskilda pensionskassa, lärers alltså bestämmelsen i § 2 mom. 2 av nämnda reglementet för sistnämnda kassa icke böra såsom kommissionen föreslagit helt och hållet upphävas utan genom Kungl. Maj:ts försorg ändras på sätt statskontoret föreslagit.

Genom sålunda förordade anordningar skulle delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa kunna erhållas endast av den, som med eller efter de nya staternas ikraftträdande tillträder ordinarie tjänst vid lotsstyrelsen eller lotsverket.

Beträffande sättet för anvisande av medel till pensioneringskostnader för lotsstyrelsen och lotsverket föreligga två förslag. Med framhållande, att pensioneringskostnader i allmänhet sammanförts under riksstatens tionde huvudtitel, har kommissionen föreslagit, att under nämnda huvudtitel borde äskas anslag till allt, som kunde hänföras till pensioneringskostnader för lotsstyrelsen och lotsverket. Statskontoret åter har, med erinran att för upprätthållande av lots- och fyrinrättningen lagts särskilda avgifter å sjöfarten samt att det med hänsyn härtill vore önskvärt att statens kostnader för nämnda inrättning, även vad anginge pensioneringen, framträdde utan sammanblandning med dylika utgifter för andra statens verk och inrättningar, förordat att under anslag å femte huvudtiteln till lots- och fyrinrättningen måtte ingå även en övergångs- och indragningsstat samt en pensionsstat, å vilka stater samtliga anslag till indragnings- och pensioneringskostnader för nu ifrågavarande personal borde upptagas.

På grund av vad statskontoret sålunda anfört ansluter jag mig till dess förslag.

Å övergångs- och indragningsstaten har statskontoret beräknat ett anslag å 32,330 kronor, därav 3,500 kronor till överlotsen av första graden, lotslöjtnanten J. A. Thorslund, vilken enligt kommissionens förslag skulle i sammanhang med löneregleringens genomförande överflyttas å indragningsstat. Mot förslaget att å indragningsstat överflytta bemälda Thorslund torde, med hänsyn till vad kommissionen därom anfört, icke vara något att erinra; och bör, såsom förslaget innebär, ersättningen till Thorslund utgå å övergångs- och indragningsstaten, intill dess han uppfyllt villkoren för erhållande av pension. Till följd av avgång bland personalen kan emellertid anslaget beräknas för år 1915 högst uppgå till 31,430 kronor. På grund härav och då vad beträffar lotsstyrelsens förenämnda framställning av den 27 december 1913 om överflyttande av åtskilliga, på grund av sjukdom tjänstlediga befattningshavare vid lotsverket å övergångsstat åtgärd i sådant syfte icke synes mig böra vidtagas med hänsyn till vad statskontoret därom anfört, får jag föreslå följande *övergångs- och indragningsstat* att gälla från och med år 1915:

Bestämt anslag.				
<i>Lotsstyrelsen.</i>				
Konstruktören och ritaren L. F. Lindberg			4,500	—
<i>Befälet vid lotsverket.</i>				
Överlotsen av första graden F. V. Pettersson			3,000	—
” ” ” ” lotslöjtnanten J. A. Thorslund			3,500	—
<i>Lotspersonalen.</i>				
Övre norra lotsdistriktet.				
Råneå lotsplats, lotsen O. J. Engström			120	—
Storebbens ” mästerlotsen P. A. Bergstedt			360	—
Mellersta lotsdistriktet.				
Arholma lotsplats, lotsen M. Ahlman			220	—
Svenska Högarnes ” mästerlotsen J. E. Ingman			450	—
” ” ” J. R. Norman			350	—
Furusunds ” lotsen C. A. Öhman			420	—
” ” ” J. A. Österman			420	—
Husarö ” ” G. Nilsson			220	—
” ” mästerlotsen K. A. Sjöberg			500	—
” ” ” G. R. Sandström			500	—
Stockholms ” lotsen J. V. Bohman			420	—
Berghamns ” mästerlotsen C. G. E. Sundgren			500	—
” ” ” J. V. Söderman			500	—
Kapelhamns ” lotslärling A. P. V. Andersson			60	—
Kylejs ” lotsen M. N. Klintberg			180	—
” ” lotslärling O. P. Klintberg			75	—
Lergafs ” lotsen L. P. Sundberg			180	—
Ljugarns ” mästerlotsen O. P. Uddén			180	—
Stockviks ” ” L. H. Holmberg			600	—
” ” lotslärlingen J. N. Jacobsson			300	—
Västergarns ” mästerlotsen J. A. Stenberg			600	—
Transport kronor			18,155	—

		Transport kronor	18,155	—
Östra lotsdistriktet.				
Häskö	lotsplats, mästerlotsen A. Kjellberg		220	—
Torrö	» » A. R. Didriksson		120	—
»	» » L. R. Larsson		120	—
Kalmar	» lotsen F. G. H. Rylander		600	—
Botorps	» mästerlotsen C. A. Sjögren		600	—
Bokö	» » P. V. Boqvist		270	—
Skäggenäs	» lotsen P. A. Sandström		280	—
Käreholms	» » A. T. Holmberg		600	—
Södra lotsdistriktet.				
Långörens	lotsplats, lotsen M. Hansson		120	—
»	» lotslärlingen A. Pettersson-Håkansson		75	—
Pukaviks	» lotsen O. Ysberg		40	—
Ängelholms	» mästerlotsen J. A. Svensson		600	—
Västra lotsdistriktet.				
Hönö	lotsplats, mästerlotsen A. Torjersson		320	—
»	» lotsen H. P. Zachariasson		380	—
Stora Askeröns	» » G. Eliasson		380	—
Marstrands	» lotsältermannen P. A. Söderström		600	—
Grönskärens	» mästerlotsen G. Montheli		600	—
»	» » M. Tärnberg		600	—
»	» » T. Gollungberg		600	—
»	» » O. B. Bergström		600	—
Sydkosters	» » G. F. Rödström		600	—
Fyrpersonalen.				
Södra lotsdistriktet.				
Söderstjärnas fyrplats,	fyrbiträdet I. H. Rundqvist		750	—
Utlängans	» fyrmästaren P. E. Cederström		1,900	—
Västra lotsdistriktet.				
Hjortens uddes fyrplats,	fyrvaktaren A. Dannberg		900	—
Malö	» fyrmästaren B. Johansson		1,400	—
		Summa kronor	31,430	—

I sitt förslag till pensionsstat har statskontoret upptagit följande belopp:

såsom bestämt anslag:

till understöd åt f. d. befattningshavare eller deras änkor eller barn, vilka icke äro berättigade till pension	kr. 9,000: —
såsom förslagsanslag:	
till pensionering enligt lagen den 11 oktober 1907 an- gående civila tjänst innehavares rätt till pension »	50,000: —
till pensionering enligt äldre pensioneringsgrunder	» 199,000: —
till livräntor åt änkor och barn enligt nådiga förord- ningen den 22 oktober 1909	» 5,000: —
	Summa kr. 263,000: —

Vad beträffar förstnämnda anslag anser jag på de av statskontoret anförda skäl, att medel för ändamålet böra anvisas under form av bestämt anslag. Under år 1913 har utbetalts ett sammanlagt belopp av 9,160 kronor till 73 understödstagare med understödsbelopp, som i flertalet fall uppgått till 100 kronor. Med hänsyn till vad lotsstyrelsen beträffande detta anslag anført vill jag dock föreslå, att beloppet höjes till 10,000 kronor.

I fråga om det av statskontoret till 50,000 kronor beräknade anslaget till pensionering enligt den civila pensionslagen har jag icke något att erinra.

Vidkommande därefter anslaget å 199,000 kronor, avsett att utgå till flottans pensionskassa för bestridande av pensionering enligt nu gällande grunder av avskedade befattningshavare vid lotsstyrelsen och lotsverket, så har detta belopp uppkommit på det sätt, att till de pensioneringskostnader, som enligt gällande föreskrifter skola drabba lotsverkets medel och som med någon avrundning uppåt beräknats till 135,000 kronor, lagts de belopp å respektive 16,700 kronor och 46,900 kronor, som för lotsstyrelsens och lotsverkets personal under år 1913 tagits i anspråk från de under riksstatens tionde huvudtitel uppförda förslagsanslagen dels till pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar och dels till pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap. Mot den sålunda gjorda beräkningen finner jag icke anledning till erinran; och komma särskilda framställningar i annat sammanhang att göras rörande beräkningen av sistnämnda båda anslag under tionde huvudtiteln.

Vad slutligen angår det av statskontoret till livräntor enligt 1909 års förordning beräknade beloppet av 5,000 kronor, torde anslag för detta ändamål, med hänsyn till vad lotsstyrelsen därom anfört, böra för år 1915 upptagas till 6,000 kronor.

På grund av vad jag sålunda anfört får jag föreslå följande *pensionsstat* att gälla från och med år 1915:

Bestämt anslag.	
Till beredande av understöd åt sådana förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn, vilka icke äro berättigade till pension	10,000
Förslagsanslag.	
Till pensionering av lotsstyrelsens och lotsverkets personal i enlighet med bestämmelserna i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension	kr. 50,000:—
» pensionering genom flottans pensionskassa av lotsstyrelsens och lotsverkets personal	» 199,000:—
» livräntor åt änkor och barn efter befattningshavare vid lotsverket enligt förordningen den 22 oktober 1909	» 6,000:—
	255,000
Summa kronor	265,000

Sammanfattning.

Enligt de av mig nu framlagda förslagen till stater för lotsstyrelsen och lotsverket skulle anslagsbehoven för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna för år 1915 — oberäknat behovet av anslag till nya och förbättrade säkerhetsanstalter för sjöfarten, varom jag ävenledes kommer att göra framställning — komma att uppgå till ett sammanlagt belopp av 3,642,952 kronor på sätt av följande sammanställning närmare framgår:

	Bestämda anslag.	Förslags- anslag.	Summa.
I. Avlöningsstater.			
<i>Lotsstyrelsen</i>	103,655	7,500	111,155
<i>Lotsverket</i> : befälet vid lotsverket	64,750	11,000	75,750
lotspersonalen	860,100	796,600	1,656,700
fyrpersonalen	442,800	266,500	709,300
personalen å lotsverkets ångfartyg	15,000	71,750	86,750
» vid livräddningsanstalterna	—	9,318	9,318
undervisningsanstalterna m. m.	—	13,000	13,000
II. Omkostnadsstaten.			
Diverse omkostnader	—	684,549	684,549
III. Övergångs- och indragningsstaten.			
Ersättning åt personal å sådan stat	31,430	—	31,430
IV. Pensionsstaten.			
Pensioneringskostnader	10,000	255,000	265,000
Summa	1,527,735	2,115,217	3,642,952

Hos riksdagen torde därför böra göras framställning, att anslaget till lots- och fyrrinrättningen med livräddningsanstalterna må bestämmas till 3,642,952 kronor.

Beträffande anslagets natur lärers detsamma under de ändrade förhållanden i fråga om anslagsmedel, som äro föreslagna för lots- och fyrrinrättningen med livräddningsanstalterna, icke längre böra upptagas såsom reservationsanslag. Ehuru i anslagsbeloppet ingå vissa poster av beskaffenhet att böra bestridas med bestämda anslag såsom i de särskilda staterna angivits, torde emellertid, med hänsyn till behandlingen av besparingar å dessa anslagsposter, anslaget i sin helhet såsom skett exempelvis med anslaget till tullverket böra betecknas såsom förslagsanslag. Alla besparingar ingå vid sådant förhållande till statsverkets kassafond.

Säkerhetsanstalterna för sjöfarten.

Med erinran att Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen av den 14 maj 1914 föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, för säkerhetsanstalterna för sjöfarten beräkna bland extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1915 ett belopp av 460,000 kronor, anhåller jag att i detta sammanhang få Eders Kungl. Maj:ts prövning underställa frågan om anslag till sådana anstalter.

Lotsstyrelsen
13/10 1912.

I sin förut omförmälda underdåniga skrivelse av den 12 oktober 1912, däri lotsstyrelsen framlade förslag till nya stater för lots- och fyrinrättningarna, meddelade styrelsen tillika en beräkning över kostnader i avseende å nyanskaffningar m. m. Styrelsen anförde därvid huvudsakligen följande.

De av Kungl. Maj:t årligen fastställda stater för lotsstyrelsen och lotsverket innefattade en fördelning av anslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna. Nämda anslag upptoges i riksstaten med det belopp, varmed fyr- och båkmedel för varje statsregleringsperiod *beräknats* inflyta. Några belopp för nya säkerhetsanstalter upptoges emellertid icke i staten vid fördelningen av nämnda anslag, utan disponerades medel för dessa ändamål, sedan det blivit bekant, i vilken mån överskott utöver vad som beräknats inflyta i fyr- och båkavgifter uppstått å inkomsttiteln fyr- och båkmedel. Med avseende å nyanskaffningar vid lotsverket hade år 1896 av utsedda kommitterade avgivits förslag till nya eller förbättrade säkerhetsanstalter för sjöfarten vid rikets kuster samt i dess skärgårdar och insjöar. Förslaget, omfattande nya eller förändring av redan befintliga hafs-, kust- och ledfyrar, mistsignalstationer eller andra anstalter för sjöfartens betryggande, hade beräknats medföra en kostnad av omkring 3,000,000 kronor och genomförandet hade varit avsett att äga rum under de efter förslagets avgivande närmast följande femton åren. Vidare hade handels- och sjöfartskommittén i sitt betänkande av den 15 maj 1900 på anförda skäl hemställt, att ett reservationsanslag av statsmedel å minst 200,000 kronor för år måtte för fyr- och båkväsendets utveckling ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att det av nyssnämnda kommitterade uppgjorda förslag skulle kunna på den föreslagna tiden av femton år genomföras; och hade lotsstyrelsen i underdånig skrivelse den 19 november 1901 med stöd av riksdagens uttalande i skrivelse den 11 maj 1888 och på grund av stegrade anspråk från sjöfartens målsmän å ökade säkerhetsanstalter begärt, att för tillgodoseende av de sålunda hopade kraven fyr- och båkavgiften måtte höjas. Ingendera av berörda framställningar hade emellertid föranlett till någon åtgärd, utan lotsstyrelsen hade varit hänvisad att med av fyr- och båkmedlen utgående inkomster göra det bästa möjliga. Förenämnda kommittéförslag av år 1896 hade emellertid, yttrade lotsstyrelsen vidare, med de förändringar, som betingats av ändrade, på teknikens framsteg, sjökartearbetets

fortgång och sjöfartens utveckling beroende förhållanden, blivit genomfört så långt tillgängliga medel det medgivit; men åtskilliga i samma förslag upptagna önskemål återstode ännu, och anspråken på säkerhetsanstalternas vidare förbättring och fullständiggande hade under tiden alltfjämt stegrats. Med beaktande härav samt i övertygelse att arbetet för säkerhetsanstalternas utveckling borde påskyndas, hade lotsstyrelsen uppgjort ett förslag till nya eller förbättrade säkerhetsanstalter för sjöfarten att genomföras under närmaste tioårsperioden. Kostnaderna för förslaget genomförande beräknades till 4,600,000 kronor. Om dessa kostnader jämnt fördelades på sistnämnda tidsrymd, skulle alltså den årliga kostnaden belöpa sig till 460,000 kronor.

Under åberopande av sin i förenämnda skrivelse framlagda förslagsberäkning har lotsstyrelsen i underdånig skrivelse den 24 december 1913 hemställt, att medel å tillhopa 460,000 kronor måtte anvisas för att under år 1915 utföra vissa nybyggnadsarbeten m. m. för lots- och fyrväsendet. Styrelsen lämnar i sin sistnämnda skrivelse en närmare redogörelse för de särskilda ändamål, till vilka styrelsen tänkt sig, att nu ifrågavarande medel skulle användas; och innehåller denna redogörelse följande:

Lotsstyrelsen
24/12 1913.

Ombyggnad av Understens fyr och dess förseende dels med en 2:a ordningens blytfyrapparat dels med en 2:a ordningens fast lins och klippapparat samt anordnande vid fyrplatsen av en 1:a klassens mistsirén för komprimerad luft kronor 169,500: —

Det har länge varit ett önskemål att erhålla förbättrad fyrbelysning i denna synnerligen viktiga trafikled och skulle den nya fyren, avsedd att ersätta den nuvarande gamla och mindre tillfredsställande spegelfyren, på grund av den ökade ljusstyrkan och lysvidden komma att lämna god ledning vid passerandet av Ålands hav och Södra Kvarken samt mellan Grundkallegrund och Storbrodden.

Förbättrad fyrbelysning i farleden Marstrandsfjorden—Uddevalla » 28,500: —

Härigenom skulle sagda farled, som nu till största delen saknar fyrbelysning, bliva trafikabel även nattetid.

Införande av Aga-belysning vid mindre fyrar » 26,700: —

Vid dessa fyrar skulle genom förändring av belysningen ljusstyrkan ökas och kostnaderna för tillsyn och underhåll minskas.

Transport kronor 224,700: —

	Transport kronor	224,700: —
<i>Anskaffande av lysbojar</i>	»	20,000: —
<i>Anskaffande av en 1:a klassens mistsirén för komprimerad luft till Eggegrund</i>	»	17,300: —
Den nu å Eggegrund befintliga misttrumpeten är avsedd att repareras och ändras till sirén för att påföljande år anbringas vid Agö.		
<i>Anordnande av undervattenssignalering</i>	»	20,000: —
Krafven på anordnande av undervattenssignalering hava under senare åren alltjämt ökats och avser ovannämnda anslag att anordna sådan signalering eventuellt utanför Vinga eller å vissa fyrskepp.		
<i>Anordnande av gnisttelegraf å vissa fyrskepp</i>	»	26,000: —
Gnisttelegraf finnes ännu ej anordnad å något svenskt fyrskepp, men bliva dylika anordningar alltmera nödvändiga i mån som det bliver vanligt att trafikerande fartyg äro utrustade med sådan telegraf.		
<i>Anskaffande av ett nytt fyrskepp för norra Kvarnen</i>	kronor	250,000: —
därav för år 1915 hälften eller	»	125,000: —
<i>Flyttning av den Arholma lotsplats tillhöriga lotsuppassningen vid Källskären till Näskubben, anordnande av lotshamn och brygga, uppförande av lotsutkik och uppassningshus, inrymmande även överliggningsrum för lotsar från andra lotsplatser</i>	»	27,000: —
Anledning till förflyttningen är närmast att det visat sig bliva alltför dyrt att vid Källskären anordna hamn, tillräcklig att kunna lämna skydd för lotskuttermotorbåt. Medel hava av Kungl. Maj:t förut beviljats för att på förhand anskaffa lämplig tomt vid Näskubben och har sådan tomt redan inköpts.		
Summa kronor		460,000: —

De föreslagna arbetena äro, enligt vad lotsstyrelsen i sin skrivelse i ämnet upplyst, avsedda att utföras i den ordning de ovan upptagits.

Departements-
chefen.

Mot vad sålunda av lotsstyrelsen föreslagits synes mig anledning till erinran icke förekomma.

De arbeten, för vilka medel nu av lotsstyrelsen begärts, äro avsedda att komma till utförande under år 1915. Emellertid är det, så-

som av min framställning ifråga om stater för lotsstyrelsen och lotsverket framgår, nu meningen att med ingången av nämnda år skulle inträda ett förändrat förhållande med avseende å lotsverkets medelstillgångar. Kungl. Maj:t skulle nämligen icke längre hava att med fyr- och båkmedel — de må inflyta rikligare eller mera sparsamt — uppehålla lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna; utan tillgångar härtill skulle från och med år 1915 av riksdagen anvisas från allmänna statsmedel och enligt av riksdagen prövade stater. Vid sådant förhållande lär framställning böra göras hos riksdagen om anvisande å extra stat av medel till nu ifrågavarande för år 1915 beräknade kostnader.

Då det är anledning antaga, att fyr- och båkmedlen komma att såsom hittills även för år 1914 lämna överskott utöver det beräknade och av Kungl. Maj:t enligt fastställda stater för samma år disponerade beloppet samt alltså medel troligen komma enligt lotsverkets bokslut för år 1914 att finnas av beskaffenhet att de enligt hittillsvarande förhållanden av Kungl. Maj:t använts bland annat till sådana säkerhetsanstalter för sjöfarten, som ansetts böra komma till utförande under året näst efter det, varunder överskottsmedlen uppstått, torde det befinnas lämpligt, att, om riksdagen till sådana säkerhetsanstalter för år 1915 anslår medel, det överskott, som kan uppstå å fyr- och båkmedlen för år 1914, bör tillföras statsverkets kassafond och för sådant ändamål inlevereras till statskontoret.

I statsverkspropositionen av den 14 maj 1914 har föreslagits, att inkomsttiteln fyr- och båkmedel skulle beräknas till 2,000,000 kronor. Vid bifall härtill och under förutsättning att den hittills följda anordningen av anslagsmedel för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna skulle fortfarande hava kommit till tillämpning, skulle penninganslagen till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna för år 1915 upptagits till enahanda belopp och följaktligen med inberäkning av däruti ingående friheter och ersättningar uppförts i 1915 års riksstat med 2,000,409 kronor. Enligt förslag i samma proposition skola vidare lotspenningarna, vilka hittills utgått direkt till lotspersonalen utan att såsom inkomst upptagas i riksstaten, uppföras i 1915 års riksstat såsom en statsverkets inkomst och beräknas till 1,200,000 kronor. Den ökade kostnad för statsverket, som mina nu framlagda förslag skulle medföra, synes därför kunna angivas med skillnaden mellan summan av dessa båda sistnämnda belopp å ena sidan samt staternas sammanlagda slutsummor jämte anslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten å den andra; och skulle således uppgå till i runt

Kostnads-
beräkning.

tal 900,000 kronor. Emellertid är att märka, att vad på inkomstiteln fyr- och båkmedel kan inflyta utöver beräknade beloppet hädanefter skulle öka de allmänna statsmedlen, under det att detta överskott nu tillfaller lotsverket; och om lotspenningarna skulle giva överskott utöver det beräknade beloppet, skulle, vid genomförande av mitt förslag i fråga om lotspersonalens andel i dessa avgifter, 60 % av detta överskott tillflyta statsverket. Då fyr- och båkmedlen samt lotspenningarna under år 1913 uppgått de förra till 2,256,000 kronor och de senare till 1,485,000 kronor, skulle, med sådan medelstillgång utöver för år 1915 beräknade beloppen, överskott uppstå å respektive 256,000 kronor och 285,000 kronor. Även om resultatet icke skulle bliva lika gynnsamt för år 1915, synes dock anledning förefinnas antaga, att den effektiva kostnadsökningen för statsverket ingalunda skall bliva så stor, som ovan angivits.

Då sammanlagda kostnaden för de förslag, jag sålunda framlagt, med omkring 10,000 kronor överskrider det belopp, som i statsverkspropositionen beräknats för ändamålet, ber jag att få omnämna, att chefen för ecklesiastikdepartementet meddelat, att frågan om anläggande av nytt folkskoleseminarium i Norrland icke befinner sig i det skick, att framställning lär kunna avlåtas till nu pågående riksdag. Härigenom skulle alltså uppstå en besparing i de beräknade utgifterna med 150,000 kronor.

Departement-
schefens hem-
ställan.

På grund av vad jag i det föregående anført tillstyrker jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att

dels, med godkännande av de av mig förordade förslag till stater för lotsstyrelsen och lotsverket, att gälla från och med år 1915, nämligen: avlöningsstater för lotsstyrelsen, för befälet vid lotsverket, för lotspersonalen, för fyrpersonalen, för personalen å lotsverkets ångfartyg och för personalen vid livräddningsanstalterna, stat för undervisningsanstalterna, omkostnadsstat, övergångs- och indragningsstat samt pensionsstat, bestämma anslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, nu 2,000,409 kronor, till ett mot staternas sammanlagda slutsummor svarande belopp av 3,642,952 kronor, att utgå såsom förslagsanslag;

dels godkänna de av mig förordade villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för lotsstyrelsen upptagna avlöningsförmåner;

dels förklara

ej mindre att en var, som med eller efter 1915 års ingång tillträder i avlöningsstaten för lotsstyrelsen upptagen befattning, skall vara pliktig att underkasta sig nyssnämnda villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande,

än även att de förutvarande innehavare av befattningar i lotsstyrelsen, vilka icke före den 1 december 1914 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya avlöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande avlöningsförmåner ävensom vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem, dock med den inskränkning, som följer av stadgandena i kungl. kungörelsen den 13 december 1907 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med 1908 års början fastställda nya avlöningsförmånerna för lotsstyrelsen;

dels godkänna de av mig förordade villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staterna för befälet vid lotsverket, för lotspersonalen, för fyrpersonalen och för personalen å lotsverkets ångfartyg upptagna avlöningsförmåner;

dels förklara

ej mindre att en var, som med eller efter 1915 års ingång tillträder någon i sistnämnda stater upptagen befattning, skall vara pliktig underkasta sig sist angivna villkor och bestämmelser för de nya avlöningsstaternas åtnjutande,

än även att de förutvarande innehavare av ordinarie befattningar vid lotsverket, vilka icke före den 1 december 1914 anmäla, att de vilja underkasta sig ny avlöningsstat samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola i fråga om *avlöningen*, därest de tillhöra lotspersonalen, njuta inkomst på sätt och enligt bestämmelser, som därom nu gälla, och, om de tillhöra befälet vid lotsverket eller fyrpersonalen, varda bibehållna vid dem enligt nuvarande ordinarie stat tillkommande avlöning, samt beträffande *pensionsrätten* kvarstå vid den rätt till pension, som nu tillkommer dem;

dels till säkerhetsanstalterna för sjöfarten bevilja på extra stat för år 1915 ett anslag av 460,000 kronor;

dels ock besluta, att därest fyr- och båkmedlen komma att enligt 1914 års bokslut visa överskott utöver sammanlagda beloppen av de utgifter, som av nämnda medel skola bestridas enligt av Kungl. Maj:t meddelade beslut, sådant överskott skall tillföras statsverkets kassafond.

Till vad departementschefen sålunda hemställt, tacktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, lämna nådigt bifall; och skulle proposition till riksdagen avlåtas av den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ex protocollo:

R. Sundin.

Bilaga.

Lotsstyrelsens förslag till lotstaxor.

Taxa 1

å lotsavgifter, förutom hemvägsersättning.

	8,000 tons och däröfver 7,500 intill 8,000 tons 7,000 intill 7,500 tons 6,500 intill 7,000 tons 6,000 intill 6,500 tons 5,500 intill 6,000 tons 5,000 intill 5,500 tons 4,500 intill 5,000 tons 4,000 intill 4,500 tons 3,500 intill 4,000 tons 3,000 intill 3,500 tons 2,500 intill 3,000 tons 2,000 intill 2,500 tons 1,500 intill 2,000 tons 1,000 intill 1,500 tons 900 intill 1,000 tons 800 intill 900 tons 700 intill 800 tons 600 intill 700 tons 500 intill 600 tons 400 intill 500 tons 300 intill 400 tons 200 intill 300 tons 100 intill 200 tons Under 100 tons																									
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
2 latitudminuter	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
3— 4 »	3	4	6	7	9	10	12	13	15	16	18	19	21	22	24	25	27	28	30	31	33	34	36	37	39	
5— 6 »	3	5	7	8	10	12	14	15	17	19	21	22	24	26	28	30	31	33	34	36	38	40	41	43	45	
7— 8 »	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	52	
9—10 »	4	6	9	11	13	15	18	20	22	24	27	29	31	33	36	38	40	42	45	47	49	51	54	56	58	
11—12 »	5	7	10	12	15	17	20	22	25	27	30	32	35	37	40	43	45	48	50	53	55	57	60	62	65	
13—14 »	5	8	11	13	16	19	22	24	27	30	33	35	38	41	44	46	49	52	55	57	60	63	66	68	71	
15—16 »	6	9	12	15	18	21	24	27	30	33	36	39	42	45	48	51	54	57	60	63	66	69	72	75	78	
17—20 »	6	9	13	16	19	22	26	29	32	35	39	42	45	48	52	55	58	61	65	68	71	74	78	81	84	
21—25 »	7	10	14	17	21	24	28	31	35	38	42	45	49	52	56	59	63	67	70	74	77	81	84	88	91	
26—30 »	7	11	15	19	23	27	30	34	38	42	46	50	54	58	62	65	69	73	77	81	85	89	92	96	100	
31—35 »	8	13	17	21	26	30	34	38	42	47	51	55	60	64	68	72	76	80	84	89	93	97	101	105	110	
36—40 »	9	14	18	23	28	32	37	42	46	51	56	60	65	70	74	79	84	88	93	98	102	107	112	116	121	
41—45 »	10	15	20	25	31	36	41	46	51	56	62	66	71	76	81	86	92	97	102	107	112	117	123	127	132	
46—50 »	11	16	22	27	33	38	44	50	55	60	66	71	77	82	88	93	99	104	110	116	121	126	132	137	143	
51—55 »	12	18	24	30	36	42	48	54	60	66	72	77	83	89	95	101	107	113	119	125	131	137	143	148	154	
56—60 »	12	19	25	32	38	44	51	57	64	70	76	82	88	95	101	108	114	120	127	133	140	146	152	158	164	
61—65 »	13	20	27	34	41	47	54	61	68	75	82	88	94	101	108	115	122	128	135	142	149	156	163	169	175	
66—70 »	14	21	28	35	43	50	57	64	71	79	86	93	100	107	114	121	129	136	143	150	157	165	172	179	186	
71—75 »	15	23	30	38	45	53	60	68	76	84	90	99	107	114	122	129	137	144	152	160	168	174	182	190	198	

Taxa 2

å lotsavgifter, förutom hemväggersättning.

	Under 100 tons	100 intill 200 tons	200 intill 300 tons	300 intill 400 tons	400 intill 500 tons	500 intill 600 tons	600 intill 700 tons	700 intill 800 tons	800 intill 900 tons	900 intill 1,000 tons	1,000 intill 1,500 tons	1,500 intill 2,000 tons	2,000 intill 2,500 tons	2,500 intill 3,000 tons	3,000 intill 3,500 tons	3,500 intill 4,000 tons	4,000 intill 4,500 tons	4,500 intill 5,000 tons	5,000 intill 5,500 tons	5,500 intill 6,000 tons	6,000 intill 6,500 tons	6,500 intill 7,000 tons	7,000 intill 7,500 tons	7,500 intill 8,000 tons	8,000 tons och däröfver
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2 latitudminuter	2	3	5	6	7	8	10	11	12	13	15	16	17	18	20	21	22	23	25	26	27	28	30	31	32
3—4 »	3	5	7	9	11	13	15	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	39	41	43	45	47	49
5—6 »	4	6	8	10	13	15	17	18	21	24	26	28	30	32	34	36	39	41	43	44	47	50	52	54	56
7—8 »	5	7	10	12	15	17	20	22	25	27	30	32	35	37	40	42	45	47	50	52	55	57	60	62	65
9—10 »	5	8	11	14	16	19	22	25	28	30	33	36	39	42	45	48	50	53	56	59	62	64	67	70	73
11—12 »	6	9	12	15	18	21	25	28	31	34	37	40	43	46	49	52	55	58	62	65	68	71	74	77	80
13—14 »	6	10	13	17	20	24	27	30	34	37	41	44	48	51	55	59	62	66	69	72	76	79	82	86	89
15—16 »	7	11	15	18	22	26	30	33	37	41	45	48	52	56	60	63	67	71	75	79	83	86	90	94	98
17—20 »	7	12	16	19	24	28	32	36	40	44	48	52	56	61	65	68	73	77	81	85	89	93	97	101	105
21—25 »	8	13	17	21	26	30	35	39	43	48	52	57	62	66	70	75	79	84	88	93	98	102	107	111	116
26—30 »	9	14	19	23	28	33	38	43	47	53	58	63	68	73	78	82	87	92	97	102	106	112	117	122	127
31—35 »	10	16	21	26	31	36	42	47	52	58	64	69	75	81	86	91	96	101	106	112	117	122	128	133	138
36—40 »	11	17	23	29	34	40	46	52	58	64	70	76	82	88	94	100	105	111	117	123	129	135	141	147	153
41—45 »	12	19	25	32	38	44	50	57	63	70	77	83	89	96	102	109	115	121	127	134	140	147	154	161	167
46—50 »	13	20	27	34	41	48	55	62	68	75	83	90	96	103	110	117	124	131	138	145	151	158	166	173	179
51—55 »	14	22	29	37	44	52	59	67	74	81	89	96	104	111	119	126	134	141	149	156	164	171	179	186	194
56—60 »	15	23	31	39	47	55	63	71	79	87	95	103	111	119	127	135	143	151	159	167	175	183	191	199	207
61—65 »	16	25	33	42	50	59	67	76	84	92	101	110	119	127	136	144	153	161	170	178	187	195	204	213	222
66—70 »	17	26	35	44	53	62	71	80	89	98	107	116	126	135	144	153	162	171	180	189	197	206	215	224	234
71—75 »	19	28	38	47	57	66	76	85	95	105	115	124	134	143	153	162	172	181	191	200	210	220	230	239	249

Taxa 3

a lotsavgifter, förutom hemväggersättning.

		Under 100 tons		100 intill 200 tons		200 intill 300 tons		300 intill 400 tons		400 intill 500 tons		500 intill 600 tons		600 intill 700 tons		700 intill 800 tons		800 intill 900 tons		900 intill 1,000 tons		1,000 intill 1,500 tons		1,500 intill 2,000 tons		2,000 intill 2,500 tons		2,500 intill 3,000 tons		3,000 intill 3,500 tons		3,500 intill 4,000 tons		4,000 intill 4,500 tons		4,500 intill 5,000 tons		5,000 intill 5,500 tons		5,500 intill 6,000 tons		6,000 intill 6,500 tons		6,500 intill 7,000 tons		7,000 intill 7,500 tons		7,500 intill 8,000 tons		8,000 tons och däröfver																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.

Taxa 4

a lotsavgifter, förutom hemvägsersättning.

	Under 100 tons		100 intill 200 tons		200 intill 300 tons		300 intill 400 tons		400 intill 500 tons		500 intill 600 tons		600 intill 700 tons		700 intill 800 tons		800 intill 900 tons		900 intill 1,000 tons		1,000 intill 1,500 tons		1,500 intill 2,000 tons		2,000 intill 2,500 tons		2,500 intill 3,000 tons		3,000 intill 3,500 tons		3,500 intill 4,000 tons		4,000 intill 4,500 tons		4,500 intill 5,000 tons		5,000 intill 5,500 tons		5,500 intill 6,000 tons		6,000 intill 6,500 tons		6,500 intill 7,000 tons		7,000 intill 7,500 tons		7,500 intill 8,000 tons		8,000 tons och däröfver																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.</

Taxa 5

å lotsavgifter, förutom hemväggersättning.

		8,000 tons och däröfver 7,500 intill 8,000 tons 7,000 intill 7,500 tons 6,500 intill 7,000 tons 6,000 intill 6,500 tons 5,500 intill 6,000 tons 5,000 intill 5,500 tons 4,500 intill 5,000 tons 4,000 intill 4,500 tons 3,500 intill 4,000 tons 3,000 intill 3,500 tons 2,500 intill 3,000 tons 2,000 intill 2,500 tons 1,500 intill 2,000 tons 1,000 intill 1,500 tons 900 intill 1,000 tons 800 intill 900 tons 700 intill 800 tons 600 intill 700 tons 500 intill 600 tons 400 intill 500 tons 300 intill 400 tons 200 intill 300 tons 100 intill 200 tons Under 100 tons																									
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
2 latitudminuter	5	7	10	12	15	17	20	22	25	27	30	32	35	37	40	42	45	47	50	52	55	57	60	62	65		
3— 4	»	7	11	15	18	22	26	30	33	37	41	45	48	52	56	60	63	67	71	75	78	82	86	90	93	97	
5— 6	»	8	13	17	21	26	30	35	39	43	48	52	56	61	65	69	74	78	83	87	91	96	100	124	109	114	
7— 8	»	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120	125	130	
9—10	»	11	16	22	28	33	39	45	50	56	61	67	73	78	84	90	95	101	107	112	118	124	130	136	141	147	
11—12	»	12	18	25	31	37	43	50	56	62	68	75	81	87	93	100	106	112	118	125	131	137	143	150	156	162	
13—14	»	13	20	27	34	41	48	55	61	68	75	82	89	96	103	109	116	123	130	137	144	151	157	164	171	178	
15—16	»	15	22	30	37	45	52	60	67	74	82	90	97	105	112	120	127	135	142	150	157	164	172	180	187	195	
17—20	»	16	24	32	40	48	56	65	72	80	88	97	105	114	122	130	138	146	154	163	170	178	186	195	203	212	
21—25	»	17	26	35	43	52	61	70	78	87	96	105	114	124	133	142	150	159	168	177	185	194	203	212	221	231	
26—30	»	19	28	39	47	57	67	76	86	96	106	116	126	136	145	156	164	174	184	193	203	213	223	233	243	253	
31—35	»	21	32	43	54	64	74	85	96	107	118	129	140	151	162	173	184	194	204	215	226	237	248	259	270	281	
36—40	»	23	35	47	58	70	81	93	105	117	130	142	154	165	177	189	200	212	221	233	245	257	270	282	294	305	
41—45	»	25	38	51	64	76	89	102	115	128	142	155	167	180	193	206	219	231	244	257	270	283	297	310	322	335	
46—50	»	27	41	55	69	83	97	111	125	138	153	167	181	195	209	223	237	251	265	279	293	306	321	335	349	363	
51—55	»	30	45	60	75	90	105	120	135	150	165	180	195	210	225	240	255	270	285	300	315	330	345	360	375	390	
56—60	»	32	47	64	80	96	111	128	144	160	176	192	208	224	239	256	270	286	301	318	334	350	366	382	398	414	
61—65	»	34	51	68	85	102	119	136	153	171	187	205	223	239	256	273	290	307	324	341	358	376	392	410	428	444	
66—70	»	36	53	72	90	108	125	144	163	181	198	217	236	254	271	290	308	326	343	362	381	399	416	435	454	472	
71—75	»	38	57	76	95	115	133	153	172	191	210	230	249	268	287	306	326	344	364	383	402	421	441	460	479	498	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Kungl. Maj:ts proposition	1
Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden den 20 juni 1914	25
Lotsstyrelsen	35
Ämbetsbefattning	35
Organisation	37
Gällande stat	39
Föreslagna ändringar	41
Departementschefens yttrande	45
Förslag till stat	47
» » avlöningsvillkor	48
Lotsverket	52
Befälet vid lotsverket	52
Historik och organisation	52
Gällande stat	54
Befälets framställningar	55
Lotsstyrelsens förslag	57
Löneregleringskommissionen	60
Reservationer	64
Lotsstyrelsen den 27 oktober 1913	64
Statskontoret	65
Departementschefens yttrande	66
Förslag till stat	70
Lotspersonalen	70
Historik	70
Nuvarande organisation m. m.	75
» avlöningsförmåner	81
1908 års petition	84
Lotsstyrelsen den 12 oktober 1912	84
1912 års petition m. m.	87
Löneregleringskommissionen	87
Reservationer	96

	Sid.
1913 års petition	98
Lotsstyrelsen den 27 oktober 1913	99
Lotskaptenen O. H. Stenbergs förslag	102
Överfyringenjören U. Grönvalls förslag	103
Generallotsdirektörens yttrande	104
Sveriges redareförening	105
Kommerskollegium	106
Statskontoret	108
Reservationer	113
Departementschefens yttrande	114
Förslag till stat	119
Jämförelse mellan kostnaderna för lotspersonalen enligt de olika förslagen	120
Fyrpersonalen	121
Historik	121
Organisation	123
Nuvarande avlöning	130
Lotsstyrelsens förslag	132
Personalens framställningar	133
Löneregleringskommissionen	135
Reservation	141
1913 års petition	144
Lotsstyrelsens utlåtande den 27 oktober 1913	144
Lotskaptenen O. H. Stenbergs förslag	146
Statskontoret	150
Departementschefens yttrande	154
Förslag till stat	159
Personalen å lotsverkets ångfartyg	160
Organisation och avlöning	160
Lotsstyrelsens förslag	162
Löneregleringskommissionen	164
Reservationer	166
Lotsstyrelsen den 27 oktober 1913	167
Statskontoret	167
Departementschefens yttrande	167
Förslag till stat	169
Avlöningsvilkor	169
Ang. vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet m. m.	170
Departementschefens yttrande	170
Ang. förflyttning till annan tjänstgöringsort	171

	Sid
Departementschefens yttrande	172
Ang. traktamentsersättning under vikariat	172
Departementschefens yttrande	173
Ang. ersättning för sjukvårdskostnader	173
Departementschefens yttrande	174
Ang. minskad andel av lotspenningar	174
Departementschefens yttrande	175
Ang. skyldighet att övergå å ny stat	175
Departementschefens yttrande och förslag	176
Personalen vid livräddningsanstalterna	183
Departementschefens yttrande	184
Förslag till stat	184
Undervisningsanstalterna m. m.	184
Departementschefens yttrande	187
Förslag till stat	188
Omkostnadsstat	188
Lotsstyrelsen den 12 oktober 1912	188
Personalens petitioner	190
Löreregleringskommissionen	191
Reservation	194
Personalföreningen	194
Lotsstyrelsen den 27 oktober 1913	195
Statskontoret	195
Departementschefens yttrande	197
Förslag till stat	200
Pensionering	201
Tjänstemannapensioneringen	201
Nuvarande pensioneringsgrunder	201
Förslag till pensionsreglering	204
Den militära pensionskommittén	204
Löneregleringskommissionen	205
Reservationer	209
Personalföreningen	210
Pensionering av änkor och barn	210
Den militära pensionskommittén	211
Löneregleringskommissionen	212
Lotsstyrelsen	214
Statskontoret	215
Departementschefens yttrande	218

	Sid.
Förslag till övergångs- och indragningsstat	221
Förslag till pensionsstat	224
Sammanfattning	224
Säkerhetsanstalterna för sjöfarten	226
Lotsstyrelsen den 12 oktober 1912	226
Lotsstyrelsen den 24 december 1913	227
Departementschefens yttrande	228
Kostnadsberäkning	229
Departementschefens hemställan	230
Lotsstyrelsens förslag till lotstaxor	232